

**UCHWAŁA NR LXXII/579/2023
RADY GMINY JASŁO**

z dnia 13 czerwca 2023 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Ponadlokalnego „Dorzecze Wisłoki” na lata 2022-2030

Na podstawie art. 10g ust. 1 i 8, art. 18 ust.2 pkt 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2023 poz. 40 z późn. zm.) oraz art. 9 pkt 6 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 225 z późn. zm.), **Rada Gminy Jasło uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się *Strategię Rozwoju Ponadlokalnego „Dorzecze Wisłoki” na lata 2022-2030*, która stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały wraz z *Prognozą oddziaływania na środowisko projektu Strategii rozwoju ponadlokalnego „Dorzecze Wisłoki” na lata 2022 - 2030*, która stanowi załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Jasło.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Jasło

Józef Dzedzic

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr LXXII/579/2023
Rady Gminy Jasło
z dnia 13 czerwca 2023 r.

**ZRÓWNOWAŻONA TRANSFORMACJA
W KIERUNKU ZIEŁONEGO ŁADU**

STRATEGIA ROZWOJU

PONADLOKALNEGO „DORZECZE WISŁOKI”

NA LATA 2022-2030

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP _____	4
2. KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA OBSZARU „DORZECZA WISŁOKI” _____	5
3. WNIOSKI Z DIAGNOZY W SFERACH: SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ _____	9
4. CELE STRATEGICZNE ROZWOJU ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH DLA OSIĄGNIĘCIA CELÓW STRATEGICZNYCH _____	19
5. OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ, W TYM W WYMIARZE PRZESTRZENNYM ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA _____	44
6. UWARUNKOWANIA DLA KSZTAŁTOWANIA REKOMENDACJI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO WYNIKAJĄCE Z USTALEŃ DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH POZIOMU REGIONALNEGO, W TYM OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI _____	48
7. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ _____	56
8. MODEL STRUKTURY FUNKcjONALNO-PRZESTRZENNEJ „DORZECZA WISŁOKI” _____	59
9. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII, W TYM WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH _____	85
10. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA. _____	91
11. PODSUMOWANIE PROCEDUR KONSULTACJI, OPINIOWANIA I WŁĄCZENIA PARTNERÓW W PROCES TWORZENIA STRATEGII _____	102
12. PODSUMOWANIE PROCEDURY STRATEGICZNEJ OCENY ODZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO _____	104
ZAŁĄCZNIK – WZÓR LISTY PROJEKTÓW REALIZUJĄCYCH STRATEGIĘ _____	106
ZAŁĄCZNIK – EWALUACJA TRAFNOŚCI, PRZEWIDYWANEJ SKUTECZNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU _____	107
SPIS RYSUNKÓW _____	111
SPIS TABEL _____	113

Za opracowanie Strategii odpowiedzialny był zespół ekspertów Związku Gmin Dorzecza Wisłoki w składzie:

Andrzej Czernecki – Przewodniczący Zarządu Związku, Marek Rączka, Grzegorz Gotfryd, Ryszard Pabian, Wojciech Staniszewski, Jacek Woźniak, Wiesław Durda, Magdalena Bal.

Projekt Strategii został opracowany na zlecenie Związku Gmin Dorzecza Wisłoki przez „EffiCon sp. z o.o.” sp.k. we Wrocławiu. W pracach zespołu ekspertów EffiCon brali udział:

Ireneusz Ratuszniak – kierownik zespołu ekspertów, Magdalen Ignasiak, Przemysław Malczewski, dr Wojciech Maleszka, dr Mirosław Struś, Michał Antczak, Karolina Jarmuła.

W pracach związanych z opracowaniem Strategii brali udział przedstawiciele grupy roboczej w składzie:

Powiat dębicki - Piotr Chęciek, Adam Pieniążek, Magdalena Rogowska

Powiat jasielski - Agata Augustyn, Agnieszka Wojdyła

Powiaty mielecki - Bogdan Bieniek, Magdalena Bielaska

Gmina Borowa - Bogusław Gaździak, Mariusz Stawarz

Gmina Czermin - Sławomir Sidur, Bogusław Peret, Joanna Ból, Jadwiga Jasińska, Sławomir Orłowski, Mirosław Pisarczyk, Krzysztof Skawiński

Gmina Gawłuszowice - Wiktor Kowalik

Miasto Mielec - Agnieszka Kopera

Gmina Mielec - Joanna Kwaśnik, Tomasz Ortyl

Gmina Padew Narodowa - Ewelina Małodzińska, Dariusz Rzeźnik, Małgorzata Brożyna

Gmina Przecław - Grzegorz Skrzypek, Bożena Klaus-Frańczak

Gmina Radomyśl Wielki - Krzysztof Babiarz, Natalia Wiercioch

Gmina Tuszów Narodowy - Renata Paterak, Katarzyna Kasprzak

Gmina Wadowice Górne - Maciej Jemioło, Adam Krawiec

Gmina Biecz - Mirosław Wędrychowicz

Gmina Brzostek - Adam Kostrząb

Gmina Brzyska - Karolina Misiewicz, Marek Biernacki

Gmina Chorkówka - Grzegorz Węgrzynowski, Tomasz Tłuściak, Agata Kowalczyk

Gmina Czarna - Tomasz Mika, Tomasz Cyboran

Miasto Dębica - Jerzy Sieradzki

Gmina Dębica - Izabela Kopala, Piotr Wysocki

Gmina Dębowiec - Anna Kosiek, Piotr Zoła

Miasto Jasło - Jadwiga Gancarz-Żebracka

Gmina Jasło - Małgorzata Dubiel

Gmina Jedlicze - Jolanta Urbanik

Gmina Jodłowa - Elżbieta Stanuła, Edyta Latocha

Gmina Kołaczyce - Stanisław Żygłowicz, Katarzyna Lisowska, Renata Kania

Gmina Krempna - Katarzyna Maciejczyk, Elżbieta Potera

Gmina Nowy Żmigród - Grzegorz Bara, Mateusz Buczyński, Olga Szarzyńska, Barbara Budnik, Krystian Gaworowski

Gmina Osiek Jasielski - Monika Władyka

Gmina Pilzno - Marcin Matuga, Agnieszka Kozioł

Gmina Sękowa - Małgorzata Małuch, Jacek Pięta

Gmina Skołyszyn - Izabela Jankowska-Zawada, Małgorzata Kwiatkowska

Gmina Szerzyny - Grzegorz Gotfryd

Gmina Tarnowiec - Wiktor Barański, Marek Hejnar, Radosław Kujawski

Gmina Żyraków - Grzegorz Reguła, Anna Wolska

1. WSTĘP

Strategia Rozwoju Ponadlokalnego „Dorzecze Wisłoki” na lata 2021-2030 to wynik inicjatywy i współpracy Jednostek Samorządu Terytorialnego z obszaru Województwa Podkarpackiego i Małopolskiego, która została sformalizowana na mocy porozumienia z dnia 6 grudnia 2021 r.

Ponadlokalna inicjatywa 35 samorządów to wyjątkowy w skali kraju przykład kooperacji i wspólnego planowania rozwoju w obrębie wielu jednostek samorządu terytorialnego z terenu dwóch województw. Opracowanie dokumentu nie byłoby możliwe bez istotnego zaangażowania władz samorządowych szczebla gminnego, powiatowego oraz partnerów społeczno-gospodarczych z terenu Dorzecza Wisłoki.

Strategia koncentruje się na obszarach, które są istotne z punktu widzenia realizacji zadań rozwojowych przypisanych dla Jednostek Samorządu Terytorialnego i jest strategią rozwoju ponadlokalnego w rozumieniu Art. 10g. 1. Ustawy o samorządzie gminnym. Cele i kierunki działań wyznaczone do realizacji wpisują się w regionalne i krajowe dokumenty strategiczne do roku 2030, a ambicją interesariuszy Strategii jest, aby służyła ona uzgadnianiu interwencji centralnej i regionalnej istotnej z punktu widzenia społeczności Dorzecza Wisłoki np. formie Porozumienia Terytorialnego.

W imieniu władz gmin i powiatów tworzących Dorzecze Wisłoki dziękujemy wszystkim osobom i podmiotom, które wniosły wkład w opracowanie Strategii. Zatwierdzenie dokumentu to początek procesu jego wdrażania, do którego zapraszamy wszystkich interesariuszy. Dotyczy to zarówno mieszkańców, partnerów społeczno-gospodarczych, przedsiębiorców z terenu Dorzecza Wisłoki, ale również podmiotów zewnętrznych takich jak: samorządy województw oraz jednostki administracji rządowej.

Samorządy tworzące Inicjatywę Dorzecza Wisłoki

oraz

Związek Gmin Dorzecza Wisłoki

2.

KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA OBSZARU „DORZECZA WISŁOKI”

Obszar „Dorzecza Wisłoki” położony jest w południowo-wschodniej Polsce, na pograniczu województw podkarpackiego i małopolskiego (Rysunek 1.). Osią obszaru jest Wisłoka, będąca prawym dopływem Wisły o długości 164 km i powierzchni dorzecza 4110 km². Wisłoka ma źródła w środkowej części Beskidu Niskiego na wysokości 575 m n.p.m. Po opuszczeniu Beskidu Niskiego płynie przez Pogórze Jasielskie, niżej wyznacza granicę między Pogórzem Ciężkowickim a Pogórzem Strzyżowskim. W dolnym biegu płynie przez Kotlinę Sandomierską. W górnym biegu płynie głęboką doliną o charakterze przełomu, a od Dołów Jasielsko-Sanockich dolina rozszerza się. Uchodzi do Wisły w okolicy wsi Ostrówek na wysokości 154 m n.p.m. Nad Wisłoką położonych jest 7 miast: Jasło, Kołaczyce, Brzostek, Pilzno, Dębica, Mielec i Przecław.

„Dorzecze Wisłoki” zajmuje powierzchnię 3,0 tys. km² i w 2020 r. zamieszkałe było przez 442,6 tys. osób, co daje gęstość zaludnienia na poziomie 148 osób na km². Jest to wartość wyższa od średniej krajowej (122) i średniej dla województwa podkarpackiego (119), a także zdecydowanie niższa od średniej dla województwa małopolskiego (225). Wysoka gęstość zaludnienia obszaru nie wynika jednak ze znacznego udziału ludności miejskiej, a raczej z wysokiej gęstości zaludnienia obszarów wiejskich, która wynosi tu ok. 100 osób na km² (średnia krajowa dla obszarów wiejskich wynosi 53 osoby na km²).

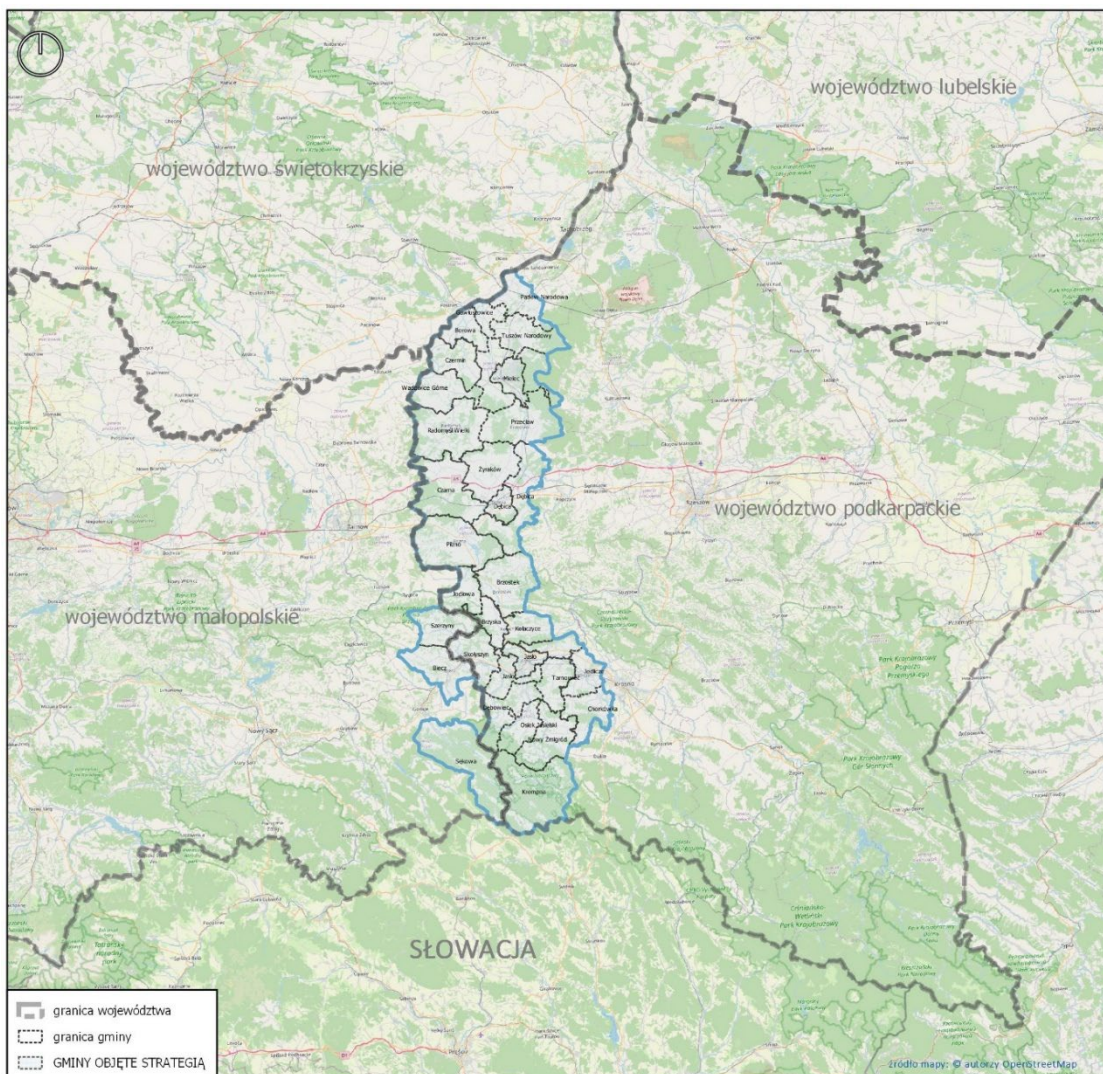
Odnosząc się szczegółowo do kwestii jakości wód powierzchniowych na terenie objętym Strategią wg IIaPGW na obszarze dorzecza Wisły w całości lub w części zlokalizowane jest 45 jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) w tym 34 o statusie naturalnej części wód (NAT), 10 ze wskazaniem silnie zmienionych (SZCW), jedna o statusie sztucznych części wód. Stan ogólny 41 JCWP oceniono jako zły, natomiast stanu pozostałych 4 z powodu braku danych nie oceniono. W przypadku 44 JCWP zdiagnozowano ryzyko nieosiągnięcia przypisanych im celów środowiskowych. Dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) celami środowiskowymi są osiągnięcie i utrzymanie co najmniej dobrego lub umiarkowanego stanu lub dobrego potencjału ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego. Dla 30 JCWP rzecznych wskazany został uszczegółowiony cel środowiskowy, jakim jest możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku ciek. Szczegółowe informacje zawiera Załącznik 3.

Natomiast odnośnie wód podziemnych teren objęty Strategią położony jest w obrębie ośmiu Jednolitych części wód podziemnych (JCWPd). Jedna JCWPd charakteryzuje się dobrym stanem ilościowym, ale złym stanem chemicznym oraz zagrożoną oceną ryzyka niespełnienia celów środowiskowych. Głównym zagrożeniem dla wód podziemnych JCWPd nr 135 były do niedawna przemysł wydobywczy i przetwórstwo siarki, skupione w północnej części jednostki (poza obszarem Strategii). Obecnie nie prowadzi się eksploatacji siarki a tereny pogórnice są rekultywowane. Odmienne

typ zagrożenia dla wód podziemnych, o zdecydowanie mniejszym znaczeniu stanowią zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego. Pozostałe siedem JCWPd charakteryzuje się dobrym stanem ilościowym i chemicznym oraz niezagrażoną oceną ryzyka niespełnienia celów środowiskowych

Rysunek 1. Położenie geograficzne obszaru „Dorzecza Wisłoki” [2020]

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

W sensie administracyjnym „Dorzecze Wisłoki” obejmuje obszar całych powiatów: dębickiego, jasielskiego i mieleckiego w województwie podkarpackim, a także fragmenty powiatów: krośnieńskiego (gminy Chorkówka i Jedlicze) w województwie podkarpackim oraz gorlickiego (gminy Biecz i Sękowa) i tarnowskiego (gmina Szerzyny) w województwie małopolskim. Obszar „Dorzecza Wisłoki” obejmuje zatem 32 gminy, w tym: 3 gminy miejskie (obejmujące miasta powiatowe), 7 gmin miejsko-wiejskich (których siedzibami są pozostałe miasta) oraz 22 gminy wiejskie. Większość obszaru położona jest w granicach województwa podkarpackiego (29 gmin, 87,5% ogólnej powierzchni i 93,3% całkowitej liczby mieszkańców), a jedynie 3 gminy w granicach województwa małopolskiego (Rysunek 2.).

Rysunek 2. Podział terytorialny obszaru „Dorzecza Wisłoki” [2020]

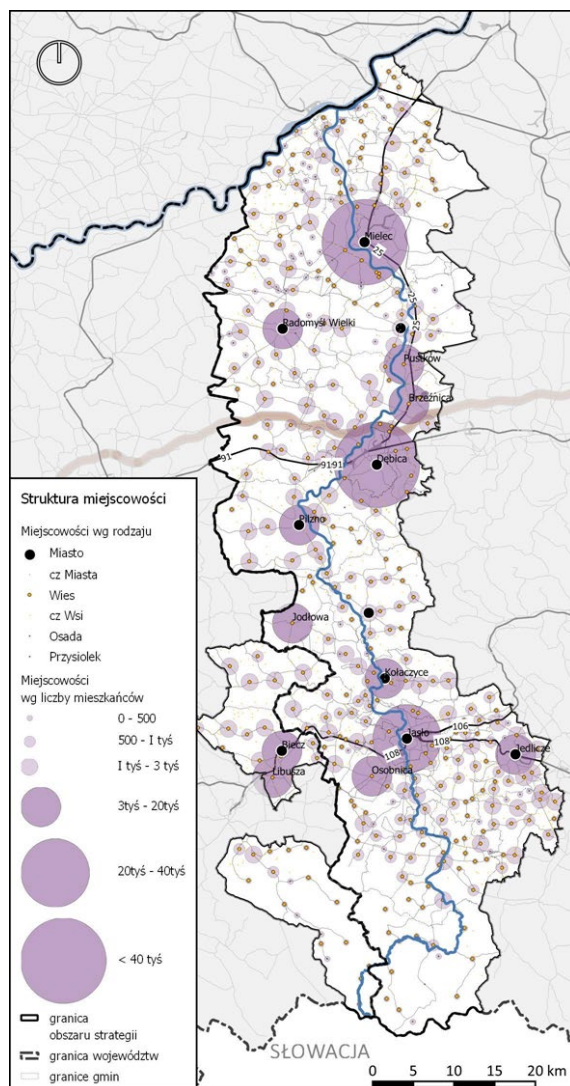
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Na obszarze „Dorzecza Wisłoki” zlokalizowanych jest 10 miast (gęstość sieci miast wynosi zatem 300 km² powierzchni na jedno miasto), które w 2020 r. były zamieszkałe przez 164,2 tys. osób. Z wyjątkiem ośrodków powiatowych (Dębica, Jasło i Mielec) i miasta Jedlicze, są to w większości miasta bardzo małe, liczące ponad 5,0 tys. mieszkańców. Udział ludności miejskiej w 2020 r. wyniósł 37,1% (przy średniej dla kraju wynoszącej 59,9%). Można więc stwierdzić, że jest to region zdecydowanie wiejski, o bardzo niskim poziomie urbanizacji.

Gminy wchodzące w skład „Dorzecza Wisłoki” są zróżnicowane pod względem zajmowanej powierzchni i liczby ludności. Największe powierzchniowo są gminy: Krempna (205 km²) i Sękowa

(195 km²) położone w południowej części oraz Pilzno (165 km²) i Radomyśl Wielki (160 km²) położone w środkowej części obszaru, natomiast najmniejsze są gminy miejskie: Dębica (34 km²), Jasło (37 km²) i Mielec (47 km²) oraz gminy wiejskie: Gawłuszowice (34 km²) i Brzyska (45 km²). Największą liczbę ludności mają z kolei gminy miejskie: Mielec (60,1 tys.), Dębica (45,2 tys.) i Jasło (34,5 tys.), a z pozostałych jednostek – gmina wiejska Dębica (25,9 tys.) i gmina miejsko-wiejska Pilzno (18,2 tys.), natomiast najmniej mieszkańców mają gminy wiejskie: Krempna (1,8 tys.), Gawłuszowice (2,7 tys.) i Sękowa (4,9 tys.).

Rysunek 3. Struktura osadnicza obszaru „Dorzecza Wisłoki” [2021]

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT10k, PRG

Obszar „Dorzecza Wisłoki” jest silnie zróżnicowany przestrzennie pod względem gęstości zaludnienia. Największą gęstość zaludnienia obszaru „Dorzecza Wisłoki” mają, co oczywiste, gminy miejskie obejmujące miasta powiatowe, tzn. Dębica (1.329 osób na km²), Mielec (1.278 osób na km²) i Jasło (934 osoby na km²), a z pozostałych jednostek – gminy: Jedlicze (260 osób na km²) i Dębica (188 osób na km²). Najniższą gęstość zaludnienia mają z kolei gminy wiejskie: Krempna (9 osób na km²) i Sękowa (25 osób na km²).

3.

WNIOSKI Z DIAGNOZY W SFERACH: SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ

3.1 WPROWADZENIE METODOLOGICZNE

Badanie diagnostyczne realizowane było w okresie od października 2021 r. do marca 2022 r. i przeprowadzone zostało w trzech obszarach: społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Jest to konsekwencja postanowień Art. 10e Ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. Zgodnie z wymaganiami ww. ustawy w niniejszej Strategii prezentowane są wnioski z przeprowadzonej diagnozy.

Pierwszy etap badania diagnostycznego realizowano z zastosowaniem metodologii *desk reaserch*. Podstawowym źródłem danych wykorzystanych w diagnozie były informacje publikowane przez Główny Urząd Statystycznych oraz informacje dostarczone przez urzędy gmin i starostwa powiatowe. Obszar „Dorzecza Wisłoki” analizowany był zarówno w zakresie dynamiki zmian zjawisk społeczno-gospodarczych (lata 2014-2020) z uwzględnieniem zmian zachodzących w przestrzeni. Dokonano komparacji sytuacji pomiędzy JST tworzącymi inicjatywę oraz porównania stanu całego obszaru z sytuacją Polski, województw małopolskiego i podkarpackiego. Na bazie wniosków z analizy *desk reaserch* zaproponowano potencjały i bariery rozwojowe obszaru „Dorzecza Wisłoki”, które następnie poddane zostały weryfikacji poprzez badanie ankietowe. Każdy uczestnik badania ankietowego oceniał istotność oraz skalę oddziaływania zjawisk oraz mógł zaproponować dodatkowe potencjały i bariery rozwojowe.

Kolejnym elementem badania diagnostycznego było rozpoznanie potrzeb projektowych obszaru. W terminie do 15 listopada 2021 r. JST tworzące obszar „Dorzecza Wisłoki” zgłaszały koncepcje projektowe do realizacji w ramach Strategii. Projekty analizowane były przez Wykonawcę Strategii, a następnie dopracowywane przez projektodawców. W wyniku tego procesu uzyskano 321 propozycji projektowych o całkowitej wartości ponad 7,428 mld zł. W strukturze zgłoszonych projektów dominowały przedsięwzięcia służące ochronie i poprawie stanu środowiska naturalnego obszaru „Dorzecza Wisłoki”.

Efekty badania *desk reaserch* oraz identyfikacja potrzeb projektowych wykorzystane były do organizacji warsztatów (styczeń 2022 r.), w których uczestniczyli przedstawiciele JST z obszaru „Dorzecza Wisłoki”, partnerzy społeczno-gospodarczy oraz reprezentanci administracji regionalnej. Zorganizowano 3 spotkania obejmujące zagadnienia ze sfery: społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Celem warsztatów była weryfikacja potencjałów i barier rozwojowych stwierdzonych w wyniku przeprowadzonego badania *desk reaserch* oraz rozpoznanie nowych wcześniej niezidentyfikowanych. Uczestnicy warsztatów dokonali modyfikacji części propozycji potencjałów i barier oraz wskazali nowe propozycje.

3.1.1 Wnioski

Analizując sytuację społeczno-ekonomiczną obszaru „Dorzecza Wisłoki”, można stwierdzić, że jest on przykładem obszaru peryferyjnego, który można zaliczyć do tzw. „wewnętrznych peryferii” (ang. *Inner periphery*, por. Vaishar 2006, Heffner, Gibas 2015, Vaishar, Pavlu 2018). Wpływ na taki stan rzeczy determinuje bez wątpienia położenie obszaru na pograniczu województw małopolskiego i podkarpackiego oraz między strefami wpływów głównych ośrodków miejskich w tej części Polski, tzn. Rzeszowa oraz Tarnowa i Nowego Sącza, czy w szerszej perspektywie – Krakowa. Przypisanie „Dorzecza Wisłoki” do kategorii obszarów peryferyjnych wynika z koncentracji niekorzystnych zjawisk społeczno-ekonomicznych na jego terenie. Do najważniejszych problemów można zaliczyć m.in.: niekorzystną sytuację demograficzną, występowanie dysproporcji przestrzennych w sferze społecznej, niski poziom aktywności ekonomicznej ludności i niski potencjał gospodarczy.

Kondycja społeczno-ekonomiczna „Dorzecza Wisłoki” w dużej mierze zależy od kondycji ośrodków powiatowych, zlokalizowanych na jego terenie, tzn. Dębicy, Jasła i Mielca. Miasta te, z uwagi na wielkość, są zaliczane do grona miast średnich. Ich znaczenie dla obszaru „Dorzecza Wisłoki” podkreśla fakt koncentracji miejsc pracy i podmiotów gospodarczych oraz instytucji centralnych o znaczeniu ponadlokalnym. Jak wykazały badania Śleszyńskiego (2017), miasta te cechują się bardzo wysokim poziomem nasilenia procesów trwania funkcji społeczno-gospodarczych, przez co wymagają one wsparcia jako miasta kryzysowe (Jasło) lub miasta obniżającego się potencjału (Dębica i Mielec).

Kluczową rolę w funkcjonowaniu „Dorzecza Wisłoki” spełniają obszary wiejskie. Obszar cechuje się bowiem występowaniem dużych i często zurbanizowanych wsi, co przy niewielkiej liczbie ośrodków miejskich, przyczynia się do koncentracji ludności na obszarach wiejskich. Niemniej jednak, obszary wiejskie w „Dorzeczu Wisłoki” borykają się z istotnymi problemami społeczno-ekonomicznymi, jak np. ubytek rzeczywisty i ujemne saldo migracji, postępujące starzenie się społeczeństwa, bardzo niski poziom aktywności ekonomicznej ludności (w tym zwłaszcza kobiet), niski potencjał gospodarczy czy niski poziom wyposażenia instytucjonalnego.

Jednym z najważniejszych problemów społeczno-ekonomicznych „Dorzecza Wisłoki” jest występowanie wyraźnych dysproporcji przestrzennych w zakresie rozwoju poszczególnych procesów społecznych czy ekonomicznych, właśnie między ośrodkami powiatowymi a obszarami wiejskimi oddalonymi od tych miast. Co więcej, na terenie „Dorzecza Wisłoki” można zidentyfikować gminy, w których występuje szczególna koncentracja niekorzystnych zjawisk (np. gminy Krempna i Sękowa w południowej części czy Borowa i Gawłuszowice w północnej części obszaru).

Wśród silnych stron „Dorzecza Wisłoki” zidentyfikowanych w trakcie przeprowadzonych analiz należy zaliczyć: poprawę sytuacji materialnej mieszkańców obszaru, dość dobrą dostępność do niektórych instytucji (szkoły podstawowe, biblioteki, placówki kultury, kluby sportowe), rosnącą liczbę miejsc pracy i spadający poziom bezrobocia. W tym miejscu należy wspomnieć również o czynnikach, które mogą się stać katalizatorem dla rozwoju całego obszaru, jak np. dobra dostępność komunikacyjna i położenie tranzytowe, wysoki potencjał turystyczny południowej części czy dobre warunki dla rozwoju rolnictwa w północnej części „Dorzecza Wisłoki”, znaczny kapitał ludzki na obszarach wiejskich, a także rozwinięte tradycje przemysłowe w miastach powiatowych.

Poniżej w tabeli zaprezentowano zestawienie potencjałów i barier rozwojowych „Dorzecza Wisłoki” w podziale na sfery: społeczną, gospodarczą i przestrzenną¹.

Tabela 1. Potencjały i bariery rozwojowe obszaru „Dorzecze Wisłoki” według sfer tematycznych

	NR	ZAGADNIENIE
1. SFERA SPOŁECZNA		
A. POTENCJAŁY ROZWOJOWE	A.1.1	Mało intensywny, ale jednak występujący proces suburbanizacji wokół ośrodków powiatowych, tzn. Mielca, Dębicy i Jasła
	A.1.2	Wyraźny wzrost liczby miejsc w przedszkolach i żłobkach, zwłaszcza na obszarach wiejskich
	A.1.3	Wskaźnik skolaryzacji dla szkół podstawowych utrzymujący się na wysokim poziomie
	A.1.4	Poprawa sytuacji materialnej mieszkańców obszaru, na co wskazuje malejąca liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej
	A.1.5	Dobra dostępność do instytucji kultury (bibliotek i placówek kultury) oraz relatywnie wysoki poziom czytelnictwa i uczestnictwa mieszkańców w imprezach kulturalnych
	A.1.6	Dobra dostępność do klubów sportowych i wysoki poziom uczestnictwa mieszkańców w działalności sportowej
	A.1.7	Niski poziom przestępczości
	A.1.8	Silne poczucie więzi społecznych (zwłaszcza międzypokoleniowych), tradycji i kultury, a także wysoki poziom tożsamości lokalnej

¹ Zjawiska:

- 1) zidentyfikowane w trakcie trzech warsztatów problemowych przeprowadzonych w styczniu 2022 r. zaznaczone w tabeli kolorem czerwonym.
- 2) zidentyfikowane na bazie koncepcji projektowych, których elementem była analiza problemów zaznaczone w tabeli kolorem zielonym.

1. SFERA SPOŁECZNA

B. BARIERY ROZWOJOWE	B.1.1	Niekorzystna sytuacja demograficzna obszaru, w relacji do trendów obserwowanych w obszarach referencyjnych, przejawiająca się stałym i pogłębiającym się spadkiem liczby ludności, w szczególności w 2020 r., co ma związek z pandemią COVID-19
	B.1.2	Występowanie dysproporcji w zakresie dynamiki zmian ludnościowych w ujęciu gminnym, cechujące się wzrostem liczby ludności w północnej i środkowej części obszaru oraz spadkiem liczby mieszkańców w gminach leżących w południowej części „Dorzecza Wisłoki”, co jest związane z rozkładem przestrzennym wartości przyrostu naturalnego
	B.1.3	Spadek dynamiki przyrostu naturalnego oraz ujemne saldo migracji, które wpływają na niekorzystną sytuację demograficzną obszaru
	B.1.4	Przewaga gmin, w których występuje ubytek rzeczywisty, kształtowany głównie przez ujemne saldo migracji, zwłaszcza w wyniku odpływu osób w wieku produkcyjnym mobilnym
	B.1.5	Niski wskaźnik feminizacji, wskazujący na niedobór kobiet na obszarach wiejskich
	B.1.6	Postępujące starzenie się społeczeństwa, które przejawia się wzrostem udziału ludności w wieku poprodukcyjnym kosztem zmniejszania się udziałów ludności w pozostałych ekonomicznych grupach wieku
	B.1.7	Znaczne zróżnicowanie przestrzenne poziomu dostępności do żłobków i placówek wychowania przedszkolnego w ujęciu gminnym
	B.1.8	Wyraźne zróżnicowanie przestrzenne w ujęciu gminnym w dostępie do placówek edukacyjnych (wyższe w miastach, niższe w gminach obwarzankowych i wiejskich częściach gmin miejsko-wiejskich)
	B.1.9	Niski poziom edukacji (wyrażony poprzez wyniki egzaminu ósmoklasisty) w relacji do województw: podkarpackiego i małopolskiego
	B.1.10	Niedostateczny rozwój oferty edukacyjnej w zakresie niszowych specjalizacji w oparciu o uwarunkowania endogeniczne, mogący stanowić przeciwwagę w obliczu konkurencyjności edukacyjnej miast m.in. Rzeszowa, Tarnowa czy Nowego Sącza, w szczególności w zakresie liceów i szkół branżowych I stopnia
	B.1.11	Zróżnicowania przestrzenne i relatywnie wysoka na tle obszarów referencyjnych, choć zmniejszająca się, liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej, co świadczy o występowaniu problemu ubóstwa
	B.1.12	Niska dostępność do placówek ochrony zdrowia (w szczególności publicznych) i wykwalifikowanego personelu medycznego (lekarzy, pielęgniarek i położnych)
	B.1.13	Niski poziom kapitału społecznego, co przejawia się relatywnie niską liczbą organizacji pozarządowych i niską frekwencją w wyborach parlamentarnych
	B.1.14	Dysproporcje w dostępności do infrastruktury społecznej wysokiej jakości
	B.1.15	Silnie zróżnicowany dostęp do internetu oraz występowanie obszarów wykluczenia informacyjnego (południowa część obszaru badań), zwłaszcza w grupie osób starszych
	B.1.16	Niedostateczna jakość i wydajność usług administracji publicznej świadczonych z wykorzystaniem Technologii Informacyjno - Komunikacyjnych
	B.1.17	Bardzo niski poziom urbanizacji, kształtowany przez duży udział miast bardzo małych, znaczny udział ludności wiejskiej i dominację miast średniej wielkości

	NR	ZAGADNIENIE
2. SFERA GOSPODARCZA		
A. POTENCJAŁY ROZWOJOWE	A.2.1	Sukcesywnie rosnąca liczba pracujących i zmniejszający się poziom bezrobocia, co świadczy o stopniowej poprawie sytuacji ekonomicznej obszaru badań.
	A.2.2	Znaczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych, co przyczyniło się do wzmocnienia potencjału gospodarczego obszar
	A.2.3	Wzrost udziału podmiotów przemysłowych i z zakresu usług otoczenia biznesu
	A.2.4	Niewielka zmienność liczebności (stabilność) podmiotów gospodarczych na lokalnym rynku pracy
	A.2.5	Duża powierzchnia udziału użytków rolnych w stosunku do liczby mieszkańców, co świadczy o silnie rozwiniętej funkcji rolniczej
	A.2.6	Wysoki stopień lesistości, zwłaszcza w południowej i północnej części obszaru
	A.2.7	Potencjał do rozwoju funkcji turystycznej „Dorzecza Wisłoki” wykorzystującej przyrodnicze i kulturowe atuty obszaru
	A.2.8	Znaczny potencjał w zakresie rozwoju funkcji rolniczej opartej o sektor spożywczy, w tym produkcję żywności ekologicznej

2. SFERA GOSPODARCZA

B. BARIERY ROZWOJOWE	B.2.1	Wyraźne pogorszenie się sytuacji ekonomicznej obszaru w 2020 r., w szczególności w zakresie lokalnego rynku pracy, co było skutkiem pandemii COVID-19
	B.2.2	Relatywnie niski poziom aktywności ekonomicznej ludności, zwłaszcza wśród kobiet
	B.2.3	Koncentracja miejsc pracy w ośrodkach powiatowych i ich gminach obwarzankowych oraz niski poziom aktywności ekonomicznej ludności na obszarach wiejskich
	B.2.4	Niskie przeciętne, miesięczne wynagrodzenia brutto, utrzymujące się znacząco poniżej średniej krajowej, a także średnich dla województw: małopolskiego i podkarpackiego
	B.2.5	Deficyt pracowników z wysokimi kwalifikacjami na lokalnym rynku pracy
	B.2.6	Relatywnie wysoki poziom bezrobocia względem obszarów referencyjnych, zwłaszcza wśród kobiet i ludności do 30 roku życia
	B.2.7	Niski potencjał gospodarczy, wyrażony nieznaczną liczbą podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców
	B.2.8	Występowanie dysproporcji w zakresie potencjału gospodarczego między miastami powiatowymi, a obszarami wiejskimi
	B.2.9	Wzrost cen środków produkcji i nośników energii
	B.2.10	Występowanie istotnych różnic funkcjonalnych, w relacji miasta – obszary wiejskie oraz między gminami wiejskimi położonymi w różnych częściach „Dorzecza Wisłoki”
	B.2.11	Niski i silnie zróżnicowany przestrzennie poziom przedsiębiorczości, a także niewielka liczba podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym
	B.2.12	Niedostateczny poziom współpracy w relacji przedsiębiorcy – samorządy
	B.2.13	Niska atrakcyjność inwestycyjna gospodarki obszaru, przejawiająca się zwłaszcza poprzez słabą intensywność lokowania się bezpośrednich inwestycji zagranicznych i migrację kapitału
	B.2.14	Niekorzystna struktura wielkościowa gospodarstw rolnych, wskazująca na niewielki odsetek gospodarstw wielkopowierzchniowych (o powierzchni większej niż 10 ha), co świadczy o niskiej dochodowości rolnictwa w badanym obszarze
	B.2.15	Silne zróżnicowanie przestrzenne struktury wielkościowej gospodarstw rolnych w ujęciu gminnym – gospodarstwa wielkopowierzchniowe koncentrują się głównie w południowej i północnej części obszaru badań, natomiast niewielki ich udział występuje w środkowej części – tzn. w gminach położonych na obszarze Dołów Jasielsko-Sanockich
	B.2.16	Występowanie szkód łowieckich na obszarach wiejskich, a także częściowo na obszarach miejskich
	B.2.17	Bardzo niski i silnie zróżnicowany przestrzennie poziom rozwoju funkcji turystycznej, wyrażony przez liczbę miejsc noclegowych na 1000 mieszkańców
	B.2.18	Niskie średnie dochody budżetów gmin na mieszkańca, znacząco poniżej średniej krajowej i średnich dla województw: małopolskiego i podkarpackiego

3. SFERA PRZESTRZENNA

A. POTENCJAŁY ROZWOJOWE	A.3.1	Duży udział terenów nieurbanizowanych, terenów zielonych i otwartych
	A.3.2	Zrównoważony rozkład przestrzenny ośrodków miejskich
	A.3.3	Duża gęstość sieci drogowej
	A.3.4	Dobra dostępność czasowa lokalnych ośrodków miejskich w ramach obszaru „Dorzecza Wisłoki”
	A.3.5	Dostępność linii kolejowych w największych miastach
	A.3.6	Wysokie walory obszarów przyrodniczych objętych ochroną
	A.3.7	Duże zróżnicowanie krajobrazowe i środowiskowe
	A.3.8	Wysokie walory kulturowe i turystyczne
	A.3.9	Wysoki stopień gazyfikacji
	A.3.10	Relatywnie, w stosunku do województwa podkarpackiego, wysoki udział energii z odnawialnych źródeł
	A.3.11	Uruchomienie Podkarpackiej Kolei Aglomeracyjnej, z której korzysta część obszaru „Dorzecza Wisłoki” (m.in. miasto Dębica i gminy powiatu dębickiego)
	A.3.12	Rzeka Wisłoka jako kluczowy integrator obszaru dorzecza
	A.3.13	Bardzo dobre warunki dla rozwoju rolnictwa ekologicznego i produkcji żywności wysokiej jakości, winiarstwa, pszczelarstwa
	A.3.14	Korzyści wynikające z planowanej budowy zbiornika Kąty-Myscowa dla ograniczenia zagrożenia powodziowego, retencji oraz produkcji energii odnawialnej, zapobiegania suszy i zaspokojenia zapotrzebowania na wodę

3. SFERA PRZESTRZENNA

B. BARIERY ROZWOJOWE	B.3.1	Duże rozproszenie i rozdrobnienie terenów zurbanizowanych powodujące wysokie koszty usług publicznych oraz budowy i eksploatacji infrastruktury technicznej
	B.3.2	Stale postępujący proces rozpraszania zabudowy, brak skutecznych narzędzi planistycznych
	B.3.3	Niskie oddziaływanie lokalnych ośrodków miejskich
	B.3.4	Niska dostępność węzłów autostrady A4 i dróg szybkiego ruchu
	B.3.5	Wysokie i stale rosnące obciążenia ruchem dróg wojewódzkich i powiatowych
	B.3.6	Niska dostępność dużych ośrodków miejskich transportem zbiorowym z obszaru „Dorzecza Wisłoki”
	B.3.7	Zły stan techniczny linii kolejowych i nieatrakcyjna oferta połączeń kolejowych
	B.3.8	Niski udział transportu zbiorowego w transporcie ogółem, silna dominacja transportu samochodowego
	B.3.9	Bardzo słabe powiązania transportem zbiorowym, w szczególności kolejowym, w relacji północ-południe pomiędzy Jasłem i południową częścią, a Dębicą i północną częścią
	B.3.10	Niewystarczająca ilość węzłów przesiadkowych i przystanków transportu zbiorowego
	B.3.11	Duża powierzchnia całkowita obszarów objętych ochroną prawną dla rozwoju gospodarczego, głównie przemysłu
	B.3.12	Zła średnioroczna jakości powietrza spowodowana niską emisją ze źródeł kominowych, energochłonnością infrastruktury i budynków oraz ruchem samochodowym
	B.3.13	Deficyt wyposażenia w infrastrukturę i usługi turystyczne, np. tras rowerowych wraz z zapleczem
	B.3.14	Deficyt ponadlokalnej infrastruktury rekreacyjno-sportowej do wykorzystania przez mieszkańców i uzupełniających ofertę turystyczną
	B.3.15	Duże dysproporcje w zakresie korzystających z sieci kanalizacyjnej w liczbie ludności ogółem oraz znacząca liczba gmin o niskiej wartości wskaźnika (poniżej 50%)
	B.3.16	Duże dysproporcje w zakresie korzystających z instalacji wodociągowej szczególnie w części południowej obszaru
	B.3.17	Deficyt dostępności i retencjonowania wody związany z prognozowanymi zmianami klimatycznymi i rozwojem społeczno-gospodarczym obszaru
	B.3.18	Występowanie podtopień związanych z deszczami nawałnymi
	B.3.19	Punktowe deficyty dot. infrastruktury związanej z gospodarowaniem odpadami
	B.3.20	Stale utrzymujące się ryzyka powodziowe pochodzącego od rzeki Wisłoki i jej dopływów oraz częściowo Wisły
	B.3.21	Występujące tereny osuwiskowe
	B.3.22	Niska podaż uzbrojonych dużych terenów inwestycyjnych
	B.3.23	Punktowe deficyty w dostępie do sieci gazowej
	B.3.24	Deficyty w infrastrukturze minimalizującej ryzyka związane ze zmianami klimatu (służby ratunkowe, infrastruktura liniowa, melioracje)
	B.3.25	Niskie pokrycie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego

Źródło: opracowanie własne

Zidentyfikowane w badaniu *desk reaserch* potencjały rozwojowe i bariery rozwojowe w poszczególnych sferach zweryfikowane zostały w oparciu o badania ankietowe na próbie 189 osób zamieszkujących obszar „Dorzecza Wisłoki” (respondenci reprezentowali 30 spośród 32 gmin obszaru). Minimalna wielkość próby określona dla poziomu ufności 90% wyniosła 165 osób. Wśród respondentów przeważały: z uwagi na płeć: kobiety (55,6%), z uwagi na wiek: osoby w wieku 41-65 lat (72,7%), z uwagi na wykształcenie: osoby z wykształceniem wyższym (88,2%), z uwagi na status społeczno-zawodowy: osoby pracujące (96,8%), z uwagi na okres zamieszkiwania: osoby zamieszkujące w obszarze od ponad 25 lat (83,4%).

Analizując wyniki badania ankietowego, można stwierdzić, że generalnie potwierdziły one zidentyfikowane potencjały i bariery rozwojowe. Większość ankietowanych uznała wskazane potencjały i bariery obszaru jako ważne lub bardzo ważne.

W przypadku sfery społecznej jako najważniejsze respondenci uznali:

- niski poziom przestępczości (średnia ocena²: 4,27) i poprawę sytuacji materialnej mieszkańców (4,21) w przypadku potencjałów rozwojowych;
- niską dostępność do placówek ochrony zdrowia i wykwalifikowanego personelu medycznego (4,48), postępujące starzenie się społeczeństwa (4,27) i niekorzystną sytuację demograficzną (4,18) w przypadku barier rozwojowych.

Najmniej istotne w opinii respondentów były z kolei:

- procesy suburbanizacji wokół ośrodków powiatowych (średnia ocena: 3,71) w przypadku potencjałów rozwojowych;
- niski wskaźnik feminizacji (3,36), niski poziom kapitału społecznego (3,61), występowanie dysproporcji w zakresie dynamiki zmian ludnościowych (3,67) i niski poziom urbanizacji (3,71) w przypadku barier rozwojowych.

W przypadku sfery gospodarczej jako najważniejsze respondenci uznali:

- wzrost liczby podmiotów gospodarczych (4,30) oraz sukcesywnie rosnącą liczbę pracujących i zmniejszający się poziom bezrobocia (4,29) w przypadku potencjałów rozwojowych;
- wyraźne pogorszenie się sytuacji gospodarczej w 2020 r. w wyniku pandemii COVID-19 (4,02) w przypadku barier rozwojowych.

Najmniej istotne w opinii respondentów były z kolei:

- duża powierzchnia użytków rolnych w stosunku do liczby mieszkańców (3,49) oraz wysoki stopień lesistości (3,57) w przypadku potencjałów rozwojowych;
- bardzo niski i silnie zróżnicowany przestrzennie poziom rozwoju funkcji turystycznej (3,78) w przypadku barier rozwojowych.

---

² Skala ocen: 1 – nie ważne, 2 – mało ważne, 3 – obojętne, 4 – ważne, 5 – bardzo ważne.

W przypadku sfery przestrzennej jako najważniejsze respondenci uznali:

- dużą gęstość sieci drogowej (4,31) oraz sukcesywnie rosnącą liczbę pracujących i zmniejszający się poziom bezrobocia (4,29) w przypadku potencjałów rozwojowych;
- niską dostępność węzłów autostrady A4 i dróg szybkiego ruchu (4,28), wysokie i stale rosnące obciążenia ruchem dróg wojewódzkich i powiatowych (4,28), stale utrzymujące się ryzyko powodziowe (4,25) i niskie pokrycie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (4,23) w przypadku barier rozwojowych.

Najmniej istotne w opinii respondentów były z kolei:

- równomierny rozkład przestrzenny ośrodków miejskich (3,64) w przypadku potencjałów rozwojowych;
- duża powierzchnia obszarów objętych ochroną prawną (3,64) oraz duże rozproszenie i rozdrobnienie obszarów zurbanizowanych (3,69) w przypadku barier rozwojowych.

4.

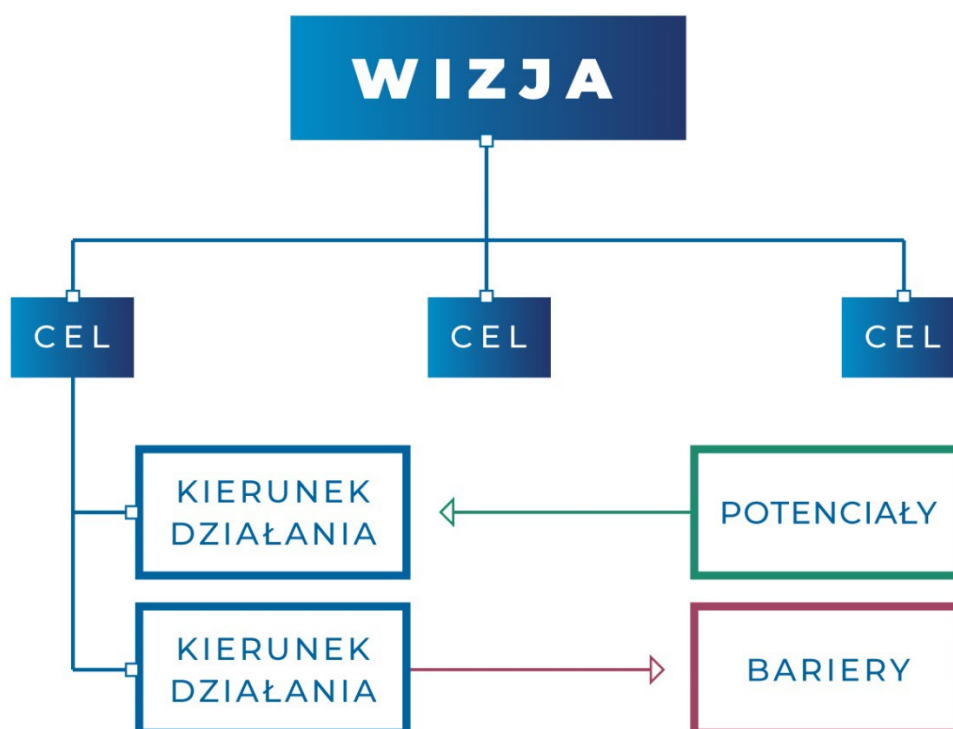
CELE STRATEGICZNE ROZWOJU ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH DLA OSIĄGNIĘCIA CELÓW STRATEGICZNYCH

4.1 WPROWADZENIE

Zaprezentowane we wnioskach z diagnozy bariery i potencjały rozwojowe „Dorzecza Wisłoki” były podstawą do określenia celów strategicznych oraz kierunków działań, które będą niezbędne w związku z realizacją wizji rozwoju obszaru. Zostały one zdefiniowane w trakcie warsztatów (Jasło, 25.03.2022 r.) z udziałem interesariuszy Strategii, a przy ich formułowaniu kierowano się logiką zakładającą, że poprzez wdrażanie kierunków działań wzmacniane będą potencjały i minimalizowane bariery rozwojowe, co w konsekwencji spowoduje realizację założonych celów strategicznych oraz wizji rozwoju „Dorzecza Wisłoki”. Poniżej zaprezentowany diagram przedstawia zaproponowaną w Strategii logikę interwencji.

Rysunek 4. Logika interwencji Strategii

Źródło: Opracowanie własne

Ponadto w procesie realizacji Strategii respektowane będą następujące zasady horyzontalne tj.:

1. **Zasada inteligentnego rozwoju** – oznacza wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w celu zwiększenia interaktywności i wydajności infrastruktury i jej komponentów składowych, a także do podniesienia świadomości mieszkańców³.
2. **Zasada dostępności** – oznacza zapewnienie dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami, będącej wynikiem uwzględnienia uniwersalnego projektowania albo zastosowania racjonalnego usprawnienia⁴.
3. **Zasada zrównoważonego rozwoju** – oznacza rozwój, w którym potrzeby obecnego pokolenia mogą być zaspokojone bez umniejszania szans przyszłych pokoleń na ich zaspokojenie⁵.
4. **Zasada subsydiarności** – oznacza, że w realizację Strategii powinny włączyć się wszystkie organy władzy publicznej oraz przedsiębiorstwa i obywatele. Każdy szczebel władzy powinien realizować tylko te zadania, które nie mogą być skutecznie zrealizowane przez szczebel niższy lub same jednostki działające w ramach społeczeństwa⁶.
5. **Zasada koncentracji** – oznacza taką interwencję, która, aby przyniosła efekt nie powinna być rozproszona, lecz skoncentrowana na niewielu precyzyjnie określonych celach i obszarach⁷.

---

³ Committee of Digital and Knowledge-based Cities, 2012.

⁴ Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

⁵ „Nasza Wspólna Przyszłość” – Światowa Komisja ds. Środowiska i Rozwoju ONZ, kwiecień 1987 r.

⁶ https://pl.wikipedia.org/wiki/Zasada_pomocniczo%C5%9Bci#Zasada_subsydiarno%C5%9Bci_w_Polsce [dostęp: 5 kwietnia 2021].

⁷ <https://power.cpe.gov.pl/strony/zasada-koncentracji> [dostęp: 5 kwietnia 2022].

„DORZECZE WISŁOKI” ZRÓWNOWAŻONA TRANSFORMACJA W KIERUNKU ZIELONEGO ŁADU

„Dorzecze Wisłoki” rozwijać się będzie w sposób zrównoważony uwzględniający założenia Europejskiego Zielonego Ładu, łącząc dynamiczny rozwój z troską o zachowanie walorów środowiska dla przyszłych pokoleń. Celem rozwoju gospodarczego będzie wzmocnienie pozycji konkurencyjnej obszaru. O sile gospodarczej obszaru decydować będą innowacyjne przedsiębiorstwa wykorzystujące proekologiczne technologie i czerpiące z endogennego potencjału. „Dorzecze Wisłoki” stanie się miejscem harmonijnego rozwoju turystyki i rolnictwa produkującego ekologicznie i tradycyjnie produkty wysokiej jakości.

Rozwinięta infrastruktura gospodarcza oraz wzmocnione Instytucji Otoczenia Biznesu wspierając przedsiębiorstwa w fazie inkubacji, doprowadzą do wzrostu lokalnej przedsiębiorczości.

Przedsiębiorstwa bazujące na lokalnych zasobach ludzkich i środowiskowych, w wyniku otrzymanego wsparcia publicznego i prywatnego zwiększą swoją innowacyjność produktową, usługową i organizacyjną.

Gwarantem sukcesu będzie aktywna społeczność nie tylko wspierająca przemiany, ale również wyznaczająca ich kierunki. Silną pozycję „Dorzecza Wisłoki” budować będzie wysokiej jakości i przyjazna dla środowiska infrastruktura społeczna oraz nowoczesne i szeroko dostępne usługi publiczne i społeczne. W rezultacie ograniczeniu ulegnie sfera ubóstwa oraz wzrośnie bezpieczeństwo mieszkańców.

Wysoką jakość życia zapewni mieszkańcom dobry stan środowiska naturalnego oraz adekwatna do potrzeb infrastruktura techniczna. Poprawie wewnętrznej spójności i zewnętrznej dostępności komunikacyjnej obszaru sprzyjać będzie bardziej wydajny transport zbiorowy oraz budowa węzłów przesiadkowych oraz budowa/modernizacja przystanków i dostosowanie ich lokalizacji do potrzeb mieszkańców.

Powszechny dostęp do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i gazowej zapewni nie tylko wysoką jakość środowiska naturalnego, ale również zaspokoi aspiracje cywilizacyjne mieszkańców. Jednocześnie nastąpi transformacja energetyczna obszaru, która sprawi, że powszechne będzie wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii, co wzmocni samowystarczalność obszaru oraz jego bezpieczeństwo w tym zakresie.

Standard zamieszkania wzrośnie również w wyniku kompleksowo prowadzonych działań zmierzających do odnowy i uporządkowania przestrzeni publicznej i prywatnej. Zdekapitalizowanym budynkom i zdegradowanym obszarom przywrócone zostanie ich dawne lub zostaną nadane nowe

funkcje. Odrestaurowane zabytki zintensyfikują rozwój turystyki, a wysoki standard instytucji kultury wzmocni ten proces.

W wyniku przeprowadzonych zmian mieszkańcy „Dorzecza Wisłoki” uzyskają szerszy dostęp do e-usług, przez co korzystanie z nich będzie powszechną czynnością.

Reasumując, połączenie działań w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej sprawi, że „Dorzecze Wisłoki” stanie się miejscem atrakcyjnym do życia, co powinno pozytywnie wpłynąć na wzmocnienie jego potencjału demograficznego, który obecnie staje się jednym z najważniejszych wyzwań rozwojowych.

Rysunek 5. „Chmura słów”, którą uczestnicy spotkania warsztatowego w Jaśle (25.03.2022 r.) uznali za istotną w określeniu wizji Strategii

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników spotkania warsztatowego w Jaśle w dniu 25.03.2022 r.

4.3 CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Poniżej zaprezentowano układ celów i kierunków działań, których wdrożenie prowadzić będzie do realizacji wizji rozwoju „Dorzecza Wisłoki” wraz z opisem oraz określeniem terytorialnego wymiaru realizacji Strategii. Wykazano również zgodność celów Strategii z nadrzędnymi dokumentami strategicznymi, tj. Strategią Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Strategią Rozwoju Województwa - Podkarpackie 2030 i Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030.

Tabela 2. Zestawienie celów i kierunków działań Strategii

CEL	KIERUNEK DZIAŁANIA
1. Infrastruktura i usługi społeczne odpowiadające oczekiwaniom mieszkańców i wyzwaniom przyszłości	1. Poprawa jakości i dostępności infrastruktury społecznej
	2. Rozwój usług społecznych i poprawa kwalifikacji mieszkańców
	3. Zwiększenie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych
	4. Włączenie i integracja społeczna
2. Bardziej konkurencyjna gospodarka wykorzystująca endogeniczny potencjał obszaru, w szczególności walory turystyczne Dorzecza Wisłoki	1. Rozwój usług i infrastruktury wspierającej rozwój oraz inkubację firm
	2. Rozwój ponadlokalnych produktów i usług turystycznych „Dorzecza Wisłoki”
	3. Promocja oferty gospodarczej „Dorzecza Wisłoki” na rynkach krajowych i zagranicznych
3. Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego oraz poprawa bezpieczeństwa energetycznego	1. Ochrona przeciwpowodziowa „Dorzecza Wisłoki” i zwiększenie odporności obszaru na skutki zmian klimatu
	2. Ograniczenie zjawiska niskiej emisji i poprawa efektywności energetycznej budynków i infrastruktury
	3. Rozwój produkcji, magazynowania i dystrybucji energii z OZE
	4. Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury i usług kluczowych dla środowiska „Dorzecza Wisłoki”.
4. Bezpieczna i nowoczesna infrastruktura zapewniająca warunki dla zrównoważonego rozwoju	1. Integracja oraz rozwój infrastruktury komunikacyjnej i zintegrowanego transportu zbiorowego
	2. Poprawa jakości i bezpieczeństwa przestrzeni publicznych

Źródło: opracowanie własne

4.3.1 Cel 1. Infrastruktura i usługi społeczne odpowiadające oczekiwaniom mieszkańców i wyzwaniom przyszłości

Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że „Dorzecze Wisłoki” zmaga się z poważnymi problemami demograficznymi. Zmniejsza się liczba ludności, co spowodowane jest spadkiem dynamiki przyrostu naturalnego oraz dominującym, ujemnym saldem migracji. W rezultacie na analizowanym obszarze postępuje proces starzenia się społeczeństwa, co w przyszłości może negatywnie wpływać na możliwości rozwojowe obszaru i jego potencjał ludzki.

Zahamowanie negatywnych trendów demograficznych oraz przeciwdziałanie jego skutkom stanowi wyzwanie przed jakim staje „Dorzecze Wisłoki”. W tym celu należy podjąć wielokierunkowe działania związane z rozwojem sfery społecznej. Konieczne będą zarówno inwestycje infrastrukturalne, jak i rozwój wysokiej jakości usług adresowanych do mieszkańców.

Zdiagnozowany odpływ ludności (zwłaszcza ludzi młodych) z obszaru „Dorzecza Wisłoki” może wynikać m.in. z niezadowalającego dostępu do dobrej jakości infrastruktury związanej z opieką nad dziećmi do lat 3 oraz infrastruktury przedszkolnej i szkolnej. Na decyzje mieszkańców wpływać może również niezadowalający poziom nauczania w szkołach podstawowych, o czym świadczą niskie wyniki uzyskiwane przez uczniów z egzaminu ósmoklasisty. Problemem jest także niedostateczny rozwój oferty edukacyjnej w zakresie niszowych specjalizacji w oparciu o uwarunkowania endogenne, w szczególności w zakresie liceów i szkół branżowych I stopnia. Dodatkowym problemem jest zróżnicowanie przestrzenne w zakresie dostępu do infrastruktury związanej z opieką, wychowaniem i edukacją.

Dlatego też należy podjąć działania związane z budową/rozbudową/modernizacją żłobków, przedszkoli i szkół tak, aby poprawić jakość i dostępność przedmiotowej infrastruktury oraz aby doprowadzić do większej konwergencji obszaru w tym zakresie. Pamiętać przy tym należy, że nowe/modernizowane obiekty powinny być przyjazne środowisku. Równocześnie należy rozwijać wysokiej jakości ofertę usług edukacyjnych, oferować dodatkowe zajęcia rozwijające zainteresowania uczniów oraz dostosować kierunki kształcenia (na poziomie szkół ponadpodstawowych) do aktualnych i przyszłych potrzeb obszaru.

Poziom i jakość życia mieszkańców „Dorzecza Wisłoki” obniża także problem z dostępem do placówek ochrony zdrowia (w szczególności publicznych) i wykwalifikowanego personelu medycznego (lekarzy, pielęgniarek, położnych). Konieczny jest zatem rozwój niniejszej infrastruktury, połączony z innymi działaniami zmierzającymi do poprawy dostępu do wysokiej jakości usług świadczonych przez zakłady opieki medycznej.

Postępujący proces starzenia się społeczeństwa sprawia, że należy spodziewać się wzrostu popytu na usługi związane z opieką nad osobami niesamodzielnymi. Dlatego też należy rozwijać infrastrukturę oraz poszerzać ofertę usług adresowanych do seniorów i osób niesamodzielnych.

Wzrost atrakcyjności „Dorzecza Wisłoki”, jako miejsca do życia wiąże się także z koniecznością poprawy dostępności i funkcjonalności infrastruktury kulturalnej i sportowej oraz z poszerzeniem oferty usług świadczonych przez instytucje kultury i kluby sportowe. Warto przy tym, w większym niż obecnie zakresie, wykorzystać potencjał aktualnie funkcjonujących instytucji i organizacji.

Z diagnozy wynika, że obszar „Dorzecza Wisłoki” zmaga się z problemem niskiego poziomu kapitału społecznego, co skutkuje niezadowalającym poziomem aktywności mieszkańców i ich ograniczonym zaangażowaniem w działania na rzecz rozwoju obszaru. Przy czym bierność ta może być pochodną ubóstwa i wykluczenia społecznego. Dlatego też należy podejmować działania na rzecz aktywizacji i integracji mieszkańców. Działania te powinny również sprzyjać włączeniu społecznemu. W działaniach tych aktywnie powinny uczestniczyć organizacje pozarządowe.

Barierą spowalniającą rozwój „Dorzecza Wisłoki” jest także niedostateczna jakość i wydajność usług administracji publicznej świadczonych z wykorzystaniem Technologii Informacyjno-Komunikacyjnych, a także silnie zróżnicowany dostęp do Internetu oraz występowanie obszarów wykluczenia informacyjnego, zwłaszcza w grupie osób starszych. W związku z powyższym należy wdrażać działanie zmierzające do zwiększania zakresu świadczonych e-usług. Winno się również kreować warunki

umożliwiający rozwój szerokopasmowego Internetu. Działaniami tym powinny towarzyszyć, adresowane w pierwszej kolejności do seniorów, szkolenia z zakresu korzystania z nowych technologii.

Zgodność celu Strategii z nadrzędnymi dokumentami strategicznymi

Poniżej dokonano ustalenia spójności przyjętego Celu 1 Infrastruktura i usługi społeczne odpowiadające oczekiwaniom mieszkańców i wyzwaniom przyszłości ze Strategią Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Strategią Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030 i Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030.

Tabela 3. Spójność Celu 1 Strategii z dokumentami wyższego rzędu

Strategia Dorzecza Wisłoki	Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”	Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030
<p>Cel 1 Infrastruktura i usługi społeczne odpowiadające oczekiwaniom mieszkańców i wyzwaniom przyszłości</p>	<p>Obszar I: Małopolsanie</p> <p>Obszar II: Gospodarka</p> <p>Obszar V: Rozwój zrównoważony terytorialnie</p>	<p>Obszar tematyczny 2: Kapitał ludzki i społeczny</p> <p>Cel: Wzmacnianie kapitału ludzkiego i społecznego jako podstawy umożliwiającej rozwój regionu oraz podnoszenie poziomu życia mieszkańców</p> <p>Obszar tematyczny 4: Dostępność usług</p> <p>Cel: Zwiększenie dostępu obywateli do usług publicznych i podniesienie standardu ich świadczenia dla poprawy jakości życia i wzmacniania procesów rozwojowych</p>	<p>Cel 2 Wzmocnienie regionalnych przewag konkurencyjnych</p> <p>Cel 3 Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie</p>

Źródło: opracowanie własne

Kierunki działań:

Kierunek działania 1.1. Poprawa jakości i dostępności infrastruktury społecznej

Celem działań podejmowanych w ramach niniejszej Strategii winno być dążenie do poprawy poziomu i jakości życia mieszkańców „Dorzecza Wisłoki”. Poziom i jakość życia mieszkańców w dużej mierze uzależniony jest od jakości i dostępności infrastruktury społecznej. Niestety jak wykazała diagnoza, sytuacja w powyższym zakresie nie jest aktualnie zadowalająca. Silne zróżnicowanie przestrzenne rozwoju „Dorzecza Wisłoki” sprawia, że nadal występują obszary, gdzie dostęp do infrastruktury społecznej jest ograniczony. Dotyczy to np. obszarów wiejskich. Sytuacja taka wymaga podjęcia wielokierunkowych działań w celu jej sanacji.

Rozwój infrastruktury społecznej wymaga m.in. inwestycji w budowę/rozbudowę/modernizację infrastruktury związanej z: opieką nad dziećmi do lat 3, wychowaniem przedszkolnym, edukacją, opieką medyczną, kulturą, sportem i rekreacją.

Należy przy tym podkreślić, że inwestycje te powinny zarówno ułatwić dostęp mieszkańcom do infrastruktury społecznej, jak i zracjonalizować koszty korzystania z niej.

W pierwszej kolejności należy prowadzić i wspierać działania związane z poprawą dostępności do miejsc opieki nad dziećmi do lat 3. Działania te powinny skutkować tworzeniem nowych i modernizacją oraz doposażeniem istniejących miejsc opieki w żłobkach. Jednocześnie, wspierać należy także oddolne inicjatywy w zakresie opieki nad dziećmi do 3 lat.

Równocześnie winno się dążyć do adekwatnej do potrzeb rozbudowy i modernizacji infrastruktury przedszkolnej i szkolnej. W rezultacie liczba i lokalizacja miejsc w przedszkolach i szkołach powinna zostać dopasowana zarówno do aktualnych, jak i przyszłych potrzeb mieszkańców. Należy także sukcesywnie doposażyć placówki wychowawcze i edukacyjne w nowoczesne pomoce edukacyjne.

Powyższym działaniom towarzyszyć powinna budowa/modernizacja przyszkolnych hal sportowych, boisk sportowych, placów zabaw oraz miejsc przeznaczonych na rekreację. Bezpieczne i funkcjonalne boiska i place zabaw powinny stać się standardem w każdej placówce wychowawczej i edukacyjnej.

Jak wynika z diagnozy na obszarze „Dorzecza Wisłoki” widoczny jest również problem z dostępem do opieki medycznej. Niestety problem ten jest charakterystyczny dla całego kraju, a jego rozwiązanie wymaga działań systemowych realizowanych przez administrację centralną. Na szczeblu lokalnym należy podejmować działania (w miarę posiadanych zasobów) zmierzające do poprawy funkcjonowania systemu opieki zdrowotnej, poprzez budowę/modernizację infrastruktury (w tym związanej z funkcjonowaniem szpitali powiatowych) oraz ułatwienie dostępu do wysokiej jakości usług świadczonych przez zakłady podstawowej opieki medycznej. Ważne będą również działania zmierzające do doposażenia już istniejących placówek medycznych.

W ramach niniejszego priorytetu należy także dążyć do budowy/rozbudowy/modernizacji infrastruktury kulturalnej i sportowej. Działanie te powinny wzmacniać bogate dziedzictwo kulturowe obszaru oraz sprzyjać utrzymywaniu i rozwijaniu tradycyjnych wartości. Jednocześnie pamiętać należy, że obiekty te pełnią ważną funkcję integracyjną i sprzyjają włączeniu społecznemu. Jak wynika z diagnozy na obszarze „Dorzecza Wisłoki” konieczne są m.in. inwestycje związane z budową/modernizacją: regionalnych centrów kultury, lokalnych domów kultury (w tym świetlic wiejskich i domów ludowych), muzeów i hal widowiskowych.

W zakresie rozwoju infrastruktury sportowej powinno się budować/modernizować stadiony, hale sportowe, baseny itp.

Jednocześnie należy zmierzać do lepszego wyposażenia już istniejących obiektów kultury oraz obiektów sportowo-rekreacyjnych, tak aby mogły one prawidłowo funkcjonować i rozszerzać swoją ofertę adresowaną do mieszkańców.

Odwróceniu negatywnych trendów demograficznych sprzyjałby rozwój budownictwa mieszkaniowego. Działania w tym zakresie powinny mieć charakter wielokierunkowy. Podstawową podaż mieszkań powinna zapewnić działalność deweloperska. W tym przypadku JST powinny prowadzić działania wspierające przedsiębiorców w dostępie do terenów inwestycyjnych.

Równocześnie JST powinny rozbudowywać i modernizować własny zasób komunalny. W zależności od potrzeb i możliwości finansowych wskazane byłyby zarówno nowe inwestycje budowlane zmierzające do powiększenia nowoczesnego zasobu komunalnego, jak i inwestycje związane z modernizacją istniejących budynków.

Realizacja niniejszego działania wymaga także uwzględnienia zmian technicznych, dostosowujących obiekty budowlane oraz całą przestrzeń do potrzeb seniorów i osób z niepełnosprawnościami, w tym poprzez likwidację barier architektonicznych.

Rodzaje przykładowych projektów realizujących kierunek działania:

Budowa, przebudowa, modernizacja i doposażenia: żłobków, przedszkoli, szkół, ośrodków zdrowia, szpitali, domów kultury, świetlic wiejskich i domów ludowych, mieszkań, itp.

Kierunek działania 1.2. Rozwój usług społecznych i poprawa kwalifikacji mieszkańców

Realizacja niniejszego priorytetu wymaga podjęcia szeregu działań zmierzających do wzmocnienia istniejących i rozwoju nowych usług adresowanych do mieszkańców.

Szczególnie ważne będą inwestycje zmierzające do poprawy jakości usług edukacyjnych. W tym celu prowadzone będą działania wzmacniające proces nauczania, gdyż edukacja ma kluczowe znaczenie dla budowy kapitału ludzkiego.

W ramach niniejszego działania powinno się dążyć do realizacji nowoczesnych programów edukacyjnych, wspierających zainteresowania uczniów. Większy nacisk powinien zostać położony w szczególności na zwiększenie oferty zajęć dodatkowych, w tym z matematyki, informatyki i języka angielskiego. W miarę możliwości i we współpracy z innymi podmiotami np. z NGO powinno się także dążyć do stworzenia oferty dodatkowych zajęć z przedsiębiorczości oraz z ekologii. Należy również wspierać dzieci i młodzież z problemami edukacyjnymi, poprzez realizację zajęć wyrównawczych.

Oprócz rozwoju oferty zajęć edukacyjnych, należy także podjąć działania zmierzające do wyposażenia szkół w sprzęt specjalistyczny i pomoce dydaktyczne wspomagające rozwój uczniów, w tym również uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Pamiętać należy również o roli nauczycieli w kształceniu uczniów. Dlatego też ważne będą działania zmierzające do doskonalenia nauczycieli.

Na obszarze „Dorzecza Wisłoki” nadal widoczny jest problem niedopasowania kwalifikacji mieszkańców do potrzeb pracodawców. Sytuacja ta wynika między innymi ze zmian popytu przedsiębiorstw na określony typ kwalifikacji zawodowych, co wymusza elastyczność po stronie pracowników oraz gotowość do stałej adaptacji. Wpływ na powyższą sytuację może mieć również migracja młodych, wykształconych ludzi do ośrodków wzrostu, zlokalizowanych poza analizowanym obszarem. W rezultacie z jednej strony konieczne jest wdrożenie skutecznego modelu „uczenia się przez całe życie”, a z drugiej strony należy podejmować działania zmierzające do ograniczenia odpływu młodych ludzi m.in. poprzez rozwój infrastruktury społecznej.

W celu podniesienia kwalifikacji mieszkańców współorganizowane i promowane będą kursy i szkolenia doksztalające i przekwalifikowujące pracowników. W działaniach tych aktywnie powinni uczestniczyć przedsiębiorcy oraz instytucje rynku pracy. Należy także więcej uwagi poświęcić szkoleniom z zakresu przedsiębiorczości oraz szkoleniom wzmacniającym kompetencje cyfrowe.

Rodzaje przykładowych projektów realizujących kierunek działania:

Rozwój oferty zajęć dodatkowych w szkołach, doposażenie szkół w pomoce dydaktyczne, wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli, współorganizowanie i promowanie kursów dokształcających i przekwalifikujących pracowników, wzmocnienie kompetencji cyfrowych, wzmocnienie kwalifikacji z zakresu przedsiębiorczości, itp.

Kierunek działania 1.3. Zwiększenie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych

We współczesnym świecie wzrasta zastosowanie technologii informacyjno-komunikacyjnych, co wiąże się z budową społeczeństwa informacyjnego. Wzrost znaczenia nowych technologii w komunikowaniu się ludności nastąpił w czasie pandemii, gdy na niespotykaną dotąd skalę upowszechniła się praca i edukacja w trybie zdalnym.

Sprostanie wymogom współczesności wymaga rozwoju elektronicznych usług publicznych oraz innych e-usług adresowanych do mieszkańców. W związku z tym konieczne jest poszerzanie zakresu usług świadczonych z wykorzystaniem nowych technologii. Szczególnie ważne będą działania zmierzające do rozwoju i rozbudowy oraz poprawy kompatybilności systemu e-usług oraz doposażenie administracji samorządowej w sprzęt IT, tak żeby następował postęp informatyzacji jednostek publicznych.

W przyszłości można rozważyć tworzenie wirtualnych centrów (platform), których celem byłoby np. informowanie mieszkańców, gdzie, kiedy, na jakim formularzu, z jakimi dokumentami i za jaką opłatą można złożyć e-wniosek w danej sprawie.

W większym zakresie powinien być również wykorzystywany Internet jako narzędzie interakcji z mieszkańcami. Pozwoliłoby to przedstawicielom JST szybciej i lepiej poznać potrzeby i oczekiwania mieszkańców. W przyszłości dzięki mobilnym aplikacjom, mieszkańcy powinni mieć możliwość konsultowania ważnych dla nich spraw.

Wskazane jest także rozwijanie nowych e-usług np. teleopieki, czyli systemu opieki i wsparcia, wykorzystującego nowoczesne narzędzia teleinformatyczne a adresowanego np. do seniorów. Powinno się także wspierać inicjatywy zmierzające do zakładania platform umożliwiających wymianę informacji pomiędzy mieszkańcami oraz wzajemną współpracę.

Jednocześnie należy podejmować działania zmierzające do poprawy bezpieczeństwa użytkowników sieci. Dotyczy to zwłaszcza bezpieczeństwa systemów wrażliwych użytkowanych przez podmioty publiczne. Wskazane jest również podejmowanie działań wspierających grupy najbardziej narażone na ataki cyberprzestępców tj. dzieci, młodzież i seniorzy.

Ponadto trzeba dążyć do rozbudowy infrastruktury telekomunikacyjnej, która umożliwi mieszkańcom „Dorzecza Wisłoki” lepszy dostęp do szerokopasmowego Internetu. Najważniejsze działania w tym zakresie prowadzone będą przez operatorów telekomunikacyjnych, jednak jednostki samorządowe mogą rozwijać sieć publicznych punktów dostępu do Internetu.

Rodzaje przykładowych projektów realizujących kierunek działania:

Rozwój e-usług dla administracji, rozwój usług i aplikacji dla e-zdrowia, monitoring osób starszych, centra danych, wzmocnienie bezpieczeństwa ICT, itp.

Kierunek działania 1.4. Włączenie i integracja społeczna

Jak wynika z diagnozy zachodzące na obszarze „Dorzecza Wisłoki” pozytywne zmiany nie wyeliminowały wszystkich problemów związanych z ubóstwem. Dodatkowo widoczne negatywne trendy demograficzne (odpływ młodych ludzi, starzenie się społeczeństwa) sprawiają, że w przyszłości należy spodziewać się wzrostu popytu na usługi związane z opieką nad osobami niesamodzielnymi. Ponadto nastąpiła kumulacja niespotykanych wcześniej zjawisk, tj. pandemii i gwałtownego napływu uchodźców, które spowodowały nowe zagrożenia wykluczenia społecznego oraz wymagają podejmowania szybkich i niestandardowych działań.

Dlatego też przyjęte w Strategii rozwiązania będą zmierzać do ułatwienia życia osobom niesamodzielnym i zagrożonym wykluczeniem społecznym. Należy przy tym podkreślić, że działania te winny obejmować zarówno inwestycje infrastrukturalne, jak i rozwój usług skierowanych do grup defaworyzowanych.

W ramach inwestycji infrastrukturalnych nacisk położony zostanie na budowę/rozbudowę/modernizację domów opieki dziennej oraz całodobowej nad osobami potrzebującymi wsparcia. Wskazane jest, o ile jest to możliwe i ekonomicznie uzasadnione aby na potrzeby ww. inwestycji w pierwszej kolejności adaptować budynki, będące w zasobach JST, które nie pełnią już pierwotnych funkcji.

Równolegle należy dążyć do rozbudowy infrastruktury wykorzystywanej przez Ośrodki Pomocy Społecznej, tak aby mogły one efektywnie realizować powierzone im zadania z zakresu pomocy społecznej.

Jak już wspomniano rozwojowi infrastruktury powinien towarzyszyć rozwój usług sprzyjających integracji i włączeniu społecznemu. Szczególnie istotny będzie rozwój usług zapobiegających marginalizacji społecznej bez względu na przyczyny występowania tego zjawiska. W działaniach tych aktywnie winny uczestniczyć organizacje pozarządowe.

Do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym kierowane będą także działania związane z rozwojem budownictwa wspomaganego. Istotne znaczenie może mieć budowa mieszkań socjalnych, chronionych i treningowych. Adresatem przedsięwzięcia będą osoby o najniższych dochodach oraz osoby, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia. Standard i lokalizacja mieszkań powinny zapewnić warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w tym integrację ze społecznością lokalną.

Dodatkowo reagując na zmiany w otoczeniu geopolitycznym należy podjąć działania umożliwiające włączenie społeczne uchodźców wojennych, gdyż jest to grupa szczególnie zagrożona wykluczeniem oraz marginalizacją ekonomiczną i społeczną. W celu udzielenia doraźnej pomocy uchodźcom wskazany jest rozwój infrastruktury, którą można szybko zaadaptować jako miejsce tymczasowego pobytu.

Rodzaje przykładowych projektów realizujących kierunek działania:

Budowa, rozbudowa i modernizacja domów opieki społecznej, miejsc pobytu dla osób starszych oraz osób o szczególnych potrzebach, centrów opiekuńczo-mieszkalnych, itp.

4.3.2 Cel 2. — Bardziej konkurencyjna gospodarka wykorzystująca endogeniczny potencjał obszaru, w szczególności walory turystyczne Dorzecza Wisłoki

Silna gospodarka jest fundamentem trwałego rozwoju „Dorzecza Wisłoki”. Jednocześnie wpływa ona na funkcjonowanie pozostałych sfer oraz pozwala wygenerować niezbędne środki finansowe na aktualne i przyszłe inwestycje.

Jak wykazała diagnoza, na obszarze „Dorzecza Wisłoki” zachodzą pozytywne zmiany gospodarcze. Wzrosła liczba przedsiębiorstw, co wpłynęło na zwiększenie liczby pracujących oraz spadek bezrobocia. Niestety w skutek pandemii sytuacja gospodarcza obszaru uległa osłabieniu. Dodatkowo widoczne jest silne zróżnicowanie potencjału gospodarczego „Dorzecza Wisłoki”. Potencjał ten koncentruje się w miastach powiatowych, podczas gdy aktywność ekonomiczna na obszarach wiejskich pozostaje niska.

W rezultacie potencjał gospodarczy „Dorzecza Wisłoki” wyrażony liczbą podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców jest niezadowalający. Wpływ na to może mieć niska atrakcyjność inwestycyjna gospodarki obszaru, przejawiająca się zwłaszcza poprzez słabą intensywność lokowania się bezpośrednich inwestycji zewnętrznych i migrację kapitału. Dodatkowo niezadowalający, w porównaniu do średnich regionalnych (dla województw małopolskiego i podkarpackiego) jest również poziom wynagrodzeń brutto. Relatywnie niskie wynagrodzenia sprzyjają negatywnym procesom migracyjnym ludności.

Dlatego też sytuacja musi ulec zmianie. Należy wzmocnić potencjał gospodarczy „Dorzecza Wisłoki” poprzez podniesienie jego atrakcyjności inwestycyjnej oraz wsparcie dla lokalnej przedsiębiorczości. Służyć temu będzie m.in. rozwój infrastruktury wspierającej przedsiębiorczość oraz ułatwienie dostępu do usług świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu (IOB). Warto przy tym podkreślić, że trwały rozwój gospodarczy przedmiotowego obszaru wymaga zarówno wzmocnienia potencjału miast, jak i przełamania barier w przedsiębiorczości na obszarach wiejskich.

Z diagnozy wynika również, że „Dorzecze Wisłoki” posiada duży potencjał do rozwoju turystyki wykorzystującej przyrodnicze i kulturowe atuty obszaru oraz do rozwoju rolnictwa i sektora spożywczego oferującego produkty ekologiczne i tradycyjne, wysokiej jakości, jednak aktualnie mamy do czynienia z niskim i silnie zróżnicowanym przestrzennie poziomem rozwoju funkcji turystycznej, wyrażonym niezadowalającą liczbą miejsc noclegowych na 1000 mieszkańców. Efektywne wykorzystanie potencjału turystycznego wymaga stosownego rozwoju infrastruktury turystycznej oraz ponadlokalnych produktów i usług turystycznych.

Niska atrakcyjność inwestycyjna „Dorzecza Wisłoki” oraz nieadekwatny do potencjału rozwój turystyki mogą mieć swoje źródło m.in. w zbyt słabej promocji oferty gospodarczej obszaru na rynkach krajowych i zagranicznych. Dlatego też konieczna będzie aktywizacja lokalnych liderów i wzmocnienie ich zaangażowania w promocję gospodarczą „Dorzecza Wisłoki”.

Zgodność celu strategii z nadrzędnymi dokumentami strategicznymi

Poniżej dokonano ustalenia spójności przyjętego Celu 2: Bardziej konkurencyjna gospodarka wykorzystująca endogeniczny potencjał obszaru, w szczególności walory turystyczne „Dorzecza Wisłoki” ze Strategią Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Strategią Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030 i Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030.

Tabela 4. Spójność Celu 2 Strategii z dokumentami wyższego rzędu

Strategia Dorzecza Wisłoki	Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”	Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030
<p>Cel 2 Bardziej konkurencyjna gospodarka wykorzystująca endogeniczny potencjał obszaru, w szczególności walory turystyczne Dorzecza Wisłoki</p>	<p>Obszar I: Małopolskie</p> <p>Obszar II: Gospodarka</p> <p>Obszar IV: Zarządzanie strategiczne rozwojem</p> <p>Obszar V: Rozwój zrównoważony terytorialnie</p>	<p>Obszar tematyczny 1: Gospodarka i nauka</p> <p>Cel: Wzmacnianie potencjału regionalnej gospodarki oraz zwiększanie udziału nauki i badań dla innowacyjnego i zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego województwa</p> <p>Obszar tematyczny 2: Kapitał ludzki i społeczny</p> <p>Cel: Wzmacnianie kapitału ludzkiego i społecznego jako podstawy umożliwiającej rozwój regionu oraz podnoszenie poziomu życia mieszkańców</p> <p>Obszar tematyczny 3: Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska</p> <p>Cel: Rozbudowa infrastruktury służącej rozwojowi oraz optymalizacja wykorzystania zasobów naturalnych i energii przy zachowaniu dbałości o stan środowiska przyrodniczego</p>	<p>Cel 2 Wzmocnienie regionalnych przewag konkurencyjnych</p> <p>Cel 3 Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie</p>

Źródło: opracowanie własne

Kierunki działań:

Kierunek działania 2.1. Rozwój usług i infrastruktury wspierającej rozwój oraz inkubację firm

Jak wykazała diagnoza, na obszarze „Dorzecza Wisłoki” nastąpił szereg korzystnych zmian w sferze gospodarczej. Wzrosła liczba przedsiębiorstw, co przełożyło się na wzmocnienie pozycji gospodarczej obszaru oraz poprawę sytuacji na rynku pracy.

Jednak wzrost gospodarczy nie usunął wszystkich barier, spowalniających rozwój obszaru. Przełamanie niniejszych barier jest warunkiem koniecznym, jeżeli chcemy dążyć do dalszej poprawy atrakcyjności inwestycyjnej i wzmocnienia konkurencyjności „Dorzecza Wisłoki”.

Z diagnozy wynika również, że pod względem gospodarczym „Dorzecze Wisłoki” jest silnie zróżnicowane, co sprawia, że podejmowane działania muszą przybierać różne formy i być dostosowane do lokalnych warunków.

Podjęte w ramach niniejszego działania przedsięwzięcia powinny zmierzać do tworzenia nowych, innowacyjnych miejsc pracy, szczególnie w zielonych technologiach, adresowanych zwłaszcza do osób o wysokich kwalifikacjach. Podejście takie powinno ograniczyć odpływ młodych, wykształconych ludzi do innych ośrodków. Przedsiębiorcy generujący nowe miejsca pracy dla specjalistów w pierwszej kolejności powinni być adresatami pomocy publicznej.

Trwały rozwój gospodarczy analizowanego obszaru wymaga zarówno wzmocnienia potencjału miast (jako potencjalnych ośrodków wzrostu gospodarczego), jak i przełamywania barier w przedsiębiorczości na obszarach wiejskich. Osiągnięcie powyższych celów wymaga podjęcia licznych działań, w tym m.in.:

- dostarczenia nowych (uzbrojonych) oraz uzbrojenia istniejących terenów inwestycyjnych, w miejscach, gdzie występują deficyty (np. w gminach Brzyska, Nowy Żmigród, Radomyśl Wielki, Tuszów Narodowy, Żyraków, m. Mielec);
- rozwijania infrastruktury wspierającej przedsiębiorczość, takiej jak inkubatory przedsiębiorczości;
- wzmocnienia istniejących Instytucji Otoczenia Biznesu, które oferują podmiotom gospodarczym atrakcyjne warunki do zakładania i rozwoju przedsiębiorstw poprzez finansowe instrumenty zwrotne (np. pożyczki), jak również pomoc doradczą i szkoleniową.

Na całym obszarze „Dorzecza Wisłoki” należy wspierać powstawanie i rozwój przedsiębiorstw, stworzonych zarówno przez inwestorów zewnętrznych, jak i przez mieszkańców wykorzystujących endogenny potencjał obszaru.

W celu pozyskania nowych inwestorów powinno się podejmować sukcesywnie działania zmierzające do zwiększenia podaży i jakości terenów inwestycyjnych. Niezwykle ważne są tutaj kwestie nie tylko lokalizacyjne, ale także formalno-prawne związane z zagospodarowaniem gruntów. Jednocześnie nakłady na uzbrojenie terenów inwestycyjnych znacząco podniosą ich atrakcyjność i pozwolą skrócić proces rozpoczęcia działalności biznesowej.

Jednak nowo tworzone przedsiębiorstwa (zwłaszcza mikro i małe) narażone są na duże ryzyko niepowodzenia rynkowego, stąd też potrzeba inkubacji firm, na którą składa się zarówno pomoc w założeniu przedsiębiorstwa, jak i wsparcie w jego początkowym okresie funkcjonowania. Pomoc ta może przyjmować różne formy, np. udostępnienie powierzchni, czy też zapewnienie podstawowych usług doradczych. Wzmocnienie przedsiębiorczości wśród mieszkańców wymaga także inwestycji związanych z tworzeniem nowoczesnych inkubatorów przedsiębiorczości. Pierwszeństwo przy lokowaniu działalności w inkubatorze powinny mieć przedsiębiorstwa działające w innowacyjnych branżach oraz oferujące rozwiązania proekologiczne.

Z przeprowadzonych badań wynika również, że przedsiębiorcy działający w „Dorzeczu Wisłoki” mają ograniczony dostęp do usług świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu. Mając na uwadze

potrzebę dalszego rozwoju gospodarczego obszaru, należy podjąć działania zmierzające do zmiany istniejącej sytuacji. Powinno się, w miarę możliwości, wspierać IOB i dążyć do poszerzenia ich oferty adresowanej do przedsiębiorców (np. usługi szkoleniowe, doradcze, pomoc przy pozyskiwaniu środków finansowych, wsparcie w rozwoju innowacyjnych produktów, wsparcie przy opracowaniu i wdrażaniu czystych technologii).

Rodzaje przykładowych projektów realizujących kierunek działania:

Dostarczanie nowych i uzbrajanie istniejących terenów inwestycyjnych, budowa infrastruktury wspierającej przedsiębiorczość np. inkubatorów przedsiębiorczości, uzbrojenie terenów inwestycyjnych, specjalne strefy aktywności gospodarczej, parki biznesu, doradztwo i szkolenia dla firm, itp.

Kierunek działania 2.2. Rozwój ponadlokalnych produktów i usług turystycznych „Dorzecza Wisłoki”

„Dorzecze Wisłoki” posiada znaczny potencjał do rozwoju turystyki, która to powinna stanowić jeden z filarów jej trwałego rozwoju. Na terenie „Dorzecza Wisłoki” znajdują się zarówno obszary o szczególnych walorach przyrodniczych, jak i liczne obiekty historyczne świadczące o jego bogatym dziedzictwie materialnym.

Niestety problemem jest niejednokrotnie niezadowalający stan obiektów oraz braki infrastrukturalne utrudniające efektywne udostępnianie ich turystom. Wydaje się również, że aktualnie nie jest w pełni wykorzystywany potencjał rzeki Wisłoki, która może stanowić jedną z osi rozwoju turystyki.

Mając na uwadze zdiagnozowane bariery, należy podjąć wielokierunkowe działania zmierzające do rozwoju ponadlokalnych produktów i usług turystycznych oraz infrastruktury turystycznej. Należy, przy tym podkreślić, że podejmowane działania powinny tworzyć wartość dodaną dla większego obszaru, a nie jedynie dla wąskiego terytorium.

W pierwszej kolejności należy dążyć do renowacji istniejących zabytków i to zarówno pojedynczych budynków/budowli, jak i całych założeń urbanistycznych, tak aby podnieść ich atrakcyjność dla turystów.

Równocześnie powinny powstać nowe, ponadlokalne trasy np. rowerowe łączące zabytki kultury materialnej i miejsca o szczególnych walorach przyrodniczych, a istniejące trasy winny być w miarę potrzeb modernizowane. Atrakcyjność turystyczną obszaru zwiększy również budowa ścieżek edukacyjnych i infrastruktury umożliwiającej spływy kajakowe. Szczególną rolę należy przypisać rozwojowi infrastruktury związanej z możliwością wykorzystania potencjału Wisłoki, jako ważnej atrakcji turystycznej obszaru.

Wzdłuż szlaków (lądowych i wodnych) i ścieżek edukacyjnych należy utworzyć obiekty małej architektury dające możliwość wypoczynku i schronienia. Jednocześnie w miejscach newralgicznych powinny zostać zlokalizowane miejsca parkingowe oraz infrastruktury dla rowerzystów, a w miejscach o szczególnych walorach krajobrazowych wskazana jest np. budowa wież widokowych, kolejek krzeselkowych, itp.

Jednak pamiętać należy, że sprawne funkcjonowanie powyższej branży wymaga także rozwoju oferty komplementarnych produktów i usług, w tym produktów regionalnych i lokalnych. Szczególną wagę należy w tym zakresie przypisać rolnictwu. Mając na uwadze uwarunkowania przyrodnicze obszaru oraz kształtujące się w Polsce i na świecie trendy gospodarcze i społeczne, winno się wspierać rozwój

ekologicznego rolnictwa i małego przetwórstwa w zakresie produkcji żywności wysokiej jakości. Należy również wspierać działania na rzecz skracania łańcuchów dostaw w myśl zasady „od pola do stołu”.

Równolegle na obszarze „Dorzecza Wisłoki” powinno się również podjąć działania promujące rozwój usług agroturystycznych i ekoturystycznych. Niniejsza oferta powinna zostać skierowana przede wszystkim do ludzi preferujących wypoczynek z dala od głównych szlaków turystycznych.

Wzmocnienie konkurencyjności turystycznej obszaru wymaga także rozbudowy bazy noclegowej oraz usług gastronomicznych oferujących lokalne/regionalne produkty oraz produkty ekologiczne. W ramach rozbudowy bazy noclegowej należy pamiętać o potrzebie rozwoju publicznych miejsc noclegowych (np. schroniska będące własnością JST).

Ważne miejsce w ramach niniejszego działania przypisano także promocji turystycznej obszaru. W tym celu należy podjąć działania zmierzające do utworzenia zintegrowanego systemu informacji turystycznej. Punkty Informacji Turystycznej powinny funkcjonować we wszystkich węzłach przesiadkowych I kategorii. Jednocześnie promując ofertę turystyczną „Dorzecza Wisłoki” należy wykorzystywać nowoczesne technologie.

Rodzaje przykładowych projektów realizujących kierunek działania:

Budowa/modernizacja ponadlokalnych turystycznych ścieżek rowerowych, budowa wież widokowych, rozbudowa/modernizacja publicznych miejsc noclegowych, budowa infrastruktury umożliwiającej korzystanie z rzeki, rozwój informacji turystycznej, wsparcie dla rolnictwa ekologicznego i produkcji żywności wysokiej jakości, skracanie łańcuchów dostaw, itp.

Kierunek działania 2.3. Promocja oferty gospodarczej „Dorzecza Wisłoki” na rynkach krajowych i zagranicznych

Kluczowym elementem marketingu terytorialnego „Dorzecza Wisłoki” jest promocja gospodarcza. Działania w tej sferze mają wpływ na kształtowanie pozytywnego wizerunku obszaru oraz wzmacniają szanse na jego trwały rozwój poprzez m.in. pozyskanie zewnętrznych zasobów. Działania promocyjne powinny być realizowane na wielu płaszczyznach, w tym z wykorzystaniem technologii i narzędzi informacyjno-komunikacyjnych.

Podkreślić przy tym należy, że promocja oferty gospodarczej powinna mieć charakter ponadlokalny. Największy nacisk w działaniach promocyjnych winien zostać położony na podkreślenie potencjału obszaru w zakresie Zielonego Ładu. W pierwszej kolejności promować należy produkty ekologiczne i tradycyjne, a także wskazywać na potencjał inwestycyjny obszaru jako zielonego regionu atrakcyjnego dla prowadzenia działalności gospodarczej.

Celem promocji obszaru powinna stać się właściwa prezentacja jego walorów oraz przekonanie interesariuszy zewnętrznych do ulokowania swoich aktywów na jego terenie. Przede wszystkim w ramach działań promocyjnych należy wzmocnić udział JST w targach, wystawach i konferencjach. Należy także opracować spójną dla całego obszaru „Dorzecza Wisłoki” kampanię reklamową, która zaprezentowana będzie w mediach, w tym także społecznościowych.

Rodzaje przykładowych projektów realizujących kierunek działania:

Udział w targach, wystawach, konferencjach, promocja oferty gospodarczej w mediach itp.

4.3.3 Cel 3. — Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego oraz poprawa bezpieczeństwa energetycznego

Stan środowiska naturalnego należy do najważniejszych czynników decydujących o wyborze danego obszaru jako miejsca do życia. Wpływa on również na jego atrakcyjność turystyczną. Dodatkowo ochrona środowiska i kształtowanie warunków przyjaznych człowiekowi do życia stanowi fundament Europejskiego Zielonego Ładu. Niestety, jak wykazała diagnoza, obszar „Dorzecza Wisłoki” zmagają się z licznymi problemami związanymi ze stanem środowiska naturalnego.

Z diagnozy wynika, że analizowany obszar narażony jest na negatywne skutki zmian klimatu. Z jednej strony widoczny jest deficyt dostępności i retencjonowania wody związane z zmianami klimatycznymi oraz rozwojem społeczno-gospodarczym obszaru, z drugiej strony „Dorzecze Wisłoki” narażone jest na występowanie podtopień związanych z deszczami nawalnymi. Dodatkowo stale utrzymuje się ryzyko powodziowe pochodzące od rzeki Wisłoki i jej dopływów oraz częściowo Wisły. Negatywnie na stan bezpieczeństwa obszaru wpływają również deficyty w infrastrukturze minimalizującej ryzyka związane ze zmianami klimatu (infrastruktura wykorzystywana przez służby ratunkowe, infrastruktura liniowa, melioracje). Dlatego też należy podjąć szereg inwestycji związanych z ochroną przeciwpowodziową „Dorzecza Wisłoki” oraz ze zwiększeniem jego odporności na skutki zmiany klimatu. Przeciwdziałanie negatywnym skutkom zmian klimatu związane będzie ze wzmocnieniem i uporządkowaniem gospodarki wodnej na obszarze „Dorzecza Wisłoki”, rozwojem zielonej infrastruktury oraz wsparciem dla służby ratunkowych.

Jak wykazała diagnoza, na obszarze „Dorzecza Wisłoki” mamy do czynienia z niezadowalającą średnioroczną jakością powietrza spowodowaną niską emisją ze źródeł kominowych, energochłonnością infrastruktury i budynków oraz ruchem samochodowym. Wpisując się w trendy europejskie i realizując zasady Europejskiego Zielonego Ładu, należy zintensyfikować działania zmierzające do eliminacji niskiej emisji, m.in. poprzez poprawę efektywności energetycznej budynków i infrastruktury.

Poprawie stanu środowiska naturalnego sprzyjać będzie również transformacja energetyczna obszaru. Wprawdzie jak wynika z diagnozy, na terenie „Dorzecza Wisłoki” odnotowano relatywnie wysoki w stosunku do województwa podkarpackiego udział energii z odnawialnych źródeł, to jednak należy pamiętać, o kierunkach zmian w polityce energetycznej Unii Europejskiej zawartych m.in. w Europejskim Zielonym Ładzie. Dlatego też należy wspierać i rozwijać produkcję magazynowanie i dystrybucję energii pochodzącej z OZE. Działania takie wzmocnią bezpieczeństwo energetyczne obszaru oraz zwiększą jego samowystarczalność energetyczną.

Na terenie „Dorzecza Wisłoki” widoczne są również braki w zakresie infrastruktury ochrony środowiska. Problemem są duże dysproporcje w zakresie korzystających z sieci kanalizacyjnej w liczbie ludności ogółem oraz znacząca liczba gmin o niskiej wartości wskaźnika (poniżej 50%). Widoczne są także duże dysproporcje w zakresie korzystających z instalacji wodociągowej szczególnie w części południowej obszaru, a także punktowe deficyty w dostępie do sieci gazowej oraz punktowe deficyty infrastruktury związanej z gospodarowaniem odpadami. Sytuacja powyższa wymaga sanacji. Konieczne będzie podjęcie wielokierunkowych inwestycji związanych z budową i modernizacją infrastruktury oraz wzmocnieniem kluczowych usług związanych ze środowiskiem.

Zgodność celu Strategii z nadrzędnymi dokumentami strategicznymi

Poniżej dokonano ustalenia spójności przyjętego Celu 3 Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego oraz poprawa bezpieczeństwa energetycznego ze Strategią Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Strategią Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030 i Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030.

Tabela 5. Spójność Celu 3 Strategii z dokumentami wyższego rzędu

Strategia „Dorzecza Wisłoki”	Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”	Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030
Cel 3: Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego oraz poprawa bezpieczeństwa energetycznego	Obszar III: Klimat i środowisko Obszar V: Rozwój zrównoważony terytorialnie	Obszar tematyczny 3: Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska Cel: Rozbudowa infrastruktury służącej rozwojowi oraz optymalizacja wykorzystania zasobów naturalnych i energii przy zachowaniu dbałości o stan środowiska przyrodniczego	Cel 1: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym Cel 2: Wzmocnienie regionalnych przewag konkurencyjnych

Źródło: opracowanie własne

Kierunki działań:

Kierunek działania 3.1. Ochrona przeciwpowodziowa „Dorzecza Wisłoki” i zwiększenie odporności obszaru na skutki zmian klimatu

Obserwowanym od lat globalnym zjawiskiem są zmiany klimatu. Przejawiają się one m.in. powtarzającymi się suszami prowadzącymi do zmniejszania się zasobów wód lub gwałtownymi ulewnymi opadami skutkującymi lokalnymi podtopieniami.

Problemy te zauważalne są również na obszarze „Dorzecza Wisłoki”. Należy podkreślić, że waga zdiagnozowanych problemów jest tak duża, że konieczne jest podjęcie wielokierunkowych inwestycji związanych z uporządkowaniem gospodarki wodnej.

W pierwszej kolejności należy wzmocnić ochronę przeciwpowodziową na obszarze „Dorzecza Wisłoki” poprzez budowę zbiorników retencyjnych oraz budowę/modernizację wałów przeciwpowodziowych. Priorytetowo należy potraktować inwestycje związane z budową zbiornika wodnego Kąty-Myscowa wraz ze zbiornikiem górnym na Łysej Górze oraz budowę zbiornika retencyjnego Zgórsko Podborze na potoku Zgórsko.

Ponadto należy kontynuować rozbudowę i modernizację sieci kanalizacji deszczowej oraz utrzymywać w dobrym stanie infrastrukturę wodną. W tym celu konieczne będą działania związane

z budową i przebudową rowów melioracyjnych i śródpolnych połączone z wymianą istniejących przepustów.

W celu wzmocnienia ochrony przeciwpowodziowej na obszarze „Dorzecza Wisłoki” należy także wspierać służby bezpośrednio monitorujące zagrożenia naturalne i reagujące w przypadku ich wystąpienia, tj. w szczególności straż pożarną – ochotniczą i państwową. Inwestycje powinny być ukierunkowane zarówno na prewencję zagrożeń, jak i skuteczne działanie w przypadku ich wystąpienia. Ważne będzie doposażenie w sprzęt jednostek ratowniczych oraz budowa/rozbudowa/modernizacja remiz oraz innych obiektów w dyspozycji jednostek.

Jednak wzmocnienie odporności obszaru „Dorzecza Wisłoki” na skutki zmian klimatu wymaga również podjęcia innych działań. Dlatego też w ramach niniejszego priorytetu należy wspierać inicjatywy zmierzające do zwiększenia retencji wody na terenie „Dorzecza Wisłoki”, np. poprzez przechwytywanie i zatrzymanie deszczówki przez mieszkańców i podmioty gospodarcze, zmniejszanie powierzchni nieprzepuszczalnych oraz wdrażanie systemów zagospodarowania wód opadowych.

W ramach takiego działania należy również zwrócić uwagę na zwiększenie udziału terenów zielonych i samej zieleni w miastach i na obszarach wiejskich. Zielone (roślinne) i niebieskie (wodne) obszary pomogą w stworzeniu pożądanego mikroklimatu, a także zróżnicowanego środowiska naturalnego, np. na obszarach objętych budownictwem mieszkaniowym. Ważnym zadaniem będzie także zakładanie nowych i rewitalizacja istniejących terenów zieleni, skwerów i parków.

Wszelkie przedsięwzięcia realizowane w ramach tego kierunku działań będą wdrażane zgodnie z Planem Zarządzania Ryzykiem Powodziowym oraz Planem Przeciwdziałania Skutkom Suszy. Planem gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy oraz Programem Wodno-Środowiskowym Kraju. Ponadto na terenach szczególnego zagrożenia powodzią stosowane będą zakazy i ograniczenia wynikające z przepisów prawa w tym zakresie.

Rodzaje przykładowych projektów realizujących kierunek działania:

Budowa zbiorników retencyjnych, przeciwpowodziowych, budowa/modernizacja wałów przeciwpowodziowych, budowa/modernizacja sieci kanalizacji deszczowej, budową i przebudową rowów melioracyjnych i śródpolnych, wsparcie dla służb ratunkowych, rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury, rozwój zieleni miejskiej, alternatywne źródła zasilania w wodę, itp.

Kierunek działania 3.2. Ograniczenie zjawiska niskiej emisji i poprawa efektywności energetycznej budynków i infrastruktury

Do istotnych działań wynikających z niniejszej Strategii zalicza się niewątpliwie te związane z poprawą jakości powietrza, w tym poprzez likwidację niskiej emisji. Realizacji przyjętych założeń służyć będą działania związane z poprawą efektywności energetycznej infrastruktury publicznej i prywatnej.

W pierwszej kolejności promowane i wspierane będą działania zmierzające do zastosowania przez mieszkańców proekologicznych systemów grzewczych. W wyniku podjętych działań powinno wzrosnąć znaczenie wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.

Jednocześnie wspierane będą działania zmierzające do zmniejszenia energochłonności budynków i budowli prywatnych i publicznych, np. termomodernizacja, wymiana oświetlenia w budynkach na energooszczędne, wymiana źródeł ciepła, instalacja odnawialnych źródeł energii. W wyniku niniejszych działań powstaną energooszczędne budynki publiczne, które będą mogły również pełnić

funkcję demonstracyjną i służyć jako wzór dla innych. Równocześnie należy promować OZE wśród deweloperów i inwestorów indywidualnych realizujących inwestycje budowlane.

W budynkach w miarę możliwości instalowane będą nowoczesne oprawy oświetleniowe LED i czujniki ruchu, które ułatwią sterowanie oświetleniem. Stosowane będą również inteligentne systemy zarządzania energią w budynkach i w infrastrukturze.

Poprawie stanu środowiska naturalnego służyć będą również inwestycje związane z modernizacją oświetlenia miejsc publicznych oraz oświetlenia drogowego. Priorytetem przy modernizacji oświetlenia powinny być działania zmierzające do wykorzystania energooszczędnych i inteligentnych technologii.

Rodzaje przykładowych projektów realizujących kierunek działania:

Termomodernizacja budynków publicznych i mieszkalnych, tworzenie budynków demonstracyjnych i energooszczędnych, wymiana kotłów grzewczych, wymiana oświetlenia, wdrażanie inteligentnych systemów zarządzania energią, itp.

Kierunek działania 3.3. Rozwój produkcji, magazynowania i dystrybucji energii z OZE

W Strategii przewidziano wsparcie dla rozwoju odnawialnych źródeł energii (OZE). Pamiętać należy, że wykorzystanie odnawialnych źródeł energii jest drugim, obok promowania efektywności energetycznej, filarem budowy gospodarki niskoemisyjnej. Dlatego też wspierane będą inicjatywy zmierzające do transformacji energetycznej „Dorzecza Wisłoki” w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, zgodnie z zasadami rozwoju zrównoważonego.

W związku z powyższym w ramach niniejszego działania, wsparcie przeznaczone będzie na wytwarzanie energii elektrycznej oraz ciepłej pochodzącej z OZE oraz przyłączenie do sieci. Wspierane będą również inwestycje w magazyny energii działające na potrzeby OZE. Ważna będzie również budowa przyłączy do sieci oraz Głównych Punktów Zasilających. Dzięki temu poprawi się wydajność sieci, zwłaszcza w przypadku wzmożonej produkcji energii z OZE.

Promowane będzie także wytwarzanie energetyki rozproszonej (prosumenckiej) opartej o instalacje o stosunkowo niewielkich mocach, stanowiącej podstawę rozwoju lokalnego wymiaru energetyki i nadającej transformacji energetycznej partycypacyjny charakter.

Priorytetowo traktowane będą inwestycje związane z montażem instalacji fotowoltaicznych na budynkach publicznych. Rozważyć można również budowę farm fotowoltaicznych. Mając na uwadze naturalne predyspozycje „Dorzecza Wisłoki”, należy dążyć do budowy elektrowni szczytowo-pompowej w Myscovej oraz wspierać budowę innych (niskospadowych i ultraniskospadowych) elektrowni wodnych.

Mając na uwadze współczesne trendy rozwoju energetyki i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii, konieczne będą także inwestycje związane z rozwojem technologii magazynowania energii, która ułatwi integrację i rozwój rozproszonych OZE.

Powinno się również wspierać i realizować inwestycje związane z rozwojem instalacji OZE do produkcji, magazynowania i dystrybucji wodoru, a także instalacji OZE, z której energia bezpośrednio lub pośrednio zasili elektrolizery lub instalacji do produkcji wodoru. W związku z dużym zapotrzebowaniem na wodę w procesie produkcji wodoru należy rozważyć możliwość ponownego jej wykorzystania, np. z procesu oczyszczania ścieków.

Na terenie „Dorzecza Wisłoki” powinno się również wspierać takie inicjatywy jak klastry energii i spółdzielnie energetyczne.

Rodzaje przykładowych projektów realizujących kierunek działania:

Wspieranie produkcji energii z OZE, ponowne wykorzystanie energii, magazynowanie energii z OZE, dystrybucja energii (sieci, przyłącza GPZ) , w tym z OZE, itp.

Kierunek działania 3.4. Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury i usług kluczowych dla środowiska „Dorzecza Wisłoki”

Jak wynika z diagnozy, na terenie „Dorzecza Wisłoki” występują obszary borykające się z problemem dostępności do wody pitnej. Niestety zachodzące zmiany klimatu mogą ten problem spotęgować. Dlatego też należy prowadzić i wspierać działania zmierzające do pozyskania, budowy nowych ujęć wody (w tym podziemnych) oraz modernizacji i rozbudowy sieci wodociągowych. Należy także dążyć do redukcji zużycia wody poprzez jej wielokrotne wykorzystanie (np. po oczyszczeniu ścieków) do procesów technologicznych.

Konieczna będzie także modernizacja istniejących stacji uzdatniania wody, tak aby spełniały one standardy w zakresie zaspokajania potrzeby mieszkańców.

Z diagnozy wynika również, że na analizowanym terenie w dalszym ciągu występują obszary, na których brak jest dostępu do sieci kanalizacji sanitarnej. Należy więc podjąć działania zmierzające do zmiany tej sytuacji. W tym zakresie należy realizować inwestycje związane z budową/modernizacją oczyszczalni ścieków oraz rozbudową i modernizacją sieci kanalizacyjnej.

W miejscach, w których z przyczyn ekonomicznych rozbudowa sieci kanalizacyjnej jest nieuzasadniona, konieczne jest wspieranie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.

Jednocześnie należy również rozbudowywać sieć gazowniczą, która zastąpi węgiel oraz dążyć do przyłączenia do niej nowych gospodarstw domowych. Szczególnie ważne będą inwestycje w gminach, w których dostęp do sieci gazowej jest w największym stopniu ograniczony, tj. : Borowa, Czermin, Gawłuszowice i Tuszów Narodowy.

Troska o środowisko naturalne sprawia, że konieczne jest dalsze usprawnienie systemu gospodarki odpadami, zwłaszcza że z diagnozy wynika, iż na obszarze „Dorzecza Wisłoki” widoczne są braki infrastrukturalne w tym zakresie. Realizując niniejsze działanie, należy między innymi dążyć do budowy/rozbudowy Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (np. gminy: Brzyska, Kołaczyce, Krempna, Mielec, Radomyśl Wielki, Skołyszyn, Żyraków). Równocześnie w gminie miejskiej Mielec wskazana jest budowa sortowni odpadów opakowaniowych zbieranych selektywnie. Działania powyższe powinny doprowadzić do wzmocnienia efektywnego recyklingu, tak aby zminimalizować udziału odpadów zmieszanych w łącznej masie odpadów.

Jednocześnie powinno się również podejmować działania wspierające edukację ekologiczną. Wskazane byłoby tworzenie centrów edukacji ekologicznej i transferu zielonej technologii, w których to prowadzone byłby szkolenia i doradztwo dla mieszkańców, podmiotów publicznych i przedsiębiorców.

Rodzaje przykładowych projektów realizujących kierunek działania:

Budowa i modernizacja infrastruktury sieciowej (kanalizacyjnej, wodociągowej, gazowej), budowa/modernizacja oczyszczalni ścieków, budowa/modernizacja nowych ujęć wody (w tym podziemnych), budowa/modernizacja stacji uzdatniania wody, wsparcie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, budowa/modernizacja PSZOK-ów i RIPOK-ów, tworzenie centrów edukacji ekologicznej i transferu zielonej technologii, szkolenia i doradztwo z zakresu edukacji ekologicznej, itp.

4.3.4 Cel 4. — Bezpieczna i nowoczesna infrastruktura zapewniająca warunki dla zrównoważonego rozwoju

Kluczowym wyzwaniem cywilizacyjnym przed jakim stoi „Dorzecze Wisłoki” jest budowa/rozbudowa/modernizacja bezpiecznej, nowoczesnej i proekologicznej infrastruktury komunikacyjnej stwarzającej warunki dla jego zrównoważonego rozwoju.

Niestety aktualnie na obszarze „Dorzecza Wisłoki” zdiagnozowano szereg barier ograniczających zewnętrzną i wewnętrzną dostępność komunikacyjną obszaru. Problemy te dotyczą zarówno stanu infrastruktury drogowej i kolejowej (wraz z infrastrukturą towarzyszącą), jak i sposobu organizacji i funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego. Szczególnie istotny jest problem związany niską dostępnością węzłów autostrady A4 i dróg szybkiego ruchu.

W konsekwencji na obszarze „Dorzecza Wisłoki” mamy do czynienia z niską dostępnością ośrodków miejskich transportu zbiorowego, co sprawia że nadal utrzymuje się niski udział transportu zbiorowego w transporcie ogółem oraz silna dominacja transportu samochodowego. Sytuacja niniejsza sprzyja zjawisku niskiej emisji.

Dążąc do wdrożenia zasad Zielonego Ładu, a tym wzmocnienia atrakcyjności „Dorzecza Wisłoki” jako miejsca do życia i prowadzenia działalności gospodarczej, należy podjąć inwestycje zmierzające do integracji i rozwoju infrastruktury komunikacyjnej oraz rozwoju zintegrowanego transportu zbiorowego. Należy przy tym wykorzystać potencjał jaki daje uruchomiona już Podkarpacka Kolej Aglomeracyjna.

Kolejnym problemem, a zarazem wyzwaniem przed jakim staje „Dorzecze Wisłoki” jest poprawa spójności, jakości i bezpieczeństwa przestrzeni publicznej. Jak wynika z diagnozy, na obszarze „Dorzecza Wisłoki” postępuje proces rozpraszania zabudowy, co negatywnie wpływa na spójność obszaru, a jednocześnie wywiera dodatkową presję na środowisko i zwiększa koszty budowy oraz eksploatacji infrastruktury technicznej. Zjawisko „rozlewania się miast” skutkuje także narastaniem chaosu urbanistycznego i prowadzi do utraty dziedzictwa kulturowego na obszarach wiejskich. Jednocześnie niska jakość przestrzeni publicznej i brak poczucia bezpieczeństwa zmniejsza atrakcyjność obszaru, jako miejsca do życia i sprzyja migracji.

Sytuacja powyższa musi ulec zmianie. Dlatego też należy opracować i wdrożyć działania zmierzające do poprawy spójności, jakości i bezpieczeństwa przestrzeni publicznej. Służyć temu powinna m.in. rewitalizacja przestrzeni publicznej, zwłaszcza w ośrodkach osadniczych.

Zgodność celu Strategii z nadrzędnymi dokumentami strategicznymi

Poniżej dokonano ustalenia spójności przyjętego Celu 4 Bezpieczna i nowoczesna infrastruktura zapewniająca warunki dla zrównoważonego rozwoju ze Strategią Rozwoju Województwa „Małopolska

2030”, Strategią Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030 i Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030.

Tabela 6. Spójność Celu 4 Strategii z dokumentami wyższego rzędu

Strategia „Dorzecza Wisłoki”	Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”	Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030
<p>Cel 4: Bezpieczna i nowoczesna infrastruktura zapewniająca warunki dla zrównoważonego rozwoju</p>	<p>Obszar I: Małopolskie</p> <p>Obszar II: Gospodarka</p> <p>Obszar V: Rozwój zrównoważony terytorialnie</p>	<p>Obszar tematyczny 3: Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska</p> <p>Cel: Rozbudowa infrastruktury służącej rozwojowi oraz optymalizacja wykorzystania zasobów naturalnych i energii przy zachowaniu dbałości o stan środowiska przyrodniczego</p> <p>Obszar tematyczny 4: Dostępność usług</p> <p>Cel: Zwiększenie dostępu obywateli do usług publicznych i podniesienie standardu ich świadczenia dla poprawy jakości życia i wzmacniania procesów rozwojowych</p>	<p>Cel 1: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym</p>

Źródło: opracowanie własne

Kierunki działań:

Kierunek działania 4.1. Integracja oraz rozwój infrastruktury komunikacyjnej i zintegrowanego transportu zbiorowego

Nowoczesna infrastruktura drogowa podnosi standard życia mieszkańców oraz uelastycznia rynek pracy, a tym samym wpływa na atrakcyjność „Dorzecza Wisłoki” jako miejsca zamieszkania oraz prowadzenia działalności gospodarczej. Jak wykazała diagnoza, „Dorzecze Wisłoki” charakteryzuje się relatywnie gęstą siecią dróg. Jednak stan techniczny dróg nie zawsze jest zadowalający, a jej rozmieszczenie przestrzenne nierównomierne, co może skutkować wykluczeniem komunikacyjnym.

Rozwój niniejszej infrastruktury wymaga podjęcia działań zmierzających do budowy nowych dróg (w tym obwodnic miast), poprawy stanu dróg istniejących oraz rozbudowy i modernizacji infrastruktury towarzyszącej. Działania te powinny z jednej strony usprawnić komunikację wewnątrz „Dorzecza Wisłoki”, z drugiej poprawić jej zewnętrzną dostępność komunikacyjną.

Ważne z punktu widzenia rozwoju „Dorzecza Wisłoki” będą inwestycje zmierzające do rozbudowy układu komunikacyjnego łączącego analizowany obszar z autostradą A4. W tym celu należy podjąć działania w zakresie budowy nowych węzłów komunikacyjnych łączących gminy „Dorzecza Wisłoki” z autostradą. Szczególnie ważna będzie budowa zjazdu/węzła z autostrady A-4 w miejscowości Borowa na wysokości Pilzna wraz z odcinkiem drogi o długości ok. 14 km, łączącej autostradę A-4 z drogą krajową nr 73.

Ważna będzie również budowa i modernizacja dróg pełniących rolę łączników z drogami wojewódzkimi i krajowymi. Równocześnie należy także prowadzić inwestycje zmierzające do poprawy stanu technicznego dróg o znaczeniu lokalnym.

Inwestycjom w infrastrukturę drogową powinny towarzyszyć także działania zmierzające do budowy, przebudowy i modernizacji infrastruktury towarzyszącej, tj. ciągów pieszych oraz dróg rowerowych. Inwestycje te poprawią bezpieczeństwo użytkowników oraz stan środowiska naturalnego.

Istotne znaczenie dla funkcjonowania „Dorzecza Wisłoki” ma transport kolejowy. Jak wynika z diagnozy, na terenie „Dorzecza Wisłoki” funkcjonuje Podkarpacka Kolej Aglomeracyjna, jednak jej zasięg jest niewystarczający do potrzeb. Dlatego też należy podjąć inwestycje zmierzające do budowy nowych oraz modernizacji istniejących linii kolejowych, a także większej ich kompatybilności z istniejącymi połączeniami komunikacji autobusowej. Priorytetowo należy traktować inwestycje, które poprawią spójność komunikacyjną „Dorzecza Wisłoki” na osi północ-południe.

Integracji infrastruktury komunikacyjnej służyć będzie budowa centrów/węzłów przesiadkowych, w tym budowa Zintegrowanego Centrum Przesiadkowego w Dębicy, Centrum Komunikacyjnego w Jaśle oraz przebudowa i rozbudowa dworca autobusowego w Mielcu jako węzła przesiadkowego wraz z rewitalizacją terenów po PKP.

Realizacja niniejszego działania wymaga również reorganizacji transportu zbiorowego zmierzającej do eliminacji wykluczenia komunikacyjnego poprzez stopniowe utworzenie spójnego systemu komunikacji publicznej. W tym celu konieczna będzie współpraca z przewoźnikami świadczącymi usługi transportu zbiorowego.

Wskazane są działania zmierzające do poprawy istniejącej sytuacji, m.in. poprzez dostosowanie sieci i częstotliwości połączeń do oczekiwań mieszkańców oraz budowę nowych przystanków których lokalizacja odpowiadać będzie aktualnej sieci osadniczej.

Jednocześnie należy wspierać rozwój transportu zrównoważonego. W tym celu powinno się dążyć do budowy parkingów i miejsc postojowych dla rowerzystów. Budowa Park&Ride i Bike&Ride przyniosłaby „Dorzeczu Wisłoki” wieloaspektowe korzyści, zwłaszcza w zakresie ochrony środowiska.

W zależności od potrzeb należy dążyć do stopniowej modernizacji taboru autobusowego, zmierzającej do jego pełnego dostosowania do potrzeb osób o szczególnych potrzebach oraz wymogów ekologicznych. Docelowo usługi powyższe winny być świadczone przez zeroemisyjny tabor.

Rodzaje przykładowych projektów realizujących kierunek działania:

Budowa/modernizacja dróg, linii kolejowych, stacji przesiadkowych, ścieżek rowerowych (innych niż turystyczne), wymiana taboru autobusowego, itp.

Kierunek działania 4.2. Poprawa jakości i bezpieczeństwa przestrzeni publicznych

Podniesienie jakości życia mieszkańców „Dorzecza Wisłoki” wymaga uporządkowania i uatrakcyjnienia przestrzeni publicznej oraz poprawy bezpieczeństwa.

Punktem wyjścia winno być wzmocnienie roli planowania przestrzennego w uporządkowaniu przestrzeni tak, aby zwiększyć spójność i atrakcyjność „Dorzecza Wisłoki”. Należy dążyć do zwiększenia udziału terenów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Opracowując plany należy dążyć do ograniczania występującego zjawiska „rozlewania się” miast i rozpraszania zabudowy. Dodatkowo powinno się inicjować i podejmować działania zmierzające do uwzględniania w planowaniu przestrzennym terenów rekreacyjnych i innych podnoszących standard życia mieszkańców gminy.

Równolegle powinno się realizować projekty związane z rewitalizacją przestrzeni publicznej. Docelowo przestrzeni publicznej powinno się nadać funkcję wypoczynkowo-integracyjną poprzez jej uporządkowanie, odnowę, ożywienie, uatrakcyjnienie estetyczno-wizualne oraz rozbudowę i modernizację małej infrastruktury.

Istotne będą także prace prowadzące do poprawy dostępności przestrzeni dla osób z niepełnosprawnościami i seniorów.

Jednocześnie z rewitalizacją podejmowane będą również działania zmierzające do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców. Osiągnięcie tego celu wymaga np. rozwoju systemu monitoringu wizyjnego. Równocześnie należy dążyć do zwiększenia zaangażowania samych mieszkańców w działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa.

Rodzaje przykładowych projektów realizujących kierunek działania:

Rozwój planowania przestrzennego, rewitalizacja, poprawa jakości przestrzeni publicznej, systemy monitoringu wizyjnego, itp.

5.

OCZEKIWANE **REZULTATY** PLANOWANYCH **DZIAŁAŃ**, W TYM W WYMIARZE PRZESTRZENNYM ORAZ **WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA**

Wdrożenie założonych w Strategii Rozwoju Ponadlokalnego „Dorzecze Wisłoki” na lata 2022-2030 celów prowadzić będzie do realizacji rezultatów wynikających z zaproponowanych kierunków działań. W związku z monitorowaniem stopnia wdrożenia oczekiwanych rezultatów zaproponowano wskaźniki ich osiągnięcia, które zaprezentowano w poniższej tabeli. Wskaźniki przedstawiono w podziale na sfery: społeczną, gospodarczą i przestrzenną oraz cele i kierunki działań. Wartości wskaźników monitorowane będą w połowie oraz po zakończeniu okresu realizacji Strategii.

W tabeli symbol strzałki skierowanej w dół oznacza oczekiwany spadek wartości wskaźnika, a symbol strzałki skierowanej w górę oznacza oczekiwany wzrost wartości wskaźnika. Podstawą do wyznaczenia wartości bazowej wskaźników są dane wynikające z diagnozy sytuacji opracowanej na potrzeby niniejszej Strategii, w tym identyfikacji potrzeb projektowych.

Procedura monitoringu przedstawiona została w Rozdziale pod tytułem „System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych”.

Tabela 7. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia – sfera społeczna

Cel/ kierunek działania	Rezultat planowanych działań	Wskaźnik osiągnięcia rezultatu	Wartość bazowa	Kierunek zmian / wartość docelowa.
Cel 1.4	Poprawa sytuacji demograficznej	Liczba gmin z ujemnym średniorocznym saldo migracji (2020) (jednostka – szt.)	21	
Cel 1.1	Poprawa jakości i dostępności infrastruktury społecznej	Liczba dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do 3 lat (2020) (jednostka – liczba dzieci)	89	
Cel 1.2	Poprawa kwalifikacji miesz- kańców	Średni wynik egzaminu ósmoklasisty (2020) (jednostka - %)	56,6%	
Cel 1.2	Poprawa dostępności do usług społecznych	Lekarze na 10 tys. mieszkań- ców w obszarze badań	29,4	
Cel 1.3	Zwiększenie stosowania technologii informacyjno- komunikacyjnych	Liczba E-usług realizowanych przez instytucje gminne o poziomie dojrzałości 5 – personalizacja (jednostka – liczba e-usług)	14	
Cel 1.4	Lepsze włączenie społeczne	Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. mieszkańców (2020) (jednostka – osoby)	619	
Cel 1.4	Lepsza integracja społeczna	Liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu niepeł- nosprawności w obszarze badań (2020) (jednostka – liczba rodzin)	3700	
Cel 1.4	Lepsza integracja społeczna	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców (jednostka – liczba NGO-sów)	3,5	

Źródło: opracowanie własne

Tabela 8. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia – sfera gospodarcza

Sfera (wymiar) / cel	Rezultat	Wskaźnik osiągnięcia rezultatu	Wartość bazowa	Oczekiwany kierunek zmian
Cel 2.1-4	Poprawa sytuacji na rynku pracy	Pracujący ogółem na 100 osób w wieku produkcyjnym (2020)	36	↑
Cel 2.1-4	Wzrost przedsiębiorczości mieszkańców i inkubacji firm	Podmioty gospodarcze ogółem na 1000 mieszkańców (2020)	80	↑
Cel 2.1	Rozwój usług wspierających rozwój firm	Wzrost udziału firm z sektora „usług otoczenia biznesu” w strukturze dominujących rodzajach działalności (2020)	17%	↑
Cel 2.1	Rozwój usług wspierających rozwój firm	Wzrost liczby organizacji zrzeszających przedsiębiorców (2020)	17	↑
Cel 2.2	Rozwój ponadlokalnych produktów i usług turystycznych	Miejsca noclegowe ogółem na 1000 mieszkańców (2020)	5,9	↑
Cel 2.2	Rozwój ponadlokalnych produktów i usług turystycznych	Udział podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w działalność związaną z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi w liczbie podmiotów ogółem (2020)	2,1%	↑
Cel 2.1	Rozwój infrastruktury wspierającej rozwój oraz inkubację firm	Realizacja projektów dot. udostępnienia infrastruktury inwestycyjnej dla przedsiębiorstw	nie dot.	3
Cel 2.3	Promocja oferty gospodarczej „Dorzecza Wisłoki”	Liczba akcji promujących obszar „Dorzecza Wisłoki” na rynkach krajowych i regionalnych	nie dot.	5

Źródło: opracowanie własne

Tabela 9. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia – sfera przestrzenna

Sfera (wymiar) / cel	Rezultat	Wskaźnik osiągnięcia rezultatu	Wartość bazowa	Oczekiwany kierunek zmian
Cel 3.1	Zmniejszenie ryzyka strat wynikających z powodzi	Liczba miejscowości zagrożonych skutkami powodzi z powodu złego stanu infrastruktury (szt.)	92	
Cel 3.1	Poprawa retencji wody	Pojemność zbiorników retencyjnych (m ³)	225 247	
Cel 3.2	Zmniejszenie zjawiska niskiej emisji	Liczba miejscowości najbardziej zagrożonych zanieczyszczeniami powietrza	119	
Cel 3.2	Poprawa efektywności energetycznej budynków	Liczba projektów dot. termomodernizacji budynków użyteczności publicznej	Nie dot.	8
Cel 3.3	Wzrost produkcji energii ze źródeł odnawialnych	Liczba projektów dot. produkcji energii odnawialnej ze słońca	Nie dot.	4
Cel 3.4	Rozwój infrastruktury i usług kluczowych dla środowiska	Korzystający z instalacji wodociągowej w liczbie ludności ogółem	72,8%	
Cel 3.4	Rozwój infrastruktury i usług kluczowych dla środowiska	Korzystający z instalacji kanalizacyjnej w liczbie ludności ogółem	63,9%	
Cel 4.1	Rozwój infrastruktury komunikacyjnej i zintegrowanego transportu zbiorowego	Liczba projektów integrujących środki transportu (np. centra przesiadkowe)	Nie dot.	2
Cel 4.2	Poprawa jakości terenów publicznych	Obszary przemysłowe lub inne wymagające rekultywacji/zagospodarowania (szt.)	38	

Źródło: opracowanie własne

6.

UWARUNKOWANIA DLA KSZTAŁTOWANIA
REKOMENDACJI ROZWOJU
PRZESTRZENNEGO WYNIKAJĄCE
Z USTALEŃ **DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH**
POZIOMU REGIONALNEGO,
W TYM OBSZARY
STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

Istotnym uwarunkowaniem dla określenia ustaleń i rekomendacji dla modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej „Dorzecza Wisłoki” są dokumenty strategii i planów zagospodarowania przestrzennego województw. W tych dokumentach ustalone zostały obszary strategicznej interwencji poziomu krajowego oraz regionalnego, związki funkcjonalne i zasady ich zagospodarowania, które należy uwzględnić w dokumentach planistycznych poziomu lokalnego.

Tabela 10. Zestawienie rekomendacji wynikających z dokumentów strategicznych poziomu regionalnego

WOJEWÓDZTWO MAŁOPOLSKIE	WOJEWÓDZTWO PODKARPACKIE
WYMIAR TERYTORIALNY STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTW	
Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” Załącznik do Uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17.12.2020 r.	Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030 Załącznik do Uchwały Nr XXVII/458/20 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28.09.2020 r.
PODEJŚCIE TERYTORIALNE	
Cel: Rozwój zrównoważony terytorialnie cel szczegółowy: <ul style="list-style-type: none"> · zrównoważony i trwały rozwój oparty na endogenicznych potencjalach kierunki rozwoju: <ul style="list-style-type: none"> · ład przestrzenny · wsparcie miast · rozwój obszarów miejskich · spójność wewnątrzregionalna i dostępność	Cel: Wzmocnienie terytorialnej spójności województwa podkarpackiego cel horyzontalny: <ol style="list-style-type: none"> 1. gospodarka oparta na wiedzy 2. kapitał ludzki i społeczny 3. infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju środowiska 4. dostępność usług

WOJEWÓDZTWO PODKARPACKIE

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

Krajowe wynikające ze Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju:

- Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze: **Jasło, Mielec, Dębica**, (Rysunek 6)
- Obszary zagrożone trwałą marginalizacją, obejmuje gminy: **Jodłowa, Szerzyny, Brzyska, Kołaczyce, Dębówiec, Tarnowiec, Osiek Jasielski, Nowy Żmigród, Chorkówka, Krempna**, (Rysunek 7)
- Wschodnia Polska, obejmuje gminy: **Blec, Borowa, Brzostek, Brzyska, Chorkówka, Czarna, Czermin, Dębica, Miasto Dębica, Dębówiec, Gawłuszowice, Jasło, Miasto Jasło, Jedlicze, Jodłowa, Kołaczyce, Krempna, Mielec, Miasto Mielec, Nowy Żmigród, Osiek Jasielski, Padew Narodowa, Pilzno, Przecław, Radomyśl Wielki, Sękowa, Skolyszyn, Szerzyny, Tarnowiec, Tuszów Narodowy, Wadowice Górne, Żyraków**, (Rysunek 8)

Zgodnie z proponowanymi zapisami dotyczącymi obszarów strategicznej interwencji w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030, obszar strategicznej interwencji definiowany jest jako „wskazany w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego kierowana jest interwencja publiczna łącząca inwestycje finansowane z różnych źródeł, w tym w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne i w zasoby ludzkie, lub rozwiązania regulacyjne”. Jak wskazano w Strategii rozwoju województwa - Podkarpackie 2030 wyznaczone OSI będą wspierane z poziomu kraju i regionu za pomocą dedykowanych instrumentów.

Regionalne:

- **Wykorzystanie policentrycznego miejskiego układu osadniczego** (Rysunek 9) – MOF Krośno – gm. **Jedlicze, gm. Chorkówka**, MOF Mielec – m. **Mielec, gm. Mielec, gm. Przecław, gm. Tuszów Narodowy**, MOF Jasło – m. **Jasło, gm. Jasło, gm. Dębówiec, gm. Kołaczyce, gm. Skolyszyn, gm. Tarnowiec**, MOF Duopól Dębica-Ropczyce – m. **Dębica, gm. Dębica, gm. Żyraków**

► **Wzmocnienie roli biegunów wzrostu w świadczeniu usług publicznych oraz usług wyższego rzędu, a w szczególności wzmocnienie potencjałów wyróżniających je w skali krajowej**
Zakładane działania: umocnienie pozycji biegunów wzrostu w oparciu o ich potencjał w celu podniesienia ich pozycji w hierarchii ośrodków rozwoju na poziomie regionu i kraju; podejmowanie działań przeciwdziałających pogarszaniu się sytuacji społeczno-ekonomicznej w sytuacji ewentualnego zastój gospodarczego wynikającego z uwarunkowań kryzysowych, w tym epidemii COVID-19 w 2020 r.; wzmocnienie rdzeni biegunów wzrostu w zakresie realizowanych funkcji miastotwórczych; zachowanie policentrycznej struktury osadniczej umożliwiającej rozpowszechnianie efektów działań rozwojowych na obszar całego województwa; wsparcie biegunów wzrostu w zakresie wykorzystania potencjałów endogenicznych; kreowanie nowych regionalnych biegunów wzrostu; tworzenie układów multipolarnych uwzględniających się procesów rozwojowych ponad granicami administracyjnymi; rozwój kapitału ludzkiego poprzez poprawę jakości edukacji oraz zróżnicowanie oferty edukacyjnej i popularyzującą naukę z wykorzystaniem innowacji; rozwój usług publicznych i podniesienie ich jakości, m.in. w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa publicznego; poprawa ładu przestrzennego obszaru poprzez integrację planowania przestrzennego; poszerzenie oferty kulturalnej i zwiększenie udziału mieszkańców w życiu kulturalnym regionu; wykorzystanie potencjału turystycznego ośrodków poprzez kreowanie różnorodnych produktów turystycznych; wsparcie uczelni oraz szkół poprzez włączenie ich w lokalne i regionalne programy promocji, a także uwzględnienie ich funkcjonowania w ofertach inwestycyjnych.

► **Rozwój potencjału gospodarczego miast, ze szczególnym uwzględnieniem biegunów wzrostu wraz z rozprzestrzenianiem trendów rozwojowych na otaczające je obszary funkcjonalne oraz wiejskie**

Zakładane działania: wzmocnienie sieci ciążących grawitacyjnych miast regionu stanowiących szansę do stworzenia sieci stymulowania przepływu procesów rozwojowych; rozwój obszarów dla potencjalnych inwestorów pod kątem możliwości rozwoju stref działalności gospodarczej; wspieranie rozwoju strefy działalności gospodarczej w kierunku powstania i efektywnego funkcjonowania przedsiębiorstw wraz z oddziaływaniami na obszary wiejskie; kreowanie nowych miejsc pracy oraz zwiększenie wartości PKB poprzez rozwój sektora usług i przedsiębiorstw; dywersyfikacja gospodarki biegunów wzrostu i ich obszarów funkcjonalnych celem wzmocnienia funkcji gospodarczej, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości okresu regresu gospodarczego w wymiarze ponadregionalnym; niwelowanie istniejących barier transgranicznych i zwiększenie współpracy gospodarczej z przedsiębiorstwami z Ukrainy i Słowacji; wprowadzenie w ośrodkach miejskich rozwiązań wpisujących się w ideę Smart City; kształtowanie miejskich terenów zieleni w nawiązaniu do idei „zielone miasta”; wsparcie rozwoju biegunów wzrostu z wykorzystaniem ich potencjału turystycznego i rekreacyjnego.

► **Rozwój powiązań komunikacyjnych wewnątrz obszarów funkcjonalnych biegunów wzrostu**

Zakładane działania: zwiększenie spójności terytorialnej obszarów funkcjonalnych budowę, rozbudowę oraz modernizację infrastruktury kolejowej; podniesienie bezpieczeństwa komunikacyjnego poprzez budowę obwodnic i odciążenie centrów miast od przeciążeń wynikających z transportu indywidualnego i komunikacji publicznej; modernizacja i rozwój infrastruktury dróg lokalnych w celu zwiększenia spójności obszarów funkcjonalnych miast; rozwój transportu publicznego i w tym poprzez modernizację i rozwój infrastruktury w celu efektywniejszego przemieszczania się wewnątrz obszarów funkcjonalnych oraz między nimi; wspieranie systemu zrównoważonego transportu wraz ze zmianami intermodalnymi typu P&R, B&R; rozwój zintegrowanej sieci ścieżek rowerowych, tras rowerowych, jako alternatywy dla przemieszczania się na krótkich odcinkach oraz służących rekreacji.

► **Rozwój miast powiatowych i miast mniejszych**

Zakładane działania: poprawa i rozwój warunków prowadzących do dynamizacji przedsiębiorczości w oparciu o potencjalne specjalizacje gospodarcze ośrodka miejskiego; wzmocnienie powiązań funkcjonalnych w celu przywrócenia roli ośrodka w układzie osadniczym; zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców poprzez rozwój kompetencji zawodowych; modernizacja przestrzeni miejskiej umożliwiającej wykorzystanie potencjałów i zasobów miast, w tym turystycznych i wypoczynkowo-rekreacyjnych; poprawa jakości życia mieszkańców poprzez wzrost dostępu do usług publicznych; rozwój kapitału społecznego i wzmocnienie tożsamości regionalnej poprzez zaangażowanie mieszkańców w procesy rozwojowe; poprawa jakości zarządzania poprzez współpracę z innymi samorządami terytorialnymi; podejmowanie działań w zakresie ochrony przyrody i poprawy stanu środowiska; poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie niskiej emisji oraz związane z nim zjawiska smogu; kreowanie instrumentów przyciągających do osiedlenia się w miastach, w szczególności osób młodych i wykształconych; wykorzystanie możliwości programowych i finansowych UE w obszarze polityki miejskiej; dostosowanie sieci usług i zagospodarowania przestrzennego do zmian demograficznych; niwelowanie barier transportowych poprzez rozwój systemów transportu zbiorowego pomiędzy ośrodkami miejskimi a sąsiednimi obszarami wiejskimi oraz innymi ważnymi ośrodkami miejskimi; rozwój zintegrowanej sieci ścieżek rowerowych, tras rowerowych, jako alternatywy dla przemieszczania się.

- **Funkcje metropolitalne Rzeszowa oraz jego obszaru funkcjonalnego – poza obszarem** – należy zwrócić uwagę na powiązania obszaru „Dorzecza Wisłoki” w zakresie dostępu do usług, infrastruktury i miejsc pracy.

- **Obszary wymagające szczególnego wsparcia w kontekście równowagi rozwoju**

► **Wzmocnienie szans rozwojowych obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją w województwie** (Rysunek 10) – gm. **Jodłowa, gm. Brzyska, gm. Skolyszyn, gm. Kołaczyce, m. Jasło, gm. Jasło, gm. Tarnowiec, gm. Dębówiec, gm. Osiek Jasielski, gm. Nowy Żmigród, gm. Chorkówka, gm. Krempna**

Zakładane działania: rozwój sektora inwestycji prywatnych w oparciu o lokalne zasoby; aktywizacja lokalnych inicjatyw gospodarczych i społecznych, poprzez wykorzystanie potencjału podmiotów publicznych, prywatnych, organizacji pozarządowych i mieszkańców; poprawa atrakcyjności inwestycyjnej poprzez zapewnienie przygotowanych terenów inwestycyjnych; pobudzenie procesów rozwojowych poprzez zapewnienie lepszej dostępności komunikacyjnej na zewnątrz, w tym rozwój infrastruktury drogowej łączącej się z węzłami sieci dróg szybkiego ruchu oraz Infrastruktury kolejowej; włączenie komunikacyjne obszarów o utrudnionej dostępności; dostosowanie Infrastruktury technicznej (energetycznej, telekomunikacyjnej, wodnokanalizacyjnej) i społecznie warunkującej rozwój gospodarczy i wyższą jakość życia mieszkańców; wzmocnienie roli instytucji publicznych jako inicjatora nawiązywania partnerstw, współpracy z innymi instytucjami publicznymi, społeczeństwem i innymi interesariuszami na rzecz rozwoju regionu; ograniczenie skutków peryferyjnego położenia obszarów przygranicznych poprzez wielopłaszczyznowe wykorzystanie potencjału współpracy transgranicznej; intensyfikacja działań w zakresie ochrony i poprawy stanu środowiska przyrodniczego.

► **Rozwój i wspieranie obszaru Bieszczad – poza obszarem**

► **Rozwój i wspieranie obszaru amin „Błękitnego Sanu” – poza obszarem**

- **Obszary wiejskie – wysoka jakość przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku** (Rysunek 13)

► **Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich poprzez rozwój infrastruktury technicznej**

Zakładane działania: poprawa dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i transgranicznym, w tym w relacji do najbliższego regionalnego bieguna wzrostu; zwiększenie dostępności cyfrowej poprzez rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej; modernizacja i rozbudowa energetycznych linii przesyłowych jako podniesienie komfortu życia i bezpieczeństwa mieszkańców; rozwój i poprawa dostępności do infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej i ściekowej; poprawa zarządzania sektorem gospodarki odpadami; tworzenie korzystnych warunków w tym kompleksowej infrastruktury technicznej dla rozwoju przedsiębiorczości.

► **Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich**

Zakładane działania: promowanie lokalnych zasobów (produktów tradycyjnych, regionalnych, ekologicznych) w celu powstawania alternatywnych źródeł dochodów; aktywizacja lokalnych społeczności ukierunkowana na rozwój przedsiębiorczości jako element wzrostu dochodów ludności wiejskiej; kreowanie postaw przedsiębiorczych i lokalnych inicjatorów działalności gospodarczej; wspieranie i profilowanie specjalizacji regionalno-lokalnej oraz centrów produkcyjno-usługowych; ukierunkowanie na dywersyfikację specjalizacji w celu podniesienia towarowości gospodarstw rolniczych; rozwój funkcji turystycznych, kompleksowo wykorzystujących lokalne zasoby i specjalizacje.

► **Integracja i aktywizacja społeczności wiejskiej w aspekcie społecznym i kulturowym**

Zakładane działania: wsparcie mieszkańców w realizacji działań wynikających z lokalnych dokumentów strategicznych mających na celu wzmocnienie tożsamości regionalnej; podejmowanie współpracy na rzecz integracji społeczności lokalnej w planowaniu wspólnych działań i podejmowaniu wyzwań rozwojowych; poszerzenie i wzbogacenie oferty kulturalnej i usług czasowego wolnego opartych na lokalnych zasobach przyciągające się do zwiększenia poczucia tożsamości mieszkańców obszarów wiejskich; integracji społecznej i aktywizacji, szczególnie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym; promocja lokalnej twórczości kulturalnej, rzemieślniczej z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa, przyciągające się do wykonywania produktów charakterystycznych dla poszczególnych miejscowości w oparciu o istniejące zasoby; promocja regionalnych specjalizacji w rolnictwie, jego otoczeniu i rybactwie (winiarstwo, pszczałarstwo itp. oraz usługi społeczne i rzemiosło, handel, przetwórstwo produktów rolnych, rękodzieło itp.); upowszechnianie dobrych praktyk przez społeczność lokalną na płaszczyźnie międzyregionalnej i międzynarodowej; wzmocnienie powiązań funkcjonalnych obszarów wiejskich z lokalnymi ośrodkami osadniczymi.

► **Racjonalizacja przestrzeni wiejskiej**

Zakładane działania: dostosowanie przestrzeni wiejskiej do potrzeb gospodarczych i społecznych mieszkańców; efektywne wykorzystanie przestrzeni poprzez rozwój funkcji rekreacyjnej, sportowej i społeczno-kulturalnej obejmującej budowę i adekwatne wyposażenie obiektów; wykorzystanie potencjału uzdrowiskowego w projektowaniu przestrzeni wiejskiej; poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni wiejskiej uzyskana poprzez wspieranie projektów mających na celu urządzenie i porządkowanie terenów zielonych, parków lub innych miejsc wypoczynku; budowa oraz modernizacja infrastruktury wspierającej rozwój funkcji kulturowo-społecznych na terenach wiejskich; racjonalne wykorzystanie przestrzeni produkcyjnej i osadniczej dzięki wspieraniu działań scaleniowych i zagospodarowania poscaleniowego.

Krajowe wynikające ze Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju:

- Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze – żadne z obszaru: (Rysunek 6)
- Obszary zagrożone trwałą marginalizacją – **gm. Szerzyny**; (Rysunek 7)

Zgodnie z proponowanymi zapisami dotyczącymi obszarów strategicznej interwencji w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030, obszar strategicznej interwencji definiowany jest jako „wskazany w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego kierowana jest interwencja publiczna łącząca inwestycje finansowane z różnych źródeł, w tym w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne i w zasoby ludzkie, lub rozwiązania regulacyjne”. Jak wskazano w Strategii rozwoju województwa - Podkarpackie 2030 wyznaczone OSI będą wspierane z poziomu kraju i regionu za pomocą dedykowanych instrumentów.

Regionalne:

- **Miejskie Obszary Funkcjonalne (MOF)** (Rysunek 9) – **gm. Sękowa** znajdująca się w granicach MOF Gorlice

Współpraca w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych, która przekracza granice administracyjne, jest bardzo istotna z punktu widzenia poprawy skuteczności koordynacji procesów rozwojowych i efektywności systemu świadczenia usług publicznych. Dlatego właśnie ważne jest kierowanie szczególnego wsparcia do obszarów zawiązujących taką współpracę.

- **Gminy zmarginalizowane (w tym obszary zagrożone trwałą marginalizacją)** (Rysunek 10) – regionalne, obejmuje gminy – **Biecz, Sękowa i Szerzyny**

Gminy te będą więc mogły liczyć na dodatkowe wsparcie ze środków publicznych na realizację zadań mających na celu wyprowadzenie ich z kryzysu. Dodatkowo interwencja skierowana na obszary zmarginalizowane wskazane na poziomie krajowym i regionalnym powinna polegać na zagwarantowaniu dodatkowych preferencji w pozyskiwaniu środków na inwestycje podnoszące potencjał rozwojowy gmin, szczególnie w zakresie społecznym, ekonomicznym i środowiskowym.

- **Miejscowości uzdrowiskowe** (Rysunek 11) – **gm. Sękowa** (uzdrowisko Wapienne)

Z uwagi na istotne znaczenie rozwoju branży uzdrowiskowej oraz dużą koncentrację na terenie województwa tej cenionej formy lecznictwa, należy w kolejnych latach utrzymać wsparcie dla obecnych, jak i przyszłych uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej.

- **Obszary prawnie chronione** (Rysunek 12) – Magurski Park Narodowy (gmina **Sękowa**) wraz z obszarami Natura 2000 (gminy: **Biecz, Sękowa i Szerzyny**), Park Krajobrazowy Pasma Brzanki (gmina Szerzyny)

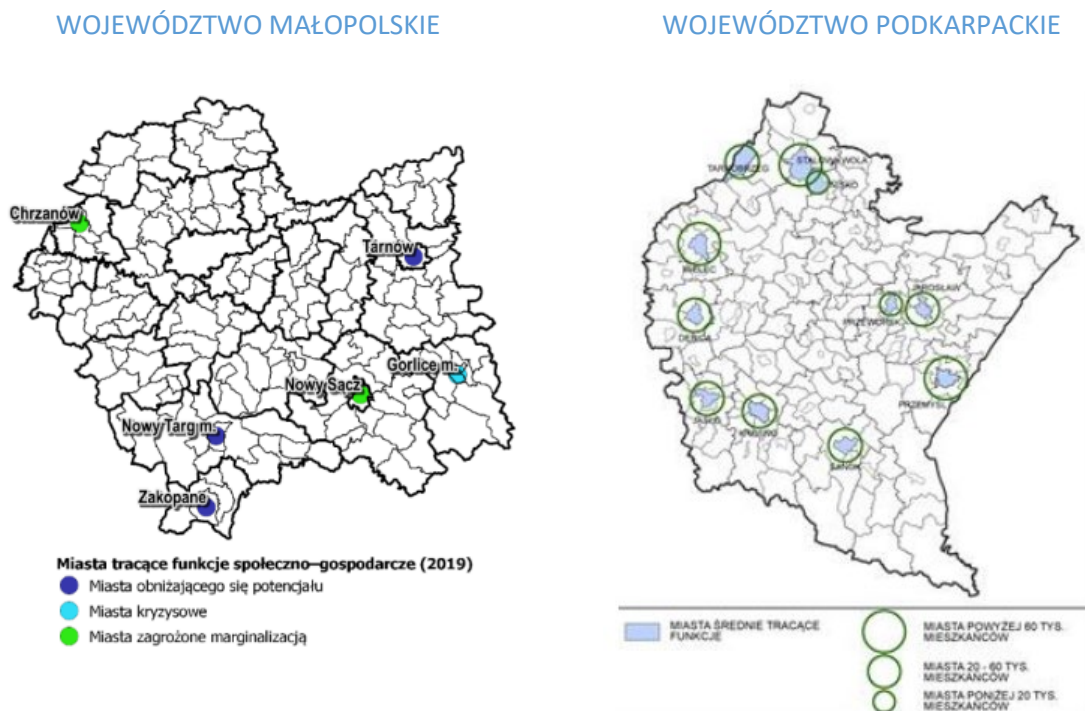
Poza wsparciem w zakresie ochrony środowiska, szczególna interwencja z poziomu województwa powinna zostać skierowana do gmin, na terenie których zlokalizowane są obszary prawnie chronione, jako rekompensata dla barier wywołanych przez obostrzenia środowiskowe.

Ze względu na szczególną specyfikę województwa, które uznawane jest jako region o ogromnym potencjale kulturowym, turystycznym i przyrodniczym, bardzo trudne jest wskazanie konkretnych obszarów, do których powinna być adresowana specjalna interwencja. Wobec braku możliwości terytorialnego wskazania OSI, postanowiono, że przewidziany zostanie specjalny mechanizm wsparcia projektów realizowanych w tych dziedzinach z poziomu RPO WM 2021-2027. Mechanizm ten opierać się będzie na budowaniu partnerstw na rzecz realizacji wspólnych i kompleksowych projektów z zakresu m.in. ochrony dziedzictwa kulturowego, podtrzymywania lokalnych tradycji, turystyki i promocji regionu, budowy ścieżek rowerowych czy rewitalizacji miast i odnowy wsi.

Ponadto, w zakresie budowania potencjału regionu, opartego na jego endogenicznych i specyficznych cechach, przewiduje się iż wsparciem z poziomu regionalnego lub krajowego (np. w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich 2021-2027) może zostać objęta aktywność jednostek samorządów terytorialnych lub podmiotów gospodarczych w zakresie działalności wzmacniającej przewagę konkurencyjną regionu (w szczególności współpraca w zakresie produkcji lub świadczenia usług odwołujących się do lokalnych tradycji i specyficznych uwarunkowań danego terenu).

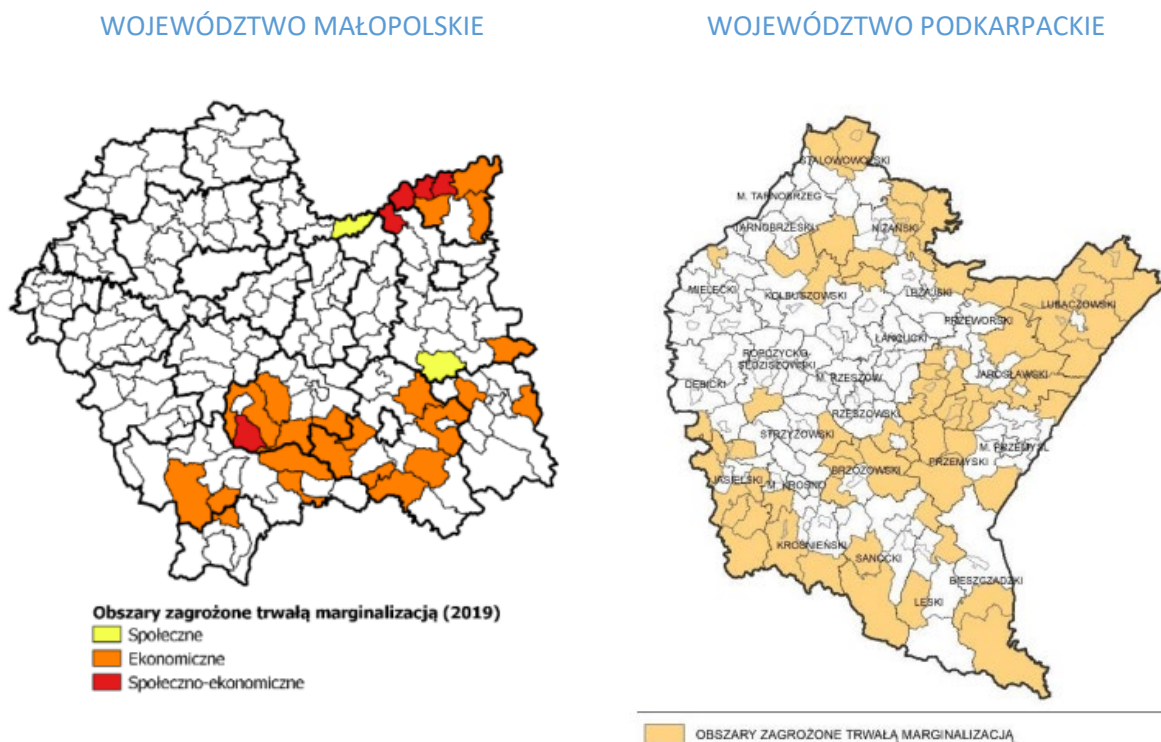
Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 6. Krajowy obszar strategicznej interwencji – Miasta średnie tracące funkcje

Źródło: Strategie rozwoju województw

Rysunek 7. Krajowy obszar strategicznej interwencji – Obszary zagrożone trwałą marginalizacją

Źródło: Strategie rozwoju województw

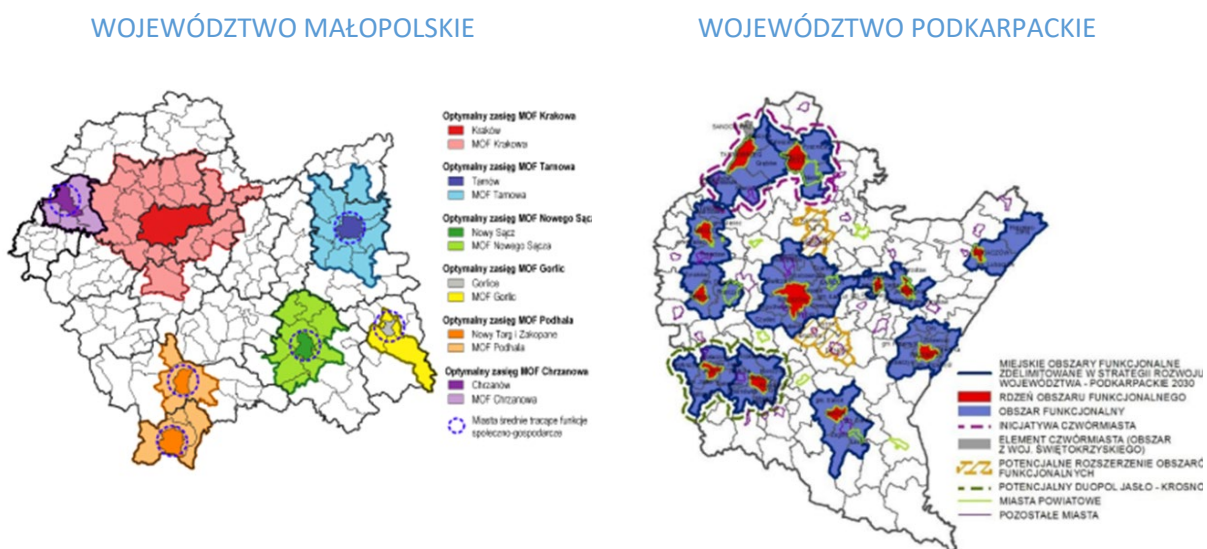

Rysunek 8. Krajowy obszar strategicznej interwencji – Polska Wschodnia

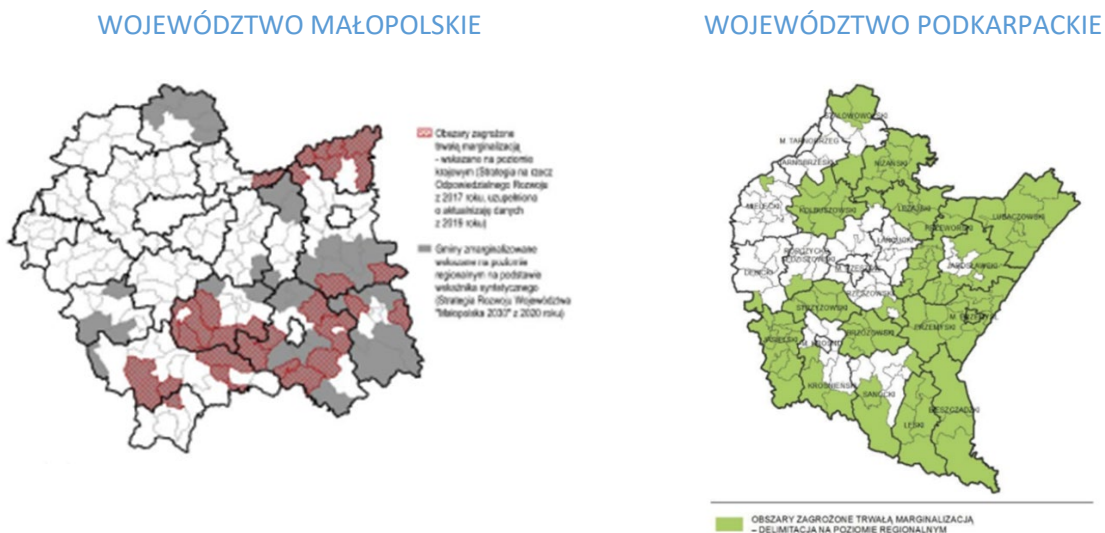
Źródło: Strategia Rozwoju województwa podkarpackiego

Rysunek 9. Regionalny obszar strategicznej interwencji – Miejskie obszary funkcjonalne

Źródło: Strategie rozwoju województw

Rysunek 10. Regionalny obszar strategicznej interwencji – obszary zagrożone trwałą marginalizacją

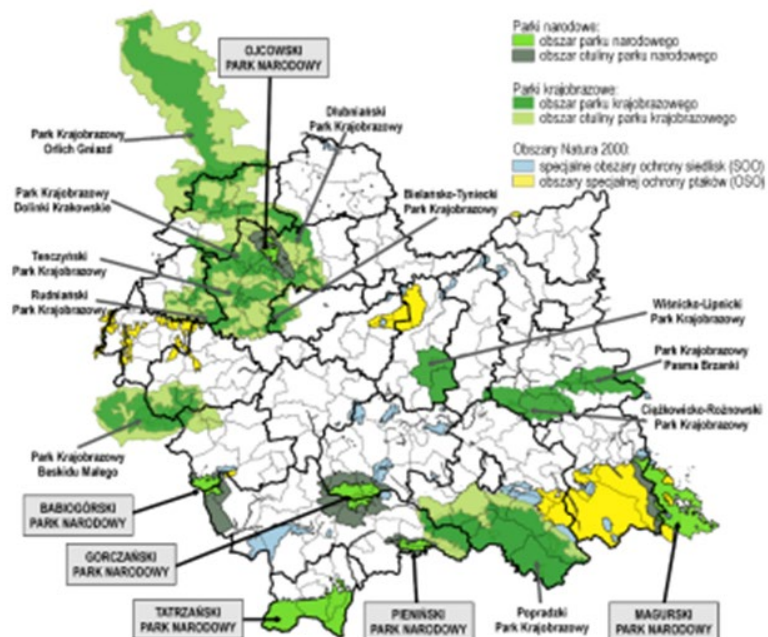
Źródło: Strategie rozwoju województw

Rysunek 11. Regionalny obszar strategicznej interwencji Województwo Małopolskie – miejscowości uzdrowiskowe

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”

Rysunek 12. Regionalny obszar strategicznej interwencji Województwo Małopolskie – obszary prawnie chronione

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”

Rysunek 13. Regionalny obszar strategicznej interwencji Województwo Podkarpackie – obszary wiejskie

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030

Tabela 11. Zestawienie rekomendacji wynikających z dokumentów planistycznych poziomu regionalnego

WOJEWÓDZTWO MAŁOPOLSKIE	WOJEWÓDZTWO PODKARPACKIE
POLITYKA PRZESTRZENNA WOJEWÓDZTW	
<p>Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XLVII/732/18 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 marca 2018 r.</p>	<p>Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr LIX/930/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 sierpnia 2018 r.</p>
USTALENIA PLANÓW	
<p>– dla określenia ustaleń i rekomendacji do modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej „Dorzecza Wisłoki” wykorzystano ustalenia i zasady zagospodarowania określone w planach województw, ze względu na objętość treści stanowiącej ustalenia i zasady zagospodarowania zidentyfikowanych w obszarze „Dorzecza Wisłoki”, odwołując do pełnej treści planów. Wskazuje się również wskazuje się typy zidentyfikowanych obszarów funkcjonalnych:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • obszary funkcjonalne o znaczeniu krajowym: <ul style="list-style-type: none"> ▶ Górski Obszar Funkcjonalny – gmina Sękowa, gmina Biecz, gmina Szerzyny ▶ Obszary cenne przyrodniczo – gmina Sękowa, gmina Biecz, gmina Szerzyny ▶ Obszary funkcjonalne ochrony krajobrazu i dziedzictwa kulturowego – gmina Sękowa, gmina Biecz ▶ Obszar funkcjonalny ochrony i kształtowania zasobów wodnych – gmina Sękowa ▶ Obszar funkcjonalny strategicznych złóż kopalin – gmina Sękowa (Wapienne) ▶ Obszary Funkcjonalne ochrony krajobrazu kulturowego i dziedzictwa kulturowego Małopolski ▶ Przygraniczny Obszar Funkcjonalny – gmina Sękowa • obszary funkcjonalne o znaczeniu regionalnym: <ul style="list-style-type: none"> ▶ TERYTORIUM „DOLINA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI” – gmina Biecz ▶ TERYTORIUM „PARK GÓRSKI” – gmina Sękowa ▶ TERYTORIUM „OGRÓD” – gmina Szerzyny 	<ul style="list-style-type: none"> • obszary funkcjonalne o znaczeniu krajowym: <ul style="list-style-type: none"> ▶ Górski Obszar Funkcjonalny – gmina Dębica, m. Dębica, gmina Pilzno, gmina Brzostek, gmina Jodłowa, gmina Brzyska, gmina Kołaczyce, m. Jasło, gmina Jasło, gmina Dębowiec, gmina Jedlicze, gmina Tarnowiec, gmina Chorkówka, gmina Nowy Żmigród, gmina Osiek Jasielski, gmina Krempna ▶ Przygraniczny Obszar Funkcjonalny – gmina Brzyska, gmina Kołaczyce, m. Jasło, gmina Jasło, gmina Dębowiec, gmina Jedlicze, gmina Tarnowiec, gmina Chorkówka, gmina Nowy Żmigród, gmina Osiek Jasielski, gmina Krempna ▶ Wiejski Obszar Funkcjonalny uczestniczący w procesach rozwojowych • obszary funkcjonalne o znaczeniu regionalnym: <ul style="list-style-type: none"> ▶ Miejskie Obszary Funkcjonalne (MOF): <ul style="list-style-type: none"> • MOF Krosno – gmina Jedlicze, gmina Chorkówka • MOF Mielec – m. Mielec, gmina Mielec, gmina Przecław, gmina Tuszów Narodowy • MOF Jasło – m. Jasło, gmina Jasło, gmina Dębowiec, gmina Kołaczyce, gmina Skołyszyn, gmina Tarnowiec ▶ Niziny Nadwiślańskiej – gmina Padew Narodowa, gmina Gawłuszowice, gmina Borowa, gmina Czermin, gmina Wadowice Górne, gmina Radomyśl Wielki ▶ Innowacyjnego Przemysłu – gmina Czarna, gmina Żyraków, m. Dębica, gmina Dębica ▶ Pogórzy Karpackich – gmina Pilzno, gmina Brzostek, gmina Jodłowa, gmina Brzyska, gmina Kołaczyce ▶ Kotliny Jasielsko-Krośnieńskiej – gmina Skołyszyn, gmina Jasło, m. Jasło, gmina Jedlicze, gmina Tarnowiec, gmina Chorkówka ▶ Bieszczadzko-Beskidzki – gmina Dębowiec, gmina Osiek Jasielski, gmina Nowy Żmigród, gmina Krempna

Źródło: opracowanie własne

7.

USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA **POLITYKI PRZESTRZENNEJ**

7.1 USTALENIA I REKOMENDACJE O CHARAKTERZE OGÓLNYM

- ⇒ Ograniczenie dalszego rozpraszania zabudowy należy realizować poprzez koncentrację nowej zabudowy w strefach rozwoju osadnictwa, w pozostałych obszarach rozwój nowej zabudowy powinien stanowić uzupełnienie, dogęszczenie zabudowy istniejącej, bez wyznaczania nowych, szczególnie wielkopowierzchniowych, wielorodzinnych obszarów rozwoju osadnictwa.
- ⇒ Kształtowanie nowych obszarów rozwoju osadnictwa należy realizować w oparciu o dostępność usług podstawowych w ośrodkach osadniczych, kierując się obszarami wyznaczonymi przez wskazanie zasięgu dojazdu lub dojazdu rowerem oraz dostępności do transportu zbiorowego, który może zapewnić dostępność usług ponadpodstawowych oraz dojazdu do pracy, placówek edukacji i nauki.
- ⇒ Wzmocnienie miast węzłowych i ich otoczenia: Mielec, Jasło, Dębica, które w sieci osadniczej pełnią rolę głównych miejsc węzłowych zapewniających dobrą dostępność do usług oraz stanowią węzły komunikacyjne dla całego obszaru „Dorzecza Wisłoki”, w powiązaniu z którymi rozwijają się strefy osadnictwa wielorodzinnego o wysokiej i średniej intensywności.
- ⇒ Wykorzystanie potencjału małych miejscowości poprzez podniesienie jakości warunków infrastrukturalnych oraz środowiskowych dla tworzenia obszarów ekstensywnie zagospodarowanych o profilach również wspierających rozwój turystyki profilowanej, z dostępem do lokalnych potencjałów kulturowych, produktów lokalnych w tym żywności ekologicznej, produktów pszczelarskich, winiarskich, potencjałów środowiskowych.
- ⇒ Podczas planowania struktury sieci osadniczej należy zadbać o uwzględnienie historycznego znaczenia funkcjonalnego poszczególnych terytoriów.
- ⇒ Rozwój osadnictwa odbywa się w ścisłym powiązaniu z transportem zbiorowym, dążąc do kluczowej roli transportu kolejowego do którego dowiązany jest system autobusowy zapewniający dostępność dla wszystkich obszarów zurbanizowanych.
- ⇒ Transport zbiorowy jako kluczowa infrastruktura dla dorzecza Wisłoki, która wymaga podjęcia działań:
  - organizacyjnych – stworzenie spójnego (optymalnie wspólnego) dla „Dorzecza Wisłoki” systemu transportu zbiorowego, np. poprzez międzygminny związek transportowy;

- ustalenie więzby kluczowych powiązań transportu autobusowego z kolejowym dla obsługi terenów zurbanizowanych;
  - stworzenie właściwej oferty przewozowej dla mieszkańców w kierunkach uczenia się i pracy;
  - stworzenie dedykowanej oferty przewozowej dla obsługi turystycznej w ścisłym powiązaniu z ponadlokalną osią rozwoju wzdłuż rzeki Wisłoki oraz powiązań potencjałów kulturowych i środowiskowych stanowiących zintegrowaną ofertę turystyczną.
- ⇒ Rozwój terenów aktywności gospodarczej należy kształtować w ścisłym powiązaniu z korytarzami drogowymi dróg krajowych i wojewódzkich, węzłami drogowymi dla wskazanych korytarzy oraz infrastrukturą lotnisk i lądowisk, co zapewni kanalizowanie uciążliwego ruchu transportu ciężarowego i obsługi terenów produkcyjnych.
  - ⇒ Należy zadbać, aby wyznaczanie lokalizacji terenów aktywności gospodarczej było w obszarach z istniejącym lub zaplanowanym pełnym uzbrojeniem technicznym oraz dobrą dostępnością transportową.
  - ⇒ Podczas planowania stref aktywności gospodarczej o profilu produkcyjnym potencjalnie uciążliwych dla osadnictwa oraz środowiska, należy zwrócić szczególną uwagę na odpowiednie odseparowanie planowanych inwestycji, odpowiednie skalowanie przedsięwzięć szczególnie w odniesieniu do skali ponadlokalnej oraz uwzględniając potencjalny wpływ nowych generatorów uciążliwości, w tym związanych z ruchem samochodowym w ujęciu całego obszaru „Dorzecza Wisłoki”, nie tylko w ujęciu lokalnym.
  - ⇒ Utrzymanie obszarów cennych przyrodniczo oraz korytarzy ekologicznych wraz z dolinami rzecznyymi, zachowując ich jak najwyższy standard przyrodniczy i ekologiczny jest kluczowe dla kształtowania ponadlokalnego pasma powiązań turystycznych.
  - ⇒ Działania retencyjne są niezbędne dla uzyskania wysokich standardów bezpieczeństwa powodziowego, ograniczeń skutków suszy, jednocześnie przyczyniając się do rozwoju systemów energetyki wodnej i rozwoju terenów rekreacyjnych.
  - ⇒ Wsparcie rozwoju obszarów wiejskich poprzez działania o charakterze przestrzennym takie jak:
    - kształtowanie silnych powiązań z ośrodkami miejskimi wraz z ze wzmocnieniem procesów odnowy i rewitalizacji małych miast,
    - wsparcie nowoczesnego i innowacyjnego rolnictwa, opartego na lokalnych i naturalnych produktach, zwłaszcza na obszarach z potencjałem rolniczym, również na obszarach górskich,
    - ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego poprzez zrównoważenie potrzeb inwestycyjnych, łącząc je z rozwojem turystyki zrównoważonej i ekologicznej agroturystyki.

7.2 OBSZARY POTENCJALNYCH KONFLIKTÓW PRZESTRZENNYCH

W ramach wdrażania ustaleń i rekomendacji formułowanych w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej, poprzez formułowanie ustaleń dokumentów planistycznych szczebla lokalnego, należy ze szczególną uwagą podchodzić do zagrożeń związanych z potencjalnych konfliktów przestrzennych, których minimalizowanie mogą zapewnić odpowiednie kształtowanie funkcji terenów, czy zapisy w zakresie wymagań dla warunków zabudowy. Należy zapewniać dbałość o wyposażenie

terenów w infrastrukturę techniczną, walory krajobrazowe, odpowiednią obsługę transportową w ujęciu ponadlokalnym. Aby uzyskać efekt spójności przestrzennej oraz wynikające z tego korzyści społeczne i gospodarcze, w skali lokalnej, należy każdorazowo kierować się ponadlokalnym interesem publicznym w ujęciu całego obszaru „Dorzecza Wisłoki”.

Rekomenduje się unikania wydzielenia w bezpośrednim sąsiedztwie funkcji terenów takich jak:

- korytarze drogowe pełniące funkcje tranzytowe w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów cennych przyrodniczo;
- lokalizacja terenów aktywności gospodarczej i produkcyjnej w bezpośrednim sąsiedztwie terenów turystycznych o profilu przyrodniczym, w sąsiedztwie obszarów cennych przyrodniczo;
- lokalizacja funkcji uciążliwych funkcji produkcyjnych w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów rozwoju terenów mieszkaniowych i rekreacyjnych.

8.

MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ „DORZECZA WISŁOKI”

8.1 WSTĘP

Model Struktury Funkcjonalno-Przestrzennej (model sfp) „Dorzecza Wisłoki” prezentuje ponadlokalne kierunki rozwoju, wyznaczając korytarze powiązań i punkty węzłowe oraz strefy rozwoju, gdzie realizacja rekomendowanych zasad kształtowania przestrzeni posiada największy potencjał i tworzy zintegrowany układ rozwoju przestrzennego w ujęciu całego obszaru Dorzecza Wisłoki wzmacniając jego ponadlokalne potencjały. Model wyznaczając kierunki rozwoju Dorzecza Wisłoki nie wprowadza całkowicie nowych struktur osadniczych o skali ponadlokalnej, nowej infrastruktury transportowej czy technicznej o znaczeniu ponadlokalnym, ale istotnie racjonalizuje kierunki rozwoju istniejących potencjałów. Model funkcjonalno-przestrzenny został opracowany na podstawie rekomendowanych kierunków rozwoju w zakresie najważniejszych zagadnień związanych z gospodarowaniem przestrzenią.

8.2 REKOMENDOWANE KIERUNKI ROZWOJU DLA MODELU FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEGO

8.2.1 Ośrodki osadnicze

Wskazanie i określenie roli ośrodków osadniczych jest dla struktury funkcjonalnej „Dorzecza Wisłoki” odpowiedzią na potrzeby wzmocnienia ośrodków ponadlokalnych i lokalnych, gdzie rekomenduje się odpowiednio do wskazanego stopnia w hierarchii, koncentrację funkcji terenów zapewniających dostęp do usług publicznych i komercyjnych, terenów osadniczych o odpowiedniej intensywności, terenów aktywności gospodarczej, tworzenia z ośrodków miejsc węzłowych do obsługi odpowiednio powiązanych terenów zurbanizowanych; kształtowanie właściwych dla ośrodków funkcji należy uwzględnić w kreowaniu lokalnej polityki przestrzennej gmin, poprzez koncentrację i specjalizację funkcjonalną ośrodków.

Typologia ośrodków osadniczych

I stopnia – ponadlokalne ośrodki osadnicze:

Dębica, Mielec, Jasło

Kryteria wyznaczania:

- ośrodek posiada status miasta oraz liczba jego mieszkańców jest większa niż 20 tys.;
- ośrodek posiada dworzec autobusowy i stację kolejową.

Rekomendacje i zasady kształtowania:

- ośrodki o znaczeniu ponadlokalnym dla układu przestrzennego dorzecza Wisłoki; wielofunkcyjne, o wysokiej dostępności usług o charakterze ponadlokalnym, dysponujące zintegrowanymi węzłami przesiadkowymi multimodalnych powiązań z transportowych, koncentracji zintegrowanych terenów inwestycyjnych;
- ośrodki, gdzie koncentruje się rozwój osadnictwa wielorodzinnego oraz zwartych terenów o wysokiej intensywności zabudowy;
- ośrodki, gdzie kształtujące zwarte przestrzenie miejskie typowe dla zabudowy śródmiejskiej;
- ośrodki pełniące rolę głównych punktów węzłowych dla obsługi turystycznej obszaru.

II stopnia – lokalne ośrodki węzłowe – (12 ośrodków):

Biecz (m.), **Brzeźnica** (w., pow. 3 tys. m.), **Brzostek** (m.), **Jedlicze** (m.), **Jodłowa** (w., pow. 3 tys. m.), **Kołaczyce** (m.), **Libusza** (w., pow. 3 tys. m.), **Osobnica** (w., pow. 3 tys. m.), **Pilzno** (m.), **Przeclaw** (m.), **Pustków** (w., pow. 3 tys. m.), **Radomyśl Wielki** (m.)

Kryteria wyznaczania:

- ośrodek posiada status miasta lub
- liczba jego mieszkańców mieści się w przedziale 3 tys. < l. mieszk. < 20 tys.

Rekomendacje i zasady kształtowania:

- uzupełniające punkty węzłowe sieci powiązań, dysponujące dostępnością usług o znaczeniu lokalnym;
- dysponujące zapleczem usługowym dla turystów, stanowiące uzupełniające punkty węzłowe obsługi turystycznej (informacja turystyczna, informacja transportowa, powiązania transportem zbiorowym z głównymi punktami węzłowymi, powiązania transportowe z atrakcjami i turystycznym zapleczem usługowym np. punkty noclegowe);
- ośrodki koncentracji osadnictwa o średniej intensywności, posiadające charakter miejscowości satelickich względem ośrodków ponadlokalnych;
- ośrodki kształtujące przestrzenie zurbanizowane z zachowaniem wysokich walorów przyrodniczych poprzez zwiększone udziały terenów zielonych;
- w kształtowaniu obszarów nowej zabudowy należy przede wszystkim ograniczać rozproszenie, kształtując nowe tereny inwestycyjne maksymalnie wykorzystując już istniejące luki w zabudowie w celu optymalizacji wykorzystania infrastruktury technicznej i transportowej oraz dla zapewnienia jak najlepszej dostępności usług podstawowych dla mieszkańców bez konieczności wykorzystywania samochodów.

III stopnia – ośrodki lokalne

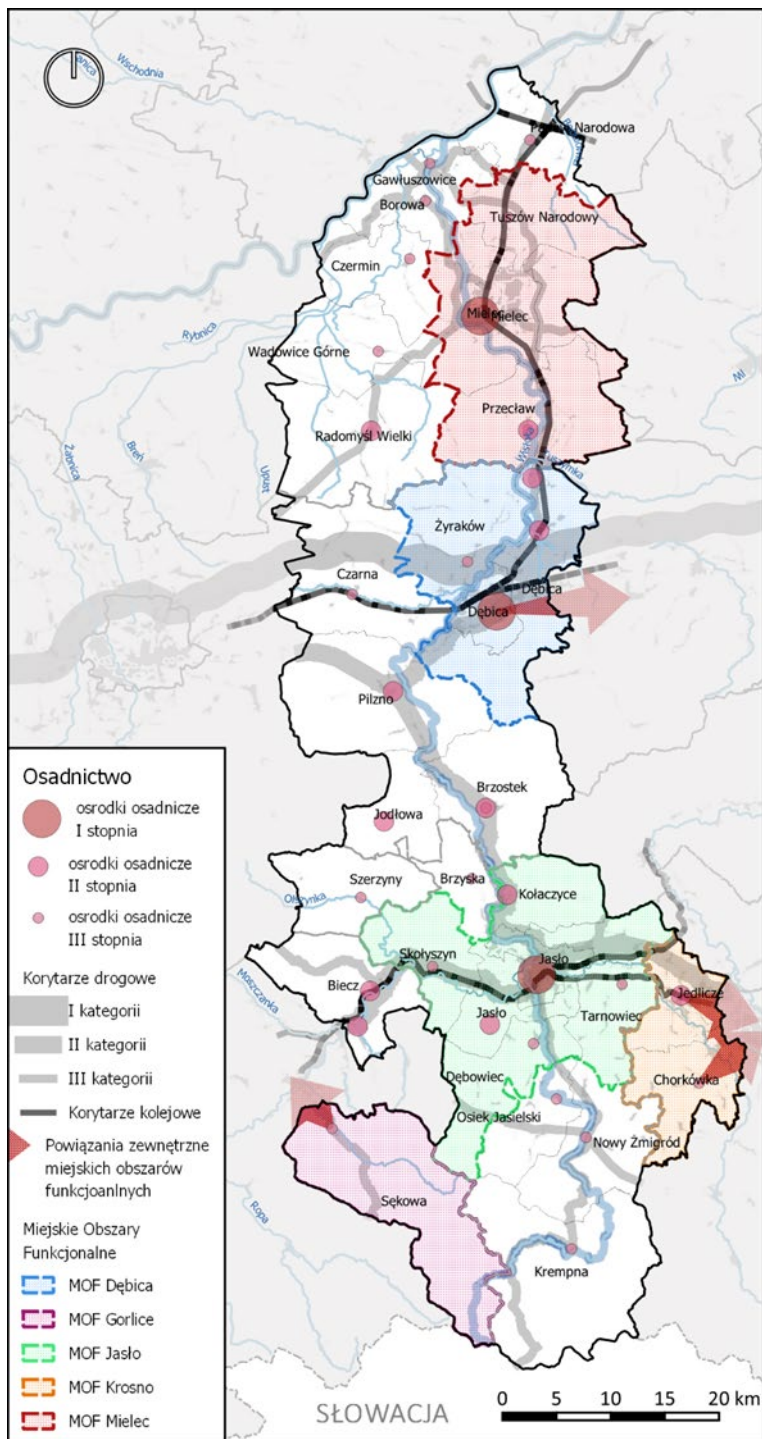
Kryteria wyznaczania:

- siedziba urzędu gminy;
- liczba mieszkańców < 3 tys.

Rekomendacje i zasady kształtowania:

- ośrodki koncentracji osadnictwa o niskiej intensywności, posiadające charakter miejscowości ekstensywnych z dominującym krajobrazem ruralistycznym;
- ośrodki kształtujące przestrzeń zurbanizowane z zachowaniem wysokich walorów przyrodniczych poprzez zwiększone udziały terenów zielonych;
- w kształtowaniu obszarów nowej zabudowy należy przede wszystkim ograniczać rozproszenie, kształtując nowe tereny inwestycyjne maksymalnie wykorzystując już istniejące luki w zabudowie w celu optymalizacji wykorzystania infrastruktury technicznej i transportowej oraz dla zapewnienia jak najlepszej dostępności usług podstawowych dla mieszkańców bez konieczności wykorzystywania samochodów;
- ośrodki stanowią uzupełniające punkty węzłowe dla rozwoju usług turystycznych.

Źródło: Opracowanie własne

8.2.2 Korytarze powiązań drogowych

Transport drogowy nadal jest dominujący i wydaje się, że w najbliższym czasie będzie kluczowy dla rozwoju sektorów produkcyjnych, logistycznych, których udział w strukturze gospodarki jest istotny stale rosnący. Określenie w strukturze przestrzennej hierarchicznej struktury korytarzy transportowych ma na celu zapewniać efektywny przepływ towarów i ludzi, w taki sposób, aby ograniczać konflikty z terenami osadnictwa, terenami cennymi przyrodniczo niezwykle istotnymi dla obszarze „Dorzecza Wisłoki”; jednocześnie wskazana kategoria korytarzy musi przekładać się na klasy techniczne i przepustowość, a kanalizacja ruchu drogowego najbardziej uciążliwego i musi zostać ściśle powiązana z planowaniem terenów stanowiących istotne generatory ruchu w oparciu o wskazane punkty węzłowe.

Kryteria wyznaczania:

Typologia korytarzy drogowych:

- I kategorii – w ciągu autostrady;
- II kategorii – w ciągu dróg krajowych;
- III kategorii – w ciągu dróg wojewódzkich.

Typologia punktów węzłowych:

- Węzły I kategorii – węzły autostradowe oraz skrzyżowanie dróg krajowych;
- Węzły II kategorii – węzły dróg krajowych z wojewódzkimi;
- Węzły III kategorii – węzły dróg wojewódzkich.

Rekomendacje i zasady kształtowania:

- kanalizacja ruchu oraz integracja korytarzy z kluczowymi generatorami ruchu, jakimi w skali ponadlokalnej są duże strefy produkcyjne i logistyczne, obszary intensywnie zagospodarowane, wpłyną na poprawę przepustowości, ograniczenie negatywnych skutków wysokiego natężenia ruchu (hałas, jakość powietrza, dewastacja techniczna dróg niskiej klasy technicznej);
- sieć korytarzy ma za zadanie zapewniać mieszkańcom i przedsiębiorcom obszaru dobre powiązania zewnętrzne;
- hierarchiczna struktura korytarzy powinna się przekładać na klasy techniczne dróg, a co za tym idzie kształtowanie więzby ruchu w taki sposób, aby obciążać drogi wg ich parametrów technicznych;
- inwestycje w zakresie kształtowania elementów sieci transportowej powinny być realizowane zgodnie z zasadami zrównoważonej mobilności, a tym samym poszanowaniem terenów cennych pod kątem ekologicznym;
- realizacja przedsięwzięć infrastrukturalnych nie powinna naruszać równowagi w systemie sieci osadniczej ani powodować znaczących uciążliwości dla mieszkańców obszaru.

8.2.3 Korytarze powiązań kolejowych i system powiązań autobusowych – sieć kolejowa, stacje i przystanki jako węzły (I-III), węzły powiązań z obszarami osadnictwa

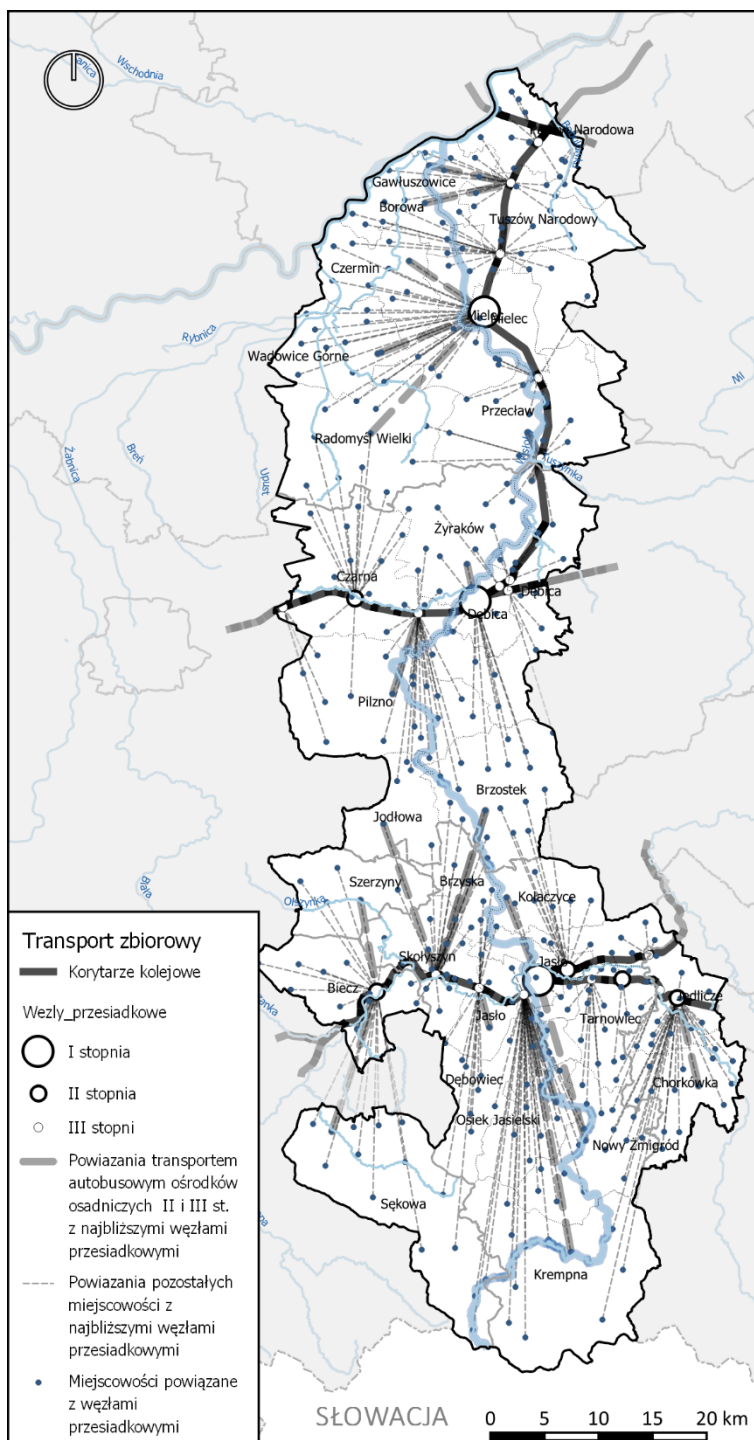
Przyjmuje się, że rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego ma zapewnić sprawną mobilność mieszkańców oraz przepływ turystów z zachowaniem wysokich walorów środowiska przyrodniczego. Zapewnienie infrastruktury i oferty przewozów kolejowych jest zadaniem poziomu regionalnego i krajowego, za którym należy silnie lobbować, natomiast istotną rolę samorządów lokalnych jest zapewnienie dostępności do tego transportu poprzez zintegrowany system powiązań autobusowych, od których również wymaga się zapewnienia taboru niskoemisyjnego i właściwej oferty przewozowej. System kolejowy i autobusowy powinien dążyć do realizacji zintegrowanej oferty przewozowej, spójnej dla całego obszaru „Dorzecza Wisłoki”.

Kryteria wyznaczania:

- korytarzami kolejowymi są czynne linie kolejowe obsługujące obszar „Dorzecza Wisłoki”;
- węzły przesiadkowe I kategorii – (Dębica, Jasło, Mielec) powiązanie stacji kolejowej z dworcem autobusowym integrujące poprzez system autobusowy okoliczne miejscowości;
- węzły przesiadkowe II kategorii – stacje kolejowe;
- węzły przesiadkowe III kategorii – przystanki kolejowe.

Rekomendacje i zasady kształtowania:

- dla zapewnienia dostępności dla mieszkańców, ośrodków obsługi skupiających funkcje społeczno-gospodarcze, usługowe, edukacyjne i zdrowotne oraz w celu zwiększenia mobilności mieszkańców lokalne polityki przestrzenne powinny uwzględniać przywrócenie i usprawnienie powiązań komunikacyjnych miejscowości wiejskich z ośrodkami gminnymi i powiatowymi;
- transport zbiorowy wraz z siecią węzłów przesiadkowych ma się stać podstawą dla obsługi istniejących i wyznaczania nowych terenów zurbanizowanych;
- należy dążyć do wspólnej oferty przewozowej, zintegrowanej oferty biletowej, zintegrowanego systemu informacji;
- węzły przesiadkowe I kategorii wyposażenie w systemy zintegrowanej dla całego „Dorzecza Wisłoki” informacji o dostępnych przewozach, systemy ładowania pojazdów elektrycznych w tym system obsługi elektrobusesów, usługi Park&Ride, Bike&Ride, punkty obsługi turystów, usługi typu wypożyczalnie rowerów i innych urządzeń zapewniających mobilność;
- węzły przesiadkowe II kategorii – stacje kolejowe zintegrowane z przystankami autobusowymi, usługi Park&Ride, Bike&Ride, elektroniczne systemy informacji transportowej, punkty informacji turystycznej, stanowiska ładowania pojazdów elektrycznych;
- węzły przesiadkowe III kategorii – przystanki kolejowe powiązane z przystankiem autobusowym, stanowiska Park&Ride, Bike&Ride.

Źródło: Opracowanie własne

8.2.4 Ponadlokalna zintegrowana strefa przyrodniczo-ekologiczna

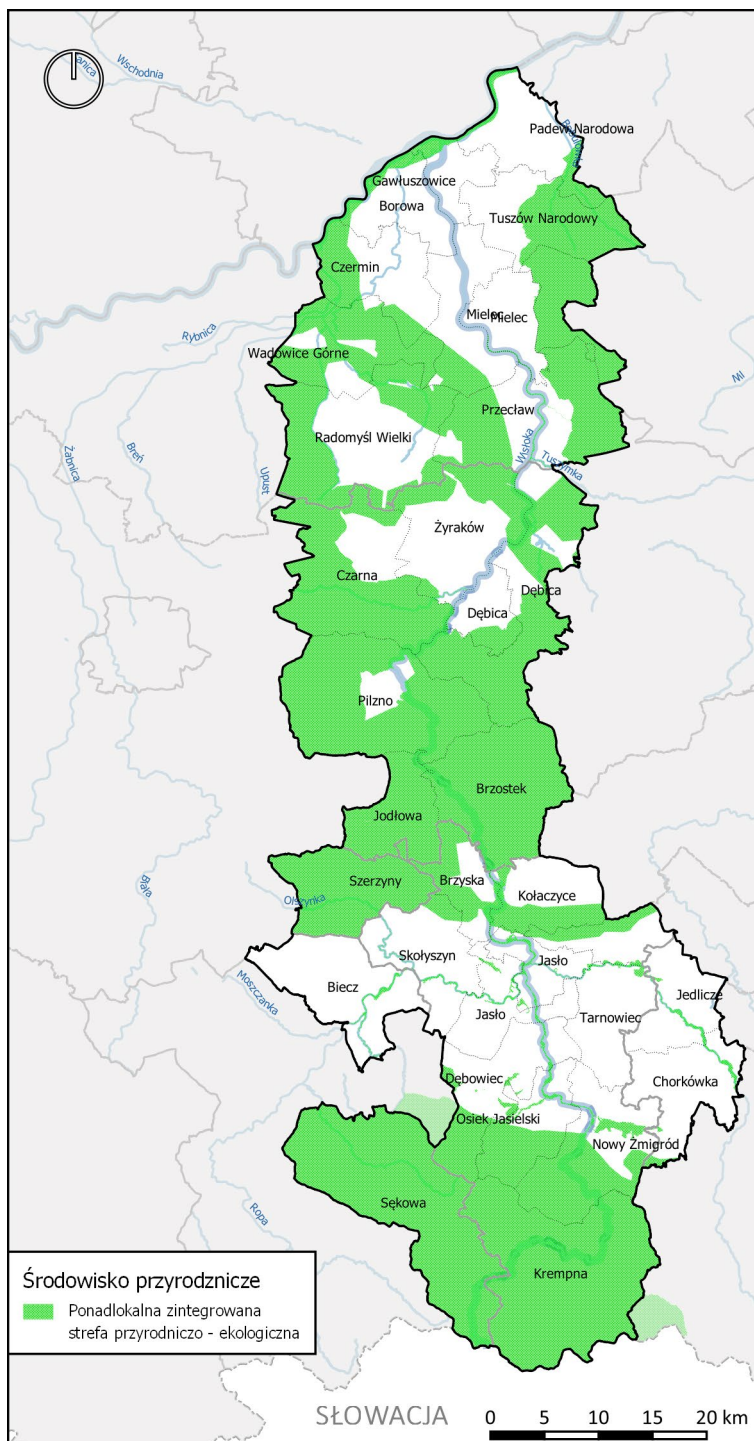
Wykorzystanie wyjątkowej koncentracji obszarów o wysokich walorach przyrodniczych powiązanych z walorami kulturowymi, rozwojem produktów lokalnych wykorzystujących walory przyrodnicze obszaru, wymaga zapewnienia integracji obszarów zachowując ciągłość, powiązania, wysoką jakość środowiska, w strefach zurbanizowanych zapewnienia wysokich wskaźników powierzchni biologicznie czynnych, wysokich walorów krajobrazu.

Kryteria wyznaczania:

- obszary chronione Natura 2000 (SOO, OSO);
- obszary chronione: parki narodowe, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu;
- korytarze ekologiczne;
- doliny rzeczne.

Rekomendacje i zasady kształtowania:

- zachowanie ciągłości, polegającej na utrzymaniu terenów przyrodniczych stanowiących koncentracje i naturalne trasy migracji zwierząt i roślin;
- utrzymanie terenów leśnych, szczególnie drzewostanów starych oraz zalesianie nowych terenów z uwzględnieniem wymagań ekologii oraz obowiązującymi Planami urządzania lasu;
- ochrona naturalnych dolin rzek i potoków przed zainwestowaniem, w tym również zapewnienie drożności cieków wodnych wraz z ich obudową biologiczną (zachowanie dostępu do brzegów rzek i potoków);
- zachowanie terenów podmokłych, łąk wilgotnych, terenów bagiennych w stanie naturalnym,
- ograniczenie ingerencji turystycznej, szczególnie motorowej (strefy ciszy) w rejonach siedlisk i tras migracji zwierząt;
- w przypadku korytarzy biegnących przez tereny zabudowy rozproszonej, zachowanie powiązań przyrodniczych (zakaz tworzenia nowych barier, przegradzania istniejących tras migracji);
- tam, gdzie kolizje są niemożliwe do uniknięcia, zapewnienie przejść i połączeń w formie sztucznej;
- wskazane jest minimalizowanie negatywnego oddziaływania na krajobraz obiektów kubaturowych poprzez ograniczenie zajmowanej przez nie powierzchni oraz wysokości obiektów;
- systemy przyrodnicze gmin powinny być ze sobą spójne i uwzględniać najważniejsze elementy regionalnej sieci ekologicznej;
- należy uwzględnić zwiększanie ciągłości leśnych korytarzy ekologicznych poprzez zalesienia, jednocześnie zapewniając możliwość przeznaczania lasów na cele rekreacyjne, z uwzględnieniem utrzymania funkcji ekologicznej.

Źródło: Opracowanie własne

8.2.5 Ponadlokalna strefa rozwoju osadnictwa

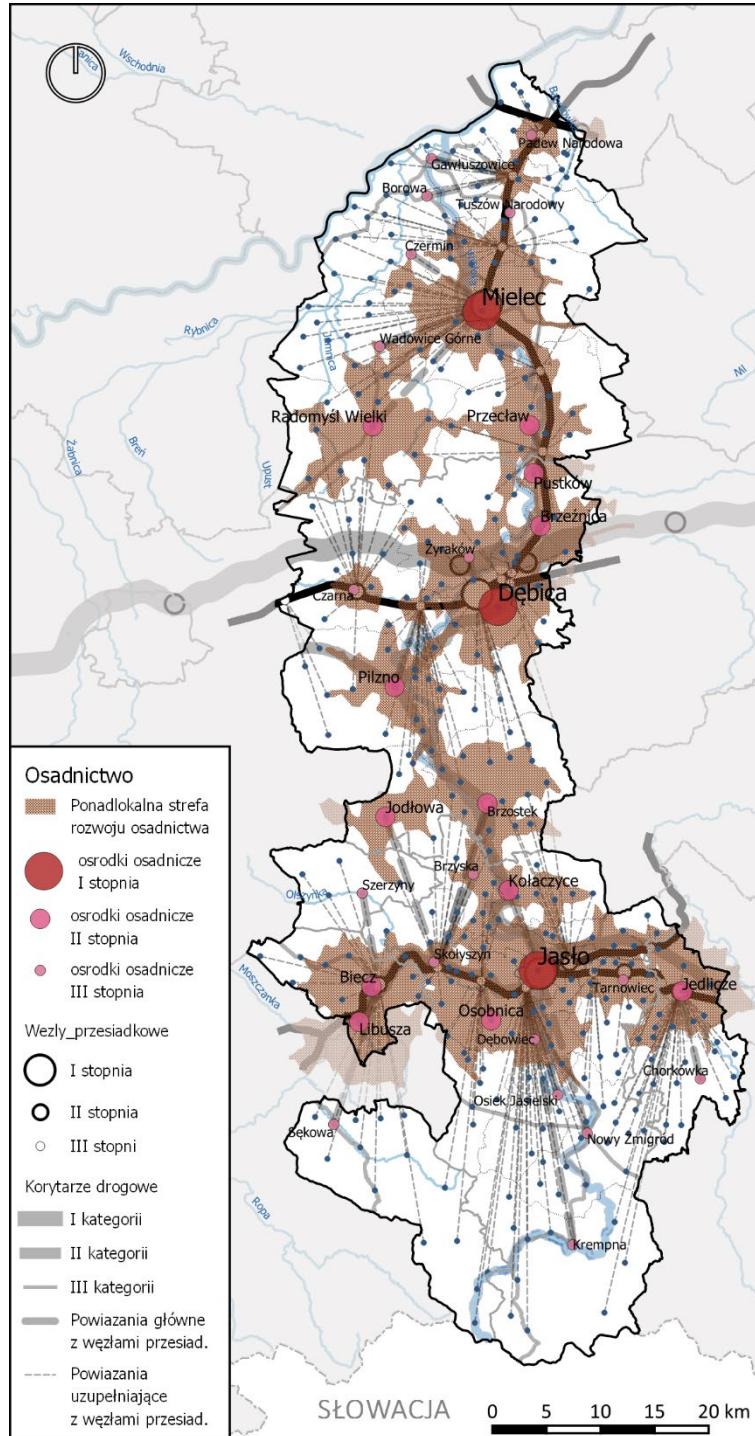
Układ osadnictwa „Dorzecza Wisłoki” wymaga dążenia do zwartości osadnictwa mieszkaniowo-usługowego, wzmocnienia ośrodków I i II stopnia. W tym celu koncentruje się strefę rozwoju osadnictwa w strefach podmiejskich oraz w ścisłym powiązaniu z transportem zbiorowym i węzłami przesiadkowymi, co ma zapewnić możliwości uzyskania dobrej dostępności transportowej, uzyskania dużej mobilności mieszkańców z ograniczeniem wykorzystania samochodów, uzyskiwania z biegiem czasu zwartych struktur osadniczych o wysokim standardzie wyposażania w infrastrukturę techniczną.

Kryteria wyznaczania:

- wokół ośrodków osadniczych I stopnia i węzłów przesiadkowych I kategorii – obszar wyznaczony izochroną 15 minut dojazdu samochodem;
- dla ośrodków osadniczych II stopnia – obszar wyznaczony izochroną dojazdu 10 minut samochodem;
- dla węzłów przesiadkowych II i III kategorii – obszar wyznaczony izochroną 10 minut dojazdu rowerem.

Rekomendacje i zasady kształtowania:

- wskazuje się wokół węzłów przesiadkowych, zgodnie z ideą Transit Oriented Development, dla których wzmocnienie powiązań z transportem zbiorowym pozwoli na zapewnienie powiązań z ośrodkami o znaczeniu ponadlokalnym, atrakcyjne powiązania z ośrodkami regionalnymi (Tarnów, Kraków, Rzeszów, Krosno);
- wskazuje się strefę wokół ośrodków miejskich, co ma stanowić ich wzmocnienie, gdzie kształtowanie nowej zabudowy powinno mieć charakter wielofunkcyjny i ściśle powiązany z rozwojem ośrodka miejskiego;
- rozwój terenów zurbanizowanych zabudowy mieszkaniowej musi być ściśle powiązany z węzłami transportu zbiorowego również w kontekście rozwoju niskoemisyjnej mobilności mieszkańców opartej o strefy dojazdów pieszych do środków transportu zbiorowego, systemu dojazdów rowerem i pojazdami elektrycznymi;
- w kształtowaniu obszarów nowej zabudowy należy przede wszystkim ograniczać rozproszenie, kreując nowe tereny inwestycyjne, maksymalnie wykorzystując już istniejące luki w zabudowie w celu optymalizacji wykorzystania infrastruktury technicznej i transportowej oraz dla zapewnienia jak najlepszej dostępności usług podstawowych dla mieszkańców bez konieczności wykorzystywania samochodów.

Źródło: Opracowanie własne

8.2.6 Ponadlokalna strefa rozwoju aktywności gospodarczej

Strefa w oparciu o szkielet sieci głównych powiązań drogowych zapewniających efektywną obsługę istotnych generatorów ruchu, ma na celu kanalizację ruchu, koncentrację funkcji uciążliwych w separacji od terenów osadnictwa i cennych przyrodniczo, jednocześnie koncentracja w układzie ponadlokalnym pozwoli uzyskać obszary o wysokich parametrach wyposażenia w infrastrukturę techniczną.

Kryteria wyznaczania:

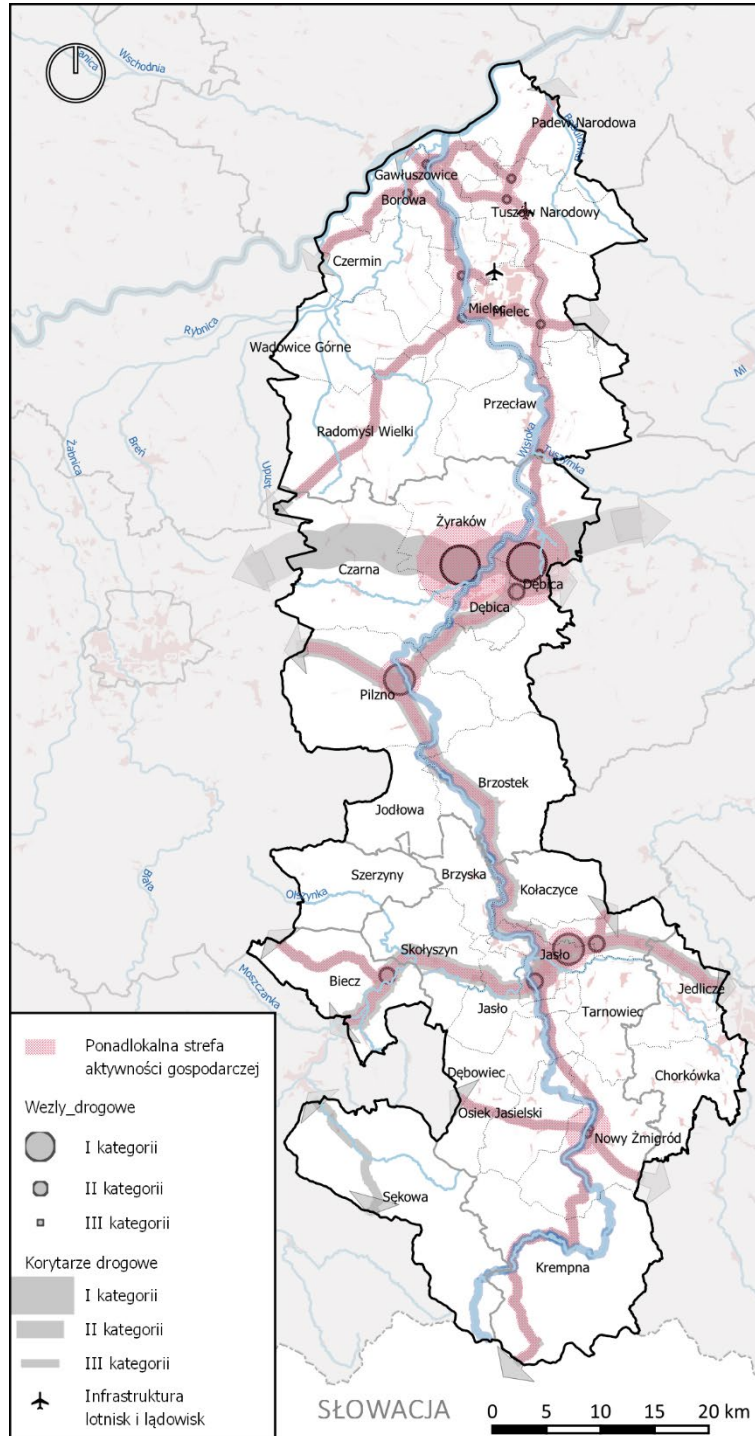
- w oparciu o sieć korytarzy strefa 500 metrów w każdą stronę od korytarzy II i III kategorii, wzdłuż których możliwa jest realizacja włączeń;
- strefy wokół węzłów drogowych I kategorii – bufor 4 km,
- strefy wokół węzłów drogowych II kategorii – bufor 2 km;
- strefy wokół węzłów drogowych III kategorii – izochrona 2 km;
- strefy w otoczeniu infrastruktury lotnisk i lądowisk.

Rekomendacje i zasady kształtowania:

- strefa sprzyjająca lokalizacji stref aktywności gospodarczej, działalności produkcyjnych, działalności logistycznych, usług wielkopowierzchniowych, innych funkcji generujących duży ruch samochodów;
- w strefie należy ograniczać lokalizację nowych funkcji mieszkaniowych, rekreacyjnych, dla istniejących należy stosować odpowiednie zabezpieczenia i izolacje od uciążliwości związanych z dużym natężeniem ruchu i ruchem pojazdów wysoko tonażowych, szczególnie w ciągu korytarzy I kategorii;
- należy unikać lokalizacji istotnych generatorów ruchu w powiązaniu z drogami o niskich parametrach ruchu;
- należy ograniczać presję inwestycyjną na obszarach o szczególnym znaczeniu dla zachowania zasobów przyrodniczych i rozwoju turystyki.

Rysunek 19. Strefa aktywności gospodarczej

Źródło: Opracowanie własne

8.2.7 Ponadlokalna zintegrowana strefa powiązań Wisłoki

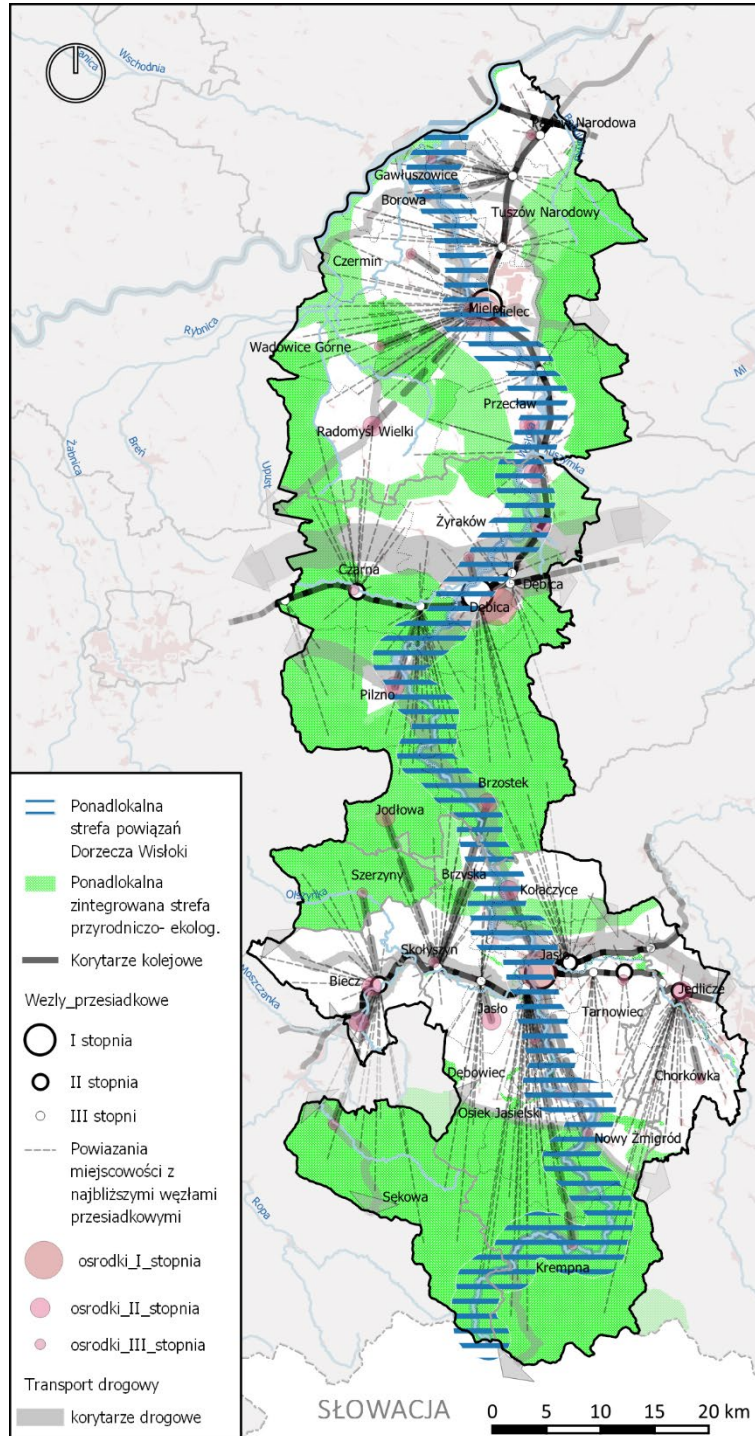
Obszar inwestycji o znaczeniu ponadlokalnym, strefa rozwoju, której „kręgosłupem” jest rzeka Wisłoka wraz z jej otoczeniem i stanowi oś dla rozwoju ponadlokalnych usług turystycznych. W strefie zlokalizowana jest główna trasa turystyczna piesza i rowerowa (np. Velo Wisłoka), gdzie znajdują się powiązane z ofertą turystyczną usługi, przy których funkcjonują punkty informacji o atrakcjach turystycznych, przyrodniczych i kulturowych, znajdujących się w sąsiedztwie, które są powiązane systemem dojazdów, tras, szlaków stanowiących swoiste „ości” całego układu powiązań ponadlokalnych. Koncentracja i kanalizacja ruchu turystycznego pozwala na zapewnienie dostępności do zintegrowanej oferty turystycznej całego obszaru.

Kryteria wyznaczania:

- osią strefy jest rzeka Wisłoka i jej dolina oraz obszar otoczenia stanowiący bufor 1 km w każdą stronę od osi rzeki.

Rekomendacje i zasady kształtowania:

- rozwój otoczenia oparty jest o układ kręgosłupa (velo Wisłoka) i ości (lokalnych dojazdów do rozproszonych atrakcji), które łączą się na głównej osi całego układu dorzecza Wisłoki;
- strefa rozwoju, wykorzystując walory przyrodnicze i dobre powiązania, skupia funkcje usług turystycznych na terenach zurbanizowanych ukierunkowanych szczególnie na usługi hotelarskie czy obiekty sportowe; natomiast na terenach otwartych strefy rekomenduje się rozwój otwartych terenów rekreacyjnych, usług sportu czy kempingów;
- punktami węzłowymi trasy są atrakcje turystyczne oraz węzły transportu zbiorowego, węzły łączą system transportu kolejowego z autobusowym, rowerowego poprzez rozwiązania B&R, samochodowego poprzez rozwiązania P&R, każdorazowo wyposażone w spójną informację turystyczną; system węzłów przesiadkowych tworzy kluczowe punkty transferu pasażerów (mieszkańcy i turyści), z tych punktów oprócz obsługi dojazdów codziennych mieszkańców, uruchamiane są dojazdy do atrakcji turystycznych;
- w strefie unika się lokalizacji inwestycji o dużej uciążliwości środowiskowej, unika się inwestycji generujących duży ruch ciężkiego transportu samochodowego, szczególnie ciężarowego;
- wiejskie ośrodki osadnicze mają stanowić bazę dla rozwoju usług turystyki ściśle powiązanych z atrakcjami kulturowymi i przyrodniczymi, lokalną kulturą, lokalną produkcją żywności ekologicznej.

Źródło: Opracowanie własne

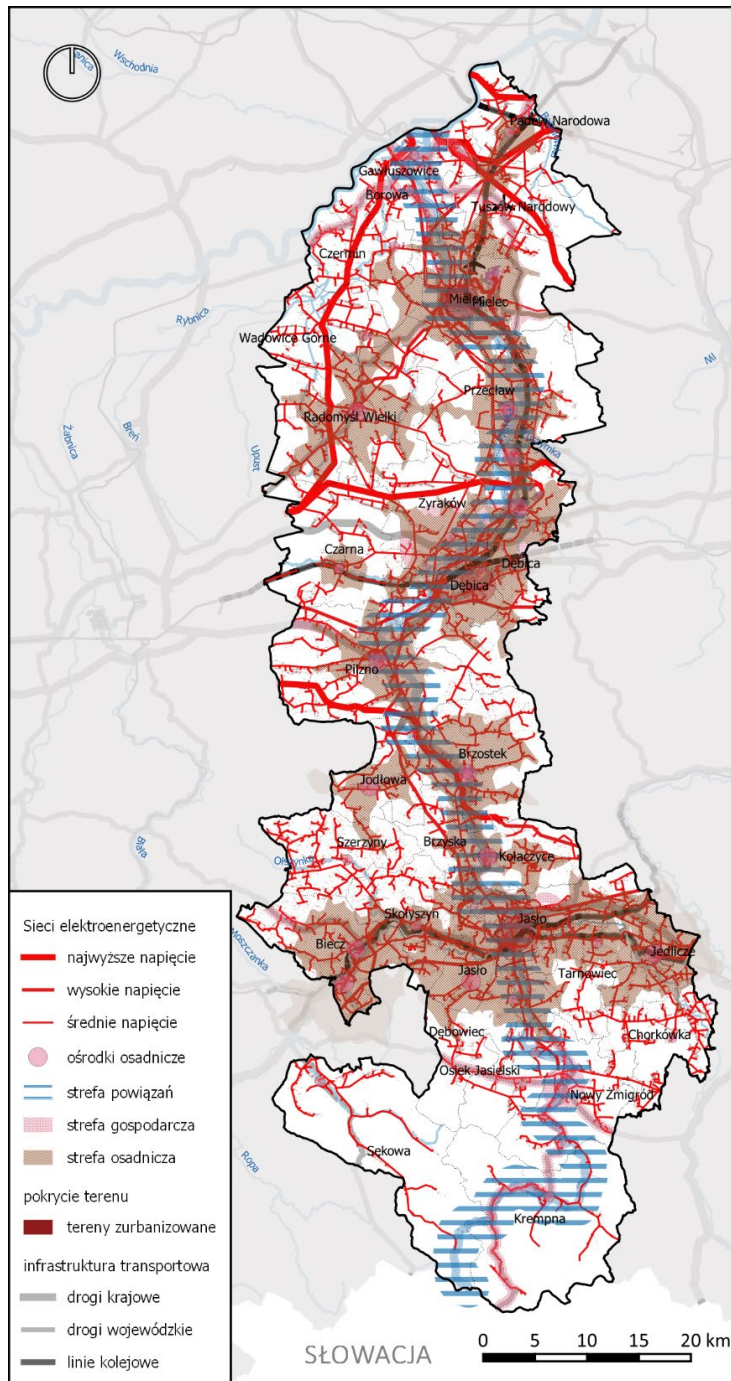
8.2.8 Rozwój infrastruktury technicznej

Rozwój infrastruktury elektroenergetycznej bazuje na sieci istniejącej, która obsługuje strukturę osadniczą obszaru. Rekomendowany rozwój powinien następować poprzez poprawę parametrów sieci istniejących. Dla terenów planowanych pod inwestycje należy zapewnić dostępność sieci dla rozwoju istniejących ośrodków osadniczych, rozwoju w strefie osadniczej, a szczególnie w dla realizacji terenów aktywności gospodarczej w strefie gospodarczej (Rysunek 20).

Jednocześnie rekomenduje się poszukiwanie rozwiązań alternatywnych dla zabezpieczenia popytu na energię poprzez realizację infrastruktury opartej o odnawialne źródła energii uwzględniając energię wiatru, (Rysunek 21) słońca i wody. Lokalizując obiekty energetyki wiatrowej należy uwzględniać walory krajobrazowe i przyrodnicze oraz uwarunkowania związane z zabudową mieszkaniową.

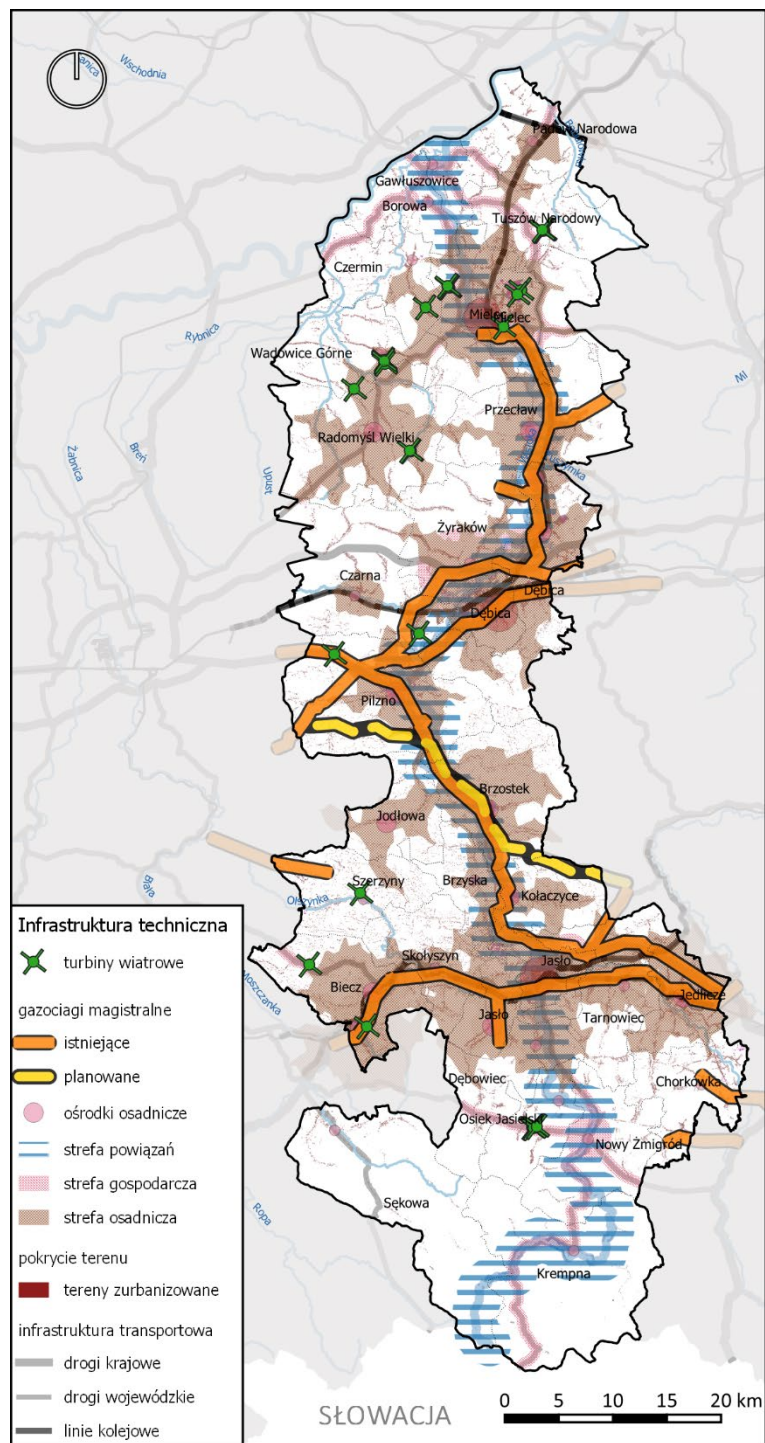
Rozwój infrastruktury gazowej bazuje na istniejącej jednokierunkowej sieci dystrybucyjnej oraz planowanym nowym gazowym korytarzem Północ-Południe, którego fragmenty będą przebiegać przez teren Dorzecza Wisłoki. W celu przeciwdziałania niekorzystnej sytuacji w zakresie dostępności gazu oraz budowie gazoportu w Świnoujściu podjęto decyzję o nowej sieci dwukierunkowych gazociągów. System gazociągów tranzytowych wysokiego ciśnienia uzupełnia sieć gazociągów o znaczeniu regionalnym i lokalnym (Rysunek 21).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDOT10k.

Rysunek 22. Infrastruktura gazowa i turbiny wiatrowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDOT10k oraz Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego i Podkarpackiego.

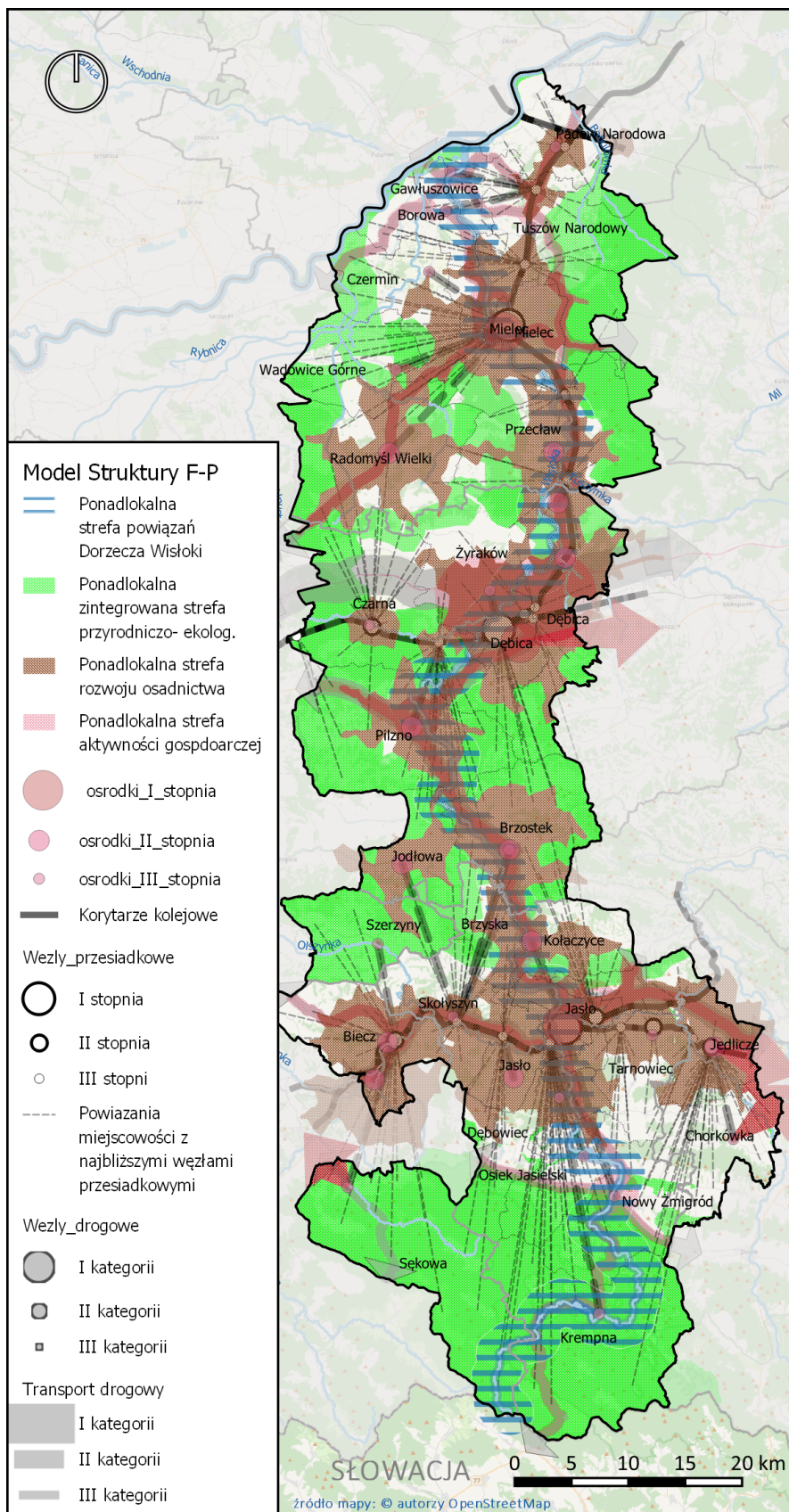
8.3 MODEL FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNY

W zakresie osadnictwa kierunki rozwoju mają na celu wzmocnienie ośrodków miejskich, uregulowanie postępującego rozproszenia zabudowy szczególnie na terenach wiejskich oraz uzupełnienie braków infrastrukturalnych w celu podniesienia jakości przede wszystkim istniejącej tkanki osadniczej. Dla strefy osadnictwa rekomenduje się wyraźną koncentrację funkcji, podział pod względem intensywności zabudowy w zależności od struktury sąsiedztwa struktur istniejących. W zakresie infrastruktury transportowej bazując na istniejącej sieci powiązań dróg i linii kolejowych, rekomenduje się poprawę standardów technicznych i organizacyjnych oraz zmianę struktury powiązań systemu dowozów autobusowych dążąc do integracji z systemem kolejowym. Te działania nie wymagają realizacji nowych przebiegów sieci transportowych o charakterze ponadlokalnym, a bardziej interwencji w skali punktowej (jak węzły przesiadkowe), szczególnie poprawiającej dostępność transportu zbiorowego. W ramach rozwoju sieci drogowej należy dążyć do poprawy stanu technicznego sieci oraz doprowadzenia do uzyskania właściwych parametrów technicznych dla przyjętych klas technicznych. Przyjęta hierarchia korytarzy drogowych ma na celu segregację ruchu, szczególnie dążąc do kanalizacji ruchu ciężarowego. Korytarze transportu drogowego wraz ze wskazanymi węzłami mają na celu również skoncentrowanie funkcji generujących ruch transportu ciężkiego.

W zakresie infrastruktury technicznej rekomendacje mają na celu uzupełnienie i znacząca poprawa warunków istniejących rozwiązań. Nowa infrastruktura techniczna powinna być ściśle powiązana z rozwojem strefy osadniczej, gospodarczej i ponadlokalnej strefy powiązań. Model wskazuje ponadlokalną strefę powiązań, która jest obszarem koncentracji najważniejszych potencjałów obszaru Dorzecza Wisłoki wynikających z ponadlokalnej współpracy. Celem rekomendacji w zakresie rozwoju tej strefy jest uzyskanie spójności kształtowania przestrzeni dla wzmocnienia walorów przyrodniczych i gospodarczych związanych przede wszystkim z turystyką. Zaproponowane rozwiązania mają przyczynić się do kształtowania lokalnych polityk przestrzennych w tym obszarze w taki sposób, aby interes ponadlokalny uzyskiwał jak największą spójność. Strefy wskazane w układzie przestrzennym wyznaczają przybliżone obszary, gdzie należy koncertować wskazane ustalenia i rekomendacje tworząc ramy dla rozwoju przestrzennego. Ich doprecyzowanie i wdrożenie winno następować w wyniku tworzenia zapisów ustaleń dokumentów strategicznych i planistycznych poziomu lokalnego, jak strategii gminne oraz studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin. Dla zachowania spójności dokumentów lokalnych z modelem SFP Dorzecza Wisłoki, należy przy definiowaniu funkcji terenów unikać rażącej sprzeczności ustaleń o istotnym potencjalnym negatywnym oddziaływaniu na kierunki rozwoju dla poszczególnych stref.

Model nie wyznacza ostrych granic stref w terenie, nie oznaczają one linii rozgraniczających terenów o różnych funkcjach. Zapisy realizujące model nie oznaczają zakazów i nakazów, stanowią zbiór rekomendacji, ustaleń nie wiążących, co w praktyce nie oznacza braku możliwości rozwoju wskazanych funkcji innych niż wskazane lokalizacje i zasięgi stref. Przyjmuje się, że strategia ponadlokalna jest wynikiem wspólnej inicjatywy gmin „Dorzecza Wisłoki”, dlatego zapisane w niej rekomendacje stanowią dla samorządów lokalnych ramę działań jakie chcą wspólnie realizować dla uzyskania jak najlepszej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Źródło: Opracowanie własne

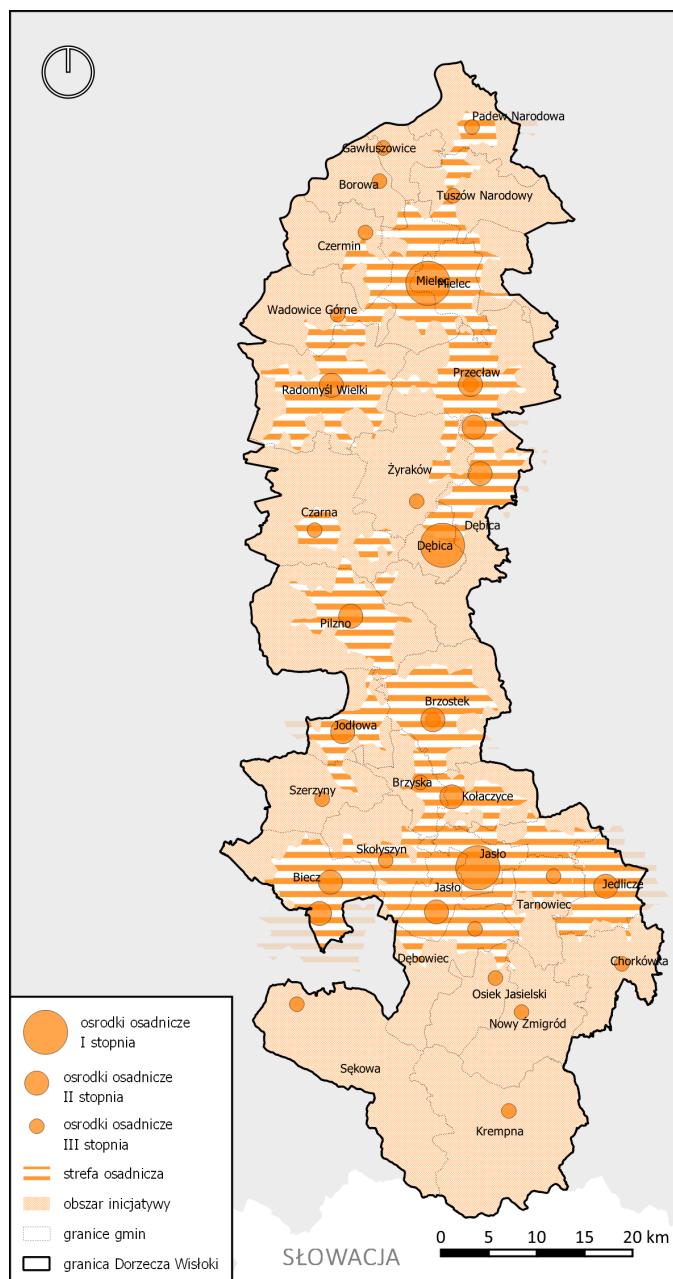

Uzupełniając, poza graficzną prezentacją modelu funkcjonalno-przestrzennego, poniżej przedstawiono graficzną prezentację terytorialnego wymiaru wsparcia obrazującą planowane do realizacji działania, które korespondują z treściami zawartymi w *Rozdziale 4. Cele strategiczne rozwoju oraz kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych*,

Terytorialny wymiar realizacji Celu 1. Infrastruktura i usługi społeczne odpowiadające oczekiwaniom mieszkańców i wyzwaniom przyszłości (Cel 1.)

Cel 1. Infrastruktura i usługi społeczne odpowiadające oczekiwaniom mieszkańców i wyzwaniom przyszłości w wymiarze terytorialnym realizowany będzie na terenie całej inicjatywy (obszar objęty niniejszą Strategią) ze szczególnym uwzględnieniem ponadlokalnej strefy rozwoju osadnictwa –
Rysunek 18.

Rysunek 24. Terytorialny wymiar realizacji Celu 1. — Infrastruktura i usługi społeczne odpowiadające oczekiwaniom mieszkańców i wyzwaniom przyszłości

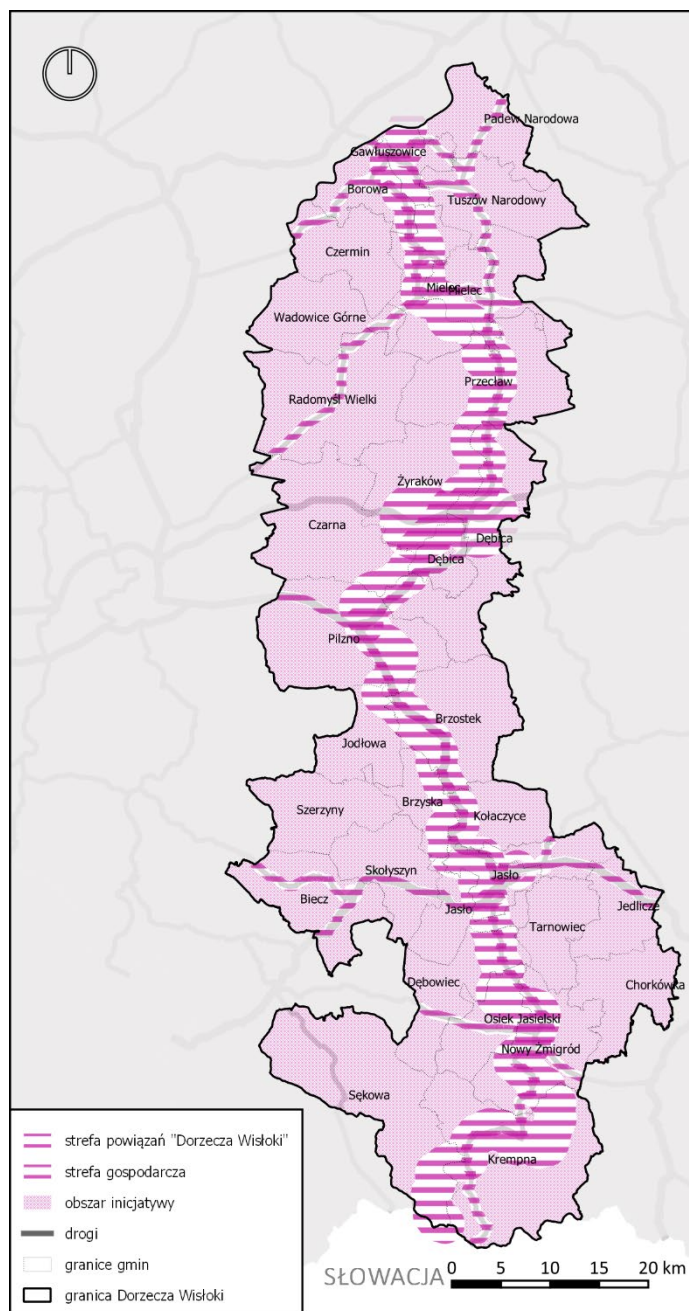

Terytorialny wymiar realizacji Celu 2. Bardziej konkurencyjna gospodarka wykorzystująca endogeniczny potencjał obszaru, w szczególności walory turystyczne Dorzecza Wisłoki

Cel 2. Bardziej konkurencyjna gospodarka wykorzystująca endogeniczny potencjał obszaru, w szczególności walory turystyczne Dorzecza Wisłoki w wymiarze terytorialnym realizowany będzie na terenie całej inicjatywy (obszar objęty niniejszą Strategią) ze szczególnym uwzględnieniem:

- ponadlokalnej strefy rozwoju gospodarczego – jako obszaru koncentracji funkcji społeczno-gospodarczych w regionie,
- ponadlokalnej strefy powiązań „Dorzeczcie Wisłoki” posiadającą potencjał do rozwoju turystyki profilowanej oraz produkcji żywności ekologicznej i tradycyjnej wysokiej jakości.

Rysunek 25. Terytorialny wymiar realizacji Celu 2. Bardziej konkurencyjna gospodarka wykorzystująca endogeniczny potencjał obszaru, w szczególności walory turystyczne Dorzecza Wisłoki

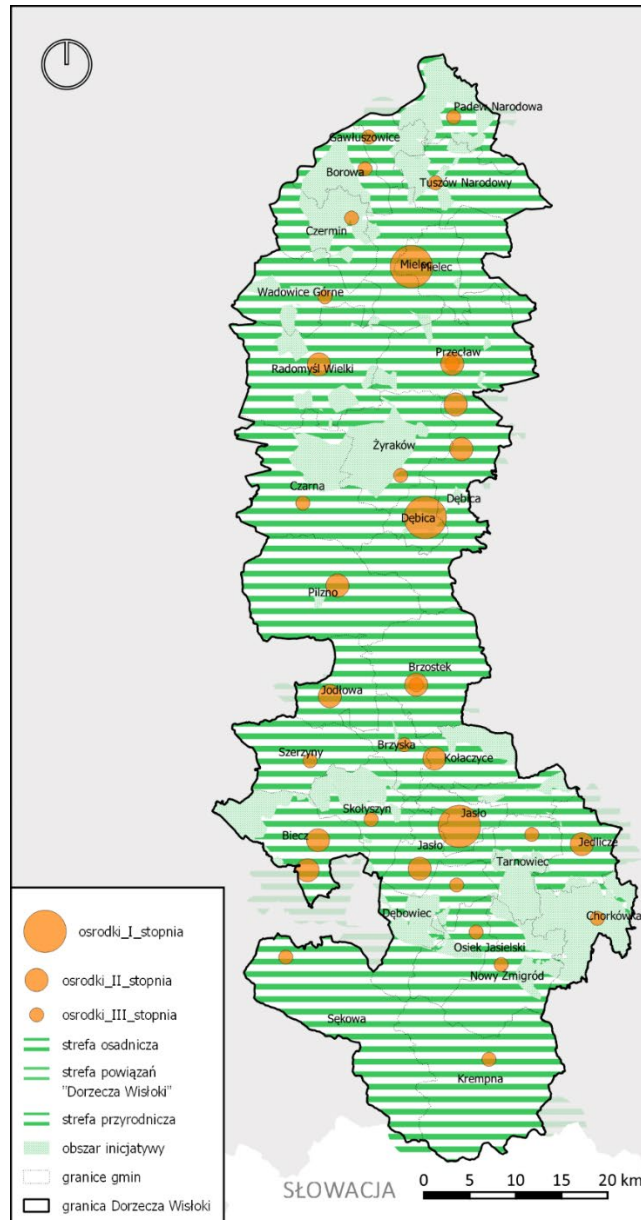
Terytorialny wymiar realizacji Celu 3. Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego oraz poprawa bezpieczeństwa energetycznego

Cel 3. Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego oraz poprawa bezpieczeństwa energetycznego w wymiarze terytorialnym realizowany będzie na terenie całej inicjatywy (obszar objęty niniejszą Strategią), ze szczególnym uwzględnieniem:

- ponadlokalnej strefy rozwoju osadnictwa – Rysunek 18,
- ponadlokalnej strefy powiązań „Dorzecza Wisłoki” posiadającej potencjał do rozwoju turystyki profilowanej i usług z nią powiązanych – Rysunek 20,

- ponadlokalnej, zintegrowanej strefy przyrodniczo-ekologicznej posiadającej potencjał do zachowania obszarów o wysokich walorach przyrodniczych wymagającej również działań retencyjnych i przeciwpowodziowych – Rysunek 20.

Rysunek 26. Terytorialny wymiar realizacji Celu 3. Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego oraz poprawa bezpieczeństwa energetycznego

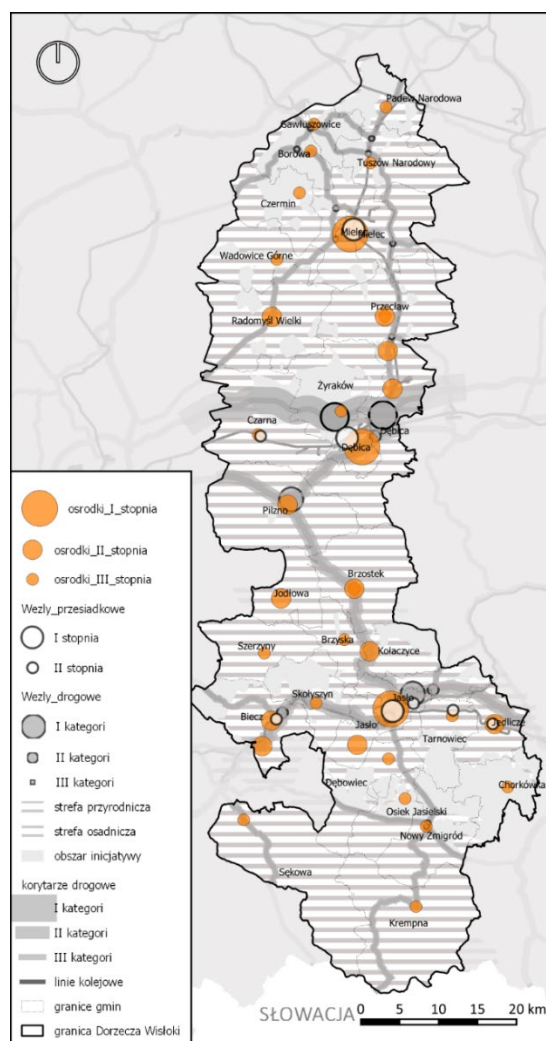
Terytorialny wymiar realizacji Celu 4. Bezpieczna i nowoczesna infrastruktura zapewniająca warunki dla zrównoważonego rozwoju

Cel 1. Bezpieczna i nowoczesna infrastruktura zapewniająca warunki dla zrównoważonego rozwoju w wymiarze terytorialnym realizowany będzie na terenie całej inicjatywy (obszar objęty niniejszą Strategią), ze szczególnym uwzględnieniem

- dostępności do ponadlokalnych, lokalnych węzłowych i lokalnych ośrodków osadniczych, węzły przesiadkowe I i II stopnia, dostępność do korytarzy drogowych I, II i III kategorii oraz węzłów drogowych I, II i III kategorii – Rysunek 15 i Rysunek 16,
- ponadlokalnej strefy rozwoju osadnictwa posiadających potencjał do rozwoju terenów zurbanizowanych zapewniających efektywną mobilność mieszkańców w oparciu o transport zbiorowy – Rysunek 18,
- ponadlokalnej zintegrowanej strefy przyrodniczo-ekologicznej posiadającej potencjał do zachowania obszarów o wysokich walorach przyrodniczych wymagającej również działań retencyjnych i przeciwpowodziowych – Rysunek 20.

Rysunek 27. Terytorialny wymiar realizacji Celu 4. Bezpieczna i nowoczesna infrastruktura zapewniająca warunki dla zrównoważonego rozwoju

9.

SYSTEM REALIZACJI STRATEGII, W TYM WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH

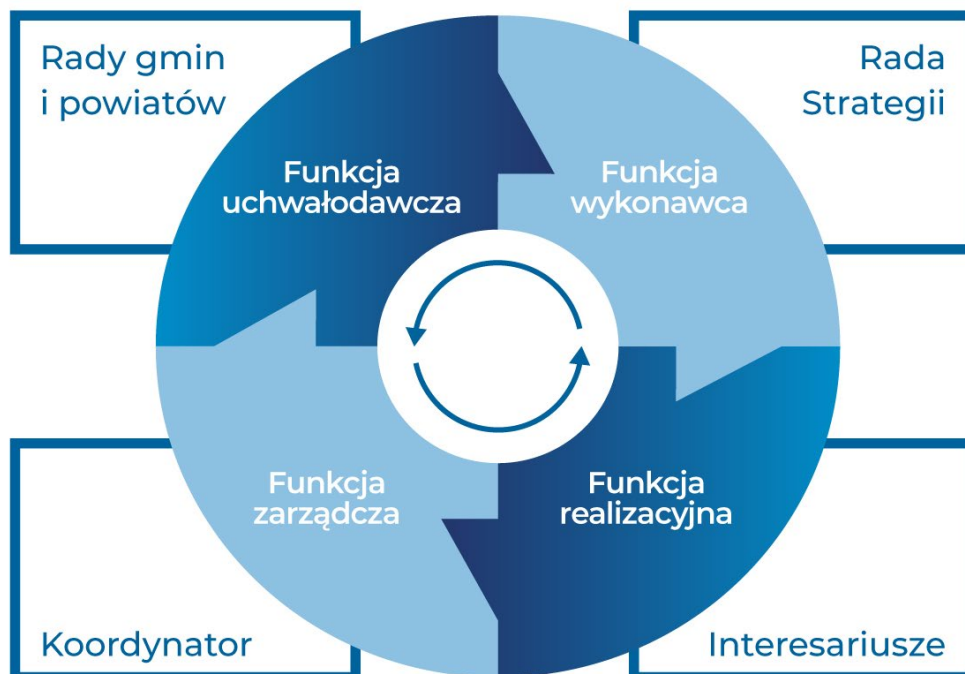

Dla powodzenia realizacji celów strategicznych niezbędne jest ustanowienie skutecznych zasad zarządzania oraz wskazanie podmiotów i ich zadań w procesie implantacji Strategii.

9.1 PODMIOTY ZAANGAŻOWANE WE WDRAŻANIE

W proces zarządzania Strategią zaangażowane będą 4 rodzaje podmiotów tj.: Rady Gmin i Powiatów, Rada Strategii, Koordynator Strategii oraz Interesariusze. Poniżej zaprezentowano skład, zadania, podstawę funkcjonowania i podstawę do podejmowania decyzji w ramach poszczególnych podmiotów.

Rysunek 28. Podmioty zaangażowane w zarządzanie Strategią

Źródło: opracowanie własne

9.1.1 Rady Gmin i Rady Powiatów

Rady Gmin i Powiatów za pośrednictwem radnych reprezentują mieszkańców „Dorzecza Wisłoki” i w procesie Zarządzania pełnić będą funkcje uchwałodawcze.

Skład:

- Rady Gmin: Gmina Biecz, Gmina Borowa, Gmina Brzostek, Gmina Brzyska, Gmina Chorkówka, Gmina Czarna, Gmina Czermin, Miasto Dębica, Gmina Dębica, Gmina Dębowiec, Gmina Gawłuszowice, Miasto Jasło, Gmina Jasło, Gmina Jedlicze, Gmina Jodłowa, Gmina Kołaczyce, Gmina Krempna, Miasto Mielec, Gmina Mielec, Gmina Nowy Żmigród, Gmina Osiek Jasielski, Gmina Padew Narodowa, Gmina Pilzno, Gmina Przecław, Gmina Radomyśl Wielki, Gmina Sękowa, Gmina Skołyszyn, Gmina Szerzyny, Gmina Tarnowiec, Gmina Tuszów Narodowy, Gmina Wadowice Górne, Gmina Żyraków;
- Rady Powiatów: Powiat Dębicki, Powiat Jasielski, Powiat Mielecki.

Zadania:

- zatwierdzenie dokumentu Strategii;
- zatwierdzenie zmian w dokumencie Strategii.

Podstawa prawna funkcjonowania w systemie zarządzania Strategią:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym;
- Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju;
- Statut Gminy lub Powiatu.

Procedura podejmowania decyzji:

- zgodnie ze statutem Gminy lub Powiatu.

9.1.2 Rada Strategii

Rada Strategii pełnić będzie funkcje wykonawcze i opiniodawcze oraz w związku ze składem osobowym będzie zapewniała udział w procesie zarządzania przedstawicielom społeczeństwa obywatelskiego.

Skład:

- Rada składa się z 39 przedstawicieli;
- funkcję Przewodniczącego Rady Strategii bez prawa głosu pełni przedstawiciel Koordynatora;
- po jednym stałym przedstawicielu z prawem głosu wskazanym przez: Burmistrza Gminy Biecz, Wójta Gminy Borowa, Burmistrza Gminy Brzostek, Wójta Gminy Brzyska, Wójta Gminy Chorkówka, Wójta Gminy Czarna, Wójta Gminy Czermin, Burmistrza Miasta Dębica, Wójta Gminy Dębica, Wójta Gminy Dębowiec, Wójta Gminy Gawłuszowice, Burmistrza Miasta Jasło, Wójta Gminy Jasło, Burmistrza Gminy Jedlicze, Wójta Gminy Jodłowa, Burmistrza Gminy Kołaczyce, Wójta Gminy Krempna, Prezydenta Miasta Mielec, Wójta Gminy Mielec, Wójta Gminy Nowy Żmigród, Wójta Gminy Osiek Jasielski, Wójta Gminy Padew Narodowa, Burmistrza Gminy Pilzno, Burmistrza Gminy Przecław, Burmistrza Gminy Radomyśl Wielki, Wójta Gminy Sękowa, Wójta Gminy Skołyszyn, Wójta Gminy Szerzyny, Wójta Gminy Tarnowiec, Wójta Gminy Tuszów Narodowy, Wójta Gminy Wadowice Górne, Wójta Gminy Żyraków;

- po jednym stałym przedstawicielu z prawem głosu wskazanym przez Zarząd Powiatu Dębickiego, Zarząd Powiatu Jasielskiego i Zarząd Powiatu Mieleckiego;
- po jednym stałym przedstawicielu społeczeństwa obywatelskiego z głosem doradczym (bez prawa głosu w trakcie głosowania), reprezentującym podmioty działające w obszarach: społecznym, gospodarczym i środowiskowym.

Zadania:

- opinia projektu zmiany Strategii;
- zatwierdzenie pierwszej listy projektów;
- zatwierdzenie zmiany listy projektów;
- zatwierdzenie sprawozdania rocznego z realizacji Strategii;
- zatwierdzenie sprawozdania końcowego z realizacji Strategii;
- podejmowanie stanowisk dotyczących kluczowych spraw związanych z realizacją Strategii;
- opiniowanie wniosków z raportów ewaluacyjnych;
- ustalenie zasad podziału pomiędzy JST, które zatwierdzają Strategię, kosztów zarządzania ponoszonych przez Koordynatora.

Podstawa prawna funkcjonowania w systemie zarządzania Strategią:

- Uchwały Rad Gmin i Powiatów zatwierdzających Strategię.

Procedura podejmowania decyzji:

- Zgodnie z Regulaminem Rady Strategii przyjętym na pierwszym posiedzeniu Rady.

9.1.3 Koordynator Strategii

Koordynator Strategii pełnić będzie funkcje zarządcze w procesie wdrażania Strategii. Funkcję Koordynatora pełnić będzie Związek Gmin „Dorzecza Wisłoki”. Realizacja zadań powierzonych Koordynatorowi finansowana będzie przez Jednostki Samorządu Terytorialnego zatwierdzające Strategię.

Zadania:

- przewodniczenie pracom Rady Strategii;
- opracowanie projektu zmiany Strategii;
- opracowanie projektu pierwszej listy projektów;
- opracowanie projektu zmiany listy projektów;
- opracowanie projektu sprawozdania rocznego z realizacji Strategii;
- opracowanie projektu sprawozdania końcowego z realizacji Strategii;
- obsługa pracy Rady Strategii;
- współpraca z partnerami, interesariuszami, administracją i innymi podmiotami w związku z realizacją Strategii;
- opracowanie raportów ewaluacyjnych.

Podstawa prawna funkcjonowania w systemie:

- Uchwały Rad Gmin i Powiatów zatwierdzających Strategię.

Procedura podejmowania decyzji:

- zgodnie ze Statutem i Regulaminami wewnętrznymi Koordynatora.

9.1.4 Interesariusze

Interesariusze to podmioty zaangażowane w realizację projektów wdrażających Strategię.

Zadania:

- realizacja projektów.

Podstawa funkcjonowania w systemie:

- Uchwały Rad Gmin i Powiatów przyjmujących Strategię, przepisy prawne i regulacje wewnętrzne obowiązujące Interesariuszy, Uchwała Rady Strategii akceptująca listę projektów oraz jej zmiany.

Procedura podejmowania decyzji:

- nie dotyczy

9.2 PROCEDURY

Dla sprawnej realizacji Strategii ważne jest określenie najważniejszych procedur, tj.: utworzenia Rady Strategii, zmiany Strategii, opracowania i zatwierdzenia pierwszej listy projektów oraz zmian listy projektów, opracowania i zatwierdzenia sprawozdania rocznego i końcowego z realizacji Strategii. Pozostałe procedury i zasady realizacji Strategii będą mogły być tworzone wg potrzeb wynikających z wdrażania Strategii, zgodnie z kompetencjami poszczególnych podmiotów. Poniżej zaprezentowano zarys procedur.

9.2.1 Procedura utworzenie Rady Strategii

- A. Wójt, Burmistrz, Prezydent/Zarząd Powiatu w terminie do 14 dni od zatwierdzenia Strategii przekazuje Zarządowi Związku Gmin Dorzecza Wisłoki propozycję przedstawiciela, który reprezentował będzie gminę/miasto/powiat w pracach Rady Strategii.
- B. Związek Gmin „Dorzecza Wisłoki” w terminie 14 dni od zatwierdzenia Strategii ogłasza otwarty nabór na członków Rady Strategii reprezentujących podmioty społeczeństwa obywatelskiego w obszarach: społecznym, gospodarczym i środowiskowym. Spośród zgłoszonych propozycji, w trakcie spotkania, upoważnieni reprezentanci zgłoszonych podmiotów wybierają swoich przedstawicieli. Wybór odbywa się w drodze głosowania jawnego spośród zgłoszonych i obecnych na spotkaniu reprezentantów zwykłą większością głosów. Wybieranych jest 3 przedstawicieli, po jednym dla obszaru społecznego, gospodarczego i środowiskowego.
- C. Związek Gmin Dorzecza Wisłoki zaprasza przedstawicieli gmin, powiatów oraz społeczeństwa obywatelskiego na pierwsze posiedzenie Rady Strategii. Pierwsze spotkanie Rady Strategii odbywa się w terminie do 90 dni od daty zatwierdzenia Strategii. W trakcie pierwszego spotkania Rady Strategii co najmniej:
  - funkcję Przewodniczącego Rady Strategii pełni przedstawiciel Związku Gmin Dorzecza Wisłoki;
  - zatwierdza Regulamin Rady Strategii w procedurze głosowania jawnego. Uchwała przyjmująca Regulamin Rady zostanie przyjęta kwalifikowaną większością 3/5 obecnych na pierwszym posiedzeniu członków Rady Strategii przy jednoczesnym reprezentowaniu 75% liczby ludności „Dorzecza Wisłoki” (wg stanu na 31.12.2021 r.). Do sprawdzenia warunku liczby ludności wlicza się głosy oddane przez reprezentantów gmin.

9.2.2 Procedura zmiany Strategii

- A. Inicjatywa podjęcia procedury zmiany Strategii jest w kompetencjach członków Rady Strategii lub Koordynatora.
- B. Z inicjatywy własnej lub na wniosek Rady Strategii Koordynator przygotowuje projekt zmiany Strategii i przekazuje go Radzie Strategii w celu wydania opinii.
- C. W przypadku uzyskania pozytywnej opinii Rady Strategii Koordynator przekazuje projekt zmiany Strategii gminom i powiatom w celu zatwierdzenia.
- D. Informacje o zatwierdzeniu zmiany w Strategii Koordynator podaje do wiadomości publicznej.

9.2.3 Procedura opracowania i zatwierdzenia pierwszej listy projektów oraz zmian listy projektów

- A. Propozycja projektów do utworzenia pierwszej listy projektów przekazywana jest za pośrednictwem gmin i powiatów Koordynatorowi na jego pisemne wezwanie. Interesariusze inni niż JST i ich jednostki organizacyjne zgłaszają projekty za pośrednictwem gmin i powiatów.
- B. Koordynator weryfikuje czy projekty wynikają z celów i kierunków działań Strategii oraz czy mają charakter ponadlokalny tzn. czy ich oddziaływanie wykracza poza granice jednej gminy.
- C. Lista pozytywnie zweryfikowanych projektów przekazywana jest Radzie do zatwierdzenia.
- D. Rada Strategii zatwierdza listę projektów lub odsyła ją do poprawy Koordynatorowi wskazując jednocześnie na konieczne poprawki.
- E. Listę zatwierdzonych projektów Koordynator podaje do wiadomości publicznej.
- F. Zmiana listy projektów realizowana jest w takiej samej procedurze jak utworzenie listy projektów.

9.2.4 Procedura opracowania i zatwierdzenia sprawozdania rocznego oraz sprawozdania końcowego z realizacji Strategii

- A. W terminie do 31 stycznia każdego roku realizacji Strategii, gminy i powiaty przekazują do Koordynatora informację na temat postępów we wdrażaniu projektów przez nie zgłoszonych i uwzględnionych na liście projektów.
- B. Na podstawie przekazanej przez gminy i powiaty informacji oraz na podstawie dostępnych danych dot. sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Koordynator przygotowuje projekt sprawozdania rocznego i przekazuje go Radzie Strategii do akceptacji.
- C. Rada Strategii zatwierdza projekt Sprawozdania rocznego lub przekazuje go Koordynatorowi do poprawy, wskazując jednocześnie konieczne poprawki.
- D. Koordynator podaje do wiadomości publicznej zatwierdzone Sprawozdanie.
- E. Procedura opracowania Sprawozdania końcowego z realizacji Strategii jest analogiczna do procedury opracowania Sprawozdania rocznego.

9.2.5 Procedura opracowania i zatwierdzenia raportów ewaluacyjnych

- A. Raporty ewaluacyjne opracowywane są przez Koordynatora na wniosek Rady Strategii.
- B. Koordynator opracowuje Raporty we własnym zakresie lub zleca ich opracowanie wyspecjalizowanym podmiotom zewnętrznym.
- C. Wnioski z raportu ewaluacyjnego prezentowane są Radzie Strategii w celu ich uwzględnienia lub odrzucenia w procesie wdrażania Strategii.

9.3 WYTYCZNE DLA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH

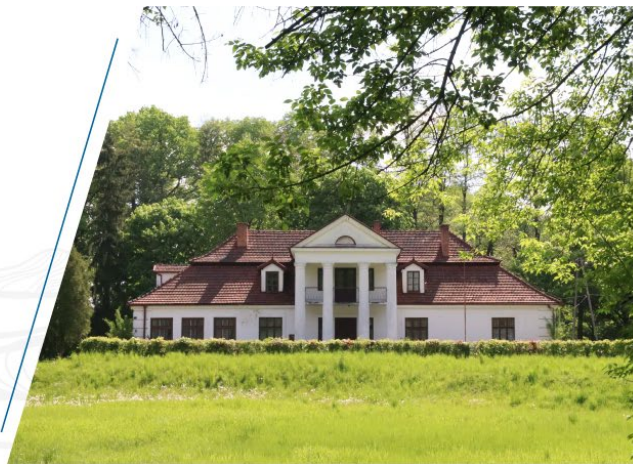
Jak wynika z Art. 10e. 1. Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym strategie rozwoju gmin, które są uchwalane na podstawie tego przepisu są spójne ze strategiami rozwoju ponadlokalnego obowiązującymi na terenie danej gminy.

W związku z powyższym w zakresie wytycznych wskazuje się, aby strategie gminne uchwalane oraz aktualizowane po zatwierdzeniu niniejszej Strategii:

- a) wykazały spójność ze Strategią Rozwoju Ponadlokalnego „Dorzecze Wisłoki” na lata 2022-2030 w części dotyczącej ich celów i kierunków działań strategii gminnej;
- b) zaleca się wykorzystanie adekwatnych wskaźników monitoringu Strategii Rozwoju Ponadlokalnego „Dorzecze Wisłoki” na lata 2022-2030 w procedurze monitorowania strategii gminnej;
- c) zaleca się uwzględnienie Koordynatora Strategii Rozwoju Ponadlokalnego „Dorzecze Wisłoki” na lata 2022-2030 w procedurze przekazywania sprawozdania z realizacji strategii gminnej w formie jaka zostanie określona dla tej Strategii.

10.

RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

10.1 ZAPOTRZEBOWANIE FINANSOWE

Jednym z etapów prac związanych z diagnozą sytuacji na potrzeby Strategii było rozpoznanie potrzeb projektowych do realizacji w ramach niniejszej Strategii. Każdy z JST tworzących obszar „Dorzecza Wisłoki”, w otwartej i niedyskryminującej procedurze, miał prawo do zgłoszenia propozycji projektowych, które po procesie wstępnej weryfikacji stworzyły ramy dla zapotrzebowania finansowego związanego z realizacją Strategii. Zgłoszone projekty dotyczą nie tylko JST i ich jednostek organizacyjnych, ale również innych typów podmiotów takich jak: związki międzygminne, administracja centralna i regionalna, organizacje pozarządowe itp.

Poniżej zaprezentowane jest podsumowanie procesu identyfikacji projektów wg celów i kierunków działań Strategii.

Tabela 12. Projekty w ujęciu ilościowym i wartościowym wg celów i kierunków działań Strategii

CEL/ KIERUNEK DZIAŁANIA	LICZBA PROJEKTÓW	WARTOŚĆ CAŁKOWITA PROJEKTÓW (TYS. ZŁ)
1. Infrastruktura i usługi społeczne odpowiadające oczekiwaniom mieszkańców i wyzwaniom przyszłości	84	621 475,00
1.1. Poprawa jakości i dostępności infrastruktury społecznej	60	525 878,00
1.2. Rozwój usług społecznych i poprawa kwalifikacji mieszkańców	5	5 820,00
1.3. Zwiększenie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych	11	34 672,00
1.4. Włączenie i integracja społeczna	8	55 105,00
2. Bardziej konkurencyjna gospodarka wykorzystująca endogeniczny potencjał obszaru, w szczególności walory turystyczne „Dorzecza Wisłoki”	49	407 295,00
2.1. Rozwój usług i infrastruktury wspierającej rozwój oraz inkubację firm	11	99 202,00
2.2. Rozwój ponadlokalnych produktów i usług turystycznych „Dorzecza Wisłoki”	37	305 593,00
2.3. Promocja oferty gospodarczej „Dorzecza Wisłoki” na rynkach krajowych i zagranicznych	1	2 500,00
3. Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego oraz poprawa bezpieczeństwa energetycznego	127	3 566 303
3.1. Ochrona przeciwpowodziowa „Dorzecza Wisłoki” i zwiększenie odporności obszaru na skutki zmian klimatu	19	1 188 618,00
3.2. Ograniczenie zjawiska niskiej emisji i poprawa efektywności energetycznej budynków i infrastruktury	43	509 680,00
3.3. Rozwój produkcji, magazynowania i dystrybucji energii z OZE	8	347 906,00
3.4. Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury i usług kluczowych dla środowiska „Dorzecza Wisłoki”.	57	1 520 099,00
4. Bezpieczna i nowoczesna infrastruktura zapewniająca warunki dla zrównoważonego rozwoju	61	2 833 178
4.1. Integracja oraz rozwój infrastruktury komunikacyjnej i zintegrowanego transportu zbiorowego	50	2 784 071,00
4.2. Poprawa jakości i bezpieczeństwa przestrzeni publicznych	11	49 107,00
Razem	321	7 428 251

Źródło: opracowanie własne

Na ogólną wartość całkowitą zgłoszonych projektów istotny wpływ mają duże przedsięwzięcia infrastrukturalne takie jak np.:

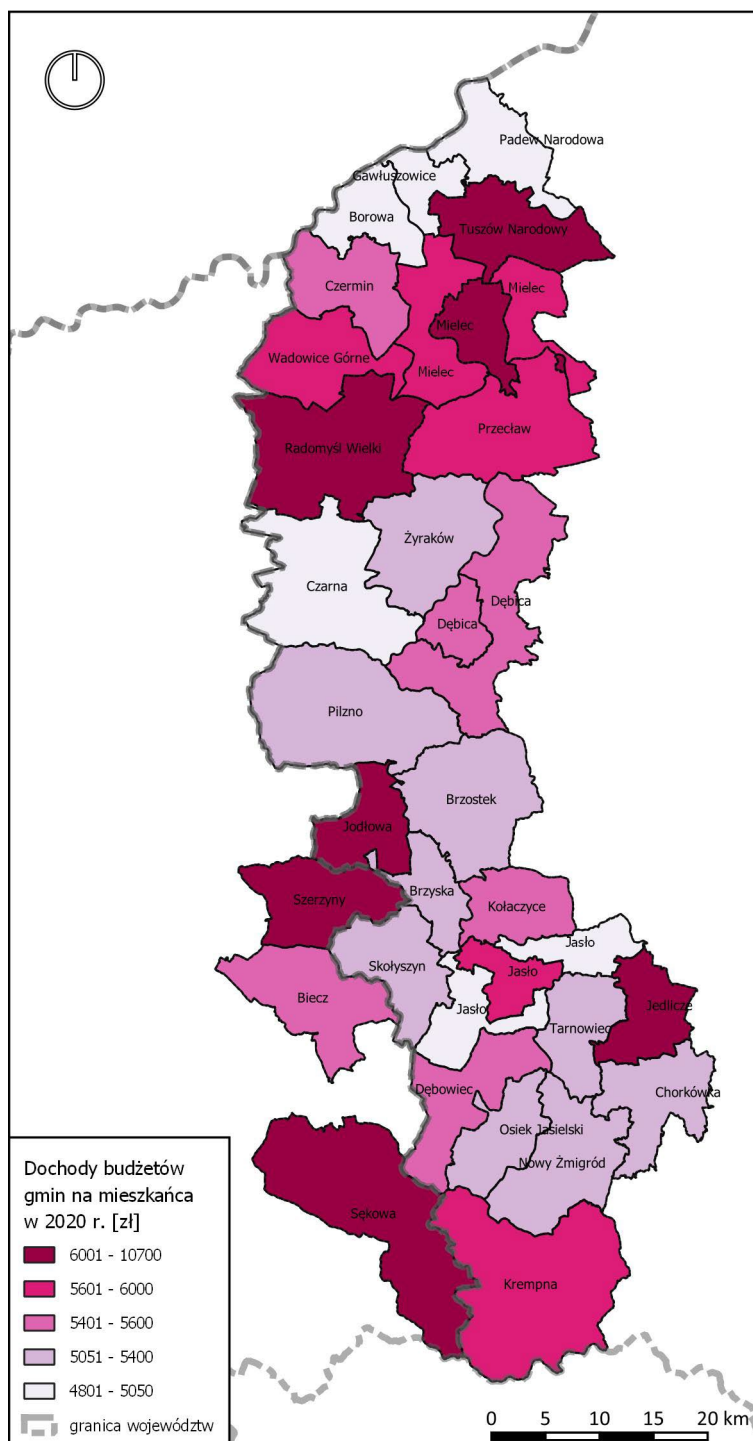
1. Budowa zbiornika wodnego Kąty-Myscowa wraz ze zbiornikiem górnym na Łysej Górze i elektrownią szczytowo-pompową – 1 mld zł;
2. Budowa jednotorowej linii kolejowej nr 166 relacji Dębica-Jasło wraz z łącznicami i dynamiczną mijanką – 988 378 tys. zł;
3. Budowa zjazdu/węzła z autostrady A-4 (w km 524) w miejscowości Borowa na wysokości Pilzna wraz z odcinkiem drogi klasy GP lub G o długości ok. 14 km, łączącej autostradę A-4 z drogą krajową nr 73 – 200 000 tys. zł;
4. Budowa obwodnicy północnej Jasła pomiędzy DK 73 a DK 28 – 167 000 tys. zł;
5. Rozbudowa drogi powiatowej nr 1180R Dębica – gr. pow. – Zdziarzec wraz z budową mostu przez rzekę Wisłokę w m. Dębica – 85 000 tys. zł;
6. Zmiana przebiegu drogi powiatowej Nr 1313R Jasło – ul. Mickiewicza w km od 1+209 do drogi wojewódzkiej Nr 992 – 68 883 tys. zł.

10.2 KAPITAŁ FINANSOWY JST TWORZĄCYCH OBSZAR „DORZECZA WISŁOKI”

Na poprawiającą się sytuację ekonomiczną obszaru „Dorzecza Wisłoki” wskazują rosnące dochody budżetów gmin położonych na obszarze „Dorzecza Wisłoki”. W latach 2014-2020 średnie dochody budżetów gmin na tym obszarze wzrosły z 3 070 zł do 5 650 zł na mieszkańca, czyli o 84%. Co istotne, jest to wzrost bardziej dynamiczny niż średnio w kraju (64%) oraz w województwie małopolskim (71%) i województwie podkarpackim (74%) (Wykres 1.). Co prawda, „Dorzecze Wisłoki”, pod względem średnich dochodów budżetów gmin na mieszkańca, w dalszym ciągu znajduje się znacząco poniżej średniej krajowej i średnich dla obu województw, jednak dystans ten stopniowo się zmniejszył w ostatnich latach (z 77% do 87% względem średniej krajowej).

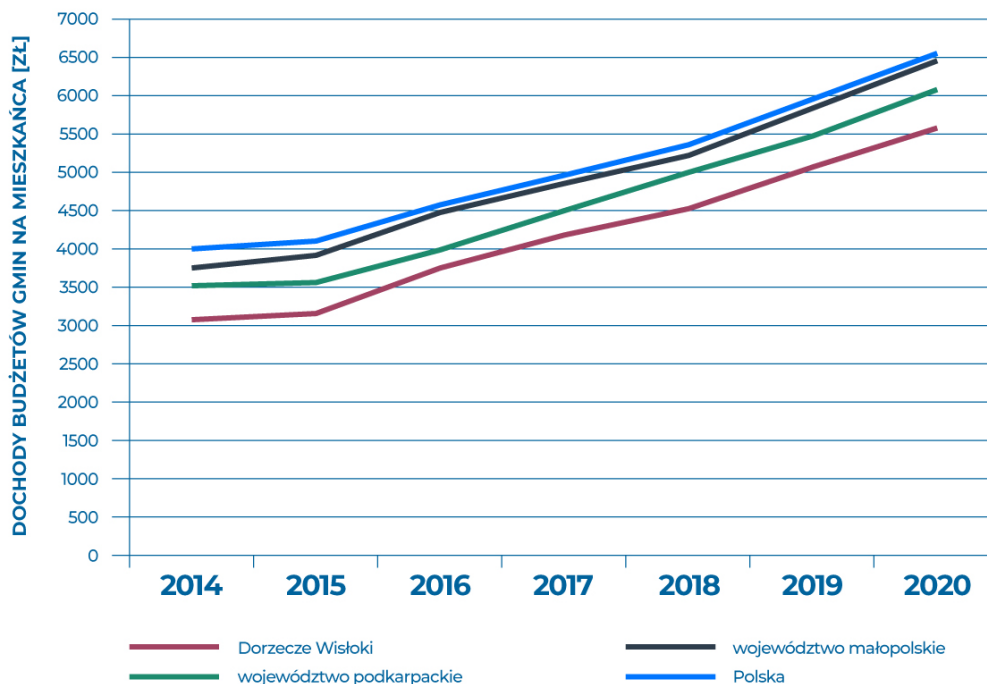
Dochody budżetów gmin w przeliczeniu na mieszkańca są dość silnie zróżnicowane przestrzennie (Rysunek 15.). W 2020 r. najwyższe dochody wystąpiły w gminach wiejskich: Sękowa (10 630 zł), Tuszów Narodowy (7 313 zł) i Jodłowa (6 313 zł), natomiast najniższe w gminach wiejskich: Czarna (4 844 zł), Jasło (4 950 zł), Padew Narodowa (4 962 zł) i Gawłuszowice (4 984 zł). Miasta powiatowe położone w obszarze „Dorzecza Wisłoki”, jak i otaczające je gminy wiejskie, cechują się relatywnie niskimi dochodami budżetów gmin, przy czym w najlepszej kondycji finansowej znajdują się gminy Mielec (6 196 zł i 5 741 zł), z kolei w gminach: Jasło (5 704 zł i 4 950 zł) oraz Dębica (5 505 zł i 5 455 zł) dochody budżetów gmin są znacząco niższe.

Rysunek 29. Dochody budżetów gmin na mieszkańca w gminach obszaru Dorzecza Wisłoki [2020]

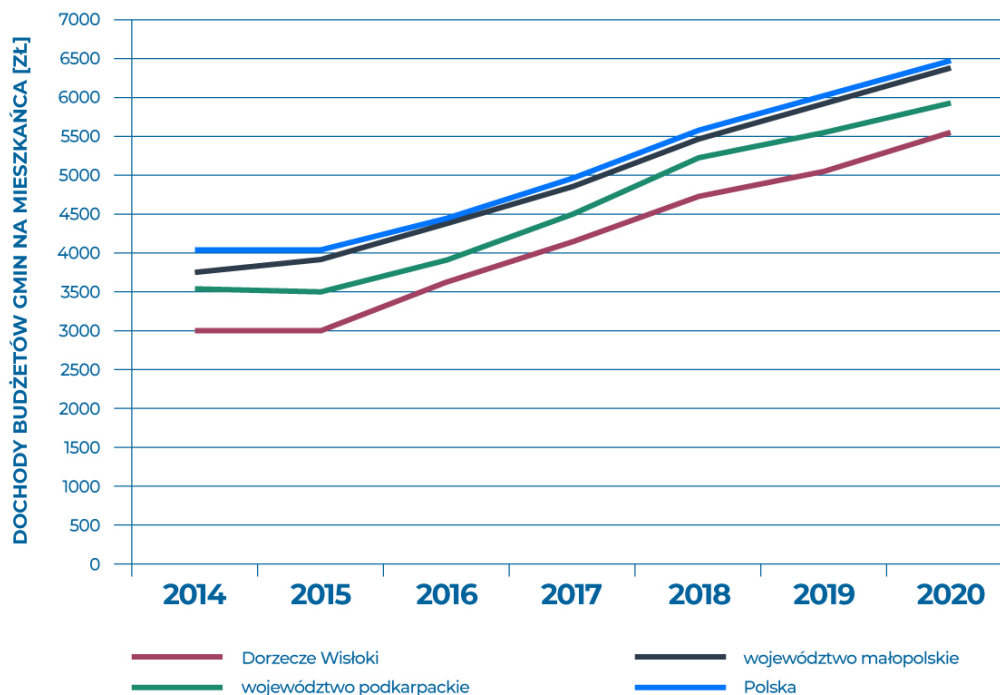
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Wykres 1. Dochody budżetów gmin na mieszkańca w obszarze „Dorzecza Wisłoki” [2014, 2020]

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Wykres 2. Wydatki budżetów gmin na mieszkańca w obszarze „Dorzecza Wisłoki” [2014, 2020].

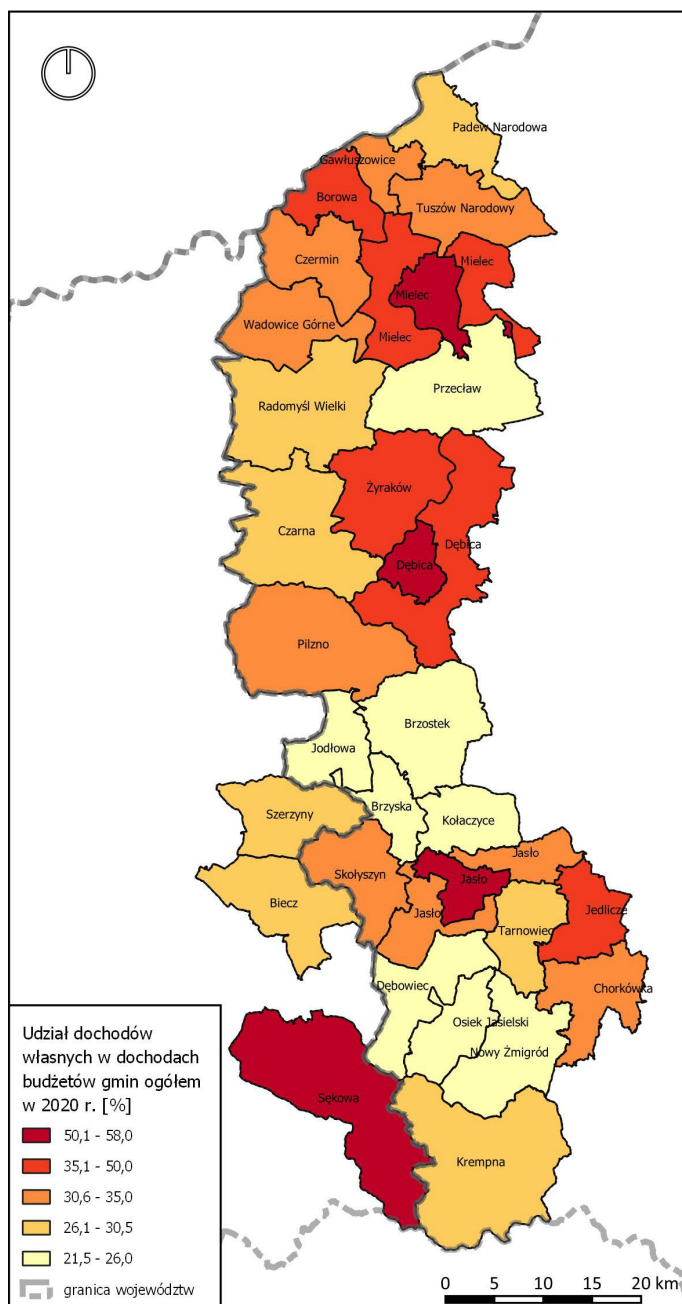

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Odmienne przedstawia się sytuacja w przypadku analizy udziałów dochodów własnych w dochodach budżetów gmin (Rysunek 16.). W 2020 r. wyniosły one na obszarze „Dorzecza Wisłoki” średnio 38,7%, co jest wartością zbliżoną do średniej dla województwa podkarpackiego (38,7%) oraz wyraźnie niższą od średnich krajowej (48,8%) i dla województwa małopolskiego (46,5%). Relatywnie wyższymi udziałami dochodów własnych, obok gminy Sękowa (53,5%), cechowały się miasta powiatowe (Mielec 57,0%), Dębica (50,4%) i Jasło (50,9%), a także sąsiadujące z nimi gminy wiejskie (Mielec, Dębica, Żyraków czy Jasło). Najniższe udziały dochodów własnych w dochodach budżetów wystąpiły z kolei w gminach: Przecław (25,5%), Jodłowa (24,6%), Brzostek (21,7%), Brzyska (21,6%) i Kołaczyce (23,5%) oraz Dębowiec (25,0%), Osiek Jasielski (22,9%) i Nowy Żmigród (21,6%).

Rysunek 30. Udział dochodów własnych w dochodach budżetów gmin w gminach obszaru „Dorzecza Wisłoki” [2020]

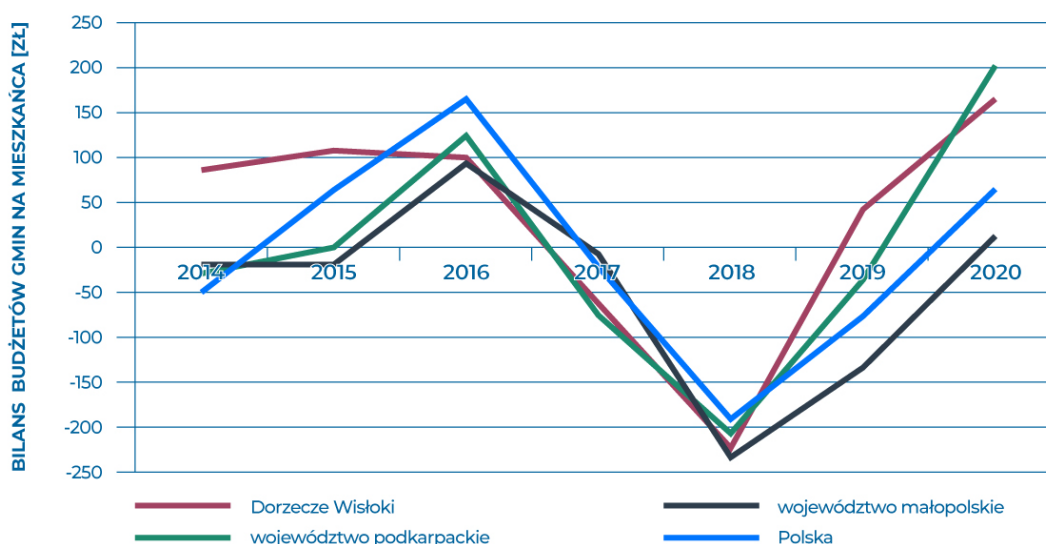
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Wraz ze wzrostem dochodów budżetów gmin w latach 2014-2020 rosły również wydatki budżetów gmin (Wykres 2.). W przypadku obszaru „Dorzecza Wisłoki” wzrosły one z 2 987 zł do 5 493 zł, czyli o 83,9%, co także jest wartością większą od dynamiki wzrostu wydatków budżetów gmin średnio w kraju (60,7%) czy w województwie małopolskim (69,6%) i województwie podkarpackim (66,7%). Również i w tym przypadku, przyczyniło się to do zmniejszenia się dystansu między obszarem Dorzecza Wisłoki a obszarami referencyjnymi (z 74% do 85% względem średniej krajowej).

Wysokość wydatków budżetów gmin jest bardzo silnie skorelowana z wysokością dochodów budżetów gmin (współczynnik korelacji Pearsona dla obu cech wyniósł 0,998), przez co rozkład przestrzenny obu zjawisk jest zbieżny. W 2020 r. najwyższe wydatki budżetów wystąpiły w gminach: Sękowa (10 541 zł) i Tuszów Narodowy (6 764 zł) i w mieście Mielec (6 393 zł), natomiast najniższe w gminach: Osiek Jasielski (4 553 zł), Gawłuszowice (4.650 zł), Pilzno (4 651 zł), Padew Narodowa (4 709 zł) i Brzyska (4 712 zł) (Rysunek 17.).

W latach 2014-2020 bilans budżetów gmin na mieszkańca w obszarze „Dorzecza Wisłoki” kształtował się zgodnie z trendami ogólnopolskimi i regionalnymi (Wykres 3.). W przypadku „Dorzecza Wisłoki” dodatni bilans wystąpił w latach 2014-2016 i 2019-2020, natomiast ujemny w latach 2017-2018.

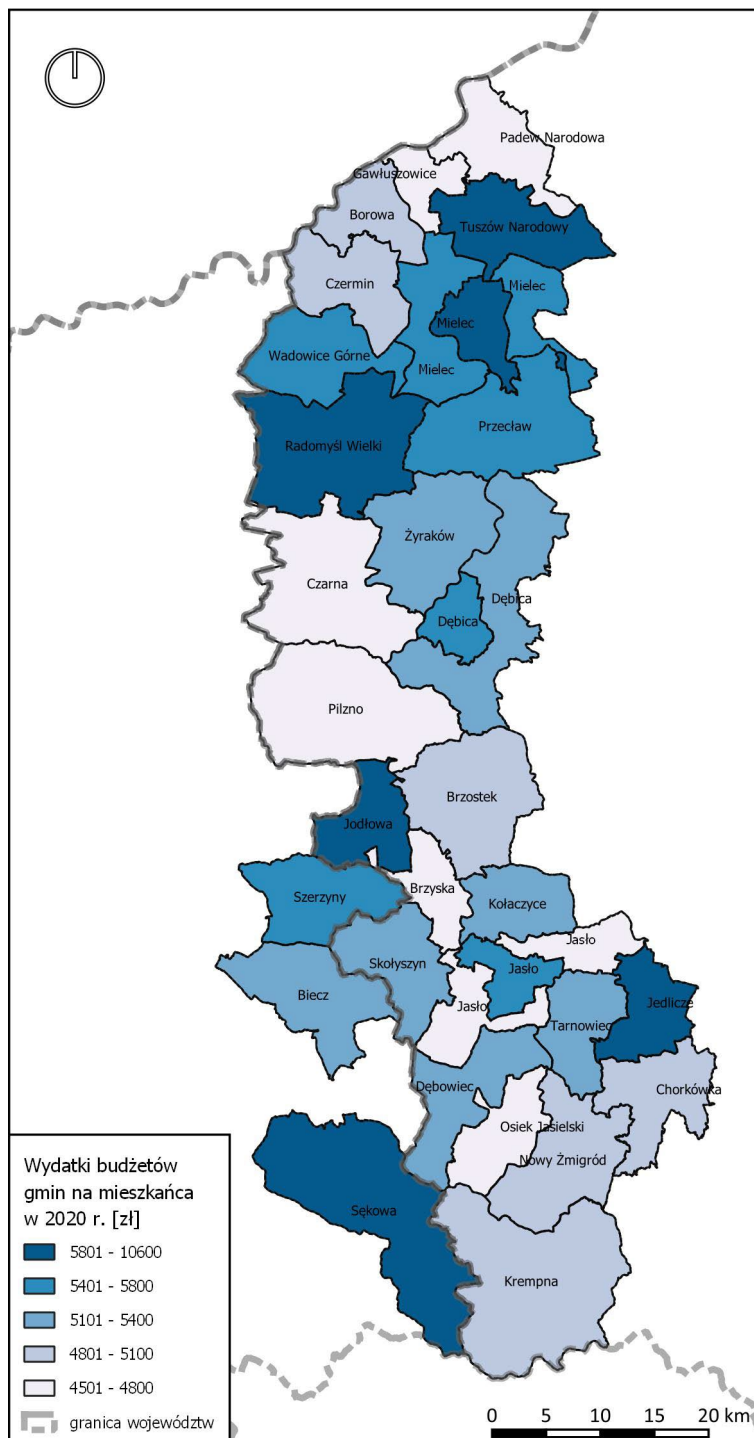
Wykres 3. Bilans budżetów gmin na mieszkańca w obszarze „Dorzecza Wisłoki” [2014, 2020]

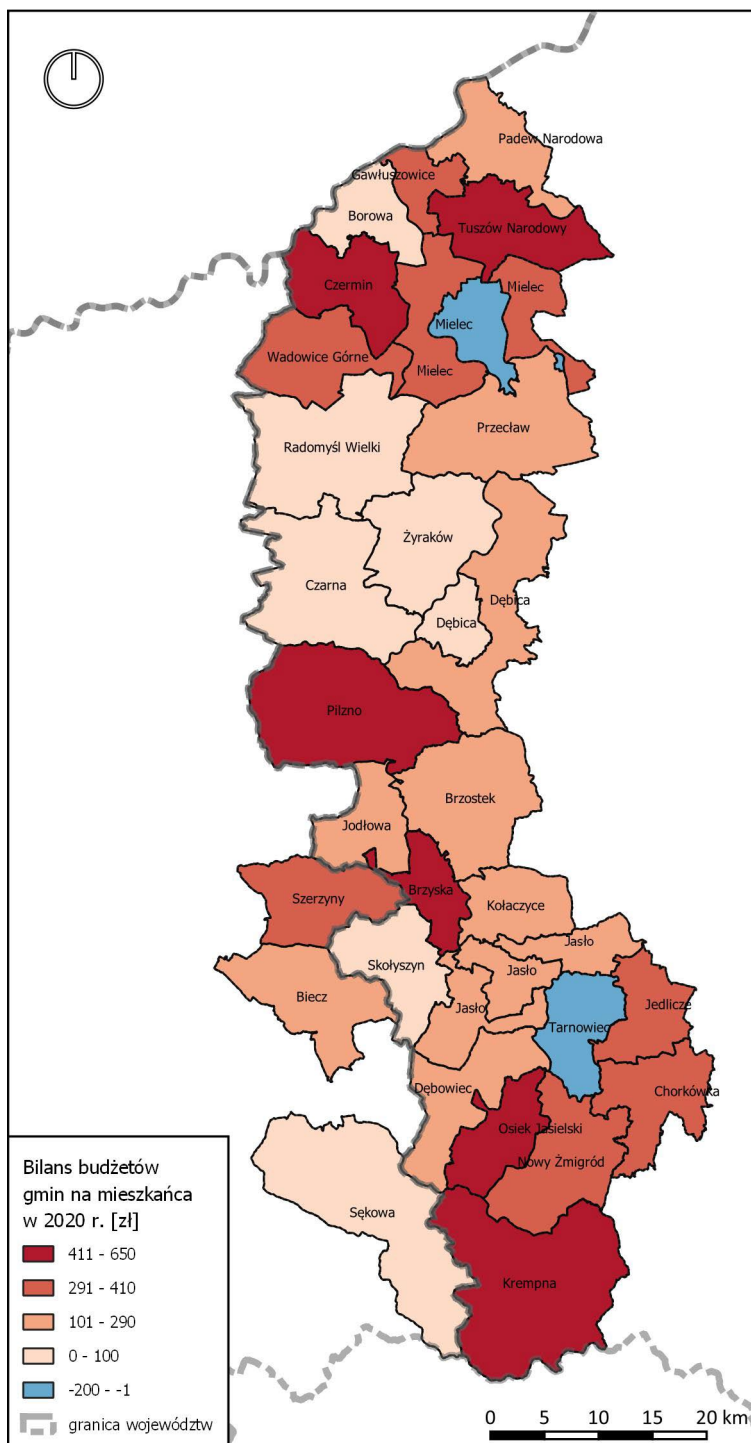
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

W 2020 r. większość gmin położonych na obszarze „Dorzecza Wisłoki” miało dodatni bilans budżetów gmin (Rysunek 18.), z wyjątkiem miasta Mielec (-198 zł) i gminy Tarnowiec (-145 zł). Najwyższe nadwyżki dochodów nad wydatkami budżetów wystąpiły w gminach: Osiek Jasielski (+641 zł), Krempna (+568 zł), Tuszów Narodowy (+550 zł) i Czermin (+480 zł). Gminy z wysokimi nadwyżkami w budżetach gmin koncentrują się w północnej, środkowej i południowej części obszaru „Dorzecza Wisłoki”. Co jednak ciekawe, bilans budżetów gmin jest przeciętnie skorelowany z wysokością dochodów budżetów gmin (współczynnik korelacji Pearsona dla obu cech wyniósł 0,51).

Rysunek 31. Wydatki budżetów gmin na mieszkańca w gminach obszaru „Dorzecza Wisłoki” [2020]

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Reasumując, pomimo poprawy kondycji finansowej gmin i powiatów tworzących obszar „Dorzecza Wisłoki”, kapitał jaki JST mogą alokować z własnego budżetu na wdrażanie Strategii jest niewystarczający do skali zidentyfikowanych potrzeb. W celu uzyskania efektu dźwigni finansowej oraz poprawy efektywności zaangażowanych środków należy co do zasady środki z budżetu JST przeznaczać na wkład własny (tam gdzie to wymagane) wykorzystywany na współfinansowanie zewnętrznych zasobów takich jak środki UE, budżet państwa, inne środki zagraniczne.

10.3 KAPITAŁY ZEWNĘTRZNE

Jak wynika z zestawienia zdiagnozowanych potrzeb projektowych oraz możliwości jakie dają budżety JST, które tworzą obszar „Dorzecza Wisłoki”, niezbędnym będzie wykorzystanie zewnętrznych źródeł finansowania projektów.

Dokumentami źródłowymi wykorzystanymi do oszacowania potencjalnych wartości środków zewnętrznych były strategie rozwoju województw małopolskiego i podkarpackiego oraz Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030).

Jest to uzasadnione tym, że KSRR 2030 jak i strategie regionalne dotyczą obszaru merytorycznego i geograficznego objętego niniejszym dokumentem i realizowane będą w tej samej perspektywie czasowej tj. do roku 2030.

W celu ustalenia potencjalnej alokacji kapitałów zewnętrznych przyjęto założenie, że dla realizacji Strategii kluczowe będą dwa zewnętrzne źródła finansowe, tj. budżet państwa oraz budżet Unii Europejskiej. Pominięto fundusze celowe oraz środki prywatne w związku z rodzajem planowanych do realizacji projektów. Można jednak założyć, że w uzasadnionych przypadkach interesariusze Strategii mogą wykorzystywać również takie źródła finansowania przedsięwzięć.

W celu wyliczenia potencjalnej alokacji kapitałów zewnętrznych w pierwszej kolejności ustalono wartości możliwych budżetów dla województw, a następnie zdekomponowano je na poziom obszaru „Dorzecza Wisłoki”, wykorzystując wskaźnik liczby ludności. Założono również, że środki zewnętrzne będą zasilaty realizację Strategii począwszy od roku następującego po zatwierdzeniu dokumentu, tj. od 2023 roku.

Na podstawie strategii regionalnych przyjęto wskaźnik udziału województw w środkach pochodzących z budżetu państwa: dla województwa małopolskiego – 7,4%, a dla województwa podkarpackiego - 6,4%. Ponadto założono, że średnioroczny poziom wydatków dla całego kraju wynosił będzie 5 222,30 mln zł⁸, a w całym okresie realizacji Strategii 41 778,45 mln zł. Uwzględniając wyżej wymienione założenia, udziały województw w wydatkach budżetu państwa potencjalnie mogą wynosić: w małopolskim – 3 091, 61 mln zł, a w województwie podkarpackim – 2 673,82 mln zł.

W przypadku środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej⁹ przyjęto wartości wynikające ze strategii regionalnych, tj. potencjalna alokacja dla woj. małopolskiego – 21 805 000,00 mln zł, a dla woj. podkarpackiego – 19 001 500,00 mln zł¹⁰.

Dla dalszych prognoz założono, że interesariusze Strategii mogą potencjalnie pozyskać z alokacji wojewódzkich środki proporcjonalne do liczby ludności (gminy/województwo), tj. w przypadku gmin z Małopolski będzie to wskaźnik 0,87%, a dla gmin z Podkarpacia 19,47% (wg liczby ludności na rok 2020). Na bazie przyjętych założeń wyliczono kapitały zewnętrzne, które wynoszą 4 241,84 mln zł.

---

⁸Wydatki rozwojowe budżetu państwa zgodnie z definicją KWR (skonsolidowane, za wyjątkiem dotacji dla JST) (w mln zł) oraz Wydatki wspierające rozwój, nie objęte KWR oraz Wydatki pozostałych jednostek sektora instytucji rządowych i samorządowych (w przypadku braku danych o ostatecznych wydatkach jest to kwota dotacji z budżetu państwa dla jednostki). Źródło: Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, Warszawa, wrzesień 2019 r.

⁹ Przyjęto średni kurs Euro = 4,55 zł.

¹⁰ Źródło: STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA „MAŁOPOLSKA 2030”, Kraków, grudzień 2020 r. oraz STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA - PODKARPACKIE 2030, Rzeszów, wrzesień 2020.

Tabela 13. Potencjalna wartość kapitałów zewnętrznych (mln zł)

WYSZCZEGÓLNIENIE	WOJ. MAŁOPOLSKIE (MLN ZŁ)	WOJ. PODKARPACKIE (MLN ZŁ)
Środki pochodzące z budżetu państwa (2023-2030)	3 091,61	2 673,82
Środki pochodzące z budżetu UE (2023-2030)	21 805,00	19 001,50
Współczynniki dla obszaru „Dorzecza Wisłoki”	0,09%	19,47%
Potencjalne kapitały zewnętrzne	21,66	4 220,18
RAZEM	4 241,84	

Źródło: opracowanie własne

10.4 WNIOSKI

Przyjmując założenie, że średni współczynnik współfinansowania kapitałów zewnętrznych będzie na poziomie 85%¹¹, to potencjalne źródła finansowania Strategii wynosić będą 4 990 mln zł. Oznacza to lukę w finansowaniu zgłoszonych zamierzeń projektowych o wartości 2 437,85 mln zł i konieczność wykorzystania pominiętych w prognozie środków prywatnych (takich jak fundusze pożyczkowe, kredyty bankowe, fundusze inwestycyjne, partnerstwo publiczno-prywatne), jak również środków pochodzących z funduszy celowych. Konieczne może być również zwiększenie udziału środków własnych pochodzących z budżetów interesariuszy.

Podsumowując ramy finansowe i źródła finansowania Strategii, warto zauważyć, iż informacje wykorzystane w celu szacowania wartości źródeł finansowania oraz potrzeb projektowych zostały opracowane na bazie dokumentów, które nie uwzględniały w pełni wpływu pandemii Covid19 i sytuacji geopolitycznej na kondycję finansową Polski i Unii Europejskiej. Ponadto należy podkreślić, że wartość potencjalnie dostępnych środków różnić się może od faktycznie pozyskanych w związku z gotowością projektów do realizacji oraz jakością dokumentacji aplikacyjnej opracowanej przez interesariuszy Strategii.

¹¹ Mapa pomocy regionalnej 2021-2027

11.

PODSUMOWANIE PROCEDUR KONSULTACJI, OPINIOWANIA I WŁĄCZENIA PARTNERÓW W PROCES TWORZENIA STRATEGII

Strategia Rozwoju Ponadlokalnego „Dorzecze Wisłoki” 2030 to wynik współdziałania 32 gmin i 3 powiatów w celu realizacji wspólnych działań rozwojowych. Już sam ponadlokalny charakter terytorium oraz oddolna inicjatywa opracowania strategii rozwoju zdeterminowały kooperacje pomiędzy podmiotami reprezentującymi JST, która została uzupełniona i wzbogacona poprzez istotne włącznie w ten proces interesariuszy.

Partycypacja przybiera różne formy, które różnią się w zależności od stopnia i zakresu gotowości władz publicznych do uznania roli partnerów społeczno-gospodarczych w tych procesach. W rozwoju ponadlokalnym, ze względu na jego kompleksowy charakter, ważne jest aby partycypacja miała jak najpełniejszą formę angażowania interesariuszy. Dotyczy to działań związanych z przygotowaniem Strategii oraz działań na etapie jej wdrażania po zatwierdzeniu dokumentu.

W celu realizacji tego postulatu zostały wprowadzone narzędzia i mechanizmy gwarantujące realną partycypację społeczną w procesie opracowywania Strategii oraz formy przygotowania i prowadzenia konsultacji społecznych zapewniające skuteczne włączanie interesariuszy. Zadbano również o partycypację na etapie wdrażania Strategii.

W trakcie prac nad diagnozą społeczno-gospodarczo i przestrzenną obszaru realizacji strategii przeprowadzono 3 warsztaty (odrębnie dla sfery społecznej, gospodarczej i przestrzennej), w trakcie których zaproszeni interesariusze (w tym partnerzy społeczno-gospodarczy) weryfikowali propozycje zidentyfikowanych w trakcie badania *desk research* potencjałów i barier rozwojowych. Dodatkowo zostało przeprowadzone otwarte badanie ankietowe, które miało na celu potwierdzenie prawidłowości dokonanych ustaleń. W kontekście prac diagnostycznych warto zaznaczyć, że w procesie zgłaszania możliwych do realizacji potencjalnych projektów brali udział przedstawiciele partnerów społeczno-gospodarczych, którzy zaproponowali swoje przedsięwzięcia. Zastosowane na etapie diagnostycznym mechanizmy włączenia społecznego spowodowały istotną weryfikację wniosków z diagnozy, co w konsekwencji przyczyniło się do poprawy jakości dalszego wnioskowania.

Następnie, z wykorzystaniem efektów wyżej opisanych mechanizmów, zorganizowano kolejne spotkanie warsztatowe, w trakcie którego zdefiniowano cele i kierunki działań oraz zasady zarządzania Strategią. W tym kontekście należy nadmienić, że w części dot. zasad realizacji Strategii przewidziano udział w pracach Rady Strategii przedstawicieli podmiotów społeczeństwa obywatelskiego w obszarach:

społecznym, gospodarczym i środowiskowym. Dodatkowo, interesariusze Strategii zostali wskazani jako jedna z 4 grup podmiotów zaangażowanych w procesy wdrożeniowe.

Po opracowaniu projektu Strategii poddano dokument procesowi konsultacji. Do udziału w konsultacjach zostali zaproszeni mieszkańcy gmin, lokalnych partnerów społeczno-gospodarczych oraz sąsiednie gminy i ich związki oraz właściwy terytorialnie Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Ogłoszenie o konsultacjach społecznych zostało opublikowane na stronach internetowych 32 gmin i 3 powiatów tworzących terytorialnie obszar Dorzecza Wisłoki. Uwagi i opinie można było zgłaszać w terminie od 15.06.2022 r. do 25.07.2022 r. za pośrednictwem formularza internetowego. W trakcie konsultacji zorganizowane trzy spotkania konsultacyjne w trakcie, których prezentowany był dokument, a obecni goście zostali zaproszeni do dyskusji. Zgłoszone w procesie konsultacji uwagi i opinie zostały poddane analizie, a uzasadnione zostały uwzględnione w treści Strategii. Sprawozdanie z konsultacji podlega upublicznieniu na stronach internetowych gmin i powiatów tworzących inicjatywę Dorzecza Wisłoki.

Ponadto projekt Strategii został przekazany Zarządowi Województwa Podkarpackiego oraz Zarządowi Województwa Małopolskiego w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa. W procedurze opiniowania dokumentu przez Zarządy Województw zostały zgłoszone uwagi, które zostały przeanalizowane, a uzasadnione zostały uwzględnione w treści Strategii.

Na koniec, należy podkreślić kluczową rolę przedstawicieli wszystkich gmin i powiatów, którzy brali udział w pracach nad strategią i dzięki ich aktywności oraz dużemu zaangażowaniu zagwarantowano, że interesy lokalnych społeczności zostały uwzględnione w treści dokumentu.

12.

PODSUMOWANIE PROCEDURY STRATEGICZNEJ OCENY ODZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 2373 z późn. zm., zwana dalej ustawą OOŚ) projekt strategii rozwoju ponadlokalnego wymaga przeprowadzenia procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko dla projektu **Strategii rozwoju ponadlokalnego „Dorzecze Wisłoki” na lata 2022-2030** została przeprowadzona zgodnie z wymogami ustawy OOŚ i objęła:

- uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
- uzyskanie wymaganych opinii,
- zapewnienie udziału społeczeństwa w postępowaniu.

W ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagane jest sporządzenie prognozy oddziaływania projektu dokumentu na środowisko. Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w Prognozie określony został zgodnie z:

- wymaganiami art. 51 ust. 2 ustawy OOŚ,
- uzgodnieniami dokonanyymi z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Rzeszowie (pismo z dnia 1.08.2022 znak: WOOŚ.411.2.5.2022.AP.4)
- uzgodnieniami dokonanyymi z Podkarpackim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym (pismo z dnia 8.07.2022 znak: SNZ.9020.2.11.2022.RD).

Sporządzenie Prognozy miało na celu przede wszystkim ocenę stopnia uwzględnienia w projekcie SRPDW zagadnień ochrony środowiska oraz określenie jakie mogą wystąpić problemy przy braku realizacji zaproponowanych kierunków interwencji i zadań.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy OOŚ projekt SRPDW wraz z projektem Prognozy został przesłany przez Związek Gmin Dorzecza Wisłoki do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie oraz Podkarpackiego Państwowego Inspektora Sanitarnego celem uzyskania wymaganych opinii. Podkarpacki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem z dnia 09.12.2022 r. pozytywnie zaopiniował przesłane dokumenty.

Właściwy terytorialnie Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie pismem z dnia 03.02.2023 r., zgłosił uwagi do projektu SRPDW wraz z projektem Prognozy. Wszystkie uwagi zostały uznane za zasadne, a uzupełnienia z nich wynikające zostały wprowadzone. Po uwzględnieniu uwag projekt został ponownie poddany uzgodnieniu z RDOŚ. Dnia 13 kwietnia Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie wydał pozytywną opinię wskazując, że: „Po zapoznaniu się z informacjami zawartymi w przedłożonej dokumentacji, a także mając na względzie ustalenia przedmiotowego projektu dokumentu oraz charakter planowanych działań, uznano, iż realizacja jego postanowień nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. W związku z tym projekt dokumentu Strategii Rozwoju Ponadlokalnego „Dorzecze Wisłoki” na lata 2022-2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko, zaopiniowano bez wnoszenia uwag.”

Zgodnie z art. 54 ust. 2 ustawy OOŚ zapewniono możliwość udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Udział ten regulowany jest przepisami rozdziałów 1 i 3 działu III ww. ustawy. We wszystkich jednostkach administracji objętych projektem SRPDW udostępniono do konsultacji projekt SRPDW wraz z projektem Prognozy. Uwagi lub wnioski do projektu Prognozy można było zgłaszać w terminie od 07.12.2022 r. do 27.12.2022 r. W terminie prowadzonych konsultacji społecznych projektu Prognozy oddziaływania na środowisko projektu „Strategii Rozwoju Ponadlokalnego „Dorzecze Wisłoki” na lata 2022-2030” nie wpłynęły żadne uwagi ani wnioski do dokumentu stanowiącego przedmiot konsultacji.

ZAŁĄCZNIK – WZÓR LISTY PROJEKTÓW REALIZUJĄCYCH STRATEGIĘ

Lista nr 1. Projekty realizowane w formie ponadlokalnej wiązki przedsięwzięć

I.p.	Nr kierunku działania	Tytuł wiązki projektów	Wartość całkowita (tys. zł)		
Projekty składowe wiązki projektów					
I.p.	Nazwa podprojektu	Tytuł przedsięwzięcia	Budżet całkowity podprojektu (tys. zł)	Podmiot zgłaszający projekt	Podmiot realizujący projekt

Lista nr 2. Ponadlokalne projekty partnerskie

I.p.	Nr kierunku działania	Tytuł projektu	Budżet całkowity podprojektu (tys. zł)	Lider	Partnerzy	Podmiot realizujący projekt

Lista nr 3. Ponadlokalne projekty indywidualne

I.p.	Nr kierunku działania	Tytuł projektu	Budżet całkowity podprojektu (tys. zł)	Podmiot zgłaszający projekt	Podmiot realizujący projekt

ZAŁĄCZNIK – EWALUACJA TRAFNOŚCI, PRZEWIDYWANEJ SKUTECZNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU

W związku z postanowieniami Art. 10a Ustawy z dnia 06 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju przeprowadza uprzednią ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji strategii rozwoju – przed jej przyjęciem.

Ocena przewidywanej trafności, skuteczności i efektywności realizacji Strategii została przeprowadzona z zastosowaniem poniżej zaprezentowanej matrycy Kierunków działań Strategii oraz zidentyfikowanych we wnioskach z diagnozy barier i potencjałów rozwojowych.¹² W przypadku stwierdzenia występowania bezpośredniego oddziaływania pomiędzy Kierunkiem działania, a barierą lub potencjałem rozwojowym przyporządkowywano korelacji wartość – 3 (dla przykładu: bariera *Dysproporcje w dostępności do infrastruktury społecznej wysokiej jakości* będzie bezpośrednio minimalizowane poprzez realizację Kierunku działania 1.1. Poprawa jakości i dostępności infrastruktury społecznej). Natomiast jeżeli oddziaływanie pomiędzy Kierunkiem działania i barierą lub potencjałem jest pośrednie to korelacji takiej przyporządkowywano wartość – 1 (dla przykładu: minimalizacji bariery rozwojowej *Bardzo niski i silnie zróżnicowany przestrzennie poziom rozwoju funkcji turystycznej, wyrażony przez liczbę miejsc noclegowych na 1000 mieszkańców* służyć będzie pośrednio rozwój infrastruktury wskazany w Kierunku działania 3.4. Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury i usług kluczowych dla środowiska „Dorzeczka Wisłoki”). Analiza wykazała, że:

1. Wszystkie zaproponowane w niniejszej strategii cele i kierunki działań przyczyniają się do minimalizacji zidentyfikowanych barier lub wzmocnienia potencjałów.
2. Wszystkie zidentyfikowane potencjały wzmocniają zaplanowaną strategiczną interwencję.
3. Jedynie dwie bariery rozwojowe nie zostały uwzględnione w ramach strategicznej interwencji tj. : „*Występowanie szkód łowieckich na obszarach wiejskich, a także częściowo na obszarach miejskich*” oraz „*Występujące tereny osuwiskowe*”. W ocenie autorów strategii ma to marginalne znaczenie dla skuteczności i efektywności realizacji założonych celów.
4. W 70% zidentyfikowanych potencjałów i barier rozwojowych stwierdzono bezpośrednie oddziaływanie z celami i kierunkami działań.
5. Jedynie w 4% zidentyfikowanych potencjałów i barier rozwojowych stwierdzono oddziaływanie pośrednie o wartości przyznanej punktacji poniżej 3 pkt.
6. Średnia przyznanych potencjałom i barierom punktów wynosi 6,1 pkt, a mediana wynosi 4 i plasuje się powyżej 3, tzn. wartości przyznawanej potencjałom i barierom, które bezpośrednio korelują z celami i kierunkami działań.

Mając na uwadze powyższe należy wysoko ocenić przewidywaną trafność, skuteczność i efektywność realizacji strategii rozwoju.

---

¹² Metoda matrycy - rekomendowana przez ekspertów JASPERS w trakcie prac nad strategiami ZIT w okresie programowania 2014-2020 jako jedno z narzędzie autoewaluacji.

POTENCJALE / BARIERY ROZWOJOWE		KIERUNKI DZIAŁAŃ														
		1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	2.1.	2.2.	2.3.	3.1.	3.2.	3.3.	3.4.	4.1.	4.2.		
1. SFERA SPOŁECZNA																
A. POTENCJALE ROZWOJOWE	A.1.1	Mało intensywny, ale jednak występujący proces suburbanizacji wokół ośrodków powiatowych, tzn. Mielca, Dębicy i Jasta	1	1	1	1		1							1	
	A.1.2	Wyraźny wzrost liczby miejsc w przedszkolach i żłobkach, zwłaszcza na obszarach wiejskich	3													
	A.1.3	Wskaźnik skolaryzacji dla szkół podstawowych utrzymujący się na wysokim poziomie	3	3												
	A.1.4	Poprawa sytuacji materialnej mieszkańców obszaru, na co wskazuje malejąca liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej				3	1	1	1		1					
	A.1.5	Dobra dostępność do instytucji kultury (bibliotek i placówek kultury) oraz relatywnie wysoki poziom czytelnictwa i uczestnictwa mieszkańców w imprezach kulturalnych	3	1		1		1								1
	A.1.6	Dobra dostępność do klubów sportowych i wysoki poziom uczestnictwa mieszkańców w działalności sportowej	3			1										1
	A.1.7	Niski poziom przestępczości	1	1		1										3
	A.1.8	Silne poczucie więzi społecznych (zwłaszcza międzypokoleniowych), tradycji i kultury, a także wysoki poziom tożsamości lokalnej	1	1		1			1							1
B. BARIERY ROZWOJOWE	B.1.1	Niekorzystna sytuacja demograficzna obszaru, w relacji do trendów obserwowanych w obszarach referencyjnych, przejawiająca się stałym i pogłębiającym się spadkiem liczby ludności, w szczególności w 2020 r., co ma związek z pandemią COVID-19	1	1	1	1	1	1	1		1				1	1
	B.1.2	Występowanie dysproporcji w zakresie dynamiki zmian ludnościowych w ujęciu gminnym, cechujące się wzrostem liczby ludności w północnej i środkowej części obszaru oraz spadkiem liczby mieszkańców w gminach leżących w południowej części „Dorzeczka Wisłoki”, co jest związane z rozkładem przestrzennym wartości przyrostu naturalnego	1	1	1	1	1	1	1		1				1	1
	B.1.3	Spadek dynamiki przyrostu naturalnego oraz ujemne saldo migracji, które wpływają na niekorzystną sytuację demograficzną obszaru	1	1	1	1	1	1	1		1				1	1
	B.1.4	Przewaga gmin, w których występuje ubytek rzeczywisty, kształtowany głównie przez ujemne saldo migracji, zwłaszcza w wyniku odpływu osób w wieku produkcyjnym mobilnym	1	1	1	1	1	1	1		1				1	1
	B.1.5	Niski wskaźnik feminizacji, wskazujący na niedobór kobiet na obszarach wiejskich	1	1	1	1	1	1	1						1	1
	B.1.6	Postępujące starzenie się społeczeństwa, które przejawia się wzrostem udziału ludności w wieku poprodukcyjnym kosztem zmniejszania się udziałów ludności w pozostałych ekonomicznych grupach wieku	1	1	1	1	1	1	1						1	1
	B.1.7	Znaczne zróżnicowanie przestrzenne poziomu dostępności do żłobków i placówek wychowania przedszkolnego w ujęciu gminnym	3													1
	B.1.8	Wyraźne zróżnicowanie przestrzenne w ujęciu gminnym w dostępie do placówek edukacyjnych (wyższe w miastach, niższe w gminach obwarunkowych i wiejskich częściach gmin miejsko-wiejskich)	3													1
	B.1.9	Niski poziom edukacji (wyrażony poprzez wyniki egzaminu ośmoklasisty) w relacji do województw: podkarpackiego i małopolskiego		3												
	B.1.10	Niedostateczny rozwój oferty edukacyjnej w zakresie niszowych specjalizacji w oparciu o uwarunkowania endogeniczne, mogący stanowić przeciwwagę w obliczu konkurencyjności edukacyjnej miast m.in. Rzeszowa, Tarnowa czy Nowego Sącza, w szczególności w zakresie liceów i szkół branżowych I stopnia		3												
	B.1.11	Zróżnicowania przestrzenne i relatywnie wysoka na tle obszarów referencyjnych, choć zmniejszająca się, liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej, co świadczy o występowaniu problemu ubóstwa				3	1	1	1							
	B.1.12	Niska dostępność do placówek ochrony zdrowia (w szczególności publicznych) i wykwalifikowanego personelu medycznego (lekarzy, pielęgniarek i położnych)	3													1
	B.1.13	Niski poziom kapitału społecznego, co przejawia się relatywnie niską liczbą organizacji pozarządowych i niską frekwencją w wyborach parlamentarnych	1	1	1	3										
	B.1.14	Dysproporcje w dostępności do infrastruktury społecznej wysokiej jakości	3		1											1
	B.1.15	Silnie zróżnicowany dostęp do internetu oraz występowanie obszarów wykluczenia informacyjnego (południowa część obszaru badań), zwłaszcza w grupie osób starszych			3											
	B.1.16	Niedostateczna jakość i wydajność usług administracji publicznej świadczonych z wykorzystaniem Technologii Informacji - Komunikacyjnych			3											
	B.1.17	Bardzo niski poziom urbanizacji, kształtowany przez duży udział miast bardzo małych, znaczny udział ludności wiejskiej i dominację miast średniej wielkości	1	1	1	1										1

POTENCJAŁY / BARIERY ROZWOJOWE		KIERUNKI DZIAŁAŃ													
		1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	2.1.	2.2.	2.3.	3.1.	3.2.	3.3.	3.4.	4.1.	4.2.	
2. SFERA GOSPODARCZA															
A. POTENCJAŁY ROZWOJOWE	A.2.1	Sukcesywnie rosnąca liczba pracujących i zmniejszający się poziom bezrobocia, co świadczy o stopniowej poprawie sytuacji ekonomicznej obszaru badań	1				1	1	1						1
	A.2.2	Znaczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych, co przyczyniło się do wzmocnienia potencjału gospodarczego obszar	1				1	1	1						1
	A.2.3	Wzrost udziału podmiotów przemysłowych i z zakresu usług otoczenia biznesu					1	1	1						1
	A.2.4	Niewielka zmienność liczebności (stabilność) podmiotów gospodarczych na lokalnym rynku pracy							1						1
	A.2.5	Duża powierzchnia udziału użytków rolnych w stosunku do liczby mieszkańców, co świadczy o silnie rozwiniętej funkcji rolniczej						3							
	A.2.6	Wysoki stopień leśistości, zwłaszcza w południowej i północnej części obszaru						3		1					
	A.2.7	Potencjał do rozwoju funkcji turystycznej „Dorzecza Wisłoki” wykorzystującej przyrodnicze i kulturowe atuty obszaru	1					3						1	1
	A.2.8	Znaczny potencjał w zakresie rozwoju funkcji rolniczej opartej o sektor spożywczy, w tym produkcję żywności ekologicznej						3						1	
B. BARIERY ROZWOJOWE	B.2.1	Wyraźne pogorszenie się sytuacji ekonomicznej obszaru w 2020 r., w szczególności w zakresie lokalnego rynku pracy, co było skutkiem pandemii COVID-19		1			1	1	1						
	B.2.2	Relatywnie niski poziom aktywności ekonomicznej ludności, zwłaszcza wśród kobiet	1				3	1	1						
	B.2.3	Koncentracja miejsc pracy w ośrodkach powiatowych i ich gminach obwarzankowych oraz niski poziom aktywności ekonomicznej ludności na obszarach wiejskich					1	2					1	1	
	B.2.4	Niskie przeciętne, miesięczne wynagrodzenia brutto, utrzymujące się znacząco poniżej średniej krajowej, a także średnich dla województw: małopolskiego i podkarpackiego					1	1	1						
	B.2.5	Deficyt pracowników z wysokimi kwalifikacjami na lokalnym rynku pracy	3												1
	B.2.6	Relatywnie wysoki poziom bezrobocia względem obszarów referencyjnych, zwłaszcza wśród kobiet i ludności do 30 roku życia	1				3	3	1						
	B.2.7	Niski potencjał gospodarczy, wyrażony nieznaną liczbą podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	1				3	3							
	B.2.8	Występowanie dysproporcji w zakresie potencjału gospodarczego między miastami powiatowymi, a obszarami wiejskimi		1			1	3					1	1	
	B.2.9	Wzrost cen środków produkcji i nośników energii									3	3			1
	B.2.10	Występowanie istotnych różnic funkcjonalnych, w relacji miasta – obszary wiejskie oraz między gminami wiejskimi położonymi w różnych częściach „Dorzecza Wisłoki”						1							1
	B.2.11	Niski i silnie zróżnicowany przestrzennie poziom przedsiębiorczości, a także niewielka liczba podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym	1				3	1							
	B.2.12	Niedostateczny poziom współpracy w relacji przedsiębiorcy – samorządy					3	1	1						
	B.2.13	Niska atrakcyjność inwestycyjna gospodarki obszaru, przejawiająca się zwłaszcza poprzez słabą intensywność lokowania się bezpośrednich inwestycji zagranicznych i migrację kapitału	1				3		3					1	
	B.2.14	Niekorzystna struktura wielkościowa gospodarstw rolnych, wskazująca na niewielki odsetek gospodarstw wielkopowierzchniowych (o powierzchni większej niż 10 ha), co świadczy o niskiej dochodowości rolnictwa w badanym obszarze						3							
	B.2.15	Silne zróżnicowanie przestrzenne struktury wielkościowej gospodarstw rolnych w ujęciu gminnym – gospodarstwa wielkopowierzchniowe koncentrują się głównie w południowej i północnej części obszaru badań, natomiast niewielki ich udział występuje w środkowej części – tzn. w gminach położonych na obszarze Dolów Jasielsko-Sanockich						1							
	B.2.16	Występowanie szkód łowieckich na obszarach wiejskich, a także częściowo na obszarach miejskich													
	B.2.17	Bardzo niski i silnie zróżnicowany przestrzennie poziom rozwoju funkcji turystycznej, wyrażony przez liczbę miejsc noclegowych na 1000 mieszkańców						3					1	1	1
	B.2.18	Niskie średnie dochody budżetów gmin na mieszkańca, znacząco poniżej średniej krajowej i średnich dla województw: małopolskiego i podkarpackiego	1				1	1	1						

POTENCJALY / BARIERY ROZWOJOWE			KIERUNKI DZIAŁAŃ												
			1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	2.1.	2.2.	2.3.	3.1.	3.2.	3.3.	3.4.	4.1.	4.2.
3. SFERA PRZESTRZENNA															
A. POTENCJALY ROZWOJOWE	A.3.1	Duży udział terenów niezurbanizowanych, terenów zielonych i otwartych						1						1	1
	A.3.2	Zrównoważony rozkład przestrzenny ośrodków miejskich	1											1	1
	A.3.3	Duża gęstość sieci drogowej							1					1	
	A.3.4	Dobra dostępność czasowa lokalnych ośrodków miejskich w ramach obszaru „Dorzecza Wisłoki”	1						1					1	
	A.3.5	Dostępność linii kolejowych w największych miastach												3	
	A.3.6	Wysokie walory obszarów przyrodniczych objętych ochroną						3			3		3		
	A.3.7	Duże zróżnicowanie krajobrazowe i środowiskowe						3					1		
	A.3.8	Wysokie walory kulturowe i turystyczne						3					3	1	
	A.3.9	Wysoki stopień gazyfikacji					1					1			1
	A.3.10	Relatywnie, w stosunku do województwa podkarpackiego, wysoki udział energii z odnawialnych źródeł										3			
	A.3.11	U uruchomienie Podkarpackiej Kolei Aglomeracyjnej, z której korzysta część obszaru „Dorzecza Wisłoki” (m.in. miasto Dębica i gminy powiatu dębickiego)													3
	A.3.12	Rzeka Wisłoka jako kluczowy integrator obszaru dorzecza						3					3	1	
	A.3.13	Bardzo dobre warunki dla rozwoju rolnictwa ekologicznego i produkcji żywności wysokiej jakości, winiarstwa, pszczelarstwa						3					3		
	A.3.14	Korzyści wynikające z planowanej budowy zbiornika Kąty-Myscowa dla ograniczenia zagrożenia powodziowego, retencji oraz produkcji energii odnawialnej								3					
B. BARIERY ROZWOJOWE	B.3.1	Duże rozproszenie i rozdrobnienie terenów zurbanizowanych powodujące wysokie koszty usług publicznych oraz budowy i eksploatacji infrastruktury technicznej	1											3	
	B.3.2	Stale postępujący proces rozpraszania zabudowy, brak skutecznych narzędzi planistycznych													3
	B.3.3	Niskie oddziaływanie lokalnych ośrodków miejskich	1			1		1						3	1
	B.3.4	Niska dostępność węzłów autostrady A4 i dróg szybkiego ruchu													3
	B.3.5	Wysokie i stale rosnące obciążenia ruchem dróg wojewódzkich i powiatowych													3
	B.3.6	Niska dostępność dużych ośrodków miejskich transportem zbiorowym z obszaru „Dorzecza Wisłoki”													3
	B.3.7	Zły stan techniczny linii kolejowych i nieatrakcyjna oferta połączeń kolejowych													3
	B.3.8	Niski udział transportu zbiorowego w transporcie ogółem, silna dominacja transportu samochodowego													3
	B.3.9	Bardzo słabe powiązania transportem zbiorowym, w szczególności kolejowym, w relacji północ-południe pomiędzy Jasłem i południową częścią, a Dębicą i północną częścią													3
	B.3.10	Niewystarczająca ilość węzłów przesiadkowych i przystanków transportu zbiorowego													3
	B.3.11	Duża powierzchnia całkowita obszarów objętych ochroną prawną dla rozwoju gospodarczego, głównie przemysłu						3					1		
	B.3.12	Zła średnioroczna jakość powietrza spowodowana niską emisją ze źródeł kominowych, energochłonnością infrastruktury i budynków oraz ruchem samochodowym									3			1	1
	B.3.13	Deficyt wyposażenia w infrastrukturę i usługi turystyczne, np. tras rowerowych wraz z zapleczem						3							1
	B.3.14	Deficyt ponadlokalnej infrastruktury rekreacyjno-sportowej do wykorzystania przez mieszkańców i uzupełniających ofertę turystyczną	1					3							1
	B.3.15	Duże dysproporcje w zakresie korzystających z sieci kanalizacyjnej w liczbie ludności ogółem oraz znacząca liczba gmin o niskiej wartości wskaźnika (poniżej 50%)												3	
	B.3.16	Duże dysproporcje w zakresie korzystających z instalacji wodociągowej szczególnie w części południowej obszaru												3	
	B.3.17	Deficyt dostępności i retencjonowania wody związany z prognozowanymi zmianami klimatycznymi i rozwojem społeczno-gospodarczym obszaru									3				
B.3.18	Występowanie podtopień związanych z deszczami nawalnymi									3					
B.3.19	Punktowe deficyty dot. infrastruktury związanej z gospodarowaniem odpadami											3			
B.3.20	Stale utrzymujące się ryzyko powodziowe pochodzącego od rzeki Wisłoki i jej dopływów oraz częściowo Wisły									3					
B.3.21	Występujące tereny osuwiskowe														
B.3.22	Niska podaż uzbrojonych dużych terenów inwestycyjnych					3						1	1		
B.3.23	Punktowe deficyty w dostępie do sieci gazowej											3			
B.3.24	Deficyty w infrastrukturze minimalizującej ryzyka związane ze zmianami klimatu (służby ratunkowe, infrastruktura liniowa, melioracje)									3					
B.3.25	Niskie pokrycie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego													3	

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Położenie geograficzne obszaru „Dorzecza Wisłoki” [2020].....	6
Rysunek 2. Podział terytorialny obszaru „Dorzecza Wisłoki” [2020]	7
Rysunek 3. Struktura osadnicza obszaru „Dorzecza Wisłoki” [2021]	8
Rysunek 4. Logika interwencji Strategii.....	19
Rysunek 5. „Chmura słów”, którą uczestnicy spotkania warsztatowego w Jaśle (25.03.2022 r.) uznali za istotną w określeniu wizji Strategii	22
Rysunek 6. Krajowy obszar strategicznej interwencji – Miasta średnie tracące funkcje	51
Rysunek 7. Krajowy obszar strategicznej interwencji – Obszary zagrożone trwałą marginalizacją.....	51
Rysunek 8. Krajowy obszar strategicznej interwencji – Polska Wschodnia	52
Rysunek 9. Regionalny obszar strategicznej interwencji – Miejskie obszary funkcjonalne	52
Rysunek 10. Regionalny obszar strategicznej interwencji – obszary zagrożone trwałą marginalizacją ..	53
Rysunek 11. Regionalny obszar strategicznej interwencji Województwo Małopolskie – miejscowości uzdrowiskowe.....	53
Rysunek 12. Regionalny obszar strategicznej interwencji Województwo Małopolskie – obszary prawnie chronione	54
Rysunek 13. Regionalny obszar strategicznej interwencji Województwo Podkarpackie – obszary wiejskie.....	54
Rysunek 14. Ośrodki osadnicze	62
Rysunek 15. Korytarze drogowe.....	64
Rysunek 16. Transport zbiorowy	66
Rysunek 17. Środowisko przyrodnicze	68
Rysunek 18. Strefa osadnicza	70
Rysunek 19. Strefa aktywności gospodarczej.....	72
Rysunek 20. Strefa ponadlokalna	74
Rysunek 21. Infrastruktura elektroenergetyczna.....	76
Rysunek 22. Infrastruktura gazowa i turbiny wiatrowe	77
Rysunek 23. Model Struktury Funkcjonalno-Przestrzennej	79
Rysunek 24. Terytorialny wymiar realizacji Celu 1. — Infrastruktura i usługi społeczne odpowiadające oczekiwaniom mieszkańców i wyzwaniom przyszłości	81
Rysunek 25. Terytorialny wymiar realizacji Celu 2. Bardziej konkurencyjna gospodarka wykorzystująca endogeniczny potencjał obszaru, w szczególności walory turystyczne Dorzecza Wisłoki.....	82
Rysunek 26. Terytorialny wymiar realizacji Celu 3. Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego oraz poprawa bezpieczeństwa energetycznego	83

Rysunek 27. Terytorialny wymiar realizacji Celu 4. Bezpieczna i nowoczesna infrastruktura zapewniająca warunki dla zrównoważonego rozwoju	84
Rysunek 28. Podmioty zaangażowane w zarządzanie Strategią	85
Rysunek 29. Dochody budżetów gmin na mieszkańca w gminach obszaru Dorzecza Wisłoki [2020]....	94
Rysunek 30. Udział dochodów własnych w dochodach budżetów gmin w gminach obszaru „Dorzecza Wisłoki” [2020].....	96
Rysunek 31. Wydatki budżetów gmin na mieszkańca w gminach obszaru „Dorzecza Wisłoki” [2020] .	98
Rysunek 32. Bilans budżetów gmin na mieszkańca w gminach obszaru „Dorzecza Wisłoki” [2020]	99

SPIS TABEL

Tabela 1. Potencjały i bariery rozwojowe obszaru „Dorzecze Wisłoki” według sfer tematycznych.....	11
Tabela 2. Zestawienie celów i kierunków działań Strategii.....	23
Tabela 3. Spójność Celu 1 Strategii z dokumentami wyższego rzędu	25
Tabela 4. Spójność Celu 2 Strategii z dokumentami wyższego rzędu	31
Tabela 5. Spójność Celu 3 Strategii z dokumentami wyższego rzędu	36
Tabela 6. Spójność Celu 4 Strategii z dokumentami wyższego rzędu	41
Tabela 7. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia – sfera społeczna.....	45
Tabela 8. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia – sfera gospodarcza.....	46
Tabela 9. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia – sfera przestrzenna.....	47
Tabela 10. Zestawienie rekomendacji wynikających z dokumentów strategicznych poziomu regionalnego.....	48
Tabela 11. Zestawienie rekomendacji wynikających z dokumentów planistycznych poziomu regionalnego.....	55
Tabela 12. Projekty w ujęciu ilościowym i wartościowym wg celów i kierunków działań Strategii	92
Tabela 13. Potencjalna wartość kapitałów zewnętrznych (mln zł)	101

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr LXXII/579/2023

Rady Gminy Jasło

z dnia 13 czerwca 2023 r.

INSTITUTE FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT

W interesie przyszłych pokoleń / In the interest of the future generations

ul. Nabelaka 15 lok. 6
00-743 Warszawa/Warsaw
POLAND
<https://www.pine.org.pl/>

Tel./Phone: (48-22) 851-04-02
Tel./Phone: (48-22) 851-04-03
Tel./Phone: (48-22) 851-04-04
Fax.: (48-22) 851-04-00
E-mail: ine@ine-isd.org.pl

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii rozwoju ponadlokalnego „Dorzecze Wisłoki” na lata 2022 - 2030

Warszawa, luty 2023 r.

Institut na rzecz Ekorozwoju (InE) jest organizacją pozarządową typu think-tank. InE powstał w 1990 r. z inicjatywy kilku członków Polskiego Klubu Ekologicznego. Zajmuje się promowaniem oraz wdrażaniem zasad zrównoważonego rozwoju Polski, wspiera proekologiczną restrukturyzację gospodarki i podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej społeczeństwa. Kieruje się misją budowania pozytywnych relacji między rozwojem społecznym i gospodarczym, a ochroną środowiska; występuje w interesie obecnego i przyszłych pokoleń. Współpracuje z krajowym i europejskim ruchem pozarządowym, stale pogłębia doświadczenie w tworzeniu strategii ekorozwoju, współdziałając ze społecznościami lokalnymi; realizuje projekty wspólnie z partnerami społecznymi, ekologicznymi i z otoczenia biznesu. Publikacje Instytutu kierowane są do ogółu społeczeństwa. Wykorzystują je m.in. parlamentarzyści, administracja rządowa i samorządowa, naukowcy, nauczyciele, studenci i uczniowie.

Niniejszy dokument **Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii rozwoju ponadlokalnego „Dorzecze Wisłoki” na lata 2022 – 2030** przygotowany został przez zespół Fundacji Instytutu na rzecz Ekorozwoju w składzie:
dr Andrzej Kassenberg (kierownik zespołu), Renata Filip, dr Wojciech Szymalski, Ewa Świerkula i Konrad Wielądek.

Zespół wykonawczy był wspomagany przez konsultantki: dr Agatę Ćwik z Uniwersytetu Rzeszowskiego; dr Małgorzatę Stolarska – z firmy WIND-HYDRO Grzegorz Łukasiewicz

Jednak za ostateczny wynik dokonanej oceny oddziaływania na środowisko ww. projektu Strategii odpowiada jedynie zespół z Fundacji Instytutu na rzecz Ekorozwoju.

W imieniu zespołu autorskiego

Dr Andrzej Kassenberg

Kierownik zespołu autorskiego

Spis treści

1. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	5
2. ZAGADNIENIA OGÓLNE	8
2.1 Podstawy formalno-prawne.....	8
2.2 Cel i zakres Prognozy	9
2.3 Przedmiot Prognozy	10
2.4 Tryb, warunki i tok pracy zespołu przygotowującego Prognozy.....	10
2.5. Zestawienie spełnienia wymagań ustawowych	10
3. ISTNIEJĄCY STAN I TRENDY ZMIAN W ŚRODOWISKU ORAZ POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	12
3.1 Główne trendy zmian w środowisku przyrodniczym „Dorzecza Wisłoki”	12
3.2 Ocena przewidywanych zmian w stanie środowiska w przypadku odstąpienia od realizacji ustaleń projektu SRPL	18
4. POWIĄZANIA PROJEKTU SRPL Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	19
4.1 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym i wojewódzkim istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu	19
4.2 Dokumenty strategiczne gmin wchodzących w zakres zainteresowania SRPL i prognozy oddziaływania na środowisko	47
5. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SRPL.....	56
5.1 Cel i zakres tematyczny SRPL.....	56
5.2 Ocena oddziaływania na środowisko	58
6. METODYKA OCENY I POLA NIEPEWNOŚCI	157
7. PROPONOWANY MONITORING ŚRODOWISKOWYCH SKUTKÓW WDRAŻANIA SRPL ...	159
8. KONKLUZJA KOŃCOWA.....	162
9. WYKAZ WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW	164

1. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Przedmiotem Prognozy oddziaływania na środowisko (zwanej dalej Prognoza) jest projekt **Strategii rozwoju ponadlokalnego „Dorzecze Wisłoki” na lata 2022 – 2030** (zwany dalej SRPL), przygotowany na zlecenie Związku Gmin Dorzecza Wisłoki przez „EffiCon sp. z o.o.” sp.k. SRPL obejmuje następujące rozdziały: krótką charakterystykę obszaru, wnioski z diagnozy, cele strategiczne rozwoju oraz kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań, uwarunkowania dla kształtowania rekomendacji rozwoju przestrzennego i w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej, a także model struktury funkcjonalno-przestrzennej, ramy finansowe i źródła finansowania.

W trakcie przygotowania Prognozy wzięto pod uwagę uzgodnienia zakresu i treści opracowania zawarte w pismach Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie (znak WOOŚ.411.2.5.2022.AP.4 z dnia 01.07.2022) i Podkarpackiego Państwowego Inspektora Sanitarnego (znak SNZ.9020.2.11.2022. ZRD z dnia 08.07.2022). Pisma stanowią załączniki do Prognozy.

Prognoza stanowi podsumowanie kilkumiesięcznej pracy zespołu ekspertów Instytutu na rzecz Ekorozwoju we współpracy z konsultantkami. Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu SRPL miało na celu przede wszystkim ocenę potencjalnego stopnia oddziaływania obszarów aktywności w nim zapisanych na elementy środowiska. Zakres Prognozy określony został na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2008 Nr 199 poz. 1227 z późn. zm.).

Prace nad Prognozą prowadzono w następujący sposób:

- a) Zidentyfikowano występowanie lub nie, pozytywnego czy negatywnego oddziaływania.
- b) Następnie oceniono siłę tego oddziaływania oraz prawdopodobieństwo jego wystąpienia.
- c) Kolejnym krokiem było opisanie charakteru tego oddziaływania.
- d) W przypadku negatywnego oddziaływania zaproponowano działania ograniczające, a w przypadku znaczącego zaproponowano rozwiązanie alternatywne.

Dokonując oceny oddziaływania SRPL posłużono się porównaniem zapisów występujących w dokumencie z wymaganiami stawianym przez różne akty prawne i dokumenty planistyczne na poziomie międzynarodowym, unijnym, krajowym i wojewódzkim. Całość zapisano w postaci zestawienia w podziale na obszary aktywności i elementy środowiska podlegające ocenie.

Na obszarze „Dorzecza Wisłoki” do najpoważniejszych problemów środowiskowych należy zaliczyć:

- a) Niekorzystny wpływ silnej presji urbanizacyjnej na tereny cenne przyrodniczo i niezabudowane.
- b) Niską jakość powietrza, co jest związane z głównie ze stosunkowo wysoką gęstością zaludnienia na terenach wiejskich, gdzie liczne budynki korzystają z indywidualnych pieców. Jest to przyczyną przekraczania na obszarze „Dorzecza Wisłoki” średniorocznego stężenia benzo-a-pirenu jak i występowania obszarów częstego przekraczania dobowego

- stężenia pyłów PM10. Duże miasta regionu, w tym Jasło, balansują także na granicy przekroczenia średniorocznego stężenia pyłów PM2,5 w powietrzu.
- c) Jakość wód w rzekach, która pod pewnymi względami jest lepsza niż w pozostałych rzekach województwa małopolskiego oraz podkarpackiego. Ocenia się, że stan ekologiczny rzek „Dorzecza Wisłoki” jest jednak umiarkowany, a w wybranych miejscach nawet zły. Jest to spowodowane przekraczaniem w tych rzekach parametrów biologicznych, czyli występowaniem złych warunków dla rozwoju ryb i bezkręgowców. Jednocześnie w znacznej części biegu głównych rzek regionu przekraczane są krytyczne parametry zanieczyszczeń chemicznych. Ogólny stan wód rzek dorzecza jest oceniany jako zły.
  - d) Na ponadnormatywny hałas eksponowanych jest w województwie podkarpackim około 60% mieszkańców i zapewne podobne wartości dotyczą „Dorzecza Wisłoki”. Największa presja hałasu zarówno w porze dnia, jak i nocy, znajduje się w centralnych dzielnicach miast, przy drogach o największym ruchu pojazdów. Dla monitorowanych zakładów przemysłowych na terenie Podkarpacia, aż 33% notowała wartości przekraczające dopuszczalne normy hałasu.
  - e) Największym problemem gospodarki odpadami w obydwu województwach i w „Dorzeczu Wisłoki” jest zbyt słaby nadzór nad podmiotami zajmującymi się gospodarką odpadami oraz przedsiębiorstwami prowadzącymi tę gospodarkę we własnym imieniu. Brak nadzoru skutkuje ciągłym zagrożeniem powstawania na obszarze „Dorzecza Wisłoki” nielegalnych miejsc składowania odpadów w lasach i na polach lub innych terenach przyrodniczych oddalonych od terenów zamieszkałych.

Odstąpienie od realizacji zapisanych w projekcie SRPL celów, kierunków oraz rekomendacji i ustaleń rzutowałoby negatywnie na kondycję środowiska przyrodniczego, jak i na poziom jakości życia mieszkańców „Dorzecza Wisłoki”. Niekorzystne zmiany w zakresie stanu środowiska bez realizacji SRPL wystąpią prawdopodobnie w zakresie ochrony przyrody, w tym w szczególności ochrony terenów niezabudowanych przez urbanizacją. Jest to związane z niskim przygotowaniem samorządów do aktywnego zarządzania terenem. Bez realizacji SRPL wiele terenów zostałoby przejętych na cele urbanizacji bez odpowiedniej koordynacji, zagrażając także realizacji innych celów ochrony środowiska, np. adaptacji do zmiany klimatu. Przygotowany, w ramach SRPL model funkcjonalno-przestrzenny regionu oraz zasady kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej, daje solidną podstawę do wzmocnienia tego aspektu zarządzania regionem.

Brak realizacja SRPL spowolniłby lub wręcz ograniczył proces poprawy stanu środowiska i jego wpływu na jakość życia mieszkańców. Dotyczy to mogłoby: poprawy jakości wód, racjonalizacji gospodarki odpadami, likwidacji smogu czy likwidacji przekroczeń hałasu

Najsłabiej realizowanym na obszarze „Dorzecza Wisłoki” elementem ochrony środowiska jest mitygacja i adaptacja do zmiany klimatu. To prawda, iż w regionie „Dorzecza Wisłoki” realizowane są liczne działania ograniczające emisję gazów cieplarnianych oraz adaptacyjne do zmiany klimatu, jednak ich skala nie jest adekwatna do potrzeb i celów w tym zakresie. Wdrożenie SRPL pozwoliłoby na utrzymanie prędkości a nawet przyspieszenie realizowanych działań, co z pewnością przyczyniłoby się do obniżenia emisji gazów cieplarnianych w wyniku proponowanych działań w zakresie odnawialnych źródeł energii.

Stwierdzić należy, że projekt Strategii Rozwoju Ponadlokalnego „Dorzecza Wisłoki” na lata 2022 – 2030 został **opracowany w sposób profesjonalny z ukierunkowaniem na transformację w kierunku Europejskiego Zielonego Ładu**. W wyniku jego realizacji

spodziewać się należy wielu pozytywnych oddziaływań służących środowisku przyrodniczemu oraz społeczności „Dorzecza Wisłoki”. Do najważniejszych zaliczyć należy:

- Promowanie zrównoważonego podejścia do wykorzystania zasobów przyrodniczych z nastawieniem na rozwój niskoemisyjny oraz promocję zarówno zielonych technologii jak i tworzenie zielonych miejsc pracy w szczególności w turystyce i rolnictwie.
- Dostrzeżenie problemu rozpraszania zabudowy oraz zaproponowanie działań służących poprawie spójności przestrzeni przyrodniczej jak i publicznej.
- Ukierunkowanie na transformację energetyczną obejmującą rozwój energetyki odnawialnej wraz z magazynami energii, poprawę efektywności energetycznej oraz w przyszłości wykorzystanie w tym celu zielonego wodoru. W istotnym stopniu będzie to przyczyniać się do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych.
- Postawienie na rozwój transportu publicznego w tym Podkarpacką Kolej Aglomeracyjną, a także na infrastrukturę służącą rowerzystom.
- Proponowane kierunki działań nastawionych na poprawę jakości środowiska, a przede wszystkim eliminacja smogu oraz budowa infrastruktury ochrony środowiska służącej oczyszczaniu ścieków czy poprawie gospodarki odpadami.
- Szereg działań przyczyniających do wzmocnienia roli społeczeństwa obywatelskiego, podnoszeniu świadomości ekologicznej.
- Zapewnienie wysokiej jakości życia społeczeństwa w wyniku poprawy jakości powietrza, ograniczeniu hałasu i rozwoju infrastruktury błękitno-zielonej (adaptacja do zmiany klimatu).

Istotnym problemem z punktu widzenia negatywnego oddziaływania na środowisko jest hydrotechniczna koncepcja przeciwdziałania powodziom i podtopieniom. Znaczące oddziaływanie działań zawartych w SRPL dotyczy głównie obszaru przewidywanego do realizacji zbiornika zaporowego i elektrowni szczytowo-pompowej „Kąty Myscowa”. Obecnie jest to jeden z najcenniejszych przyrodniczo obszarów „Dorzecza Wisłoki”. Znajduje się on w bliskich źródłom Wisłoki terenach o wysokiej jakości wód płynących, wysokiej jakości powietrza, charakteryzującym się niskim stopniem przekształcenia krajobrazem oraz otoczony licznymi obszarami chronionymi, w tym obszarami Natura 2000. Miejsce realizacji elektrowni szczytowo-pompowej, czyli Łysa Góra, objęta jest także częściowo rezerwatem przyrody. Zagrożenie także stwarza budowa zbiornika retencyjnego Zgórsko Podborze na potoku Zgórsko. Budowa zbiorników wodnych spowoduje utratę siedlisk Natura 2000 (PLB180002 – Beskid Niski, PLH180001 – Ostoja Magurska, PLH180015 – Łysa Góra), zmianę stosunków wodnych i przekształci ekosystem wód płynących w ekosystem wód stojących, zaburzy krajobraz, przyczyni się do przerwania korytarzy ekologicznych. Dotychczasowe doświadczenia pokazują, że bardziej skutecznymi rozwiązaniami są, i znacznie mniej ingerującym w środowisko, działania bazujące na naturze czyli wykorzystanie naturalnej retencji wody w krajobrazie. Na wzrost poziomu magazynowanej wody wpływa ograniczenie spływu powierzchniowego wody roztopowej i po opadowej. Wiąże się to na ogół z infiltracją, czyli przesiąkaniem wody w głąb podłoża. Jeżeli obszar zlewni jest zalesiony i posiada naturalny charakter, to jego zdolność do ograniczenia fali powodziowej jest znacznie większa niż na obszarze niezalesionym. Wymaga to dostosowania gospodarki leśnej do potrzeb retencjonowania wód. Kolejnym działaniem jest zapewnienie właściwej struktury użytkowania ziemi poprzez: układ pól ornych, użytków zielonych, użytków ekologicznych i stawów, zalesianie, tworzenie pasów ochronnych, zadrzewień, tarasów, powiększanie

obszarów podmokłych, torfowisk i bagien, wtórne nawadnianie torfowisk. W ramach SRPL proponuje się zwiększenie retencji wody na terenie „Dorzecza Wisłoki” ale jest ono zawężone praktycznie do działań na terenach zurbanizowanych a nie stanowi rozwiązania systemowego. Warto także zwrócić uwagę na fakt warunków stawianych przy wykorzystaniu funduszy UE tzn. nie powodowania znaczących szkód w środowisku (*do no significant harm* - DNSH). Dlatego proponuje się rozważenie rozwiązania alternatywnego w stosunku do propozycji zawartych w SRPL.

W ramach SRPL proponuje się wzrost wykorzystania gazu ziemnego jako paliwa zwłaszcza w gospodarstwach domowych. Nie kwestionując mniejszego negatywnego oddziaływania tego paliwa na emisję gazów cieplarnianych niż przy wykorzystaniu węgla, mając na uwadze dążenie do neutralności klimatycznej, proponuje się rozważenie w szerszym zakresie wykorzystania źródeł odnawialnych połączonych z głęboką termomodernizacją budynków. W ramach polityki klimatycznej UE jak i także kierunków aktualizacji Polityki energetycznej Polski do 2040 przewiduje się stopniowe odchodzenie od gazu ziemnego, co także może się wiązać z ograniczeniem środków wspierających szersze wykorzystanie tego paliwa. Ponadto zwrócić należy uwagę na wysokie ceny gazu ziemnego oraz konieczność jego importu, co podnosi ryzyko jego stosowania nie tylko dzisiaj ale także w przyszłości.

Do oddziaływań o charakterze negatywnym zaliczyć należy także różnorodne proponowane prace budowlane, które czasowo mogą przyczyniać się do wzrost poziomu hałasu, zanieczyszczeń powietrza (w tym wtórne pylenie), emisji gazów cieplarnianych oraz zaburzeń stosunków wodnych i niekorzystnego oddziaływania na przyrodę - jednak ograniczonych do bezpośredniego sąsiedztwa tych prac. Zachowanie najwyższej jakości standardów prowadzenia prac budowlanych – zgodność z wymogami prawnymi, w tym nałożonym zakresem decyzji uwarunkowań środowiskowych. M.in. składowane materiały budowlane i odpady z budowy muszą być właściwie zabezpieczone i znajdować się poza zasięgiem wód powierzchniowych i gruntowych oraz podlegać zabezpieczeniu przed rozprzestrzenieniem się poza miejsce składowania (w tym również przed wezbraniami); Stosowanie sprawnego technicznie sprzętu; instrukcja działania na wypadek uwolnienia zanieczyszczającej substancji lub odpadów do wody. Potencjalnie możliwy jest niekorzystny wpływ na tereny zieleni, w szczególności drzewostany. Ograniczenie tego negatywnego wpływu wymaga sprecyzowania szczegółowych warunków na etapie przygotowywania właściwych decyzji administracyjnych (w szczególności decyzji środowiskowych), w/s oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji tak, aby ograniczyć hałas oraz zanieczyszczenie powietrza i zaburzenia stosunków wodnych do niezbędnego minimum. Ponadto utrata terenów biologicznie czynnych i drzewostanu powinna zostać zrekompensowana poprzez zrekultywowanie terenów zdegradowanych w innym miejscu oraz odpowiednie nasadzenie drzew. W miejscach przekształcenia gleb wskazane jest zachowanie wierzchnich warstw gleby do rekultywacji gleb i powierzchni ziemi w innych miejscach, np. gdzie tworzona będzie zielona infrastruktura w miastach.

2. ZAGADNIENIA OGÓLNE

2.1 Podstawy formalno-prawne

Podstawą do przygotowania prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projekt **Strategii rozwoju ponadlokalnego „Dorzecze Wisłoki” na lata 2022 – 2030 (SPR_DW)**, jest umowa pomiędzy 35 Gminami w

imieniu których działa Związek Gmin Dorzecza Wisłoki z siedzibą w Jaśle ul. Konopnickiej 82, 38-200 Jasło, a Fundacją Instytut na rzecz Ekorozwoju, ul. Nabelaka 15 lok 6, 00-743 Warszawa zawarta w dniu 13.07.2022 roku.

Podstawą prawną Prognozy są normy zawarte w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 2373 z późn. zm..) tzw. ustawa OOŚ. Ustawa ta transponuje do krajowego prawodawstwa przepisy Wspólnoty Europejskiej dotyczące postępowania w sprawie strategicznych ocen oddziaływania na środowisko (Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27.06.2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. U. WE L 197 z 21.07.2001 r.). Zgodnie z art. 46 ustawy OOŚ, projekt strategii rozwoju ponadlokalnego wymaga przeprowadzenia procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W ramach niej wymagane jest sporządzenie prognozy oddziaływania projektu dokumentu na środowisko.

W trakcie przygotowania Prognozy wzięto pod uwagę uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji, zawarte w pismach Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie (znak: WOO.411.2.5.2022 z dnia 1.08.2022) i Podkarpackiego Państwowego Inspektoratu Sanitarnego (znak: SNZ.9020.2.22.2022.RD z dnia 8.07.2022). Kopie ww. pism stanowią załącznik 1,2 do Prognozy.

2.2 Cel i zakres Prognozy

Opracowanie Prognozy jest jednym z etapów postępowania administracyjnego w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu **Strategii rozwoju ponadlokalnego „Dorzecze Wisłoki” na lata 2022 – 2030** ma na celu ocenę potencjalnych oddziaływań na środowisko, jakie mogą wystąpić przy realizacji albo przy braku realizacji zaproponowanych celów, kierunków oraz ustaleń i rekomendacji.

Zakres niniejszego Prognozy określony został zgodnie z wymaganiami art. 51 ust. 2 ustawy OOŚ, uzgodnieniami dokonanymi z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Rzeszowie i Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym.

Niniejsza Prognoza obejmuje:

- streszczenie w języku niespecjalistycznym,
- zagadnienia ogólne,
- syntetyczne przedstawienie stanu i trendów zmian w środowisku Dorzecza Wisłoki,
- ocenę przewidywanych zmian w stanie środowiska w przypadku odstąpienia od realizacji ustaleń projektu SRPL,
- powiązania projektu SRPL z innymi dokumentami strategicznymi,
- omówienie innych dokumentów planistycznych dotyczących gmin,
- metodykę oceny i pola niepewności,
- proponowany monitoring środowiskowych skutków wdrażania SRPL,
- konkluzję końcową
- wykaz wykorzystanych materiałów.

2.3 Przedmiot Prognozy

Przedmiotem Prognozy jest projekt **Strategii rozwoju ponadlokalnego „Dorzecze Wisłoki” na lata 2022 – 2030** opracowanej na zlecenie Związku Gmin Dorzecza Wisłoki przez „EffiCon sp. z o.o.” sp.k.

Podstawą do przygotowania strategii jak napisano w SRPL była „Inicjatywa Jednostek Samorządu Terytorialnego dotycząca utworzenia Strategii dla obszaru „Dorzecza Wisłoki”, która została sformalizowana na mocy porozumienia podpisanego w dniu 6 grudnia 2021 r. Strategia koncentruje się na obszarach, które są istotne z punktu widzenia realizacji zadań rozwojowych przypisanych dla Jednostek Samorządu Terytorialnego i w rozumieniu Art. 10g. 1. Ustawy o samorządzie gminnym, jest strategią rozwoju ponadlokalnego. Ponadto dokument jest odpowiedzią na potrzebę wspólnego planowania rozwoju w obrębie wielu jednostek samorządu terytorialnego powiązanych ze sobą funkcjonalnie.”

2.4 Tryb, warunki i tok pracy zespołu przygotowującego Prognozę

Prognoza przygotowana została w oparciu o metodykę opisaną w Rozdziale 6 niniejszego opracowania. Zespół opracowujący Prognozę opierał się zarówno na doświadczeniach krajowych co do sposobów przeprowadzania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, jak i na przykładach zagranicznych. W szczególności wykorzystano doświadczenia w ramach procedury OOS dla dokumentów programowych o charakterze ogólnokrajowym, regionalnym i sektorowym. Prace nad projektem oceny oddziaływania na środowisko projektu SRPL rozpoczęły się w sierpniu 2022 r., a zakończyły w listopadzie 2022 r.

2.5. Zestawienie spełnienia wymagań ustawowych

Poniżej zawartość Prognozy w nawiązaniu do normy prawnej (art. 51 ust. 2 i art. 52) zapisanej w ustawie OOS.

Wymóg prawny	Miejsce w tekście Prognozy
Wymagania art. 51.2	
Zawiera informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.	Rozdz. 4 i 5.1
Zawiera informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.	Rozdz. 6
Zawiera propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.	Rozdz. 7
Zawiera informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.	Rozdz. 5.2.30
Zawiera streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.	Rozdz. 1
Zawiera oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy.	Załączniki

Zawiera datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów.	Str. 3
Określa, analizuje, ocenia istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.	Rozdz. 3
Określa, analizuje, ocenia stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.	Rozdz. 3
Określa, analizuje, ocenia istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.	Rozdz. 3
Określa, analizuje, ocenia cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.	Rozdz. 4.1
Określa, analizuje, ocenia przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: – różnorodność biologiczną, – ludzi, – zwierzęta, – rośliny, – wodę, – powietrze, – powierzchnię ziemi, – krajobraz, – klimat, – zasoby naturalne, – zabytki, – dobra materialne – z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.	Rozdz. 5.2
Przedstawia rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.	Rozdz. 5.2
Przedstawia biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.	Rozdz. 5.2
Wymagania art. 52	
Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, o których mowa w art. 51 ust. 2, powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.	Rozdz. 6

W prognozie oddziaływania na środowisko, o której mowa w art. 51 ust. 1, uwzględnia się informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.	Rozdz. 4.2
Minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw klimatu, ministrem właściwym do spraw środowiska oraz ministrem właściwym do spraw zdrowia może określić, w drodze rozporządzenia, dodatkowe wymagania, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, kierując się szczególnymi potrzebami planowania przestrzennego na szczeblu gminy oraz uwzględniając: 1) formę sporządzenia prognozy;2) zakres zagadnień, które powinny zostać określone i ocenione w prognozie;3) zakres terytorialny prognozy;4) rodzaje dokumentów zawierających informacje, które powinny być uwzględnione w prognozie.	Nie dotyczy

3. ISTNIEJĄCY STAN I TRENDY ZMIAN W ŚRODOWISKU ORAZ POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

3.1 Główne trendy zmian w środowisku przyrodniczym „Dorzecza Wisłoki”

Strategia ponadlokalna obszaru „Dorzecza Wisłoki” została opracowana dla terenu 32 gmin leżących wzdłuż biegu rzeki Wisłoki lub w granicach jej dorzecza. Są to 3 gminy miejskie (obejmujące miasta powiatowe), 7 gmin miejsko-wiejskich (których siedzibami są pozostałe miasta) oraz 22 gminy wiejskie. „Dorzecze Wisłoki” obejmuje obszar całych powiatów: dębickiego, jasielskiego i mieleckiego, a także fragmenty powiatów: krośnieńskiego (gminy Chorkówka i Jedlicze) oraz gorlickiego (gminy Biecz i Sękowa) i tarnowskiego (gmina Szerzyny). Większość obszaru położona jest w granicach województwa podkarpackiego (29 gmin, 87,5% ogólnej powierzchni i 93,3% całkowitej liczby mieszkańców), a jedynie 3 gminy w granicach województwa małopolskiego. Poniższy rozdział opisujący stan środowiska naturalnego oparty jest głównie na materiałach WIOŚ przedstawiających dane z roku 2018 oraz wybranych innych materiałach, w tym opracowaniach własnych.

Ochrona przyrody

Jest to obszar bardzo zróżnicowany przyrodniczo i gospodarczo. Południowa część obszaru to jedna z bardziej cennych przyrodniczo części Polski. Sercem przyrody tego obszaru jest Magurski Park Narodowy. Jest on dodatkowo otoczony siecią obszarów chronionego krajobrazu (Południowomałopolski OChK oraz OChK Beskidu Niskiego), Natura 2000 (ptasie – Beskid Niski i siedliskowe – Ostoja Magurska, Bednarka, Ostoja Jaśliska, Wisłoka z dopływami, Osuwiska w Lipowicy, Trzciana, Rymanów) oraz kilkoma rezerwatami przyrody (Łysa Góra, Kornuty, Igiełki, Cisy w Nowej Wsi, Wadernik, Przełom Jasiołki, Modrzyna). Sąsiaduje z Jaślińskim Parkiem Krajobrazowym.

Magurski Park Narodowy (MPN) ma leśny charakter, w którym zachowano naturalne zbiorowiska pogórza i regla dolnego. Zbiorowiska leśne i zaroślowe zajmują ok. 95% powierzchni Parku, zbiorowiska zielne – naturalne i synantropijne zajmują jedynie ok. 5% powierzchni. W MPN stwierdzono występowanie 57 zbiorowisk roślinnych. Lasy i zarośla reprezentuje 16 naturalnych zbiorowisk. Lasy bagienne i łągi zajmują niewielką powierzchnię. Stwierdzono tu: ols bagienny, olszynę bagienną, fragmenty łągu podgórskiego, nadrzeczną olszynę górską i łąg wielogatunkowy. Ponadto są to rzadkie lasy typu: jaworzyna, grąd, buczyna czy lasy jodłowe.

Pod względem przyrodniczym wyróżnia się także pasmo pogórza ciężkowickiego i strzyżowskiego. Utworzono tam dwa parki krajobrazowe obecne na terenie „Dorzecza Wisłoki”, tj.: Czarnorzecko-Strzyżowski PK oraz PK Pasma Brzanki. Utworzono tam także rezerваты przyrody: Chełm, Herby – otulina, Prządki im. Prof. Henryka Świdzińskiego, Liwocz. Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje całe pogórze ciężkowickie oraz Czarnorzecki OChK, Strzyżowsko-Sędziszowski OChk w tym regionie geograficznym. Obecnie są także mniejsze siedliskowe obszary Natura 2000: Łąki nad Wojkówką, Liwocz, Klonówka, Las nad Braciejową. W tym paśmie przyrodniczo dominują lasy bukowe. Ponadto występują tam łągi i grądy. Lasy te są ostoją licznych roślin górskich oraz zwierząt, w tym dużych ssaków (rysie, wydry, wilki).

Trzecim w kolejności cennym obszarem przyrodniczym występującym w „Dorzeczu Wisłoki” jest Puszcza Sandomierska. Największy jej obszar chroni Mielecko-Kolbuszowsko-Głogowski OChk oraz Przecławski OChK. Częściowo jest ona objęta także obszarem Natura 2000 chronionym ze względu na siedliska ptasie. Występują w jej okolicy także rezerваты: Końskie Błota, Bagno Przecławskie, Pateraki. Puszcza jest stosunkowo zwartym kompleksem leśnym, w którym przeważają sosny, dęby i olchy. Puszcza jest ostoją dzikiej zwierzyny, m.in. jelenia, łosia, wilków, dzików.

Niestety tereny cenne przyrodniczo oraz tereny niezabudowane w ogóle w tym występujące na nich gleby, są poddane na terenie „Dorzecza Wisłoki” silnej presji urbanizacyjnej. Zwłaszcza województwo podkarpackie, na którego terenie leży większość gmin regionu jest tym, które w najmniejszym stopniu podlegało planowaniu przestrzennemu w zakresie rozwoju infrastruktury miejskiej i zabudowy. W 2017 roku pokrycie województwa miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wynosiło zaledwie 8,9%, podczas gdy średnio w kraju 30,5% (gorsze od podkarpackiego było tylko województwo kujawsko-pomorskie). Na terenie powiatu dębicki pokrycie planami zagospodarowania przestrzennego było mniejsze niż 5%, choć jednocześnie był on poddany silnej presji urbanizacyjnej, gdyż wydawano w nim znaczną liczbę indywidualnych decyzji zezwalających na zabudowę terenu.

Jakość powietrza

Pomimo stosunkowo dużego oddalenia „Dorzecza Wisłoki” od dużych ośrodków przemysłowych oraz miejskich, takich jak Kraków czy Rzeszów, w regionie występuje problem z jakością powietrza. Jest on związany głównie ze stosunkowo wysoką gęstością zaludnienia na terenach wiejskich, gdzie liczne budynki nie posiadają zbiorowego zaopatrzenia w ciepło i korzystają z indywidualnych pieców. Jest to przyczyną przekraczania na obszarze „Dorzecza Wisłoki” średniorocznego stężenia benzo-a-pirenu. Z problemem tym nie zmagają się jedynie południowe krańce regionu objęte ochroną przyrody.

Ponadto występują w regionie obszary częstego przekraczania dobowego stężenia pyłów PM10. Są to tereny największych miast regionu: Dębicy i Mielca oraz ich najbliższe

otoczenie. Generalnie jednak cały obszar regionu jest objęty ze względu na ochronę zdrowia ludzi strefą zanieczyszczenia typu C dla benzo-a-pirenu oraz pyłów PM10. Oznacza to, że w całym obszarze z tego względu wdrażane są działania w zakresie ochrony powietrza.

Duże miasta regionu, w tym Jasło, balansują także na granicy przekroczenia średniorocznego stężenia pyłów PM2,5 w powietrzu. Pozostałe zanieczyszczenia nie wywołują problemów w tym regionie.

Jakość wód

Duże znaczenie dla jakości całej przyrody regionu mają wody płynące. Całość obszaru „Dorzecza Wisłoki” wiąże swoją tożsamość z największą rzeką regionu – Wisłoką, która posiada także dwa znaczące dopływy: Ropę i Jasiołkę. Wszystkie te rzeki zasilane są z licznych, mniejszych, górskich potoków.

Jakość wód wszystkich tych rzek jest pod pewnymi względami lepsza niż jakość pozostałych rzek w województwach małopolskim oraz podkarpackim. Rzeki te charakteryzuje przede wszystkim niski stopień przekształcenia – w większości swojego biegu rzeki te mają charakter naturalny. Ocenia się, że stan ekologiczny tych rzek jest jednak umiarkowany, a w wybranych miejscach nawet zły.

Jest to spowodowane przekraczaniem w tych rzekach parametrów biologicznych, czyli występowaniem złych warunków dla rozwoju ryb i bezkręgowców. Są to takie zanieczyszczenia jak ponadnormatywne stężenia substancji z grupy WWA w wodzie, jak również benzo(a)pirenu, rtęci, difenyloeterów bromowanych i heptachloru w tkankach organizmów żywych zasiedlających środowisko wodne.

Również stan chemiczny rzek w „Dorzeczu Wisłoki” jest stosunkowo lepszy niż przeciętnie w obydwu ww. województwach, ale w znacznie części biegu głównych rzek regionu przekraczane są krytyczne parametry zanieczyszczeń chemicznych.

Odnosząc się szczegółowo do kwestii jakości wód powierzchniowych na terenie objętym Strategią wg IIaPGW na obszarze dorzecza Wisły w całości lub w części zlokalizowane jest 45 jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) w tym 34 o statusie naturalnej części wód (NAT), 10 ze wskazaniem silnie zmienionych (SZCW), jedna o statusie sztucznych części wód. Stan ogólny 41 JCWP oceniono jako zły, natomiast stanu pozostałych 4 z powodu braku danych nie oceniono. W przypadku 44 JCWP zdiagnozowano ryzyko nieosiągnięcia przypisanych im celów środowiskowych. Dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) celami środowiskowymi są osiągnięcie i utrzymanie co najmniej dobrego lub umiarkowanego stanu lub dobrego potencjału ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego. Dla 30 JCWP rzecznych wskazany został uszczegółowiony cel środowiskowy, jakim jest możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku ciekłu. Szczegółowe informacje zawiera Załącznik 3.

Natomiast odnośnie wód podziemnych teren objęty Strategią położony jest w obrębie 8 Jednolitych części wód podziemnych (JCWPd). Jedna JCWPd charakteryzuje się dobrym stanem ilościowym, ale złym stanem chemicznym oraz zagrożoną oceną ryzyka niespełnienia celów środowiskowych. Głównym zagrożeniem dla wód podziemnych JCWPd nr 135 były do niedawna przemysł wydobywczy i przetwórstwo siarki, skupione w północnej części jednostki (poza obszarem Strategii). Obecnie nie prowadzi się eksploatacji siarki a tereny pogórnice są rekultywowane. Odmienny typ zagrożenia dla wód podziemnych, o zdecydowanie mniejszym znaczeniu stanowią zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego. Pozostałe siedem JCWPd

charakteryzuje się dobrym stanem ilościowym i chemicznym oraz niezagrażoną oceną ryzyka niespełnienia celów środowiskowych, co obrazuje poniższe zestawienie.

Charakterystyka JCWPd, w obrębie których położony jest teren objęty Strategią.

Kod JCWPd	Stan ilościowy	Stan chemiczny	Stan ogólny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu	Cel środowiskowy dla JCWPd
GW2000115	dobry	dobry	dobry	niezagrażona	1. dobry stan chemiczny 2. dobry stan ilościowy
GW2000116	dobry	dobry	dobry	niezagrażona	1. dobry stan chemiczny 2. dobry stan ilościowy
GW2000133	dobry	dobry	dobry	niezagrażona	1. dobry stan chemiczny 2. dobry stan ilościowy
GW2000134	dobry	dobry	dobry	niezagrażona	1. dobry stan chemiczny 2. dobry stan ilościowy
GW2000135	dobry	słaby	słaby	zagrożona chemicznie	1. dobry stan chemiczny z wyłączeniem przekroczeń wartości progowej dobrego stanu w przypadku wskaźników: K, Fe, Mn, As, pH, Al, SO ₄ , TOC 2. dobry stan ilościowy
GW2000150	dobry	dobry	dobry	niezagrażona	1. dobry stan chemiczny 2. dobry stan ilościowy
GW2000151	dobry	dobry	dobry	niezagrażona	1. dobry stan chemiczny 2. dobry stan ilościowy
GW2000152	dobry	dobry	dobry	niezagrażona	1. dobry stan chemiczny 2. dobry stan ilościowy

Źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-podziemne>

Klimat akustyczny

Na ponadnormatywny hałas ekspozycji jest w województwie podkarpackim około 60% mieszkańców i zapewne podobne wartości dotyczą „Dorzecza Wisłoki”. Największa presja hałasu zarówno w porze dnia, jak i nocy, znajduje się w centralnych dzielnicach miast, przy drogach o największym ruchu pojazdów. Dodatkowo na klimat akustyczny ma wpływ zwarta zabudowa miast i małe przepustowości ulic. W miastach przekroczenia związane z hałasem komunikacyjnym nie przekraczają jednak 10 dB ponad normę dzienną lub nocną. Dodatkowo w obszarze „Doliny Wisłoki” istotne będzie oddziaływanie hałasu wzdłuż korytarza autostrady A4, a także dwóch istotnych linii kolejowych: Tarnów-Rzeszów oraz Gorlice-Jasło-Krosno. Wzdłuż tych ciągów komunikacyjnych notowane są przekroczenia norm hałasu. Według monitoringu środowiska, jedyne w regionie lotnisko w Mielcu nie notuje przekroczeń poziomów hałasu.

Problematyczny ze względu na hałas może być w regionie „Dorzecza Wisłoki” przemysł. Dla monitorowanych zakładów przemysłowych na terenie Podkarpacia, aż 33% notowała wartości przekraczające dopuszczalne normy hałasu. Tymczasem Dębica i Mielec są jednymi z bardziej uprzemysłowionych miast w całym województwie podkarpackim. Większość notowanych na podkarpaciu przekroczeń nie przekraczała 10dB.

Promieniowanie elektromagnetyczne

Jak wynika z badań monitoringu środowiska na terenie „Dorzecza Wisłoki” nie powinny występować problemy z przekraczaniem norm promieniowania elektromagnetycznego.

Gospodarka odpadami

Monitoring środowiska przyrodniczego realizowany przez WIOŚ w Rzeszowie oraz WIOŚ w Krakowie przyniósł podobne wnioski dla obszaru obydwu województw, w których zlokalizowane są gminy regionu „Dorzecza Wisłoki”. We wszystkich gminach ustanowiony został system selektywnego zbierania odpadów komunalnych, ale nie wszędzie selektywna zbiórka jest prowadzona w podziale na wszystkie obowiązujące frakcje. Nie w każdej gminie utworzono także tzw.: PSZOK-i, co w niektórych miejscach było związane z protestami okolicznej ludności.

Największym problemem gospodarki odpadami w obydwu województwach i w „Dorzeczu Wisłoki” jest zbyt słaby nadzór nad podmiotami zajmującymi się gospodarką odpadami oraz przedsiębiorstwami realizującymi tą gospodarką we własnym imieniu. Bardzo rzadko dochodzi do wymierzania kar za niewłaściwe postępowanie z odpadami, a także nie są w sposób terminowy i właściwy sporządzane sprawozdania z gospodarowania odpadami w ciągu roku.

Brak nadzoru skutkuje ciągłym zagrożeniem powstawania na obszarze „Dorzecza Wisłoki” nielegalnych miejsc składowania odpadów w lasach i na polach lub innych terenach przyrodniczych oddalonych od terenów zamieszkałych. Takie miejsca powstają na terenie obydwu województw każdego roku. Innym zagrożeniem jest nielegalne przetwarzanie odpadów, co w obydwu województwach przejawia się głównie w nieuprawnionym demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji. Nieprawidłowe magazynowanie odpadów bywa przyczyną pożarów składowisk, do czego w obydwu województwach dochodziło w ilości kilku przypadków rocznie.

Mimo stwierdzonych w raportach nieprawidłowości w większości gmin na terenie obydwu województw stwierdzono osiągnięcie wymaganych prawem poziomów odzysku i recyklingu odpadów, przy czym gorsze wyniki notowały gminy z województwa małopolskiego. Jako jedną z przyczyn niedomagań w zakresie gospodarki odpadami wskazywano niskie kwalifikację i zasoby kadrowe urzędów gmin, które zajmują się zarządzaniem odpadami.

Mitygacja i adaptacja do zmiany klimatu

Analiza dokumentów planistycznych gmin i powiatów z obszaru „Dorzecza Wisłoki” wykonana w 2019 roku wskazuje, że gminy identyfikują w wystarczającym stopniu zagrożenia związane z powodziami, suszą, podtopieniami, osuwiskami oraz silnym wiatrem. Jednak dla tych znanych już w gminach zagrożeń nie identyfikuje się skali ich występowania w przyszłości w postaci zmienionej w wyniku zmian klimatu. Problematyczna dla obszaru „Doliny Wisłoki”

jest kwestia identyfikacji zagrożeń wynikających z fal upałów oraz braku opadów śniegu, które nie są jeszcze w wystarczającym stopniu rozpoznane.

gorzej niż świadomość zagrożeń wygląda kwestia przygotowania się na ich wystąpienie. Dobrze zaprojektowane działania dotyczą powodzi, podtopień i osuwisk. Przykładem takiego przygotowania jest instalacja na rzece Wisłocy i jej dopływach automatycznego systemu ostrzegania o wzroście poziomu wody. Brak dobrze zaprojektowanych działań zidentyfikowano dla susz i silnego wiatru oraz tych zagrożeń, co do których nie ma świadomości wzrostu ryzyka.

Na znacznym obszarze „Dorzecza Wisłoki” realizowane są aktywnie przedsięwzięcia mające na celu ograniczanie emisji gazów cieplarnianych. Sprowadzają się one głównie do instalacji odnawialnych źródeł energii oraz termomodernizacji. Na terenie regionu występują korzystne warunki słoneczne. Brak nadzoru skutkuje ciągłym zagrożeniem powstawania na obszarze „Dorzecza Wisłoki” nielegalnych miejsc składowania odpadów w lasach i na polach lub innych terenach przyrodniczych oddalonych od terenów zamieszkałych. Gminy dorzecza Wisłoki rozwijają energetykę słoneczną, np. zrealizowały projekt „Instalacje systemów odnawialnych źródeł energii na terenie gmin należących do Związku Gmin Dorzecza Wisłoki”.

Większość gmin z obszaru regionu opracowała Plany Gospodarki Niskoemisyjnej, przy czym dla 22 gmin taki plan został opracowany we współpracy ze Związkiem Gmin Dorzecza Wisłoki. W wyniku realizowania wspólnych projektów na terenie „Dorzecza Wisłoki” funkcjonuje już kilka tysięcy solarnych systemów produkcji energii cieplnej lub elektrycznej. Wymieniono ponad 1000 kotłów do ogrzewania domów oraz przeprowadzono termomodernizację wybranych budynków użyteczności publicznej – głównie szkół.

Działalność Związku Gmin Dorzecza Wisłoki w zakresie ochrony środowiska godna jest osobnego odnotowania. Dzięki wieloletniej bliskiej współpracy gmin i powiatów, do tej pory zrealizowano m.in. 700 kilometrów kanalizacji, 200 kilometrów wodociągów, 17 oczyszczalni ścieków, 9650 instalacji kolektorów słonecznych na budynkach prywatnych, 103 instalacje solarne w budynkach użyteczności publicznej, 49 instalacji fotowoltaicznych na obiektach sportowych, szkołach, urzędach, oczyszczalniach ścieków, termomodernizację wielu szkół, domów kultury i urzędów oraz liczne projekty z zakresu edukacji ekologicznej, turystyki i rozwoju winiarstwa.

Edukacja ekologiczna

Nie wiadomo w pełni jaka jest świadomość mieszkańców „Dorzecza Wisłoki” w zakresie zmian klimatu. W projekcie LIFE Karpaty Łączą (LIFE16 GIE/PL/000648) w latach 2018-2019 przeprowadzono na terenie Związku Gmin Dorzecza Wisłoki ankietę dotyczącą tematyki zielonej infrastruktury na próbie 1094 osób. Wynika z niej, że 68% mieszkańców ZGDW jest zaznajomiona w tym pojęciu, co wydaje się wysokim wynikiem, ale nie mamy punktu odniesienia wobec pozostałych obszarów Polski czy Europy. Przeciętnie mniej osób kojarzy jednak z tego typu infrastrukturę, z rzekami (43%), zbiornikami wodnymi (45%) czy mokradłami (25%), które pełnią zadania związane z gospodarką wodną, będącą wiodącym motywem adaptacji do zmiany klimatu, mimo iż 54% osób kojarzy zieloną infrastrukturę z zapobieganiem powodziom i suszy. Z regulacją klimatu mieszkańcy ZGDW kojarzą zieloną infrastrukturę także w 54%. W pomocniczej, mniejszej liczebnie ankiecie dotyczące terenów zieleni w roku 2019 wzięło udział 100 osób z terenu ZGDW. Według jej wyników głównym sposobem na „zazielenienie” miejscowości jest dla największej liczby ankietowanych (38%)

zagospodarowanie do celów rekreacyjnych naturalnych terenów zielonych – brzegów rzek (32%) lub terenów podmokłych (6%). Inną propozycją jest wykorzystanie wolnego terenu do tworzenia mini parków (zwłaszcza obok budynków użyteczności publicznej – 30%) i na innych terenach niezabudowanych (6%).

Kształtowaniu świadomości mieszkańców na rzecz zmian klimatu nie sprzyja fakt, iż tereny zlewni Wisłoki ulegają stopniowemu wyludnieniu ze względu na niższy niż przeciętnie w Polsce poziom rozwoju gospodarczego. Emigrują z tego terenu głównie ludzie młodzi, którzy nie widzą perspektyw swojego rozwoju na tym obszarze. Populacja obszaru zatem starzeje się, co rodzi problemy z możliwością percepcji nowych zjawisk i rozwiązań przez osoby starsze, możliwością reakcji na nie, oraz większą podatnością populacji na zagrożenia, takie jak wysokie temperatury (upały).

Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Znaczące oddziaływanie działań zawartych w strategii ponadlokalnej dotyczy głównie obszaru przewidywane do realizacji zbiornika zaporowego i elektrowni szczytowo-pompowej „Kąty Myscowa”. Obecnie jest to jeden z najcenniejszych przyrodniczo obszarów „Dorzecza Wisłoki”. Znajduje się on w bliskich źródłom Wisłoki terenach o wysokiej jakości wód płynących, wysokiej jakości powietrza, charakteryzującym się niskim stopniem przekształcenia krajobrazem oraz otoczony licznymi obszarami chronionymi, w tym obszarami Natura 2000 (PLB180002 – Beskid Niski, PLH180001 – Ostoja Magurska, PLH180015 – Łysa Góra). Miejsce realizacji elektrowni szczytowo-pompowej, czyli Łysa Góra, objęta jest także częściowo rezerwatem przyrody.

3.2 Ocena przewidywanych zmian w stanie środowiska w przypadku odstąpienia od realizacji ustaleń projektu SRPL

Bez realizacji strategii ponadlokalnej „Dorzecza Wisłoki” stan środowiska przyrodniczego będzie się w niektórych aspektach w niewielkim stopniu poprawiał, ale w niektórych pogarszał.

Niekorzystne zmiany w zakresie stanu środowiska bez realizacji SRPL wystąpią prawdopodobnie w zakresie ochrony przyrody, w tym w szczególności ochrony terenów niezabudowanych przez urbanizacją. Jest to związane z niskim przygotowaniem samorządów dorzecza do aktywnego zarządzania terenem. Bez jej realizacji wiele terenów zostałoby przejętych na cele urbanizacji bez odpowiedniej koordynacji, zagrażając także realizacji innych celów ochrony środowiska, np. adaptacji do zmiany klimatu. SRPL, w ramach której przygotowany jest model funkcjonalno-przestrzenny regionu oraz zasady kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej daje solidną podstawę do wzmocnienia tego aspektu zarządzania regionem.

Nawet bez realizacji SRPL należy spodziewać się poprawy jakości powietrza w regionie. Poprawa ta jest obserwowana już w ostatnich latach. Wynika ona z niezależnej od siebie oraz od przygotowania strategii ponadlokalnej realizacji programów ochrony powietrza w obydwu województwach. Na terenie „Dorzecza Wisłoki” realizowane są więc przedsięwzięcia w zakresie termomodernizacji, wymiany kotłów czy instalacji odnawialnych źródeł energii. Realizacja SRPL będzie jednak sprzyjała przyspieszeniu tych procesów, gdyż jej istotnym komponentem jest realizacja działań w zakresie odnawialnych źródeł energii.

SRPL nie przewiduje działań nakierowanych na likwidację przekroczeń hałasu. Stan akustyczny regionu „Dorzecza Wisłoki” bez realizacji strategii będzie ulegał prawdopodobnie nieznacznej poprawie, ponieważ należy spodziewać się realizacji działań naprawczych czy modernizacyjnych, które będą obejmowały eliminację miejsc o ponadnormatywnych poziomach hałasu. Dotyczy to głównie okolic dróg krajowych oraz linii kolejowych o znaczeniu krajowym, a być może także okolic dróg wojewódzkich.

Dotychczasowe wysiłki w zakresie inwestycji w oczyszczanie ścieków i zapobieganie zanieczyszczeniu wód nie były wystarczające, aby poprawić ich stan do poziomów oczekiwanych przez prawo. Mimo to jakość wód powierzchniowych, zwłaszcza w zakresie chemicznym, poprawiała się. Utrzymanie tego trendu należy przewidywać w latach kolejnych. Realizacja SRPL będzie sprzyjała przyspieszeniu poprawy jakości wód, gdyż działania w zakresie wodociągów i kanalizacji są istotnym składnikiem działań strategii.

SRPL nie odnosi się do problematyki pól elektromagnetycznych, więc w tym zakresie nie należy spodziewać się znacznych zmian dotychczasowego stanu środowiska. Wielkość promieniowania powinna pozostać na aktualnym poziomie lub nieznacznie wzrosnąć, ale w zakresie nie wywołującym przekroczenia obowiązujących norm.

W zakresie gospodarki odpadami jakość działań samorządów ulega ciągłej poprawie w wyniku niezależnej od celów SRPL działalności służb ochrony środowiska oraz dostosowania do nadrzędnego w tym zakresie prawodawstwa Unii Europejskiej. Realizacja SRPL pomoże utrwalić ten trend, gdyż przewiduje działania w zakresie gospodarki odpadami.

Bez realizacji strategii ponadlokalnej najściślej realizowanym elementem ochrony środowiska będzie mitygacja i adaptacja do zmiany klimatu. To prawda, iż w regionie „Dorzecza Wisłoki” realizowane są liczne działania ograniczające emisję gazów cieplarnianych oraz adaptacyjne do zmian klimatu, jednak ich skala nie jest adekwatna do potrzeb i celów w tym zakresie. Utrzymanie prędkości realizowanych działań z pewnością będzie przyczyniało się do obniżenia emisji gazów cieplarnianych, ale tempo będzie niskie. SRPL, wraz z przewidzianymi w niej działaniami w zakresie odnawialnych źródeł energii, przyspieszy realizację celów redukcyjnych. Podobnie w zakresie adaptacji do zmiany klimatu w regionie są i będą podejmowane działania inwestycyjne i edukacyjne zwiększające skalę adaptacji, ale nie będzie to tempo pozwalające na pełną adaptację regionu do występującego ryzyka.

Bez realizacji SRPL poziom świadomości ekologicznej będzie stabilny, a być może ulegnie pogorszeniu ze względu na zmianę struktury demograficznej ludności zamieszkującej analizowany obszar.

4. POWIĄZANIA PROJEKTU SRPL Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

4.1 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym i wojewódzkim istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu

Dokumenty strategiczne	Strategia rozwoju ponadlokalnego dorzecza Wisłoki 2022 – 2030 – cele strategiczne, a zapisy w dokumentach strategicznych				Ocena powiązania SRPL z zapisami w dokumentach
	1. Infrastruktura i usługi społeczne odpowiadające oczekiwaniom mieszkańców i wyzwaniom przyszłości	2. Bardziej konkurencyjna gospodarka wykorzystująca endogeniczny potencjał obszaru, w szczególności walory turystyczne Dorzecza Wisłoki	3. Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego oraz poprawa bezpieczeństwa energetycznego	4. Bezpieczna i nowoczesna infrastruktura zapewniająca warunki dla zrównoważonego rozwoju	
ŚWIATOWE					
Cele Zrównoważonego Rozwoju ONZ “Przekształcanie naszego świata: Agenda na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030” (Agenda 2030)	CEL 1. Wyeliminować ubóstwo we wszystkich jego formach na całym świecie. CEL 3. Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt. CEL 4. Zapewnić wszystkim ludziom wysokiej jakości edukację oraz promować uczenie się przez całe życie. CEL 10. Zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami.	CEL 8. Promować stabilny i inkluzyjny wzrost gospodarczy, pełne i produktywnie zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi. CEL 9. Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność.	CEL 6. Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi. CEL 7. Zapewnić wszystkim dostęp do źródeł stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie. CEL 13. Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom. CEL 15. Chronić, przywrócić oraz	CEL 9. Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność. CEL 11. Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu.	SRPL nawiązuje wyraźnie do większości celów zrównoważonego rozwoju ONZ. Nie mają wyraźnego odzwierciedlenia w strategii cele 2 (rolnictwo), 5 (równość płci), 14 (ochrona mórz), 16 (dobre rządzenie), 17 (partnerstwo).

	CEL 12. Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji.		promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustynnienie, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej.		
Porozumienie Paryskie			Powstrzymanie wzrostu globalnej średniorocznej temperatury na świecie znacznie niższego niż 2°C powyżej wysokości sprzed epoki przemysłowej oraz dążenie do ograniczenia wzrostu nawet do 1,5°C.		SRPL w celu 3 nawiązuje do Porozumienia Paryskiego poprzez zaplanowanie działań na rzecz rozwoju odnawialnych źródeł energii i ograniczenia zużycia energii w budynkach.
EUROPEJSKIE					
8. Program działań w zakresie środowiska UE (8 EAP)			Program wskazuje sześć priorytetowych celów tematycznych: ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, adaptacja do zmiany klimatu, model regeneracyjnego wzrostu, zerowy poziom emisji zanieczyszczeń, ochrona i przywrócenie bioróżnorodności oraz ograniczenie głównych		SRPL nawiązuje do wybranych celów 8 EAP w celu 3, poprzez działania promujące OZE, adaptację do zmiany klimatu, ograniczenie ilości odpadów i zanieczyszczenia powietrza czy edukację ekologiczną. SRPL w mniejszym stopniu

			skutków środowiskowo-klimatycznych związanych z produkcją i konsumpcją.		zwraca uwagę na ochronę i przywrócenie bioróżnorodności, poza działaniami w zakresie zieleni miejskiej.
REPowerEU			<p>REPowerEU to plan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oszczędzania energii - produkcji ekologicznej energii - dywersyfikacji dostaw energii. <p>Przewiduje m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - większe ambicje w obszarze oszczędności energii dzięki podniesieniu unijnego celu w zakresie efektywności energetycznej na 2030 r. z 9 do 13 proc. - podniesienie europejskiego celu w zakresie odnawialnych źródeł energii do 2030 r. z 40 do 45 proc. - przyspieszenie wykorzystania wodoru: zwiększenie do 2025 r. mocy produkowanych elektrolizerów do 17,5 GW, aby móc produkować na terenie Unii 10 mln ton wodoru odnawialnego i pobudzić przemysł UE. 		SRPL w celu 3 wpisuje się w założenia i działania planu REPowerEU związane z rozwojem OZE, oszczędzaniem energii oraz wykorzystaniem wodoru.

<p>Europejski Zielony Ład, w tym cele pakietu Fit for 55</p>			<p>Neutralność klimatyczna i ograniczenie emisji o 55 do 2030 roku, zapewnienie czystej energii oraz wzrost efektywności energetycznej, czysta gospodarka o obiegu zamkniętym.</p>	<p>Przejdzie na zrównoważoną mobilność.</p>	<p>SRPL nawiązuje w celu 3 do głównych kierunków EZŁ w zakresie klimatu, gospodarki odpadami, gospodarki wodnej oraz w celu 4 w zakresie zrównoważonej mobilności. SRPL nie w pełni odzwierciedla cele w zakresie zrównoważonego rolnictwa (łańcucha żywnościowego), ochrony bioróżnorodności, eliminowania zanieczyszczeń przemysłowych.</p>
<p>Strategia fala renowacji na potrzeby Europy – ekologizacja budynków, tworzenie miejsc pracy, poprawa jakości życia</p>			<p>Podwojenie prędkości renowacji budynków i pogłębienie jej zakresu w ciągu najbliższych 10 lat.</p>		<p>SRPL nawiązuje w celu 3 do głównego celu Strategii Fala Renowacji.</p>
<p>Strategia na rzecz zrównoważonej i inteligentnej mobilności – europejski transport na</p>				<p>Do 2030 roku 100 europejskich miast a także transport publiczny na dystansie do 500 km, będą neutralne dla klimatu.</p>	<p>SRPL nawiązuje w celu 4 do głównego celu Strategii Mobilności UE do roku 2030 poprzez inwestycje w transport zbiorowy, niskoemisyjny.</p>

drodze ku przyszłości					
Strategia od pola do stołu		Przeznaczenie do 2030r. co najmniej 25 proc. gruntów rolnych na rolnictwo ekologiczne.			Strategia w celu 2 nawiązuje do celu dotyczącego rolnictwa ekologicznego poprzez wspieranie rozwoju ekologicznego rolnictwa i małego przetwórstwa w zakresie produkcji żywności wysokiej, wspieranie działań na rzecz skracania łańcuchów dostaw w myśl zasady „od pola do stołu”.
Plan działania UE: „W kierunku zerowego zanieczyszczenia powietrza, wody i gleby”			Poprawienie jakości powietrza, aby zredukować liczbę przedwczesnych zgonów spowodowanych zanieczyszczeniem powietrza o 55 proc.; Poprawienie jakości wody poprzez ograniczenie ilości zanieczyszczeń, odpadów z tworzyw sztucznych w morzu (o 50 proc.) i uwalnianych do środowiska mikrodrobin plastiku (o 30 proc.); Ograniczenie o 25 % powierzchni ekosystemów UE, w których zanieczyszczenie		SRPL nawiązuje do celów Planu działań w celu 3, poprzez działania eliminujące niską emisję, ograniczające ilości odpadów i związane z budową/modernizacją oczyszczalni ścieków oraz rozbudową i modernizacją sieci kanalizacyjnej.

			powietrza zagraża różnorodności biologicznej; Znaczne ograniczenie wytwarzania odpadów ogółem i zredukowanie o 50 proc. resztkowych odpadów komunalnych.		
Nowy plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym na rzecz czystej i bardziej konkurencyjnej Europy			W planie tym przedstawiono szereg powiązanych ze sobą inicjatyw mających na celu ustanowienie solidnych i spójnych ram polityki produktowej, które sprawią, że zrównoważone produkty, usługi i modele biznesowe będą normą i przekształcą wzorce konsumpcji, tak aby przede wszystkim zapobiegać powstawaniu odpadów.		W ramach celu 2 przewiduje wzmocnienie potencjału gospodarczego poprzez podniesienie jego atrakcyjności inwestycyjnej oraz wsparcie dla lokalnej przedsiębiorczości, rozwoju rolnictwa i sektora spożywczego oferującego produkty ekologiczne i tradycyjne, wysokiej jakości.
Budując Europę odporną na zmianę klimatu - nowa Strategia w zakresie przystosowania do zmiany klimatu			Intensyfikacja działań w całej gospodarce i całym społeczeństwie, aby przybliżyć je do realizacji wizji odporności na zmianę klimatu na 2050 r., (w 2050 r. unijne społeczeństwo będzie odporne na zmianę klimatu i w pełni przystosowane do		SRPL nawiązuje do celu nowej Strategii adaptacji w celu 3, poprzez działania zwiększające odporność obszaru „Dorzecza Wisłoki” na skutki zmiany klimatu. Przeciwdziałanie negatywnym skutkom zmiany klimatu związane będzie ze

			nieuniknionych skutków zmiany klimatu).		wzmocnieniem i uporządkowaniem gospodarki wodnej na obszarze „Dorzecza Wisłoki”, rozwojem zielonej infrastruktury, wsparciem dla służby ratunkowych, edukacją ekologiczną.
Nowa strategia leśna UE na rzecz lasów i sektora leśno-drzewnego			Zagwarantowanie i wykazanie, że wszystkie lasy w UE są zarządzane zgodnie z zasadami zrównoważonej gospodarki leśnej oraz że zwiększono wkład UE w działania na rzecz promowania zrównoważonej gospodarki leśnej i ograniczania wylesiania na szczeblu globalnym. Ochrona społeczności wiejskich i miejskich, ochrona lasów i wzmacnianie usług ekosystemowych.		SRPL w pewnym stopniu nawiązuje do Strategii Leśnej UE poprzez dążenie do wzmocnienia kluczowych usług związanych ze środowiskiem, w tym zielono-niebieskiej infrastruktury na terenach miejskich i wiejskich. SRPL nie w pełni nawiązuje do celów nowej strategii leśnej.
Strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 (SRB2030)			W strategii zawarto konkretne zobowiązania i działania, które należy zrealizować do 2030 r.: Utworzenie w całej UE większej sieci obszarów chronionych na lądzie i na morzu.	Brak utraty terenów zieleni w miastach do 2030 roku i wzrost ilości terenów zieleni w miastach do 2040 i 2050 roku.	SRPL nawiązuje w celu 3 i 4 do jednego z głównych celów SRB2030 poprzez działania na rzecz rozbudowy ilości terenów zielonych w miastach.

			Rozpoczęcie planu odbudowy zasobów przyrodniczych. Wprowadzenie środków umożliwiających niezbędną zmianę transformacyjną. Wprowadzenie środków mających na celu sprostanie globalnemu wyzwaniu, jakim jest zachowanie bioróżnorodności.		SRPL w celu 3 w zakresie budowy zbiorników wodnych może zagrażać realizacji celu SRB2030 w zakresie ochrony obszarów Natura 2000, usuwania barier dla przepływu wody i połączenia 25000 km środowisk wodnych do roku 2030 roku.
Strategia UE do roku 2050 Czysta Planeta dla Wszystkich			Wizja przyszłości neutralnej dla klimatu obejmuje prawie wszystkie dziedziny polityki UE.		SRPL nawiązuje w celu 3 do głównego celu Strategii 2050 UE poprzez działania w dziedzinie ochrony i adaptacji do zmiany klimatu.
KRAJOWE					
Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – SOR	Rozwój społeczny. W ramach realizacji tego postulatu proponuje się podjęcie działań m.in. na rzecz poprawy dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.	Rozwój terytorialnie równoważony. W ramach realizacji tego postulatu proponuje się podjęcie działań m.in. wzrostu i poprawy wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy; zrównoważonego rozwoju wykorzystującego indywidualne potencjały endogeniczne	Rozwój potencjału środowiska naturalnego na rzecz obywateli i firm, stopniowe zmniejszenie emisji zanieczyszczeń, zmniejszenie odpływu wody z terytorium Polski, sprawna gospodarka odpadami, obejmująca ich wtórne wykorzystywanie surowcowe i energetyczne, wykorzystanie ciepła ziemi i innych	Zachowanie i rozwój dziedzictwa kulturowo - przyrodniczego zostaną wsparte działaniami istotnymi dla sprawności gospodarki przestrzennej i planowania przestrzennego, w tym realizacją zasady wtórnego użytkowania przestrzeni w procesach inwestycyjnych.	SRPL nawiązuje do SOR w celu 1 związanym z rozwojem Infrastruktury i usług społecznych odpowiadającym oczekiwaniom mieszkańców i wyzwaniom przyszłości, w celu 2 związanym z wykorzystaniem endogenicznego potencjału obszaru, w szczególności walory

		poszczególnych terytoriów.	odnawialnych źródeł energii, obniżenie ryzyka klęsk żywiołowych – to wszystko wymaga racjonalizacji zarządzania zasobami środowiska, uruchomienia potencjału innowacyjnego.		<p> turystyczne Dorzecza Wisłoki, w celu 3 i 4 w znacznym stopniu nawiązuje do działań związanych z gospodarką przestrzenną poprzez ustalenia i rekomendacje dla kształtowania polityki przestrzennej oraz model struktury funkcjonalno-przestrzennej „Dorzecza Wisłoki”, który zakłada integrację systemu przyrodniczego oraz uporządkowanie przestrzeni. </p>
<p> Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 </p>			<p> Kierunek działań dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmiany klimatu. Kierunek działań dostosowanie sektora energetycznego do zmiany klimatu. Kierunek działań monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmiany klimatu (miasta i obszary wiejskie). </p>		<p> SRPL nawiązuje w celu 3 do celów i kierunków działania SPA2030 poprzez działania w dziedzinie ochrony i adaptacji do zmiany klimatu. </p>

<p>Strategia zrównoważonego rozwoju transportu do 2030 roku (SRT2030)</p>			<p>Głównym celem krajowej polityki transportowej przedstawionej w strategii jest zwiększenie dostępności transportowej kraju oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego przez utworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego na poziomie krajowym, europejskim i globalnym. Osiągnięcie tego celu pozwoli na rozwijanie dogodnych warunków, sprzyjających stabilnemu rozwojowi gospodarczemu kraju.</p> <p>Realizacja celu głównego w perspektywie do 2030 r. wymaga podjęcia m.in. następujących działań: budowy zintegrowanej i wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce; zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności (chodzi m.in. o promocję transportu zbiorowego);</p>	<p>SRPL wpisuje się w cele SRT2030 poprzez dążenie do rozwoju systemu transportowego, w szczególności transportu zbiorowego w celu 4.</p>
--	--	--	--	--

				poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów.	
Polityka energetyczna Polski do 2040 r			Rozwój rynków energii (w szczególności rynek wodoru). Rozwój odnawialnych źródeł energii Poprawa efektywności energetycznej.		SRPL w swoim celu 3 proponuje kierunki działania polegające na ograniczaniu zjawiska niskiej emisji i poprawy efektywności energetycznej budynków i infrastruktury oraz na rozwoju produkcji, magazynowania i dystrybucji energii z OZE wpisując się tym samym w cele Polityki energetycznej Polski do 2040 r.
Krajowy Plan na rzecz Energii i Klimatu 2021-2030 – KPEiK 2030			Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 wyznacza cele klimatyczno-energetyczne na 2030 r., m.in.: - 7% redukcji emisji gazów cieplarnianych w sektorach nieobjętych systemem ETS w porównaniu do poziomu w roku 2005, - 21-23% udziału OZE w końcowym zużyciu energii brutto (cel 23% będzie możliwy do osiągnięcia w sytuacji przyznania Polsce dodatkowych środków		SRPL nawiązuje w celu 3 do celów KPEiK2030 poprzez działania w zakresie rozwoju OZE oraz efektywności energetycznej budynków.

			<p>unijnych, w tym przeznaczonych na sprawiedliwą transformację), uwzględniając:</p> <p>roczny wzrost udziału OZE w ciepłownictwie i chłodnictwie o 1,1 pkt. proc. średniorocznie, wzrost efektywności energetycznej o 23% w porównaniu z prognozami PRIMES2007, redukcję do 56-60% udziału węgla w produkcji energii elektrycznej.</p>		
<p>Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej – PEP2030</p>			<p>Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód, likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania, gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym, przeciwdziałanie zmianie klimatu, adaptacja do zmiany klimatu oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych, edukacja ekologiczna, w</p>	<p>Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu.</p>	<p>SRPL nawiązuje wyraźnie w celu 3 do celów i kierunków działania PEP2030, natomiast w celu 4 do kierunków działania związanych krajobrazem poprzez dążenie do poprawy struktury funkcjonalno-przestrzennej. W zakresie budowy zbiorników wodnych może zagrażać realizacji celu PEP2030 w zakresie ochrony bioróżnorodności w tym obszarów Natura 2000.</p>

			tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji, usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.		
Plan przeciwdziałania skutkom suszy - PPSS			Przeciwdziałanie skutkom suszy; cel szczegółowy: Zwiększanie retencji na obszarach dorzeczy.		Obszar objęty SRPL narażony jest na negatywne skutki zmiany klimatu, w tym suszy. Strategia w celu 3 proponuje kierunki działania 3.1. zmierzające do zwiększenia retencji wody na obszarze dorzecza Wisłoki nawiązując tym samym do celów PPSS. Jednak działania hydrotechniczne mogą stanowić zagrożenie w zakresie ochrony różnorodności biologicznej w tym obszarów Natura 2000.
Program przeciwdziałania niedoborowi wody na lata 2022-2030 z perspektywą do roku 2030 - PPNW			Wskazanie i realizacja działań z zakresu budowy zintegrowanego systemu naturalnej i sztucznej retencji wodnej.		SRPL w celu 3 proponuje kierunki działania 3.1. zmierzające do zwiększenia retencji wody na obszarze dorzecza Wisłoki

					nawiązując tym samym do celów PPNW Budowa zbiornika wodnego Kąty-Myscowa zapisana w Strategii jest wpisana do PPNW jako inwestycja o wysokim stopniu pilności. Jednak działania hydrotechniczne mogą stanowić zagrożenie w zakresie ochrony różnorodności biologicznej w tym obszarów Natura 2000.
Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły - PZRP			Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego; Utrzymanie oraz zwiększenie istniejącej zdolności retencyjnej zlewni w regionie wodny; Ograniczenie istniejącego zagrożenia powodziowego; Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym - doskonalenie skuteczności reagowania ludzi, firm i instytucji publicznych na powódź.		Obszar objęty strategią narażony jest na występowanie podtopień związanych z deszczami nawałnymi. Dodatkowo stale utrzymuje się ryzyko powodziowe pochodzące od rzeki Wiśłoki i jej dopływów oraz częściowo Wisły. Strategia w celu 3 proponuje kierunki działania 3.1. zmierzające do wzmocnienia ochrony przeciwpowodziowej na obszarze „Dorzecza Wiśłoki” nawiązując

					<p>tym samym do celów PZRP.</p> <p>Budowa zbiornika wodnego Kąty-Myscowa zapisana w Strategii jest wpisana do Planu zarządzania ryzykiem powodziowym jako inwestycja strategiczna – techniczna.</p> <p>Jednak działania hydrotechniczne mogą stanowić zagrożenie w zakresie ochrony różnorodności biologicznej w tym obszarów Natura 2000.</p>
<p>Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (druga aktualizacja, IIaPGW)</p>			<p>Cel: osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód oraz ekosystemów od wód zależnych, poprawę stanu zasobów wodnych, poprawę możliwości korzystania z wód, zmniejszenie ilości wprowadzanych do wód lub do ziemi substancji mogących negatywnie oddziaływać na wody.</p>		<p>Zgodnie z art. 326 ustawy Prawo wodne ustalenia planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza uwzględnia się w strategii rozwoju ponadlokalnego. SRPL wspiera realizację celu przez działania z zakresu ochrony przeciwpowodziowej i zwiększające odporność na skutki zmian klimatu oraz dotyczące infrastruktury i usług kluczowych dla środowiska.</p>

<p>Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2030 (KSRR2030)</p>	<p>Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym.</p>	<p>Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych.</p>	<p>Podstawowe obszary zainteresowania polityki regionalnej na obszarach problemowych po roku 2021 to usługi w zakresie: Zaopatrzenia w wodę; Oczyszczania ścieków; Gospodarki odpadami; Ograniczania emisji zanieczyszczeń powietrza.</p>	<p>Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.</p>	<p>SRPL nawiązuje do celów szczegółowych 2 i 3 KSRR 2030 w celach 1, 2; do celów szczegółowych 1 i 2 KSRR w celu 3; w celu 4 nawiązuje do celu szczegółowego 1 KSRR 2030.</p>
<p>Aktualizacja krajowego planu ochrony powietrza (aKPOP) do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.)</p>			<p>Osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, tam gdzie są one przekraczane oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu drobnego PM_{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia. Dążenie do osiągnięcia w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych</p>		<p>SRPL poprzez działania w zakresie celu 3: poprawę efektywności energetycznej budynków, promowanie OZE, edukację ekologiczną w pełni wpisuje się w cele aKPOP.</p>

			przepisami prawa unijnego.		
Krajowa polityka miejska 2030	Miasto dostępne – niwelowanie barier, gwarancja zapewnienia równych szans mieszkańcom i ich uczestniczenia w życiu społeczności oraz dostępie do usług publicznych, niezależnie od wielkości i umiejscowienia w strukturze osadniczej.	Miasto produktywne – oparcie rozwoju na zdywersyfikowanej gospodarce. Miasto cyfrowe – wykorzystanie procesów transformacji cyfrowej na rzecz wzmocnienia relacji między zarządzającymi obszarem miejskim, mieszkańcami i organizacjami pozarządowymi.	Miasto zielone – przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu, ograniczanie emisji oraz odbudowywanie ekosystemów na obszarach miejskich.	Miasto kompaktowe – dążenie do rozwoju strukturalnego obszarów miejskich w sposób zrównoważony i odpowiedzialny, racjonalne wykorzystanie przestrzeni i dostępnych zasobów. Miasto sprawne – zdolność skutecznego zarządzania, efektywnego wykorzystywania zasobów własnych, współpracy między wszystkimi uczestnikami procesów rozwoju miejskiego.	SRPL w celach 1 i 2 związanych z zaspokojeniem potrzeb społeczeństwa oraz ze wzmocnieniem kompetencji cyfrowych i zwiększeniem stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych, w celu 3 związanych z przeciwdziałaniem skutkom zmiany klimatu, ograniczaniem emisji oraz zazielenianiem obszarów miejskich, w celu 4 związanych z uporządkowaniem struktury przestrzennej miast oraz poprzez opracowanie modelu funkcjonalno-przestrzennego jest zgodna i aktywnie zamierza realizować cele KPM związane ze zrównoważonym rozwojem miast.
Projekt Krajowego Planu gospodarki Odpadami do roku 2028			Zwiększanie świadomości społeczeństwa w zakresie ZPO i postępowania z odpadami;		SRPL w swoim celu 3 proponuje działania, które wpisują się w pełni w zestaw celów KPGO do roku 2028, w

			<p>Osiągnięcie następujących poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych:</p> <p>a. 55% dla roku 2025, b. 60% dla roku 2030, c. 65% dla roku 2035;</p> <p>Minimalizacja ilości składowanych odpadów:</p> <p>a. do 30% w roku 2025, b. do 20% w roku 2030, c. do 10% w roku 2035;</p> <p>Zwiększenie recyklingu organicznego poprzez propagowanie kompostowania bioodpadów „u źródła” przez mieszkańców;</p> <p>Zwiększenie efektywności systemu zbierania odpadów opakowaniowych w celu zapewnienia osiągnięcia celów dotyczących recyklingu.</p>		<p>szczegółności w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi oraz opakowaniowymi.</p>
<p>Długoterminową Strategię Renowacji Budynków</p>			<p>Dokument określa niezbędne działania pozwalające osiągnąć wysoką efektywność energetyczną i niskoemisyjność budynków w Polsce w perspektywie 2050 roku. W latach 2020-2030 zaplanowano</p>		<p>W ramach kierunku 3.2 zamierza się wspierać działania zmierzające do zmniejszenia energochłonności budynków i budowli prywatnych i publicznych, np. termomodernizacja, wymiana oświetlenia w</p>

			<p>termomodernizację 236 tys. budynków rocznie, w kolejnych latach 2030-2040 – 271 tys. budynków, w latach 2040-2050 – 244 tys. budynków, a w 2021-2050 – zostało zaplanowanych 7,5 mln termomodernizacji. Strategia zakłada średnie roczne tempo termomodernizacji na poziomie ok. 3,8% przy założeniu, że do 2050 roku 65% budynków osiągnie wskaźnik EP nie większy niż 50 kWh/m²·rok. Zakłada się, że udział głębokiej termomodernizacji będzie stopniowo rósł przy jednoczesnym stosowaniu etapowej termomodernizacji pozostałych budynków. To przełoży się na poprawę jakości powietrza jednocześnie stworzy podstawy do transformacji w kierunku gospodarki neutralnej klimatycznie.</p>		<p>budynkach na energooszczędne, wymiana źródeł ciepła, instalacja odnawialnych źródeł energii. Stosowane będą również inteligentne systemy zarządzania energią w budynkach i w infrastrukturze. Poprawie stanu środowiska naturalnego służyć będą również inwestycje związane z modernizacją oświetlenia miejsc publicznych oraz oświetlenia drogowego. Priorytetem przy modernizacji oświetlenia powinny być działania zmierzające do wykorzystania energooszczędnych i inteligentnych technologii.</p>
REGIONALNE WOJ. PODKARPACKIE					

<p>Strategia Rozwoju Podkarpackie 2030</p>	<p>Wzmacnianie kapitału ludzkiego i społecznego jako podstawy umożliwiającej rozwój regionu oraz podnoszenie poziomu życia mieszkańców; Podniesienie jakości edukacji i jej dostosowanie do wyzwań społeczeństwa przyszłości; Wzrost poziomu adaptacyjności zawodowej i integracji społecznej w regionie; Rozbudowa wysokiej jakości sieci informacyjno-komunikacyjnej dla zapewnienia możliwości rozwojowych województwa oraz dostępności do usług; Zwiększenie dostępu obywateli do usług publicznych i podniesienie standardu ich świadczenia dla poprawy jakości życia i wzmacniania procesów rozwojowych; Poprawa dostępności mieszkańców do usług publicznych oraz zwiększenie ich kompleksowości i</p>	<p>Dostosowanie procesów gospodarczych do warunków wynikających ze współczesnych standardów środowiskowych; Tworzenie miejsc umożliwiających prowadzenie działalności gospodarczej i rozwój usług turystycznych.</p>	<p>Dostosowanie procesów gospodarczych do warunków wynikających ze współczesnych standardów środowiskowych; Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego regionu oraz optymalizacji wykorzystania energii i zwiększenie udziału OZE w bilansie energetycznym województwa; Zwiększenie odporności wszystkich struktur regionalnych na zagrożenia wynikające ze zmiany klimatu.</p>	<p>Rozbudowa infrastruktury służącej rozwojowi oraz optymalizacja wykorzystania zasobów naturalnych i energii przy zachowaniu dbałości o stan środowiska przyrodniczego; Poprawa wewnętrznej dostępności komunikacyjnej zapewniającej spójność przestrzenną regionu oraz integrację obszarów funkcjonalnych; Poprawa zarządzania przestrzenią oraz przeciwdziałanie występowaniu wykluczenia osób i obszarów ze względu na ograniczenia ekonomiczne czy infrastrukturalne</p>	<p>SRPL odpowiada na szereg celów związanych ze zrównoważonym rozwojem województwa podkarpackiego do roku 2030 w każdym swoim celu szczegółowym. SRPL w niewielkim stopniu odpowiada na cel w zakresie: zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego, w tym ochrona i poprawianie stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu.</p>
---	---	--	--	---	--

	podniesienie standardu dzięki wykorzystaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych.				
Regionalna Strategia Innowacji 2021-2030		Wzrost innowacyjności i konkurencyjności podkarpackich przedsiębiorstw.	Transformacja przedsiębiorstw umożliwiająca wdrażanie rozwiązań z zakresu GOZ, w tym w zakresie biogospodarki.		SRPL nawiązuje w celu 2 i 3 do celów Regionalnej Strategii Innowacji związanych ze zrównoważonym rozwojem.
Program ochrony powietrza (POP) dla strefy podkarpackiej z uwagi na stwierdzone przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 i poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz Plan Działań Krótkoterminowych			Ograniczanie emisji zanieczyszczeń do powietrza z ogrzewania indywidualnego. Stworzenie przez samorząd gminny systemu wsparcia wymiany źródeł ciepła na ekologiczne dla osób fizycznych. Zwiększanie udziału zieleni w wybranych miastach strefy podkarpackiej. Edukacja ekologiczna.		SRPL w celu 3 wpisuje się w 4 z 6 przewidzianych do realizacji działań w POP strefy podkarpackiej, czym w stopniu zadowalającym wypełnia cele programu.
Program ochrony środowiska 2020-2023 (per 2027)			CI1: Zapewnienie dobrego stanu środowiska w zakresie jakości powietrza oraz adaptacja do zmian klimatu; CI4: Przeciwdziałanie, minimalizowanie i usuwanie skutków		SRPL odpowiada w celu 3 na większość celów POŚ2020-2023 oprócz celów 2 (hałas), 3 (promieniowanie elektromagnetyczne), 6 (działalność

			<p>ekstremalnych zjawisk naturalnych oraz zwiększenie zasobów dyspozycyjnych wody dla społeczeństwa i gospodarki; CI5: Zrównoważone gospodarowanie wodami dla zapewnienia zapotrzebowania na wodę dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcia dobrego stanu wód; CI7: Ochrona powierzchni ziemi, gleb oraz minimalizowanie i usuwanie skutków zmiany klimatu, w tym osuwisk; CI8: Zagospodarowanie odpadów zgodne z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, ukierunkowane na gospodarkę o obiegu zamkniętym; CI9: Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego, w tym ochrona i poprawianie stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu, zasobów leśnych oraz rozwój trwałej, zrównoważonej i</p>		<p>wydobywczą), 10 (awarie przemysłowe).</p>
--	--	--	---	--	--

			wielofunkcyjnej gospodarki leśnej.		
Program strategicznego rozwoju transportu 2023				<p>Cel 2 Zwiększenie powiązań transportowych w regionie, w tym likwidowanie obszarów wykluczenia transportowego spowodowanego niskim zaludnieniem, obszarami górzystymi, obszarami o niskiej skali zatrudniania;</p> <p>Cel horyzontalny 1 Ograniczenie negatywnego oddziaływania sektora transportu na klimat oraz na regionalne środowisko naturalne; Cel horyzontalny 2 Wzmocnienie rozwiązań multimodalnych; Cel horyzontalny 3 Transport publiczny; Cel horyzontalny 4 Poprawa bezpieczeństwa w transporcie.</p>	<p>SRPL odpowiada głównie na cel 2 Programu rozwoju transportu województwa podkarpackiego oraz wszystkie cele horyzontalne poprzez działania zawarte w swoim celu 4, choć dążenie do ograniczenia negatywnego oddziaływania sektora na klimat i środowisko jest w SRPL widoczne w niewielkim stopniu.</p>
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030	Podniesienie poziomu życia mieszkańców województwa; Rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej.	Kształtowanie warunków rozwoju gospodarczego	Ochrona środowiska oraz racjonalne wykorzystanie jego zasobów; Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego	Poprawa spójności funkcjonalno-przestrzennej systemu osadniczego województwa; Poprawa dostępności komunikacyjnej województwa.	<p>SRPL odpowiada na wszystkie kierunki rozwoju zawarte w planie przestrzennego zagospodarowania województwa, w tym w szczególności na te związane z ochroną</p>

			województwa; Zapobieganie zagrożeniom i zanieczyszczeniom środowiska oraz minimalizowanie ich negatywnych skutków; Ochrona dziedzictwa kulturowego; Racjonalny rozwój gospodarki wodnej i ściekowej; Rozwój systemu gospodarki odpadami.		środowiska, głównie poprzez dążenie do uporządkowania struktury funkcjonalno-przestrzennej regionu.
REGIONALNE – WOJ. MAŁOPOLSKIE					
Strategia Małopolska 2030	Cel szczegółowy: Rozwój społecznie wrażliwy, sprzyjający rodzinie.	Cel szczegółowy: Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka.	Cel szczegółowy: Wysoka jakość środowiska i dążenie do neutralności klimatycznej.	Cel szczegółowy: Zrównoważony i trwały rozwój oparty na endogenicznych potencjałach.	SRPL w szerokim zakresie odpowiada na cele postawione w Strategii Małopolska 2030. Jednak w SRPL nie uwzględniono wszystkich aspektów, które uwzględniono w SM2030, np. kwestii rodzin, rynku pracy.
Program ochrony powietrza dla województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze (2020)			Działanie 1. Ograniczenie niskiej emisji i poprawa efektywności energetycznej.	Działanie 2. Ograniczenie emisji z sektora transportu, m.in. rozbudowa transportu zbiorowego, w szczególności połączeń między gminami miejskimi i zlokalizowanymi wokół gminami ościennymi; tworzenie regularnych połączeń autobusowych przede wszystkim w	SRPL w celu 3 i 4 wpisuje się w co najmniej 2 z 3 przewidzianych w POP kierunków działania, tj. poprzez zwiększenie efektywności energetycznej oraz ograniczenie emisji z transportu na skutek rozwoju sieci

				miejscach, gdzie nie istnieje (bądź nie jest ona regularna) komunikacja autobusowa.	transportu publicznego.
Regionalny Plan Działań dla Klimatu i Energii (2020)			<p>Redukcja emisji gazów cieplarnianych i zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów, przy dążeniu do pełnej realizacji celu UE w ich zakresie do roku 2030. Zwiększenie dynamiki rozwoju instalacji OZE w latach 2020–2030 w zakresie produkcji ciepła i chłodu oraz energii elektrycznej, przy dążeniu do pełnej realizacji celu UE w ich zakresie do roku 2030.</p> <p>Poprawa efektywności energetycznej istniejących budynków (trwałe zmniejszenie zapotrzebowania na energię), Zwiększenie małej retencji wód.</p> <p>Przeciwdziałanie powodziom i ograniczenie skutków susz.</p> <p>Dostosowanie lasów do zmiany klimatu (zwiększenie ilości zalesionych gruntów).</p> <p>Wzrost pochłaniania CO₂ przez tereny zielone w miastach. Ochrona</p>	<p>Utrzymanie dominującej roli i zwiększenie udziału transportu zbiorowego w systemie transportowym (kreowanie bezpiecznego i niezawodnego transportu publicznego).</p> <p>Budowa zintegrowanego i nowoczesnego systemu transportowego, jako kluczowego ogniwa w budowaniu spójności ekonomicznej, terytorialnej oraz społecznej województwa.</p>	<p>SRPL zbiega się z kierunkami działań nakreślonymi w Regionalnym Planie Działań dla Klimatu i Energii w większości swoich działań.</p>

			trwałych użytków zielonych.		
Program Strategiczny Ochrona Środowiska (2021)		Edukacja, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji, monitoring i zarządzanie.	Przeciwdziałanie zmianie klimatu i ochrona powietrza. Adaptacja do zmiany klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych.	Zrównoważone korzystanie ze środowiska.	SRPL zbiega się z większością proponowanych w PSOŚ celów i działań, choć nie przewiduje np. kształtowania wzorców zrównoważonej konsumpcji. SRPL nie odnosi się do kwestii hałasu, pól elektromagnetycznych.
Strategia rozwoju transportu w województwie małopolskim na lata 2010-2030				Strategia zawiera osobne cele sformułowane na poziomie poszczególnych środków transportu: drogownictwa, kolejnictwa, lotnictwa i żeglugi śródlądowej oraz cel międzygałęziowy. Głównym założeniem dla strategicznego planowania rozwoju transportu w Małopolsce jest traktowanie poszczególnych gałęzi transportu jako elementów jednego, wspólnego systemu transportowego, spełniającego określone cele gospodarcze i społeczne, przy jednoczesnym	SRPL nie odnosi się do celów dot. lotnictwa i żeglugi śródlądowej poza tym można uznać ją za zbieżną z pozostałymi celami.

				uwzględnieniu celów strategicznych dla rozwoju poszczególnych gałęzi transportu.	
--	--	--	--	--	--

4.2 Dokumenty strategiczne gmin¹ wchodzących w zakres zainteresowania SRPL i prognozy oddziaływania na środowisko

---

¹ Opisano jedynie uzyskane z gmin aktualne dokumenty strategiczne szczególności odnoszące się do problematyki ochrony środowiska po jednym dla każdej z gmin wchodzących w skład „Dorzecza Wisłoki”. Na zielono opisane są powiązania pomiędzy opisywanymi dokumentami, a SRPL w kwestiach środowiskowych.

Nazwa dokumentu strategicznego	Krótka charakterystyka dokumentu strategicznego oraz jak wpisuje się w cele Strategii Rozwoju Ponadregionalnego „Dorzecze Wisłoki” na lata 2022-2030
Strategia Rozwoju Lokalnego gminy Biecz w perspektywie do 2025 roku	<p>Strategia Rozwoju Lokalnego gminy Biecz ma służyć realizacji celu stworzenia spójnego środowiska rozwojowego na bazie urzędu miasta, jednostek podległych oraz instytucji partnerskich w głównych obszarach: edukacja, sprawy społeczne, przedsiębiorczość, turystyka, kultura. Strategia bardzo dokładnie precyzuje jakie zadania i inwestycje powinny być podjęte w gminie w ramach założonych w Strategii celów (w tym termomodernizacja obiektów gminnych w tym wymiana źródeł ciepła wraz z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii).</p> <p>SRPL jest powiązana z powyższym dokumentem poprzez wyznaczony cel: Ograniczenie zjawiska niskiej emisji i poprawa efektywności energetycznej budynków i infrastruktury.</p>
Strategia Rozwoju gminy Borowa na lata 2015-2023	<p>Strategia Rozwoju gminy Borowa jest dokumentem strategicznym zawierającym analizy obecnego stanu, opis wizji rozwoju, misję strategii oraz cele na poziomie strategicznym i operacyjnym. Gmina dąży do bycia zintegrowaną wspólnotą lokalną, z optymalną infrastrukturą mającą wpływ na warunki życia, lokalne miejsca pracy oraz przyjazne otoczenie wynikające z troski o przyrodę oraz dziedzictwo kulturowe. Cele strategiczne dokumentu to: zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa oraz dobrych warunków życia z racjonalnym wykorzystaniem zasobów oraz poszanowaniem środowiska naturalnego; stymulowanie rozwoju przedsiębiorczości oraz promocja gminy Borowa; rozszerzenie i podniesienie standardu usług publicznych oraz modernizacja infrastruktury społecznej.</p> <p>SRPL jest powiązana z powyższym dokumentem poprzez swoje cele strategiczne i kierunki działania oraz wizję rozwoju zgodnie z którą „Dorzecze Wisłoki” rozwijać się będzie w sposób zrównoważony uwzględniający założenia Europejskiego Zielonego Ładu, łącząc dynamiczny rozwój z troską o zachowanie walorów środowiska dla przyszłych pokoleń.</p>
Program Ochrony Środowiska dla gminy Brzostek	<p>Program Ochrony Środowiska dla gminy Brzostek z 2021 roku określa cele i kierunki działań w zakresie ochrony środowiska jakie będą realizowane na terenie gminy Brzostek. Celem nadrzędnym POŚ jest poprawa stanu środowiska i podniesienie walorów przyrodniczych gminy poprzez działania prowadzone zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Cele szczegółowe dotyczą: ochrony klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami i zasobów przyrodniczych.</p> <p>SRPL jest powiązana z powyższym dokumentem poprzez wyznaczony cel: Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego a w tym Ochrona przeciwpowodziowa „Dorzecza Wisłoki” i zwiększenie odporności obszaru na skutki zmiany klimatu.</p>
Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Brzyska na lata 2021-2030 (PGN)	<p>PGN jest strategicznym dokumentem, który wyznacza kierunki dla gminy Brzyska na lata 2021-2030, w zakresie działań inwestycyjnych i nie inwestycyjnych w obszarach związanych z użytkowaniem energii: w budownictwie, transporcie, energetyce, gospodarce odpadami i wodno-ściekowej. PGN został opracowany w celu przedstawienia koncepcji działań służących poprawie jakości powietrza na terenie gminy, w tym ograniczenia emisji gazów</p>

	<p>cieplarnianych i ograniczenia niskiej emisji poprzez zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz redukcję zużycia energii finalnej i poprawy efektywności energetycznej.</p> <p>SRPL jest powiązana z powyższym dokumentem poprzez wyznaczony cel: Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego oraz poprawa bezpieczeństwa energetycznego i w ramach tego kierunki działań: Ochrona przeciwpowodziowa „Dorzecza Wisłoki” i zwiększenie odporności obszaru na skutki zmian klimatu; Ograniczenie zjawiska niskiej emisji i poprawa efektywności energetycznej budynków i infrastruktury; Rozwój produkcji, magazynowania i dystrybucji energii z OZE; Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury i usług kluczowych dla środowiska „Dorzecza Wisłoki”.</p>
Program Ochrony Środowiska gmina Czarna na lata 2020-2023 z perspektywą na lata 2024-2027	<p>Program Ochrony Środowiska gminy Czarna jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ochrony środowiska na terenie gminy, wyznacza podstawowe cele i zadania środowiskowe, zawiera analizę aktualnego stanu środowiska oraz opis zadań niezbędnych dla rozwiązania problemów związanych z ochroną środowiska.</p> <p>SRPL jest powiązana z powyższym dokumentem poprzez swoje cele związane z ochroną i poprawą stanu środowiska naturalnego.</p>
Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gmin: Miasto Krosno, Chorkówka, Jedlicze, Korczyna, Krościenko Wyżne, Miejsce Piastowe, Wojaszówka.	<p>Plan Gospodarki Niskoemisyjnej jest dokumentem strategicznym, który koncentruje się na podniesieniu efektywności energetycznej, zwiększeniu wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz redukcji emisji gazów cieplarnianych. Istotą Planu jest osiągnięcie korzyści ekonomicznych, społecznych i środowiskowych wynikających z działań zmniejszających emisje gazów cieplarnianych.</p> <p>SRPL jest powiązana z powyższym dokumentem poprzez wyznaczony cel związany z poprawą efektywności energetycznej budynków oraz infrastruktury.</p>
Program Ochrony Środowiska dla gminy Dębica na lata 2020–2024 z perspektywą do 2027 roku	<p>Program Ochrony Środowiska dla gminy Dębica na lata 2020–2024 z perspektywą do 2027 roku jest podstawowym i jednym z najważniejszych narzędzi prowadzenia polityki ekologicznej na terenie gminy. Realizacja założeń przedstawionych w opracowaniu doprowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem, zapewni skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, jak również stworzy warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa. Program ma na celu dążenie do uzyskania w gminie ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko źródeł zanieczyszczeń, ochronę i zwiększenie walorów środowiska oraz racjonalne gospodarowanie z uwzględnieniem konieczności ochrony środowiska. Dokument odnosząc się w swych założeniach do określonych problemów środowiskowych, realizuje założenia innych dokumentów strategicznych i planistycznych na szczeblu lokalnym (stanowiąc istotny element całościowej wizji rozwoju gminy), a także założenia dokumentów regulujących działania w przedmiotowym obszarze na szczeblu subregionalnym, regionalnym oraz krajowym. W związku z tym komplementarność z celami, działaniami czy priorytetami innych dokumentów wpływa na skuteczność i efektywność realizowanej polityki ochrony środowiska na terenie gminy.</p> <p>SRPL jest powiązana z powyższym dokumentem poprzez swoje cele związane z ochroną i poprawą stanu środowiska naturalnego takie jak: Ochrona przeciwpowodziowa „Dorzecza Wisłoki” i zwiększenie odporności</p>

	<p>obszaru na skutki zmian klimatu; Ograniczenie zjawiska niskiej emisji i poprawa efektywności energetycznej budynków i infrastruktury; Rozwój produkcji, magazynowania i dystrybucji energii z OZE; Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury i usług kluczowych dla środowiska „Dorzecza Wisłoki”.</p>
<p>Program Ochrony Środowiska dla miasta Dębica na lata 2021 – 2024 z perspektywą na lata 2025-2028</p>	<p>Program Ochrony Środowiska dla miasta Dębica na lata 2021 – 2024 z perspektywą na lata 2025-2028”, który jest głównym dokumentem strategicznym na poziomie miasta Dębica, wyznaczającym cele ochrony środowiska, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, oraz określający kierunki działań, zmierzające do osiągnięcia tych celów, zawiera podstawowe informacje na temat stanu aktualnego poszczególnych komponentów środowiska na terenie miasta Dębica oraz zagrożeń i problemów w poszczególnych obszarach interwencji. Opracowany dokument jest zgodny z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym, wojewódzkim i powiatowym. Głównym celem opracowania jest: zrównoważony rozwój miasta Dębica dążący do poprawy jakości życia mieszkańców, stanu środowiska przyrodniczego oraz stymulowania gospodarki, w tym branży turystycznej.</p> <p>SRPL jest powiązana z powyższym dokumentem poprzez swoje cele związane z ochroną i poprawą stanu środowiska naturalnego takie jak: Ochrona przeciwpowodziowa „Dorzecza Wisłoki” i zwiększenie odporności obszaru na skutki zmian klimatu; Ograniczenie zjawiska niskiej emisji i poprawa efektywności energetycznej budynków i infrastruktury; Rozwój produkcji, magazynowania i dystrybucji energii z OZE; Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury i usług kluczowych dla środowiska „Dorzecza Wisłoki”.</p>
<p>Strategia Rozwoju gminy Dębowiec na lata 2022-2030</p>	<p>Strategia Rozwoju gminy Dębowiec na lata 2022-2030 stanowi naturalną kontynuację polityki rozwoju określonej w dotychczasowym dokumencie obowiązującym do roku 2020, uwzględniając jednocześnie nowe wyzwania rozwojowe. Koncentruje się na takich zagadnieniach, jak: poprawa atrakcyjności osadniczej gminy, kreowanie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości, turystyki i powstawania nowych miejsc pracy, doskonalenie dostępności i jakości usług publicznych, rozwój kapitału ludzkiego i społecznego, rozwój oferty czasu wolnego, ochrona środowiska oraz ograniczenie i adaptacja do zmiany klimatu, rozwój infrastruktury technicznej i społecznej o stymulującym efekcie dla środowiska, gospodarki, gminy i mieszkańców, a także wzmocnienie procesów współpracy lokalnej i ponadlokalnej.</p> <p>SRPL jest powiązana z powyższym dokumentem poprzez swoje cele strategiczne i kierunki działania oraz wizję rozwoju zgodnie z którą „Dorzecze Wisłoki” rozwijać się będzie w sposób zrównoważony uwzględniający założenia Europejskiego Zielonego Ładu, łącząc dynamiczny rozwój z troską o zachowanie walorów środowiska dla przyszłych pokoleń.</p>
<p>Program Ochrony Środowiska dla gminy Gawłuszowice na lata 2021-2026</p>	<p>Program Ochrony Środowiska dla gminy Gawłuszowice zawiera analizę stanu środowiska naturalnego na terenie gminy, na podstawie której określono cele, kierunki i zadania wynikające z zagrożeń i problemów dla poszczególnych obszarów interwencji. Wskazano również źródła finansowania zaproponowanych działań oraz określono system realizacji Programu. Zgodnie z POŚ dla poprawy stanu środowiska gminy należy w pierwszym rzędzie rozwiązać problem kanalizacji dla skupisk ludności oraz modernizacji kotłowni węglowych i palenisk domowych wraz z podnoszeniem świadomości ekologicznej społeczeństwa . Ważnym elementem utrzymującym równowagę w</p>

	<p>środowisku przyrodniczym gminy są lasy. Realizacja zadań inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska wymaga nakładów finansowych znacznie przewyższających możliwości budżetowe jednostek samorządu terytorialnego. Istnieje zatem potrzeba pozyskania zewnętrznych źródeł finansowego wsparcia przedsięwzięć inwestycyjnych.</p> <p>SRPL jest powiązana z powyższym dokumentem poprzez swoje cele związane z ochroną i poprawą stanu środowiska naturalnego takie jak: Ochrona przeciwpowodziowa „Dorzecza Wisłoki” i zwiększenie odporności obszaru na skutki zmian klimatu; Ograniczenie zjawiska niskiej emisji i poprawa efektywności energetycznej budynków i infrastruktury; Rozwój produkcji, magazynowania i dystrybucji energii z OZE; Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury i usług kluczowych dla środowiska „Dorzecza Wisłoki”.</p>
Strategia Rozwoju gminy Jasło na lata 2021-2027	<p>Strategia Rozwoju gminy Jasło na lata 2021-2027 jest podstawowym dokumentem, który określa obszary rozwoju Gminy Jasło, jej priorytety i kierunki rozwoju, a także najważniejsze cele strategiczne – budowa i modernizacja infrastruktury technicznej (w tym Poprawa dostępności i efektywności energetycznej budynków, w tym zwiększenie wykorzystania OZE oraz ograniczanie negatywnego oddziaływania budynków na środowisko naturalne na terenie gminy Jasło, adaptacja do zmian klimatu) , zwiększenie jakości usług dostosowanych do potrzeb mieszkańców, rozwój przedsiębiorczości, turystyka oparta na walorach przyrodniczych i kulturowych gminy. . Dokument zawiera diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej gminy i wnioski z przeprowadzonych konsultacji społecznych oraz identyfikację najważniejszych problemów wymagających rozwiązania. Przedstawiono wizję rozwoju gminy Jasło, a także jej misję na kolejne lata. Przedstawiono również plan strategiczny oraz sposób, w jaki zostanie sfinansowana niniejsza strategia.</p> <p>SRPL jest powiązana z powyższym dokumentem poprzez swoje cele strategiczne i kierunki działania oraz wizję rozwoju zgodnie z którą „Dorzecze Wisłoki” rozwijać się będzie w sposób zrównoważony uwzględniający założenia Europejskiego Zielonego Ładu, łącząc dynamiczny rozwój z troską o zachowanie walorów środowiska dla przyszłych pokoleń.</p>
Program Ochrony Środowiska dla gminy Jedlicze na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy do 2028 roku	<p>Program Ochrony Środowiska dla gminy Jedlicze jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ochrony środowiska na terenie gminy Jedlicze. Według założeń, sporządzenie programu doprowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem, zapewni skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzy warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa. Opracowanie wyznacza cele, zadania środowiskowe oraz narzędzia stosowane do skutecznego monitoringu stanu środowiska, które odnoszą się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów, zawiera między innymi rozpoznanie aktualnego stanu środowiska na terenie gminy Jedlicze, przedstawia propozycje oraz opis zadań, które niezbędne są do kompleksowego rozwiązania problemów związanych z ochroną środowiska. Struktura opracowania obejmuje omówienie kierunków ochrony środowiska na terenie gminy Jedlicze w odniesieniu m.in. do ochrony powietrza, ochrony przed hałasem, ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym, gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, ochrony powierzchni ziemi i gleb, ochrony przyrody, edukacji</p>

	<p>ekologicznej. W opracowaniu znajduje się ich charakterystyka, ocena stanu aktualnego oraz określenie stanu docelowego.</p> <p>SRPL jest powiązana z powyższym dokumentem poprzez swoje cele związane z ochroną i poprawą stanu środowiska naturalnego takie jak: Ochrona przeciwpowodziowa „Dorzecza Wisłoki” i zwiększenie odporności obszaru na skutki zmian klimatu; Ograniczenie zjawiska niskiej emisji i poprawa efektywności energetycznej budynków i infrastruktury; Rozwój produkcji, magazynowania i dystrybucji energii z OZE; Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury i usług kluczowych dla środowiska „Dorzecza Wisłoki”.</p>
Program Ochrony Środowiska dla gminy Jodłowa	<p>Program Ochrony Środowiska dla gminy Jodłowa (aktualizacja) przyjęty uchwałą z dnia 14.12.2021 roku określa cele i kierunki działań w zakresie ochrony środowiska w gminie Jodłowa i ma za zadanie usprawnienie działań zmierzających do poprawy stanu środowiska w gminie. Cele, kierunki interwencji oraz zadania zawarte w dokumencie zdefiniowano po przeprowadzeniu dokładnej analizy stanu środowiska gminy Jodłowa.</p> <p>SRPL jest powiązana z powyższym dokumentem poprzez swoje cele związane z ochroną i poprawą stanu środowiska naturalnego.</p>
Strategia Rozwoju miasta Mielca na lata 2021-2026 z prognozą do roku 2030	<p>Strategia Rozwoju miasta Mielca na lata 2021-2026 z prognozą do roku 2030 r. jest kluczowym dokumentem określającym strategiczne cele planowane do realizacji przez samorząd. Potrzeba opracowania nowej strategii rozwoju związana jest ze zmieniającymi się uwarunkowaniami zewnętrznymi oraz wpływem zmian wdrożonych w poprzednich latach. Strategia Rozwoju miasta Mielca wpisuje się w ogólne kierunki rozwoju miasta sformułowane w dokumentach strategicznych i planistycznych. Jednym z kluczowych kierunków określonych w strategii jest dbałość o środowisko przyrodnicze co stanowi jeden z filarów zrównoważonego rozwoju.</p> <p>SRPL jest powiązana z powyższym dokumentem poprzez swoje cele strategiczne i kierunki działania oraz wizję rozwoju zgodnie z którą „Dorzecze Wisłoki” rozwijać się będzie w sposób zrównoważony uwzględniający założenia Europejskiego Zielonego Ładu, łącząc dynamiczny rozwój z troską o zachowanie walorów środowiska dla przyszłych pokoleń.</p>
Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Padew Narodowa	<p>Plan Gospodarki Niskoemisyjnej stanowi aktualizację dokumentu z roku 2015 wykonaną w roku 2021. Trzon dokumentu stanowi inwentaryzacja emisji CO₂ w gminie. Na podstawie inwentaryzacji bazowej określono cele redukcji emisji CO₂ do roku 2025 oraz zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w zużyciu energii finalnej. Dokument wskazuje też konieczność podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie efektywnego gospodarowania energią.</p> <p>SRPL jest powiązana z powyższym dokumentem poprzez wyznaczony cel: Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego oraz poprawa bezpieczeństwa energetycznego i w ramach tego kierunki działań: Ochrona przeciwpowodziowa „Dorzecza Wisłoki” i zwiększenie odporności obszaru na skutki zmian klimatu; Ograniczenie zjawiska niskiej emisji i poprawa efektywności energetycznej budynków i infrastruktury; Rozwój produkcji,</p>

	magazynowania i dystrybucji energii z OZE; Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury i usług kluczowych dla środowiska „Dorzecza Wisłoki.
Strategia rozwoju gminy Pilzno na lata 2017- 2027	<p>Strategia gminy Pilzno jest dokumentem pokazującym sposoby oraz kierunki w jakich powinna zmierzać gmina, aby zapewnić stały zrównoważony rozwój, przy jednoczesnej poprawie warunków życia jej mieszkańców. Strategia nie zwiera precyzyjnej listy inwestycji do realizacji, ale tworzy platformę do współdziałania wszystkich zainteresowanych podmiotów w gminie.</p> <p>SRPL jest powiązana z powyższym dokumentem poprzez swoje cele związane z ochroną i poprawą stanu środowiska naturalnego.</p>
Strategia Rozwoju gminy Radomyśl Wielki na lata 2021-2030	<p>Strategia Rozwoju gminy Radomyśl Wielki na lata 2021-2030 ma na celu określenie głównych kierunków rozwoju gminy w najbliższych latach. W dokumencie wyznaczone zostały następujące cele strategiczne, których realizacja przyczyni się do przyspieszonego rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Radomyśl Wielki: rozwój kreatywnego kapitału ludzkiego, promocja kultury i sportu, wspieranie przedsiębiorczości, rozwój infrastruktury technicznej, dbałość o środowisko naturalne, zrównoważony rozwój obszarów wiejskich.</p> <p>SRPL jest powiązana z powyższym dokumentem poprzez swoje cele związane z ochroną i poprawą stanu środowiska naturalnego.</p>
Strategia rozwoju gminy Skotyszyn do roku 2030	<p>Strategia Rozwoju gminy Skotyszyn jest podstawowym i najważniejszym dokumentem, diagnozującym uwarunkowania i potrzeby rozwojowe oraz potencjał gminy i na tej podstawie wskazującym obszary, cele i kierunki interwencji polityki rozwoju w ujęciu długofalowym. Pełni kluczową rolę jako generalny plan postępowania władz gminy, we współpracy z różnymi partnerami, w perspektywie do 2030 r. Koncentruje się na takich zagadnieniach, jak: poprawa atrakcyjności osadniczej gminy, kreowanie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości i powstawania nowych miejsc pracy(w tym w obszarze oferty czasu wolnego), ochrona środowiska oraz ograniczenie i adaptacja do zmian klimatu, rozwój infrastruktury technicznej i społecznej o stymulującym efekcie dla środowiska, gospodarki, gminy i mieszkańców, doskonalenie dostępności i jakości usług publicznych, rozwój kapitału ludzkiego i społecznego, a także wzmocnienie procesów współpracy lokalnej i ponadlokalnej.</p> <p>SRPL jest powiązana z powyższym dokumentem poprzez swoje cele związane z ochroną i poprawą stanu środowiska naturalnego takie jak: Ochrona przeciwpowodziowa „Dorzecza Wisłoki” i zwiększenie odporności obszaru na skutki zmian klimatu; Ograniczenie zjawiska niskiej emisji i poprawa efektywności energetycznej budynków i infrastruktury; Rozwój produkcji, magazynowania i dystrybucji energii z OZE; Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury i usług kluczowych dla środowiska „Dorzecza Wisłoki”.</p>
Program Ochrony Środowiska dla gminy Tarnowiec na lata 2019-2024 z perspektywą do roku 2026	<p>POŚ dla gminy Tarnowiec ma na celu poprawę stanu środowiska i podniesienie walorów krajobrazowych gminy Tarnowiec poprzez działania na rzecz ochrony klimatu i jakości powietrza, zmniejszenia zagrożenia hałasem, usprawnienie gospodarki wodno-ściekowej, ochronę i racjonalne użytkowanie gleb, ochronę walorów przyrodniczych.</p>

	<p>SRPL jest powiązana z powyższym dokumentem poprzez wyznaczony cel: Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego oraz poprawa bezpieczeństwa energetycznego i w ramach tego kierunki działań: Ochrona przeciwpowodziowa „Dorzecza Wisłoki” i zwiększenie odporności obszaru na skutki zmian klimatu; Ograniczenie zjawiska niskiej emisji i poprawa efektywności energetycznej budynków i infrastruktury; Rozwój produkcji, magazynowania i dystrybucji energii z OZE; Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury i usług kluczowych dla środowiska „Dorzecza Wisłoki”.</p>
Strategia Rozwoju gminy Tuszów Narodowy na lata 2014-2024	<p>Strategia Rozwoju gminy Tuszów Narodowy 2014-2024 jest opracowaniem, które porządkuje wiedzę o gminie, wyznacza długofalowe kierunki rozwoju oraz uruchamia partnerskie działania na rzecz rozwoju gminy Tuszów Narodowy. Strategia wyznacza cele strategiczne i operacyjne, służące przełamywaniu strukturalnych problemów gospodarczych i społecznych oraz podnoszeniu konkurencyjności gminy na tle województwa i kraju. W dokumencie wyznaczono następujące kierunki działań: poprawa stanu infrastruktury społecznej, wyrównanie poziomu dostępności do podstawowej infrastruktury technicznej we wszystkich sołectwach, stworzenie optymalnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości w sektorze rolnym, sferze usług, turystyki i rekreacji, ochrona istniejących zasobów przyrodniczych i kulturowo-historycznych, dbanie o ochronę lokalnego środowiska naturalnego oraz kształtowanie postaw proekologicznych. Wyznaczono 5 celów strategicznych w tym ochrona środowiska naturalnego i odnawialne źródła energii.</p> <p>SRPL jest powiązana z powyższym dokumentem poprzez wyznaczony cel: Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego oraz poprawa bezpieczeństwa energetycznego i w ramach tego kierunki działań: Ochrona przeciwpowodziowa „Dorzecza Wisłoki” i zwiększenie odporności obszaru na skutki zmian klimatu; Ograniczenie zjawiska niskiej emisji i poprawa efektywności energetycznej budynków i infrastruktury; Rozwój produkcji, magazynowania i dystrybucji energii z OZE; Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury i usług kluczowych dla środowiska „Dorzecza Wisłoki”.</p>
Strategia Rozwoju gminy Wadowice Górne na lata 2021-2030	<p>Strategia Rozwoju gminy Wadowice Górne na lata 2021-2030 to wejście w nowy etap rozwoju gminy. Przedstawiona strategia stanowi wyjście do przodu poprzez formułowanie dalekosiężnej i konkretnej wizji rozwoju. Kluczowe znaczenie ma wzmacnianie atrakcyjności osiedleńczej oraz inwestycyjnej, jak również dbanie o integrację wspólnoty mieszkańców w kontekście kapitału ludzkiego oraz społecznego.</p> <p>SRPL jest powiązana z powyższym dokumentem poprzez swoje cele strategiczne i kierunki działania oraz wizję rozwoju zgodnie z którą „Dorzecze Wisłoki” rozwijać się będzie w sposób zrównoważony uwzględniający założenia Europejskiego Zielonego Ładu, łącząc dynamiczny rozwój z troską o zachowanie walorów środowiska dla przyszłych pokoleń.</p>
Program Ochrony Środowiska dla gminy Żyraków na lata 2017-2021 z perspektywą do roku 2025	<p>Program Ochrony Środowiska dla gminy Żyraków jest dokumentem planowania strategicznego zawierającym cele i kierunki polityki prowadzonej przez gminę. W dokumencie dokonano oceny stanu środowiska na terenie gminy z uwzględnieniem obszarów przyszłej interwencji. Dokument będzie wykorzystywany jako instrument do zarządzania gminą w zakresie ochrony środowiska, zbiór wytycznych jakie powinny być respektowane w innych strategicznych</p>

planach szczegółowych i inwestycyjnych na terenie gminy, zestaw wskazówek do konstruowania budżetu i prognozy finansowej gminy, podstawa do ubiegania się o fundusze krajowe i zagraniczne. Pod uwagę wzięto w nim następujące zagadnienia horyzontalne: adaptacja do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, monitoring środowiska oraz edukację ekologiczną.

SRPL jest powiązana z powyższym dokumentem poprzez wyznaczony cel: Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego oraz poprawa bezpieczeństwa energetycznego i w ramach tego kierunki działań: Ochrona przeciwpowodziowa „Dorzecza Wisłoki” i zwiększenie odporności obszaru na skutki zmian klimatu; Ograniczenie zjawiska niskiej emisji i poprawa efektywności energetycznej budynków i infrastruktury; Rozwój produkcji, magazynowania i dystrybucji energii z OZE; Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury i usług kluczowych dla środowiska „Dorzecza Wisłoki”.

5. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SRPL

5.1 Cel i zakres tematyczny SRPL

Przygotowany projekt Strategii Rozwoju Ponadlokalnego „Dorzecza Wisłoki” na lata 2022 -2030 obejmuje:

- a) Krótką charakterystykę obszaru „Dorzecza Wisłoki”.
- b) Wnioski z diagnozy w sferach: społecznej, gospodarczej i przestrzennej.
- c) Cele strategiczne rozwoju oraz kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych.
- d) Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia.
- e) Uwarunkowania dla kształtowania rekomendacji rozwoju przestrzennego wynikające z ustaleń dokumentów strategicznych poziomu regionalnego, w tym obszary strategicznej interwencji.
- f) Uwarunkowania dla kształtowania rekomendacji rozwoju przestrzennego wynikające z ustaleń dokumentów strategicznych poziomu regionalnego, w tym obszary strategicznej interwencji.
- g) Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej.
- h) Model struktury funkcjonalno-przestrzennej „Dorzecza Wisłoki”.
- i) Ramy finansowe i źródła finansowania.
- j) Podsumowanie procesu opiniowania i konsultacji społecznych.

Całość zamyka załącznik – wzór listy projektów realizujących strategię, oraz spis tabel, rysunków i wykresów.

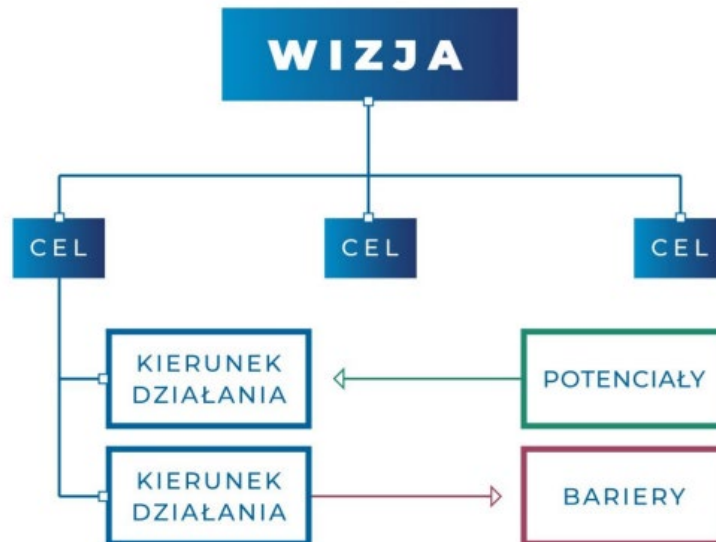
Dokument został zbudowany wg poniższego schematu (rys. 1). Punktem wyjścia do sformułowania wizji jak i celów oraz kierunków działania był ocena potencjału, a także identyfikacja barier rozwojowych obszaru „Dorzecze Wisłoki”. Sformułowano pięć zasad, którymi należy kierować się przy realizacji SRPL, a mianowicie zasady:

1. inteligentnego rozwoju;
2. dostępności;
3. zrównoważonego rozwoju;
4. subsydiarności;
5. koncentracji.

Kluczowymi z punktu widzenia oceny oddziaływania na środowiska są cele jak i proponowane kierunki działania zaprezentowane na rys. 2. Ponadto zaprezentowano w dokumencie zestaw ustaleń i rekomendacji obejmujących zarówno te o charakterze ogólnym jak i dotyczące: systemu osadniczego, korytarzy transportowych drogowych oraz kolejowych, ponadlokalnej zintegrowanej strefy przyrodniczo-ekologicznej, ponadlokalnej strefy rozwoju, aktywności gospodarczej, ponad lokalne strefy powiązań Wisłoki oraz obszarów potencjalnych konfliktów przestrzennych. Całość jak klamrą spina zaprezentowany model struktury funkcjonalno-

przestrzennej „Dorzecza Wisłoki” obejmujący ponadlokalne kierunki rozwoju, określający korytarze powiązań i punkty węzłowe oraz strefy rozwoju. W nawiązaniu do proponowanych zasad kształtowania przestrzeni strefy te posiadają największy potencjał i tworzą zintegrowany układ rozwoju przestrzennego obszaru „Dorzecza Wisłoki”.

Rys. 1 Logika interwencji Strategii

Źródło: Projekt Strategia rozwoju lokalnego „Dorzecza Wisłoki” na lata 2022 – 2030. Projekt Strategii został opracowany na zlecenie Związku Gmin Dorzecza Wisłoki przez „EffiCon sp. z o.o.” sp.k.

Rys. 2 Zestawienie celów i kierunków działań Strategii

CEL	KIERUNEK DZIAŁANIA
1. Infrastruktura i usługi społeczne odpowiadające oczekiwaniom mieszkańców i wyzwaniom przyszłości	1. Poprawa jakości i dostępności infrastruktury społecznej
	2. Rozwój usług społecznych i poprawa kwalifikacji mieszkańców
	3. Zwiększenie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych
	4. Włączenie i integracja społeczna
2. Bardziej konkurencyjna gospodarka wykorzystująca endogeniczny potencjał obszaru, w szczególności walory turystyczne Dorzecza Wisłoki	1. Rozwój usług i infrastruktury wspierającej rozwój oraz inkubację firm
	2. Rozwój ponadlokalnych produktów i usług turystycznych „Dorzecza Wisłoki”
	3. Promocja oferty gospodarczej „Dorzecza Wisłoki” na rynkach krajowych i zagranicznych
3. Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego oraz poprawa bezpieczeństwa energetycznego	1. Ochrona przeciwpowodziowa „Dorzecza Wisłoki” i zwiększenie odporności obszaru na skutki zmian klimatu
	2. Ograniczenie zjawiska niskiej emisji i poprawa efektywności energetycznej budynków i infrastruktury
	3. Rozwój produkcji, magazynowania i dystrybucji energii z OZE
	4. Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury i usług kluczowych dla środowiska „Dorzecza Wisłoki”.
4. Bezpieczna i nowoczesna infrastruktura zapewniająca warunki dla zrównoważonego rozwoju	1. Integracja oraz rozwój infrastruktury komunikacyjnej i zintegrowanego transportu zbiorowego
	2. Poprawa jakości i bezpieczeństwa przestrzeni publicznych

Źródło: Projekt Strategia rozwoju lokalnego „Dorzecza Wisłoki” na lata 2022 – 2030. Projekt Strategii został opracowany na zlecenie Związku Gmin Dorzecza Wisłoki przez „EffiCon sp. z o.o.” sp.k.

5.2 Ocena oddziaływania na środowisko

Opisane poniżej oddziaływania wg obszarów aktywności wraz z propozycją działań eliminujących lub ograniczających tam gdzie jest to konieczne zostały przygotowane wg poniższego schematu (rys. 3).

Rys. 3 Schemat opisu oddziaływania

Elementy oceny ²	Oddziaływania		Jeżeli negatywne co można zrobić aby wyeliminować albo złagodzić?	Proponowane rozwiązanie alternatywne
	Pozytywne	Negatywne		
Wg Ustawy OOS	Opis pozytywnego oddziaływania	Opis negatywnego oddziaływania	Opis rozwiązania mającego na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.	Opis rozwiązania alternatywnego do zidentyfikowanego znaczącego negatywnego oddziaływania aktywności proponowanej w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem jego wyboru.
	Siła ³ / Prawdopodobieństwo ⁴	Siła/ Prawdopodobieństwo		
	Charakter oddziaływania co do: zmiany, intensywności przekształceń, bezpośredniość, okresu trwania, częstotliwości, zasięgu, trwałości przekształceń.	Charakter oddziaływania co do: zmiany, intensywności przekształceń, bezpośredniość, okresu trwania, częstotliwości, zasięgu, trwałości przekształceń.		

² Poszczególne elementy odnoszą się także do ludzi.

³ Siła oddziaływania w skali 1-3 z oznaczeniem + dla pozytywnego i z – dla negatywnego.

⁴ Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływania w skali wg IPCC tj. bardzo wysokie – 75-100%; wysokie – 66-75%; średnie – 50-66%; niskie – 25-50%; bardzo niskie albo brak 0-25%.

5.2.1 Obszar aktywności: Wizja

Elementy oceny	Oddziaływania		Jeżeli negatywne co można zrobić aby wyeliminować albo złagodzić?	Proponowane rozwiązanie alternatywne
	Pozytywne	Negatywne		
Powietrze w tym klimat (KL), powietrze (PO), adaptacja do zmiany klimatu (AD)	Stawianie na transformacje energetyczną i transport publiczny wywoła pozytywny efekt (KL, PO).	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+2/ wysokie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> duże, pośrednie, skumulowane, długoterminowe, stałe, ponadregionalne, trwałe.	-		
Wody powierzchniowe (WP) Wody podziemne (WPd)	Uwzględnianie założeń Europejskiego Zielonego Ładu, szczególnie priorytetu ograniczania zanieczyszczenia wody potencjalnie pozytywnie wpłynie na zachowanie dobrego stanu wód i nie pogorszenie stanu istniejącego JCW.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+1/niskie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, pośrednie, skumulowane, średnio- i długoterminowe, stałe, trwałe	-		
Powierzchnia ziemi w tym odpady, zasoby naturalne (geologiczne), gleby	Kilkukrotnie w wizji podkreślono wagę wysokiej jakości środowiska, co powinno przekładać się na zmniejszenie wpływu na ten element oceny.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+1/niskie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, pośrednie, skumulowane, długoterminowe, stałe, lokalne, odwracalne.	-		
Przyroda w tym różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta, krajobraz	Kilkukrotnie w wizji podkreślono wagę wysokiej jakości środowiska, co powinno przekładać się na jakość życia mieszkańców oraz lepsze funkcjonowanie układów przyrodniczych.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-

	+1/średnie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, pośrednie, skumulowane, długoterminowe, stałe, lokalne, odwracalne	-		
Hałas	Ogólność wizji nie pozwala na ocenę oddziaływania.	-		
	-	-		
	-	-		
Promieniowanie	Ogólność wizji nie pozwala na ocenę oddziaływania.	-		
	-	-		
	-	-		
Świadomość ekologiczna mieszkańców, partycypacja społeczna, edukacja ekologiczna, zabytki	Działania prośrodowiskowe wywołają wzrost świadomości.	Oddziaływanie nikłe albo brak		
	+1/niskie	-		
	<u>Oddziaływanie,</u> nieznaczne, pośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne, trwałe.	-		
Zagrożenia poważnymi awariami⁵	Ogólność wizji nie pozwala na ocenę oddziaływania.	-		
	-	-		
	-	-		

⁵ **Awaria przemysłowa** - zdarzenie, które nastąpiło w wyniku niekontrolowanych zmian/niekontrolowanego przebiegu jakiejkolwiek działalności związanej z substancjami niebezpiecznymi (z udziałem substancji niebezpiecznych) na terenie instalacji, np. w czasie ich produkcji, wykorzystywania, przechowywania, usuwania (składowania), postępowania z nimi lub w transporcie - w zakresie objętym paragrafem 2d art. 2. (tzn. w odniesieniu do pilnej likwidacji skutków awarii w transporcie lądowym i operacji transportowych na terenie zakładu, który zajmuje się działalnością niebezpieczną) (definicja EKG ONZ)

5.2.2 Obszar aktywności: Cel 1. — Infrastruktura i usługi społeczne odpowiadające oczekiwaniom mieszkańców i wyzwaniom przyszłości

Elementy oceny	Oddziaływania		Jeżeli negatywne co można zrobić aby wyeliminować albo złagodzić?	Proponowane rozwiązanie alternatywne
	Pozytywne	Negatywne		
Powietrze w tym klimat (KL), powietrze (PO), adaptacja do zmiany klimatu (AD))	Poprawa usług społecznych może wpłynąć korzystnie na ograniczenie oddziaływania smogu oraz na działania adaptacyjne zwłaszcza w stosunku do osób starszych. (PO, AD).	W trakcie budowy może nastąpić zapylenie oraz używane będą maszyny emitujące gazy cieplarniane.	Sprecyzowanie szczegółowych warunków budowy na etapie formułowania decyzji administracyjnych, w/s oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji, tak aby ograniczyć zanieczyszczenie powietrza i emisje gazów cieplarnianych do niezbędnego minimum. Kontrola przestrzegania przepisów.	-
	+1/średnie	-1/niskie		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, pośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne, trwałe.	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie, krótkoterminowe, okresowe, PO - miejscowe i odwracalne, KL – globalne i nieodwracalne.		
Wody powierzchniowe (WP) Wody podziemne (WPd)	Działania z zakresu usług i edukacji mogą poprzez wzrost poziomu świadomości ekologicznej korzystnie oddziaływać na stan wód powierzchniowych i podziemnych.	Oddziaływanie na wody o charakterze krótkotrwałym na etapie realizacji inwestycji budowy, przebudowy i modernizacji infrastruktury	Zachowanie najwyższej jakości standardów prowadzenia prac budowlanych – zgodność z wymogami prawnymi, w tym nałożonym zakresem decyzji uwarunkowań środowiskowych.	-
	+1/ b. niskie	-2/średnie		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, pośrednie, wtórne, długoterminowe, lokalne, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, pośrednie, bezpośrednie, krótkoterminowe, epizodyczne, lokalne, odwracalne. Nie ma znaczenia dla osiągnięcia celów środowiskowych JCWP i JCWPd.		

Powierzchnia ziemi w tym odpady, zasoby naturalne (geologiczne), gleby	Oddziaływanie nikłe albo brak	Budowa infrastruktury społecznej, głównie na terenach już zurbanizowanych, nieodwracalne przekształcenie istniejących tam gleb.	Zachowanie wierzchnich warstw gleby do wykorzystania w innych miejscach (rekultywacji). Dostosowanie do lokalnego stylu zabudowy i krajobrazu.	
	-	- 2/b. wysokie		
	-	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, lokalne, bezpośrednie, krótkoterminowe, epizodyczne, miejscowe, nieodwracalne		
Przyroda w tym różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta, krajobraz	Działania z zakresu usług i edukacji mogą poprzez wzrost poziomu świadomości ekologicznej korzystnie oddziaływać na stan wód powierzchniowych i podziemnych.	Budowa infrastruktury społecznej, głównie na terenach już zurbanizowanych zaburzenia w okolicznej przyrodzie i krajobrazie.	Zachowanie wierzchnich warstw gleby do wykorzystania w innych miejscach (rekultywacji), zastosowanie jak największej liczby rozwiązań zielono-błękitnej infrastruktury. Stosowanie czystych technologii grzewczych.	-
	+1/ b. niskie	-1/wysokie		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, pośrednie, wtórne, długoterminowe, lokalne, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, pośrednie/bezpośrednie, skumulowane, krótkoterminowe, epizodyczne, miejscowe, częściowo odwracalne		
Hałas	Budowa i użytkowanie nowej infrastruktury społecznej wiąże się z poprawą klimatu akustycznego.	Hałas występujący w trakcie budowy.	Zachowanie najwyższej jakości standardów prowadzenia prac budowlanych – zgodność z wymogami prawnymi, w tym nałożonym zakresem decyzji uwarunkowań środowiskowych.	-
	+1/niskie	-1/niskie		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, pośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie, krótkoterminowe, epizodyczne, miejscowe, odwracalne		
Promieniowanie	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		

	-	-		
Świadomość ekologiczna mieszkańców, partycypacja społeczna, edukacja ekologiczna, zabytki	Przy zastosowaniu rozwiązań proekologicznych i informacji o tym wzrost świadomości. Rozwój organizacji pozarządowych.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+1/niskie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, wtórne, długoterminowe, stałe, lokalne, trwałe	-		
Zagrożenia poważnymi awariami	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		

5.2.3 Obszar aktywności: Kierunek działania 1.1. Poprawa jakości i dostępności infrastruktury społecznej

Elementy oceny	Oddziaływania		Jeżeli negatywne co można zrobić aby wyeliminować albo złagodzić.	Proponowane rozwiązanie alternatywne
	Pozytywne	Negatywne		
Powietrze w tym klimat (KL), powietrze (PO), adaptacja do zmiany klimatu (AD)	Poprawa usług społecznych, w tym nowe/modernizowane obiekty mają być przyjazne środowisku, może to ograniczyć negatywne oddziaływanie smogu oraz służyć adaptacji zwłaszcza w odniesieniu do osób starszych. (PO, AD)	W trakcie budowy może nastąpić zapylenie oraz używane będą maszyny emitujące gazy cieplarniane.	Sprecyzowanie szczegółowych warunków budowy na etapie formułowania decyzji administracyjnych, w/s oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji, tak aby ograniczyć zanieczyszczenie powietrza i emisje gazów cieplarnianych do niezbędnego minimum. Kontrola przestrzegania przepisów.	
	+1/wysokie	-1/niskie		

	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, pośrednie, skumulowane, długoterminowe, stałe, miejscowe, trwałe.	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie, krótkoterminowe, okresowe, PO - miejscowe i odwracalne, KL – globalne i nieodwracalne.		
Wody powierzchniowe (WP) Wody podziemne (WPd)	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie na wody o charakterze krótkotrwałym na etapie realizacji inwestycji budowy, przebudowy i modernizacji infrastruktury.	Zachowanie najwyższej jakości standardów prowadzenia prac budowlanych – zgodność z wymogami prawnymi, w tym nałożonym zakresem decyzji uwarunkowań środowiskowych. M.in. składowane materiały budowlane i odpady z budowy muszą być właściwie zabezpieczone i znajdować się poza zasięgiem wód powierzchniowych i gruntowych oraz podlegać zabezpieczeniu przed rozprzestrzenieniem się poza miejsce składowania (w tym również przed wezbrzeniami); Stosowanie sprawnego technicznie sprzętu; instrukcja działania na wypadek uwolnienia zanieczyszczającej substancji lub odpadów do wody; Rekultywacja terenu po zakończeniu prac budowlanych.	-
	-	-1/niskie		
	-	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, pośrednie/bezpośrednie, krótko- lub średnioterminowe, epizodyczne, lokalne, odwracalne Nie ma znaczenia dla osiągnięcia celów środowiskowych JCWP i JCWPd.		
Powierzchnia ziemi w tym odpady, zasoby naturalne (geologiczne), gleby	Oddziaływanie nikłe albo brak	Budowa nowych obiektów (szkoły, przedszkola, budynki mieszkaniowe), głównie na terenach już zurbanizowanych, powoduje istniejących tam gleb, zabetonowanie.	Zachowanie wierzchnich warstw gleby do wykorzystania w innych miejscach (rekultywacji) Dostosowanie do lokalnego stylu zabudowy i krajobrazu.	-
	-	- 2/b. wysokie		
	-	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, lokalne, bezpośrednie, krótkoterminowe, epizodyczne, miejscowe, nieodwracalne		
Przyroda w tym różnorodność	Oddziaływanie nikłe albo brak	Budowa nowych obiektów (szkoły, przedszkola, budynki mieszkaniowe), głównie na	Zachowanie wierzchnich warstw gleby do wykorzystania w innych miejscach (rekultywacji), zastosowanie jak największej liczby rozwiązań	-

biologiczna, rośliny, zwierzęta, krajobraz		terenach już zurbanizowanych zaburzenia w okolicznej przyrodzie i krajobrazie.	zielono-błękitnej infrastruktury. Stosowanie czystych technologii grzewczych.	
	-	-1/wysokie		
	-	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, lokalne, pośrednie/bezpośrednie, krótkoterminowe, epizodyczne, miejscowe, nieodwracalne		
Hałas	Budowa i użytkowanie nowej infrastruktury społecznej wiąże się z poprawą klimatu akustycznego.	Hałas występujący w trakcie budowy.	Kontrola przestrzegania przepisów w trakcie budowy.	-
	+1/niskie	-1/niskie		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, pośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie, krótkoterminowe, epizodyczne, miejscowe, odwracalne		
Promieniowanie	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		
Świadomość ekologiczna mieszkańców, partycypacja społeczna, edukacja ekologiczna, zabytki	Przy zastosowaniu rozwiązań proekologicznych i informacji o tym wzrost świadomości.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+1/niskie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, wtórne,	-		

	długoterminowe, stałe, lokalne, trwałe			
Zagrożenia poważnymi awariami	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		

5.2.4 Obszar aktywności: Kierunek działania 1.2. Rozwój usług społecznych i poprawa kwalifikacji mieszkańców

Elementy oceny	Oddziaływania		Jeżeli negatywne co można zrobić aby wyeliminować albo złagodzić.	Proponowane rozwiązanie alternatywne
	Pozytywne	Negatywne		
Powietrze w tym klimat (KL), powietrze (PO), adaptacja do zmiany klimatu (AD)	Wzrost świadomości mieszkańców co do szkodliwości smogu i konieczności przeciwdziałania zmianie klimatu, a także pobudzenie zielonej przedsiębiorczości.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+1/średnie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, wtórne, długoterminowe, stałe, lokalne (PO) i globalne (KL), trwałe	-		
Wody powierzchniowe (WP) Wody podziemne (WPd)	Działania z zakresu usług i edukacji mogą poprzez wzrost poziomu świadomości ekologicznej korzystnie oddziaływać na stan wód powierzchniowych i podziemnych.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+1/niskie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, wtórne, długoterminowe, stałe, lokalne, trwałe	-		
Powierzchnia ziemi w tym odpady, zasoby	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		

naturalne (geologiczne), gleby	-	-		
Przyroda w tym różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta, krajobraz	Wzrost świadomości ekologicznej, co może wpływać na działania prośrodowiskowe.	Oddziaływanie nikłe albo brak	--	-
	+1/średnie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, wtórne, lokalne/ponadlokalne, długoterminowe, stałe, trwałe	-		
Hałas	-	Hałas występujący w trakcie budowy nowej infrastruktury społecznej.	Zachowanie najwyższej jakości standardów prowadzenia prac budowlanych – zgodność z wymogami prawnymi, w tym nałożonym zakresem decyzji uwarunkowań środowiskowych.	-
	-	-1/niskie		
	-	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie, krótkoterminowe, epizodyczne, miejscowe, odwracalne		
Promieniowanie	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		
Świadomość ekologiczna mieszkańców, partycypacja społeczna, edukacja ekologiczna, zabytki	Prowadzenie edukacji klimatycznej oraz zachęt do zielone przedsiębiorczości będą miały korzystne oddziaływanie.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+3/wysokie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> duże, bezpośrednie/wtórne, długoterminowe, stałe, lokalne/ponadlokalne, trwałe	-		
Zagrożenia poważnymi awariami	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		

5.2.5 Obszar aktywności: Kierunek działania 1.3. Zwiększenie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych

Elementy oceny	Oddziaływania		Jeżeli negatywne co można zrobić aby wyeliminować albo złagodzić.	Proponowane rozwiązanie alternatywne
	Pozytywne	Negatywne		
Powietrze w tym klimat (KL), powietrze (PO), adaptacja do zmiany klimatu (AD)	Zwiększenie stosowania IT wpłynie na monitorowanie, wymianę informacji o środowisku (smog, powodzie błyskawiczne) jak i zarządzanie kryzysowe w sytuacji zagrożeń oraz potrzeb adaptacyjnych tj. lepsze i bardziej skuteczne informowanie społeczeństwa.	Wzrost zużycia energii wpłynie na wzrost emisji gazów cieplarnianych (KL).	Jak najszybsza poprawa efektywności energetycznej i użytkowanie energii zielonej.	-
	+2/ wysokie	- 1/wysokie		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, wtórne, długoterminowe, stałe, lokalne/ponadlokalne, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, wtórne, średnioterminowo, okresowe, globalne, odwracalne		
Wody powierzchniowe (WP) Wody podziemne (WPd)	Zwiększenie stosowania IT wpłynie na monitorowanie, wymianę informacji o środowisku jak i zarządzanie kryzysowe w stosunku zagrożeń oraz lepsze i bardziej skuteczne informowanie społeczeństwa.	Potencjalne oddziaływanie negatywne na wody o charakterze krótkotrwałym na etapie realizacji inwestycji budowy, przebudowy i modernizacji infrastruktury telekomunikacyjnej.	Zachowanie najwyższej jakości standardów prowadzenia prac budowlanych – zgodność z wymogami prawnymi, w tym nałożonym zakresem decyzji uwarunkowań środowiskowych.	-
	+2/ wysokie	-1/niskie		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, wtórne, długoterminowe, stałe, lokalne/ponadlokalne, trwałe	<u>Oddziaływanie</u> nieznaczne, pośrednie krótkoterminowe, epizodyczne, lokalne, odwracalne Brak wpływu na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych.		

Powierzchnia ziemi w tym odpady, zasoby naturalne (geologiczne), gleby	Zwiększenie stosowania IT wpłynie na monitorowanie, wymianę informacji o środowisku.	Możliwy wpływ negatywny podczas budowy infrastruktury sieciowej.	Zachowanie najwyższej jakości standardów prowadzenia prac budowlanych – zgodność z wymogami prawnymi, w tym nałożonym zakresem decyzji uwarunkowań środowiskowych.	-
	+2/wysokie	-1/średnie		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, wtórne, długoterminowe, stałe, lokalne/ponadlokalne, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie, krótkoterminowe, epizodyczne, miejscowe, odwracalne		
Przyroda w tym różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta, krajobraz	Spadek skali zapotrzebowania na np. transport, możliwość lepszego monitorowania stanu przyrody.	Możliwy wpływ negatywny podczas budowy infrastruktury sieciowej i ew. zajęcie przez nią przestrzeni.	Zachowanie najwyższej jakości standardów prowadzenia prac budowlanych – zgodność z wymogami prawnymi, w tym nałożonym zakresem decyzji uwarunkowań środowiskowych.	
	+2/średnie	-1/średnie		
	<u>Oddziaływanie:</u> wtórne, długoterminowe, stałe, lokalne.	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie, skumulowane, krótkoterminowe, epizodyczne, miejscowe, częściowo odwracalne		
Hałas	Możliwość lepszego monitorowania poziomu hałasu.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+1/wysokie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, wtórne, długoterminowe, stałe, lokalne, trwałe	-		
Promieniowanie	Możliwość lepszego monitorowania poziomu promieniowania.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+1/wysokie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, wtórne, długoterminowe, stałe, lokalne, trwałe	-		

Świadomość ekologiczna mieszkańców, partycypacja społeczna, edukacja ekologiczna, zbytki	Dobra komunikacja pomiędzy ludźmi w kwestiach środowiskowych jak i także śledzenia zachodzących zmian i reagowania na negatywne oddziaływanie.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+2/wysokie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> duże, wtórne, długoterminowe, stałe, lokalne, trwałe.	-		
Zagrożenia poważnymi awariami	Rozwoju elektronicznych usług publicznych korzystnie wpłynie w sytuacji zaistnienia poważnej awarii ostrzegając o zagrożeniach i ułatwiając koordynację akcji ratunkowych..	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+2/wysokie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> duże, pośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne, trwałe.	-		

5.2.6 Obszar aktywności: Kierunek działania 1.4. Włączenie i integracja społeczna

Elementy oceny	Oddziaływania		Jeżeli negatywne co można zrobić aby wyeliminować albo złagodzić.	Proponowane rozwiązanie alternatywne
	Pozytywne	Negatywne		
Powietrze w tym klimat (KL), powietrze (PO), adaptacja do zmiany klimatu (AD)	Wzmocnienie społeczeństwa obywatelskiego dotyczyć będzie także organizacji ekologicznych, a Internet narzędziem interakcji z mieszkańcami. Lepsza identyfikacja osób dotkniętych ubóstwem energetycznym (PO) i potrzebujących opieki w trakcie ekstremów pogodowych (AD).	W trakcie budowy może nastąpić zapylenie oraz używane będą maszyny emitujące gazy cieplarniane.	Sprecyzowanie szczegółowych warunków budowy na etapie formułowania decyzji administracyjnych, w/s oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji, tak aby ograniczyć zanieczyszczenie powietrza i emisje gazów cieplarnianych do niezbędnego minimum. Kontrola przestrzegania przepisów.	-
	+ 1/ Średnie	-1/niskie		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, pośrednie, długoterminowe,	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie, krótkoterminowe,		

	stałe, lokalne/ponadlokalne, trwałe	okresowe, PO - miejscowe i odwracalne, KL – globalne i nieodwracalne.		
Wody powierzchniowe (WP) Wody podziemne (WPd)	Wzmocnienie społeczeństwa obywatelskiego dotyczyć będzie także organizacji ekologicznych, a Internet narzędziem interakcji z mieszkańcami.	Oddziaływanie na wody o charakterze krótkotrwałym na etapie realizacji inwestycji budowy, przebudowy i modernizacji infrastruktury	Zachowanie najwyższej jakości standardów prowadzenia prac budowlanych – zgodność z wymogami prawnymi, w tym nałożonym zakresem decyzji uwarunkowań środowiskowych. M.in. składowane materiały budowlane i odpady z budowy muszą być właściwie zabezpieczone i znajdować się poza zasięgiem wód powierzchniowych i gruntowych oraz podlegać zabezpieczeniu przed rozprzestrzenieniem się poza miejsce składowania (w tym również przed wezbraniem); Stosowanie sprawnego technicznie sprzętu; instrukcja działania na wypadek uwolnienia zanieczyszczającej substancji lub odpadów do wody. Rekultywacja terenu po zakończeniu prac budowlanych.	-
	+1/niskie	-2/średnie		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, pośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne/ponadlokalne, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, pośrednie, krótkotrwałe, epizodyczne, miejscowe, odwracalne. Brak wpływu na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych		
Powierzchnia ziemi w tym odpady, zasoby naturalne (geologiczne), gleby	Wzmocnienie społeczeństwa obywatelskiego dotyczyć będzie także organizacji ekologicznych, a Internet narzędziem interakcji z mieszkańcami.	Budowa nowych obiektów opieki społecznej, głównie na terenach zurbanizowanych.	Zachowanie wierzchnich warstw gleby do wykorzystania w innych miejscach (rekultywacji).	-
	+1/niskie	-2/średnie		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, pośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne/ponadlokalne, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, pośrednie, krótkotrwałe, epizodyczne, miejscowe, nieodwracalne.		
Przyroda w tym różnorodność	Wzmocnienie społeczeństwa obywatelskiego dotyczyć będzie także organizacji ekologicznych, a	Budowa nowych obiektów opieki społecznej, głównie	Zachowanie wierzchnich warstw gleby do wykorzystania w innych miejscach (rekultywacji), zastosowanie jak największej	

biologiczna, rośliny, zwierzęta, krajobraz	Internet będzie narzędziem interakcji z mieszkańcami. +1/niskie	na terenach zurbanizowanych -1/niskie	liczby rozwiązań zielono-błękitnej infrastruktury. Stosowanie czystych systemów grzewczych.	
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, pośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne/ponadlokalne, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, pośrednie, krótkotrwałe, epizodyczne, miejscowe, nieodwracalne.		
	Oddziaływanie nikłe albo brak	Hałas występujący w trakcie budowy.		
Hałas	-	-1/niskie	Zachowanie najwyższej jakości standardów prowadzenia prac budowlanych – zgodność z wymogami prawnymi, w tym nałożonym zakresem decyzji uwarunkowań środowiskowych.	-
	-	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie, krótkoterminowe, epizodyczne, miejscowe, odwracalne		
	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak		
Promieniowanie	-	-	-	-
	-	-		
	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak		
Świadomość ekologiczna mieszkańców, partycypacja społeczna, edukacja ekologiczna, zabytki	Lepsze przygotowanie zwłaszcza starszej części społeczeństwa do zagrożeń środowiskowych. +1/Średnie	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	<u>Oddziaływanie:</u> wtórne, długoterminowe, stałe i lokalne, trwałe	-		
	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak		
Zagrożenia poważnymi awariami	-	-	-	-
	-	-		
	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak		

5.2.7 Obszar aktywności: Cel 2. — Bardziej konkurencyjna gospodarka wykorzystująca endogeniczny potencjał obszaru, w szczególności walory turystyczne „Dorzecza Wisłoki”

Elementy oceny	Oddziaływania		Jeżeli negatywne co można zrobić aby wyeliminować albo złagodzić.	Proponowane rozwiązanie alternatywne
	Pozytywne	Negatywne		
Powietrze w tym klimat (KL), powietrze (PO), adaptacja do zmiany klimatu (AD)	Rozwój firm działających w innowacyjnych branżach i oferujących proekologiczne rozwiązania. Możliwa odchodzenia od działalności negatywnie wpływającej na środowisko.	W trakcie budowy może nastąpić zapylenie oraz używane będą maszyny emitujące gazy cieplarniane.	Sprecyzowanie szczegółowych warunków budowy na etapie formułowania decyzji administracyjnych, w/s oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji, tak aby ograniczyć zanieczyszczenie powietrza i emisje gazów cieplarnianych do niezbędnego minimum. Kontrola przestrzegania przepisów.	-
	+1/ wysokie/średnie	-1/niskie		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, wtórne, długoterminowe, ponadlokalne, stałe, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie, krótkoterminowe, okresowe, PO - miejscowe i odwracalne, KL – globalne i nieodwracalne.		
Wody powierzchniowe (WP) Wody podziemne (WPd)	Rozwój firm działających w innowacyjnych branżach i oferujących proekologiczne rozwiązania. Możliwa odchodzenia od działalności negatywnie wpływającej na środowisko.	Oddziaływanie na wody o charakterze krótkotrwałym na etapie realizacji inwestycji, budowy, przebudowy i modernizacji infrastruktury. W przypadku budowy infrastruktury możliwiającej korzystanie z rzeki (np. spływy kajakowe) możliwe pogorszenie stanu chemicznego i parametrów	Zachowanie najwyższej jakości standardów prowadzenia prac budowlanych – zgodność z wymogami prawnymi, w tym nałożonym zakresem decyzji uwarunkowań środowiskowych.	-

		fizykochemicznych jakości wody w rzece.		
	+1/ niskie	-2/wysokie		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, wtórne, długoterminowe, ponadlokalne, stałe, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> duże, bezpośrednie/pośrednie, skumulowane, stałe/epizodyczne, miejscowe, częściowo nieodwracalne		
Powierzchnia ziemi w tym odpady, zasoby naturalne (geologiczne), gleby	Budowa potencjału zrównoważonej przedsiębiorczości – edukacja ekologiczna.	Rozwój turystyki, która w swoich masowych forma stanowi źródło odpadów.	Rozwój nowoczesnego systemu (5R) gospodarki odpadami włączając w to opady pochodzące z działalności turystycznej.	-
	+1/niskie	-2/średnie		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczące, wtórne, długoterminowe, stałe, lokalne/ponadlokalne, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednie, skumulowane, długoterminowe, okresowe, lokalne, odwracalne		
Przyroda w tym różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta, krajobraz	Budowa potencjału zrównoważonej przedsiębiorczości.	Rozwój turystyki, która w swoich masowych forma stanowi zagrożenie.	Prowadzenie działań kanalizujących ruch turystyczny (zwłaszcza masowy) na tereny o mniejszych walorach przyrodniczych oraz preferowanie turystyki przyrodniczej (zrównoważonej)..	-
	+1/średnie	-1/średnie		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, wtórne, długoterminowe, okresowe, lokalne, trwałe.	<u>Oddziaływanie:</u> duże, wtórne, długoterminowe, okresowe, lokalne, odwracalne		

Hałas	Oddziaływanie nikłe albo brak	Hałas występujący w trakcie budowy.	Zachowanie najwyższej jakości standardów prowadzenia prac budowlanych – zgodność z wymogami prawnymi, w tym nałożonym zakresem decyzji uwarunkowań środowiskowych.	-
	-	-1/niskie		
	-	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie, krótkoterminowe, epizodyczne, miejscowe, odwracalne		
Promieniowanie	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		
Świadomość ekologiczna mieszkańców, partycypacja społeczna, edukacja ekologiczna, zabytki	Rozwój przedsiębiorstw proekologicznych pośrednio wpłynie na budowanie świadomości ekologicznej społeczności lokalnych i turystów.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+1/niskie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, wtórne, długoterminowe, stałe, lokalne, trwałe	-		
Zagrożenia poważnymi awariami	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		

5.2.8 Obszar aktywności: Kierunek działania 2.1. Rozwój usług i infrastruktury wspierającej rozwój oraz inkubację firm

Elementy oceny	Oddziaływania		Jeżeli negatywne co można zrobić aby wyeliminować albo złagodzić.	Proponowane rozwiązanie alternatywne
	Pozytywne	Negatywne		
Powietrze w tym klimat (KL), powietrze (PO), adaptacja do zmiany klimatu (AD)	Rozwój firm działających w innowacyjnych branżach i oferujących proekologiczne rozwiązania.	W trakcie budowy może nastąpić zapylenie (PO) oraz używane będą maszyny emitujące gazy cieplarniane (KL).	Sprecyzowanie szczegółowych warunków na etapie formułowania właściwych decyzji administracyjnych, w/s oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji, tak aby ograniczyć zanieczyszczenie powietrza i emisje gazów cieplarnianych do niezbędnego minimum. Kontrola przestrzegania prawa.	-
	+1/wysokie/średnie	- 1/niskie		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, wtórne, długoterminowe, stałe i lokalne, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie, lokalne, krótkoterminowe epizodyczne, odwracalne		
Wody powierzchniowe (WP) Wody podziemne (WPd)	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie na wody o charakterze krótkotrwałym na etapie realizacji inwestycji, budowy, przebudowy i modernizacji infrastruktury, uzbrajania terenów inwestycyjnych.	Zachowanie najwyższej jakości standardów prowadzenia prac budowlanych – zgodność z wymogami prawnymi, w tym nałożonym zakresem decyzji uwarunkowań środowiskowych. M.in. składowane materiały budowlane i odpady z budowy muszą być właściwie zabezpieczone i znajdować się poza zasięgiem wód powierzchniowych i gruntowych oraz podlegać zabezpieczeniu przed rozprzestrzenieniem się poza miejsce składowania (w tym również przed wezbrzeniami); Stosowanie sprawnego technicznie sprzętu; instrukcja działania na wypadek uwolnienia zanieczyszczającej substancji lub odpadów do wody; Rekultywacja terenu po zakończeniu prac budowlanych.	-
	-	-2/średnie		
	-	<u>Oddziaływanie:</u> zupełne pośredni/bezpośrednie/wtórne/ skumulowane krótko- lub średnioterminowe, chwilowe, lokalne/ponad lokalne/ nieodwracalne Brak wpływu na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych JCWP i JCWPd		
Powierzchnia ziemi w tym odpady, zasoby	Oddziaływanie nikłe albo brak	Budowa nowych obiektów głównie na terenach już zurbanizowanych,		-

naturalne (geologiczne), gleby		powoduje degradację istniejących tam gleb, zabetonowanie.	Zachowanie wierzchnich warstw gleby do wykorzystania w innych miejscach (rekultywacji).	
	-	- 2/b. wysokie		
	-	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie, krótkoterminowe, epizodyczne, miejscowe, nieodwracalne		
Przyroda w tym różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta, krajobraz	Oddziaływanie nikłe albo brak	Tworzenie nowych terenów inwestycyjnych, zmniejszenie zasięgu terenów przyrodniczych i powierzchni biologicznie czynnych.	Zachowanie wierzchnich warstw gleby do wykorzystania w innych miejscach (rekultywacji), zastosowanie jak największej liczby rozwiązań zielono-błękitnej infrastruktury. Stosowanie czystych technologii ogrzewania.	-
	-	-1/wysoki		
	-	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, długoterminowe, lokalne, epizodyczna, nieodwracalne		
Hałas	Oddziaływanie nikłe albo brak	W trakcie budowy może nastąpić wzrost natężenia hałasu.	Sprecyzowanie szczegółowych warunków na etapie formułowania właściwych decyzji administracyjnych, w/s oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji, tak aby ograniczyć uciążliwość hałasu do niezbędnego minimum. Kontrola przestrzegania prawa.	
	-	- 1/niskie		
	-	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie, lokalne, epizodyczne, odwracalne		
Promieniowanie	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		
Świadomość ekologiczna mieszkańców, partycypacja społeczna, edukacja ekologiczna, zbytki	Rozwój przedsiębiorstw proekologicznych pośrednio wpłynie na budowanie świadomości ekologicznej społeczności lokalnych i turystów.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-

	+1/niskie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, wtórne, długoterminowe, stałe, lokalne, trwałe	-		
Zagrożenia poważnymi awariami	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		

5.2.9 Obszar aktywności: Kierunek działania 2.2. Rozwój ponadlokalnych produktów i usług turystycznych „Dorzecza Wisłoki”

Elementy oceny	Oddziaływania		Jeżeli negatywne co można zrobić aby wylimitować albo złagodzić.	Proponowane rozwiązanie alternatywne
	Pozytywne	Negatywne		
Powietrze w tym klimat (KL), powietrze (PO), adaptacja do zmiany klimatu (AD)	Rozwój transportu przyjaznego środowisku, niezmotoryzowanego będzie wpływa na ograniczenie emisji gazów cieplarnianych (KL).	W trakcie budowy i rozbudowy infrastruktury turystycznej może nastąpić pylenie (PO) i emisja gazów cieplarnianych z pojazdów i urządzeń budowy (KL)	Sprecyzowanie szczegółowych warunków na etapie formułowania właściwych decyzji administracyjnych, w/s oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji, tak aby ograniczyć zanieczyszczenie powietrza (PO) i emisje gazów cieplarnianych do niezbędnego minimum (KL). Kontrola przestrzegania przepisów.	-
	+1/średnie	-1/niskie		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, wtórne, długoterminowe, stałe, globalne, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie, krótkoterminowe, epizodyczne, odwracalne (PO) i nieodwracalne (KL)		
	Rozwój rolnictwa ekologicznego, małego przetwórstwa i skracanie łańcuch dostaw będzie sprzyjał ograniczeniu emisji gazów	Wzrost liczby turysty i obiektów turystycznych, wydłużanie sezonu, będą powodowały wzrost zużycie energii elektrycznej i cieplnej a więc w mniejszym czy większym	Istotnym będzie budowanie oferty turystycznej proklimatycznej co do transportu i obiektów infrastruktury turystycznej z wykorzystaniem transportu elektrycznego, energetyki odnawialnej i	-

	cieplarnianych jak i zatrzymywaniu węgla w glebie (KL).	stopniu wpływały na emisję gazów cieplarnianych (KL) a być może na stan czystości powietrza (PO).	uzyskania wysokiego poziomu efektywności energetycznej.	
	+1/średnie	-2/wysokie (KL), średnie (PO)		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, wtórne, skumulowane, długoterminowe i stałe, globalne, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, pośrednie, skumulowane, średnioterminowe, stałe, lokalne (PO) i globalne (KL).		
Wody powierzchniowe (WP) Wody podziemne (WPd)	Zwiększenie świadomości ekologicznej na temat roli i znaczenia wód.	Negatywne oddziaływanie na wody budowy/modernizacji ponadlokalnych turystycznych ścieżek rowerowych, budowy wież widokowych, rozbudowy/modernizacji publicznych miejsc noclegowych ma charakter krótkotrwały wynikający z działań inwestycyjnych w szczególności, gdy prace budowlane będą zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie cieków lub zbiorników wodnych.	Zachowanie najwyższej jakości standardów prowadzenia prac budowlanych – zgodność z wymogami prawnymi, w tym nałożonym zakresem decyzji uwarunkowań środowiskowych.	-
	+1/średnie	-2/średnie		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, wtórne, długoterminowe, stałe, i okresowe, lokalne i ponadlokalne, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednio/pośrednie, krótko- lub średnioterminowe, epizodyczne, lokalne i ponadlokalne, częściowo odwracalne. Potencjalny brak wpływu na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych JCWP i JCWPd.		

Powierzchnia ziemi w tym odpady, zasoby naturalne (geologiczne), gleby	Zwiększenie świadomości ekologicznej, ochrona przyrody przed „dzikim” wykorzystaniem.	Lokalne przekształcenia powierzchni ziemi i gleb w miejscach obsługi turystów.	Zachowanie wierzchnich warstw gleby do wykorzystania w innych miejscach (rekultywacji).	-
	+1/niskie	- 1/średnie		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, wtórne, skumulowane, długoterminowe, stałe i okresowe, lokalne i ponadlokalne, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie, skumulowane, stałe i okresowe, lokalne i ponadlokalne, nieodwracalne		
Przyroda w tym różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta, krajobraz	Zwiększenie świadomości ekologicznej, ochrona przyrody przed „dzikim” wykorzystaniem.	Zmniejszenie zasięgu terenów przyrodniczych, zwiększenie skali ruchu turystycznego, zaburzenia krajobrazu, odstraszanie zwierząt, przecinanie korytarzy ekologicznych.	Prowadzenie działań kanalizujących ruch turystyczny na tereny o mniejszych walorach przyrodniczych. Prowadzenie działań edukacyjnych dotyczących zachowania się w terenie cennym przyrodniczo. Wydawanie decyzji lokalizacyjnych z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych, dbałość o rzetelność opracowań ekofizjograficznych w procesie planistycznym.	-
	+1/średnie	-2/wysokie		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, wtórne, skumulowane, długoterminowe, stałe, i okresowe, lokalne i ponadlokalne, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> duże, bezpośrednie, skumulowane, długoterminowe, stałe, i okresowe, lokalne, możliwe do rewaloryzacji		
Hałas	Oddziaływanie nikłe albo brak	Wzrost ruchu turystycznego powstanie obiektów turystycznych potencjalnie wpłynie zwłaszcza w szczycie sezonu turystycznego wzrost poziomu hałasu.	Wykorzystanie planowania przestrzennego do sterowania ruchem turystycznym tak aby jego uciążliwość została ograniczona (tworzenie stref ciszy) do miejsc gdzie masowa turystyka może rozwijać się bez negatywnego oddziaływania na mieszkańców i środowisko przyrodnicze. Kontrola przestrzegania prawa.	-
	-	-1/średnie		
	-	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie, długoterminowe, okresowe, miejscowe, odwracalne		
Promieniowanie	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	

	-	-		
	-	-		
Świadomość ekologiczna mieszkańców, partycypacja społeczna, edukacja ekologiczna, zabytki	Rozwój turystyki kwalifikowanej (rowerowe, pieszej kajakowej) jak i rolnictwa ekologicznej korzystnie wpłynie na świadomość mieszkańców jak i przyjezdnych gości. Przewidywana renowacja i zadbanie o zabytki.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+2/wysokie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> duże, wtórne, długoterminowe, stałe lokalne i ponadlokalne, trwałe	-		
Zagrożenia poważnymi awariami	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		

5.2.10 Obszar aktywności: Kierunek działania 2.3. Promocja oferty gospodarczej „Dorzecza Wisłoki” na rynkach krajowych i zagranicznych

Elementy oceny	Oddziaływania		Jeżeli negatywne co można zrobić aby wyeliminować albo złagodzić.	Proponowane rozwiązanie alternatywne
	Pozytywne	Negatywne		
Powietrze w tym klimat (KL), powietrze (PO), adaptacja do zmiany klimatu (AD))	Oddziaływanie nikłe albo brak	Przyjazd większej liczby turystów, z kraju jak i zagranicy, może wpłynąć na wzrost emisji gazów cieplarnianych (KL).	Istotnym będzie budowanie oferty turystycznej proklimatycznej co do zachęcania do korzystania z niskoemisyjnych albo bez emisyjnych środków transportu.	-
	-	- 1/niskie		

	-	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednie, średnioterminowe, stałe, globalne, odwracalne.		
Wody powierzchniowe (WP) Wody podziemne (WPd)	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		
Powierzchnia ziemi w tym odpady, zasoby naturalne (geologiczne), gleby	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak		-
	-	-		
	-	-		
Przyroda w tym różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta, krajobraz	Promocja walorów przyrodniczych może przyczynić się pośrednio do potrzeby wzmocnienia ich ochrony.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+1/niskie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne wtórne, długoterminowe, stałe, ponadlokalne, trwałe	-		
Hałas	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		
Promieniowanie	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak		-
	-	-		
	-	-		

Świadomość ekologiczna mieszkańców, partycypacja społeczna, edukacja ekologiczna, zabytki	Wyważona promocja prowadzić będzie do wzrostu świadomości walorów i wartości terenów przyrodniczych i kulturowych dorzecza Wisłoki.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+1/niskie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne wtórne, długoterminowe, stałe, ponadlokalne, trwałe	-		
Zagrożenia poważnymi awariami	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		

5.2.11 Obszar aktywności: Cel 3. — Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego oraz poprawa bezpieczeństwa energetycznego

Elementy oceny	Oddziaływania		Jeżeli negatywne co można zrobić aby wyeliminować albo złagodzić.	Proponowane rozwiązanie alternatywne
	Pozytywne	Negatywne		
Powietrze w tym klimat (KL), powietrze (PO), adaptacja do zmiany klimatu (AD)	Proponowana transformacja energetyczna to poprawa jakości powietrza i zmniejszenia (uniknięcie) emisji gazów cieplarnianych (PO, KL). Proponowane działania adaptacyjne stanowią element przygotowania się do ekstremów pogodowych (AD).	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+2/wysokie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> (KL, AD) nieznaczne, bezpośrednie/pośrednie,	-	-	-

	skumulowane, długoterminowe, stałe, globalne, trwałe <u>Oddziaływanie</u> (PO): zauważalne, bezpośrednie, długoterminowe, stałe, lokalnie, trwałe			
Wody powierzchniowe (WP) Wody podziemne (WPd)	Potencjalny pozytywny wpływ na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych JCWP i JCWPd mają działania zmniejszające wpływ zanieczyszczeń / przedostawanie się zanieczyszczeń do wód, zmniejszające depozycję atmosferyczną i wspierające naturalną retencję.	Budowa zbiorników wodnych spowoduje utratę siedlisk Natura 2000 (PLB180002 – Beskid Niski, PLH180001 – Ostoja Magurska, PLH180015 – Łysa Góra), zmianę stosunków wodnych i przekształci ekosystem wód płynących w ekosystem wód stojących, zaburzy krajobraz, przyczyni się do przerwania korytarzy ekologicznych. Potencjalny negatywny wpływ inwestycji przeciwpowodziowych na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych JCWP i JCWPd. Niektóre inwestycje	Utrzymanie mimo znaczącego negatywnego wpływu na środowisko realizacji budowy zbiorników wymagać będzie działań kompensacyjnych ⁶ .	Dotychczasowe doświadczenia pokazują, że bardziej skutecznymi rozwiązaniami są, i znacznie mniej ingerującym w środowisko, działania bazujące na naturze czyli wykorzystanie naturalnej retencji wody w krajobrazie. Aby uniknąć budowy zbiorników wodnych można wdrożyć system retencji

⁶ Działania kompensacyjne polegają na:

- odtwarzanie siedliska przyrodniczego lub/i siedliska gatunku na tym samym obszarze Natura 2000, na którym ma dojść do strat przyrodniczych, lub na innym obszarze (ze względu na spójność sieci i rolę w niej danego obszaru Natura 2000),
- utworzenie zastępczego siedliska gatunku oraz przeniesienie gatunku na to siedlisko,
- osiągnięcie wyższego stanu ochrony pozostałych zasobów siedliska przyrodniczego lub/i siedliska gatunku na obszarze Natura 2000,
- przywracanie ciągłości ekologicznej korytarzy ekologicznych,
- reintrodukcję gatunków (jeśli istnieje merytoryczne uzasadnienie takiej potrzeby) oraz restytucję i wzmacnianie ich populacji,
- tworzenie nowych obszarów ochrony przyrody (w tym nowych obszarów Natura 2000, wykraczających poza prawny obowiązek utworzenia reprezentatywnej, spójnej sieci w państwie UE) lub stref ochrony gatunków.

		wpływają negatywnie na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych uzyskały odstępstwo z art. 66 ustawy Prawo Wodne.		krajobrazowej⁷ na obszarze zlewni postulowanego zbiornika.
	+1/+2/średnie	-2/ -3/wysokie		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednie/pośrednie/skumulowane, długoterminowe, stałe, lokalne/ponad lokalne, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> duże, bezpośrednie/pośrednie/skumulowane, długoterminowe, stałe, lokalne/ponad lokalne, odwracalne częściowo/nieodwracalne		
Powierzchnia ziemi w tym odpady, zasoby naturalne (geologiczne), gleby	Wzmocnienie zielonej infrastruktury.	Melioracje, budowa zbiorników wodnych i innych obiektów energetycznych negatywnie wpłynę na powierzchnię ziemi i jej zasoby.	W miejscach przekształcenia gleb (budowy zbiorników i instalacji) wskazane jest zachowanie wierzchnich warstw gleby do rekultywacji gleb i powierzchni ziemi w innych miejscach, np. gdzie tworzona będzie zielona infrastruktura w miastach.	-
	+1/wysokie	-3/b. wysokie		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednie, długoterminowe, lokalne, stałe, trwałe	<u>Oddziaływania:</u> zupełne, bezpośrednie, wuterminalowe, stałe, lokalne, nieodwracalne		
Przyroda w tym różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta, krajobraz	Wzmocnienie zielonej infrastruktury	Budowa zbiorników wodnych spowoduje utratę siedlisk Natura 2000 (PLB180002 – Beskid Niski, PLH180001 –	Utrzymanie mimo znaczącego negatywnego wpływu na środowisko realizacji budowy zbiorników wymagać będzie działań kompensacyjnych ⁸ .	Dotychczasowe doświadczenia pokazują, że bardziej skutecznymi

⁷ Na wzrost poziomu magazynowanej wody wpływa ograniczenie spływu powierzchniowego wody roztopowej i po opadowej. Wiąże się to na ogół z infiltracją, czyli przesiąkaniem wody w głąb podłoża. Jeżeli obszar zlewni jest zalesiony i posiada naturalny charakter, to jego zdolności do ograniczenia fali powodziowej jest znacznie większa niż na obszarze niezalesionym. Naturalna – wynikająca z naturalnych cech środowiska przyrodniczego (np.: roślinna, glebowogrunтова, naturalnych wód powierzchniowych, śnieżna i lodowa). Systemy kształtujące właściwą strukturę użytkowania ziemi poprzez: • układ pól ornych, użytków zielonych, lasów, użytków ekologicznych i stawów • zalesianie, tworzenie pasów ochronnych, zadrzewień, tarasów • powiększanie obszarów podmokłych, torfowisk i bagien, wtórne nawadnianie torfowisk

⁸ Działania kompensacyjne polegają na ...*op. cit.*

		Ostoja Magurska, PLH180015 – Łysa Góra), zmianę stosunków wodnych i przekształci ekosystem wód płynących w ekosystem wód stojących, zaburzy krajobraz, przyczyni się do przerwania korytarzy ekologicznych. Niektóre inwestycje wpływają negatywnie na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych uzyskały odstępstwo z art. 66 ustawy Prawo Wodne.		rozwiązaniami są, i znacznie mniej ingerującym w środowisko, działania bazujące na naturze czyli wykorzystanie naturalnej retencji wody w krajobrazie. Aby uniknąć budowy zbiorników wodnych można wdrożyć system retencji krajobrazowej ⁹ na obszarze zlewni postulowanego zbiornika.
	+1/wysokie	-3/b. wysokie		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednie, skumulowane, długoterminowe, lokalne, stałe, trwałe	<u>Oddziaływania:</u> zupełne, bezpośrednie, skumulowane, dwuterminalowe, stałe, lokalne, nieodwracalne		
Hałas	Oddziaływanie nikłe albo brak	W trakcie budowy może nastąpić wzrost natężenia hałasu.	Sprecyzowanie szczegółowych warunków na etapie formułowania właściwych decyzji administracyjnych, w/s oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji, tak aby ograniczyć uciążliwość hałasu do niezbędnego minimum. Kontrola przestrzegania prawa.	-
	-	- 1/niskie		
	-	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie, lokalne, epizodyczne, odwracalne		
Promieniowanie	Oddziaływanie nikłe albo brak	Rozwój sieci elektroenergetycznych może wpłynąć na wzrost poziomu natężenia promieniowania.	Sprecyzowanie szczegółowych warunków na etapie formułowania właściwych decyzji administracyjnych, w/s oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji, tak aby ograniczyć uciążliwość promieniowania	-
	-	-1/niskie		

⁹ Na wzrost poziomu magazynowanej wody ... *op. cit.* k

	-	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie, lokalne, stałe, nieodwracalne	do niezbędnego minimum. Kontrola przestrzegania prawa.	
Świadomość ekologiczna mieszkańców, partycypacja społeczna, edukacja ekologiczna, zabytki	Wzmocnienie infrastruktury zielonej może prowadzić do wzrostu świadomości walorów i wartości terenów przyrodniczych.	Utrwalenie hydrotechnicznego gospodarowania wodami z znaczną ingerencją w środowisko przyrodnicze może wpłynąć na obniżenie świadomości ekologicznej..	Szeroka informacja o innych sposobach przeciwdziałania powodziom i podtopieniom niż tylko za pomocą rozwiązań hydrotechnicznych. W przypadku podjęcia działań alternatywnych, o których pisano powyżej sprawa staje się bezprzedmiotowa.	-
	+1/niskie	-1/niskie		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne wtórne, długoterminowe, stałe, ponadlokalne, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, wtórne, długoterminowe, stałe, ponadlokalne, częściowo odwracalne		
Zagrożenia poważnymi awariami	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		

5.2.12 Obszar aktywności: Kierunek działania 3.1. Ochrona przeciwpowodziowa „Dorzecza Wisłoki” i zwiększenie odporności obszaru na skutki zmian klimatu

Elementy oceny	Oddziaływania		Jeżeli negatywne co można zrobić aby wyeliminować albo złagodzić	Proponowane rozwiązanie alternatywne
	Pozytywne	Negatywne		
Powietrze w tym klimat (KL), powietrze (PO), adaptacja do zmiany klimatu (AD)	Poprawa jakości powietrza w wyniku rozwoju zielonej infrastruktury.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	
	+ 1/niskie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, pośrednie,	-		

	długoterminowe, stałe, lokalne, trwałe			
Działania: Budowa zbiorników retencyjnych, przeciwpowodziowych, budowa/ modernizacja wałów przeciwpowodziowych;				
Wody powierzchniowe (WP) Wody podziemne (WPd)	Oddziaływanie nikłe albo brak	Według dokumentu Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (PZRP), tego typu inwestycje mają negatywne oddziaływanie na wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód. Ich wdrożenie niesie za sobą niemożliwe do uniknięcia koszty środowiskowe przeważające ewentualne pozytywy w tym zakresie, ogranicza możliwość realizacji celu. Możliwa minimalizacja wpływu, ale poza środkami standardowymi dla danego typu przedsięwzięcia, należy wskazać indywidualne środki minimalizujące.	W związku z tym, że planowane działania wg posiadanych ocen oddziaływania w wysokim stopniu wpłyną negatywnie na środowisko zaleca się zastosowanie całego zakresu ustalonych w Prognozach OOS rozwiązań minimalizujących i kompensujących ¹⁰ , a przede wszystkim rozważyć rozwiązanie alternatywne.	Dotychczasowe doświadczenia pokazują, że bardziej skutecznymi rozwiązaniami są, i znacznie mniej ingerującym w środowisko, działania bazujące na naturze czyli wykorzystanie naturalnej retencji wody w krajobrazie. Przykłady możliwości rozwiązań alternatywnych dla działań PZRP: 1. Wykorzystanie naturalnych predyspozycji terenu do retencjonowania wody (naturalne obniżenia, starorzecza) / odbudowa naturalnych zbiorników retencyjnych
	-	-3/ b. wysokie		
	-	<u>Oddziaływanie:</u> bezpośrednie/pośrednie/wtórne, krótko-, średnio- i długookresowe, chwilowe / stałe, lokalne i ponadlokalne,		

¹⁰ Działania kompensacyjne polegają na ...*op. cit.*¹¹ Działania kompensacyjne polegają na ...*op. cit.*

				(starorzeczy, oczek wodnych). 2. Rozbudowa sieci małej retencji zamiast budowy dużych obiektów. 3. Zmiana struktury użytkowania terenów w zlewni na rzecz zwiększenia retencji gruntowej, w tym zalesienia na obszarze zlewni.
Działania: udowa zbiornika wodnego Kąty-Myscowa wraz ze zbiornikiem górnym na Łysej Górze i elektrownią szczytowo-pompową				
JCWP w granicach których planowane są działania: RW200004218153 RW200007218199		Działania zaliczane do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko) Negatywne oddziaływanie na wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych. Budowa zbiornika spowoduje pogorszenie jakości wód w zbiorniku w wyniku sedymentacji zanieczyszczeń oraz zakłóceniami w funkcjonowaniu ekosystemów. Budowa spowoduje zmianę reżimu hydrologicznego oraz zwiększenie czasu retencji -negatywnie wpłynie na możliwości samooczyszczania się cieków, zmianie ulegną warunki termiczne, natlenienia, tym samym rozkładu materii organicznej, co może przełożyć się na pojawianie zakwitów fitoplanktonu. Zmianie ulegną parametry morfologiczne koryta	Investycja polegająca na budowie zbiornika Kąty Myscowa wpływa na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych- uzyskała odstępstwo z art. 66 ustawy Prawo Wodne	Dotychczasowe doświadczenia pokazują, że bardziej skutecznymi rozwiązaniami są, i znacznie mniej ingerującym w środowisko, działania bazujące na naturze czyli wykorzystanie naturalnej retencji wody w krajobrazie. Przykłady możliwości rozwiązań alternatywnych dla działań PZRP: 1. Wykorzystanie naturalnych predyspozycji terenu do retencjonowania wody

		<p>(głębokość, szerokość) oraz hydrologiczne (ilość i dynamika przepływu wód). Zmianom reżimu hydrologicznego cieków podlega nie tylko część cieków w obrębie czaszy utworzonego zbiornika, ale również pewna część cieków powyżej zbiornika (zasieg oddziaływania cofki zbiornika) oraz poniżej (sterowalność odpływem ze zbiornika powoduje utratę naturalnego reżimu hydrologicznego). Budowle poprzeczne piętrzące wodę cieków, przyczyniają się do przerywania ciągłości ekologicznej rzeki, ograniczając możliwość przemieszczania się organizmów (głównie ichtiofauny).</p> <p>Jednocześnie woda wypływająca ze zbiornika powoduje erozję dna poniżej zapory oraz przesuszenie doliny i utrudnienie prawidłowego funkcjonowania infrastruktury w erodowanym korycie.</p>		<p>(naturalne obniżenia, starorzecza) / odbudowa naturalnych zbiorników retencyjnych (starorzeczy, oczek wodnych).</p> <p>2. Rozbudowa sieci małej retencji zamiast budowy dużych obiektów.</p> <p>3. Zmiana struktury użytkowania terenów w zlewni na rzecz zwiększenia retencji gruntowej, w tym zalesienia na obszarze zlewni.</p>
		-3/ b. wysokie		
		<p><u>Oddziaływanie:</u> negatywne, bezpośrednie, pośrednie, wtórne, średniookresowe, długookresowe, stałe, ponadlokalne;</p> <p>Potencjalne oddziaływanie skumulowane (możliwa kumulacja działań polegających na ochronie przeciwpowodziowej, zapobieganiu skutkom suszy oraz elektrowni wodnej).</p>		
<p>Powiązane JCWPd: JCWPd GW2000151</p>	<p>Zbiorniki wodne powodują podniesienie się poziomu wód podziemnych (w terenach przyległych do czaszy i powyżej zbiornika w zasięgu cofki).</p>	<p>Możliwe będą krótkotrwałe negatywne oddziaływania na stan ilościowy i chemiczny wód podziemnych w trakcie robót budowlanych.</p>		

		Poniżej zbiornika następuje zjawisko obniżenia zwierciadła wód gruntowych.		
	+2 / wysokie	-1 - -2/ wysokie		
	<u>Oddziaływanie:</u> pozytywne, pośrednie, długookresowe, trwałe, ponadlokalne;	<u>Oddziaływanie:</u> negatywne, pośrednie, średnio- i długookresowe, chwilowe i trwałe, lokalne i ponadlokalne; JCWPd, na terenie których przeprowadzona ma być inwestycja znajdują się w dobrym stanie ilościowym i chemicznym Potencjalny brak wpływu na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych JCWPd		
Powiązane obszary chronione: Magurski Park Narodowy Natura 2000: SOO Wisłoka z Dopływami, SOO Ostoja Magurska, SOO Łysa Góra, OSO Beskid Niski	Potencjalny pozytywne oddziaływanie: w dalszej perspektywie funkcjonowania zbiornika może pozytywnie wpływać na ptaki preferujące tego typu siedliska (wytworzenie nowego ekosystemu atrakcyjnego do zasiedlenia przez ptaki wymaga czasu).	Budowa zbiorników na wodach płynących poprzez przedzielenie koryta cieku budowlą hydrotechniczną, powoduje całkowitą zmianę warunków siedliskowych. Wpływ inwestycji na etapie realizacji: istotne i negatywne oddziaływanie na przedmioty ochrony tym także ptaki oraz siedliska. Prace ciężkiego sprzętu na tak znaczną skalę będą powodować zniszczenie siedlisk i gatunków oraz znaczne uciążliwości takie jak zmętnienie wody oraz hałas, ponadto realizacja inwestycji może również wpływać negatywnie na część ptaków w związku z likwidacją miejsc lęgowych oraz żerowisk na rzecz planowanego zbiornika. Wpływ inwestycji na etapie eksploatacji: istotne i negatywne oddziaływać na siedliska i przedmioty ochrony. Zbiornik spowoduje zmianę stosunków wodnych na terenach przyległych, co może spowodować zmiany w szacie roślinnej pobliskich		

		siedlisk chronionych. Zahamowane zostaną naturalne procesy akumulacji materiału osadowego oraz erozji brzegów, a także zmiany ulegną parametry wód zarówno powyżej jak i poniżej zbiornika. Zmiany te mogą trwale negatywnie wpłynąć na stan zachowania siedlisk chronionych, ichtiofaunę, bezkręgowce jak również na ptaki.		
	+1/ niskie	-3 / b.wysokie		
	Oddziaływanie: pozytywne, wtórne, długookresowe, stałe, lokalne i ponadlokalne;	Oddziaływanie: negatywne, bezpośrednie, pośrednie, wtórne, krótkookresowe, średniookresowe, długookresowe, stałe, lokalne i ponadlokalne; Budowa i eksploatacja zbiornika wodnego będzie istotnie i negatywnie wpływała na przedmioty ochrony. (Negatywny wpływ na możliwość osiągnięcia celów dla obszarów chronionych).		
Działania: budowa zbiornika retencyjnego Zgórsko Podborze na potoku Zgórsko				
JCWP w granicach których planowane są działania: RW200010217469 (Zgórska Rzeka)		Potencjalny negatywny wpływ stan ekologiczny wód powierzchniowych – budowa zbiornika retencyjnego wiąże się ze zmianą warunków siedliskowych, reżimu hydrologicznego, warunków fizykochemicznych wód, ograniczenie migracji organizmów (wpływ zależny od zastosowania urządzeń umożliwiających	Działanie inwestycyjne, zgłoszone w ramach procesu konsultacji społecznych projektu PPSS (Planu przeciwdziałania skutkom suszy)	Dotychczasowe doświadczenia pokazują, że bardziej skutecznymi rozwiązaniami są, i znacznie mniej ingerującym w środowisko, działania

		migrację). Wpływ na elementy biologiczne, hydromorfologiczne i fizykochemiczne wód. W trakcie budowy możliwe czasowe pogorszenie parametrów stanu chemicznego (wzbudzenie osadów dennych).		bazujące na naturze czyli wykorzystanie naturalnej retencji wody w krajobrazie. Przykłady możliwości rozwiązań alternatywnych dla działań PZRP: 1. Wykorzystanie naturalnych predyspozycji terenu do retencjonowania wody (naturalne obniżenia, starorzecza) / odbudowa naturalnych zbiorników retencyjnych (starorzeczy, oczek wodnych). 2. Rozbudowa sieci małej retencji zamiast budowy dużych obiektów. 3. Zmiana struktury użytkowania terenów w zlewni na rzecz zwiększenia retencji gruntowej, w tym zalesienia na obszarze zlewni.
		-3 lub -2/ b.wysokie lub wysokie		
		Oddziaływanie: negatywne, bezpośrednie, pośrednie, wtórne, krótkookresowe, średniookresowe, długookresowe, stałe, lokalne i ponadlokalne; Potencjalny (negatywny) wpływ na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych.		
Powiązane JCWPd: JCWPd GW2000133		Prace budowlane prowadzone w korycie cieku oraz prowadzone poza nim i etap eksploatacji potencjalnie nie będą miały wpływu na wody podziemne		
		-		
		Potencjalny brak wpływu na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych.		
Powiązane obszary chronione: Jastrzębsko-Żdzarski Obszar Chronionego Krajobrazu Obszar Natury 2000: Dolna Wisłoka z Dopywami	Potencjalny pozytywne oddziaływanie: w dalszej perspektywie funkcjonowania zbiornika wytworzenie nowego ekosystemu.	Potencjalne oddziaływanie na florę i faunę. Oddziaływanie na siedliska i gatunki flory występujące w zasięgu planowanego zbiornika, ze względu na ich zniszczenie w trakcie prowadzenia prac. Na etapie eksploatacji zbiornika, możliwe jest wystąpienie oddziaływania głównie na siedliska wodne oraz siedliska zależne od wód zlokalizowane powyżej i poniżej zbiornika, a także na charakterystyczne dla tych siedlisk gatunki flory.	Na etapie opracowania dokumentacji środowiskowej należy zbadać możliwość wystąpienia oddziaływania na cele środowiskowe dla obszarów chronionych	
	+1 / niskie	- 3 lub -2 / wysokie lub b.wysokie		
	Oddziaływanie (potencjalne): pozytywne, wtórne,	Oddziaływanie (potencjalne): negatywne, bezpośrednie, pośrednie, wtórne,		

	długookresowe, stałe, lokalne i ponadlokalne;	krótkookresowe, średniookresowe, długookresowe, stałe, lokalne i ponadlokalne;		
Działania: budowa i przebudowa rowów melioracyjnych i śródpolnych połączone z wymianą istniejących przepustów				
Wody powierzchniowe (WP) Wody podziemne (WPd)	<p>Potencjalny pozytywny wpływ działań na stan JCW w przypadku, gdy inwestycje będą wspomagały retencję. Wpływ bezpośredni na poprawę jakości wód powierzchniowych poprzez przetrzymanie i późniejsze wykorzystanie wód z odwodnienia obszarów rolniczych, pozwoli na ograniczenie ładunków biogenów odprowadzanych przez system z tych obszarów.</p> <p>Wpływ pośredni korzystny na zasoby wód podziemnych przez spowolnienie odpływu wód i ograniczenie zapotrzebowania na wodę dla nawodnień rolniczych w wyniku realizacji systemów melioracyjnych.</p>	<p>W czasie realizacji inwestycji potencjalne chwilowe negatywne oddziaływanie na elementy hydromorfologiczne jakości wód i parametry fizykochemiczne jakości wód.</p> <p>Potencjalne ryzyko nadmiernej melioracji przyspieszającej odprowadzenie wód opadowych skutkujące zmianą/ obniżeniem poziomu wód gruntowych i zmianą retencji obszaru zlewni, zanikiem obszarów podmokłych oraz przyspieszeniem procesu eutrofizacji poprzez zwiększenie odpływu substancji biogenych z terenów rolniczych do wód powierzchniowych.</p>	<p>Przywrócenie dwufunkcyjności urządzeń melioracyjnych; wdrażanie zabiegów agrotechnicznych zwiększających retencję glebową.</p>	
	+1/średnie	-1/niskie		
	<u>Oddziaływanie (w czasie eksploatacji):</u> nieznaczne, bezpośrednie, długoterminowe, stałe,	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne, odwracalne Nie przewiduje się negatywnego wpływu na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych JCWP i JCWPd		

	lokalne i ponadlokalne, trwałe			
Działania: budowa/modernizacja sieci kanalizacji deszczowej				
Wody powierzchniowe (WP) Wody podziemne (WPd)	Potencjalny pozytywny wpływ na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych JCWP i JCWPd.	Na etapie realizacji prac budowlanych i modernizacyjnych mogą wystąpić potencjalne krótkotrwałe i o ograniczonym do zasięgu prowadzonych prac oddziaływania na wody. Odprowadzanie wód opadowych kanalizacją deszczową przyczynia się do pomniejszenia zasobów zlewni.	Zwiększenie retencji i zagospodarowanie wód opadowych oraz roztopowych w miejscu ich powstania, zwiększanie udziału powierzchni biologicznie czynnych i terenów przepuszczalnych; redukcja odpływu z powierzchni uszczelnionych. Stosowanie rozwiązań BZI / NBS.	
	+2/średnie	-1/średnie		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, długoterminowe, bezpośrednie, stałe, lokalne i ponadlokalne, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczące, bezpośrednie/pośrednie, krótkotrwałe/epizodyczne, lokalne, odwracalne		
Działania: wsparcie dla służb ratunkowych, rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury, rozwój zieleni miejskiej, alternatywne źródła zasilania w wodę (zagospodarowanie deszczówki)				
Wody powierzchniowe (WP) Wody podziemne (WPd)	Potencjalny pozytywny wpływ: poprawa jakości JWCP – potencjalny pozytywny wpływ na stan ekologiczny i chemiczny wód (zmniejszenie odpływu zanieczyszczeń z powierzchni zlewni miejskich); zmniejszenie presji na elementy biologiczne; zwiększenie dostępności zasobów	Negatywny wpływ może być wynikiem prac związanych z realizacją przedsięwzięć o charakterze budowlanych (w zależności od rodzaju inwestycji). Jednak oddziaływanie to będzie miało charakter chwilowy w czasie trwania prac budowlanych oraz ograniczony do terenu prowadzenia tych prac.	Zachowanie najwyższej jakości standardów prowadzenia prac budowlanych – zgodność z wymogami prawnymi, w tym nałożonym zakresem decyzji uwarunkowań środowiskowych.	-

	<p>wodnych (zatrzymanie wód w zlewni przekłada się na mniejsze zapotrzebowania np. na pobór wód dla celów utrzymania terenów zieleni miejskiej).</p> <p>Wsparcie dla służb ratunkowych – potencjalny pozytywny wpływ przez zmniejszenie skutków awarii (np. wycieku substancji szkodliwych) /sytuacji kryzysowych (np. podtopień) na stan JCW.</p>			
	+2/wysokie	-1/ niskie		
	<p><u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednie i pośrednie długoterminowe, skumulowane, stałe, lokalne i ponadlokalne, trwałe</p> <p>Potencjalny pozytywny wpływ na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych JCWP i JCWPd</p>	<p><u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie, krótkoterminowe, epizodyczne, miejscowe, odwracalne</p>		
<p>Powierzchnia ziemi w tym odpady, zasoby naturalne (geologiczne), gleby</p>	<p>Tworzenie obiektów zielonej infrastruktury na terenach zurbanizowanych</p>	<p>Budowa zbiorników wodnych spowoduje utratę siedlisk Natura 2000 (PLB180002 – Beskid Niski, PLH180001 – Ostoja Magurska, PLH180015 – Łysa Góra), zmianę stosunków wodnych i przekształci ekosystem wód płynących w ekosystem wód stojących,</p>	<p>Utrzymanie mimo znaczącego negatywnego wpływu na środowisko realizacji budowy zbiorników wymagać będzie działań kompensacyjnych¹¹.</p>	<p>Dotychczasowe doświadczenia pokazują, że bardziej skutecznymi rozwiązaniami są, i znacznie mniej</p>

¹¹ Działania kompensacyjne polegają na ...*op. cit.*

		zaburzy krajobraz, przyczyni się do przerwania korytarzy ekologicznych. Niektóre inwestycje wpływają negatywnie na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych uzyskały odstępstwo z art. 66 ustawy Prawo Wodne.		ingerującym w środowisko, działania bazujące na naturze czyli wykorzystanie naturalnej retencji wody w krajobrazie. Aby uniknąć budowy zbiorników wodnych można wdrożyć system retencji krajobrazowej¹² na obszarze zlewni postulowanego zbiornika.
	+1/wysokie	-3/b. wysokie		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednie, długoterminowe, lokalne, stałe, trwałe	<u>Oddziaływania:</u> zupełne, bezpośrednie, dwuterminalowe, stałe, lokalne, nieodwracalne		
Przyroda w tym różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta, krajobraz	Rozwój zielonej infrastruktury na terenach zurbanizowanych.		W przypadku budowy zbiornika konieczne są działania mitygujące i kompensacyjne dla środowiska wodnego, np. przepławki dla ryb, a także odtwarzanie siedlisk lądowych.	Aby uniknąć budowy zbiornika wodnego można wdrożyć system retencji krajobrazowej¹³ na obszarze zlewni postulowanego zbiornika.
	+1/wysokie	-3/b. wysokie		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednie, długoterminowe, lokalne, stałe, trwałe	<u>Oddziaływania:</u> zupełne, bezpośrednie, dwuterminalowe, stałe, lokalne, nieodwracalne		
Hałas	Oddziaływanie niktę albo brak	W trakcie budowy może nastąpić wzrost natężenia hałasu.	Sprecyzowanie szczegółowych warunków na etapie formułowania właściwych decyzji administracyjnych, w/s oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji, tak aby ograniczyć uciążliwość hałasu do niezbędnego minimum. Kontrola przestrzegania prawa.	-
	-	- 1/niskie		
	-	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie, lokalne, epizodyczne, odwracalne		

¹² Na wzrost poziomu magazynowanej wody ... *op. cit.* k

¹³ Jak wyżej.

Promieniowanie	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		
Świadomość ekologiczna mieszkańców, partycypacja społeczna, edukacja ekologiczna, zabytki	Rozpowszechnienie rozwiązań korzystnych w postaci zielono-błękitnej infrastruktury długoterminowo, stale i lokalnie będzie korzystnie <u>wpływać</u> na świadomość ekologiczną.	Utrwalanie podejścia hydrotechnicznego do gospodarowania wodą będzie niekorzystnie wpływać na świadomość ekologiczną.	Zwiększenie edukacji lokalnej dotyczącej zielono-błękitnej infrastruktury i podejścia krajobrazowego do retencji wody, poprzez aktywizację społeczną różnych grup mieszkańców. W przypadku przyjęcia rozwiązań alternatywnych, o których pisano powyżej sprawa staje się bez przedmiotowa.	-
	+1/niskie	-1/niska		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne wtórne, długoterminowe, stałe, ponadlokalne, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> __nieznaczne, pośrednio, okresowe, ponadlokalne, częściowo odwracalne		
Zagrożenia poważnymi awariami	Oddziaływanie nikłe albo brak	W przypadku wybudowania zapory istnieje prawdopodobieństwo jej uszkodzenia czy pęknięcia czy zniszczenia.	Ścisła kontrola nad budową zapory jak i stworzenie systemu zabezpieczającego przed jej uszkodzeniem czy zniszczeniem jednocześnie przygotowanie systemu zarządzania kryzysowego do akcji ratunkowej.	
	-	+3/b. niskie		
	-	<u>Oddziaływanie:</u> zupełne, bezpośrednie, pośrednie i wtórne, skumulowane, długoterminowe, epizodyczne, regionalny, nieodwracalne		

5.2.13 Obszar aktywności Kierunek działania 3.2. Ograniczenie zjawiska niskiej emisji i poprawa efektywności energetycznej budynków i infrastruktury

Elementy oceny	Oddziaływania		Jeżeli negatywne co można zrobić aby wyeliminować albo złagodzić.	Proponowane rozwiązanie alternatywne
	Pozytywne	Negatywne		

Powietrze w tym klimat (KL), powietrze (PO), adaptacja do zmiany klimatu (AD)	Rozwój OZE i poprawa efektywności energetyczne przyczynią się do ograniczenia zanieczyszczeń powietrza i emisji gazów cieplarnianych.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+3/b. wysokie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> duże, bezpośrednie/wtórne, długoterminowe, stałe, lokalne, globalne, trwałe	-		
Wody powierzchniowe (WP) Wody podziemne (WPd)	Ograniczenie uwalnianych do powietrza zanieczyszczeń trafiających do zbiorników wodnych/części wód powierzchniowych (ograniczenie depozycji atmosferycznej, potencjalnie pozytywnie wpłynie na parametry fizykochemiczne i stan chemiczny wód.	Na etapie realizacji prac budowlanych i modernizacyjnych w ramach planowanych w SRPL przedsięwzięć inwestycyjnych mogą wystąpić potencjalne krótkotrwałe i o ograniczonym do zasięgu prowadzonych prac oddziaływania na wody.	Zachowanie najwyższej jakości standardów prowadzenia prac budowlanych – zgodność z wymogami prawnymi, w tym nałożonym zakresem decyzji uwarunkowań środowiskowych.	-
	+1/niskie	-1/ średnie		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, pośrednie, skumulowane, długoterminowe, stałe, lokalne i ponadlokalne, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, pośrednie/bezpośrednie, krótko- lub średnioterminowe, epizodyczne, miejscowe, odwracalne Potencjalny brak wpływu na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych JCWP i JCWPd		
Powierzchnia ziemi w tym odpady, zasoby	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza,	Zajmowanie terenu pod farmy wiatrowe i fotowoltaiczne.	Lokalizacja zgodna z miejscowym planem zagospodarowania	-

naturalne (geologiczne), gleby	które mogą przedostawać się do gleby.		przestrzennego albo ograniczająca zajmowanie terenów o korzystnych warunkach glebowych.	
	+1/niskie	-1/średnie		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, wtórne, skumulowane, długoterminowe, stałe, miejscowe, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie, długoterminowe, stałe, miejscowe, nieodwracalne		
Przyroda w tym różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta, krajobraz	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza, które mogą przyczyniać się do zapewnienia lepszych warunków do wzrostu roślin, zmniejszenie presji na wycinanie lasów do celów grzewczych.	Zajmowanie terenu i oddziaływanie na przyrodę ożywioną farm wiatrowych i fotowoltaicznych.	Lokalizacja zgodna z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego albo ograniczająca zajmowanie terenów objętych ochroną jak i także z wykorzystaniem analizy co do przelotów ptaków.	-
	+1/niskie	-2/średnie		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, wtórne, długoterminowe, skumulowane, stałe, miejscowe, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie, długoterminowe, stałe, miejscowe, nieodwracalne		
Hałas	Oddziaływanie nikłe albo brak	Rozwój OZE może lokalnie powodować hałas (wiatraki).	Niezbędny jest przyjęcie jako minimum odległości 500 m od zabudowań mieszkalnych i każdorazowo ustalać lokalizacje w zależności od warunków lokalnych chyba, że teren został wyznaczony w miejscowym planie przestrzennego zagospodarowania.	-
	-	-2/wysokie		
	-	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednie, długoterminowe, okresowe, miejscowe, nieodwracalne		
Promieniowanie	Oddziaływanie nikłe albo brak	Rozwój sieci elektroenergetycznych może wpłynąć na wzrost poziomu natężenia promieniowania.	Sprecyzowanie szczegółowych warunków na etapie formułowania właściwych decyzji administracyjnych, w/s oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji, tak aby	-
	-	-1/niskie		

	-	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie, lokalne, stałe, nieodwracalne	ograniczyć uciążliwość promieniowania do niezbędnego minimum. Kontrola przestrzegania prawa.	
Świadomość ekologiczna mieszkańców, partycypacja społeczna, edukacja ekologiczna, zabytki	Rozwój OZE i poprawa efektywności energetycznej istotnie wpłynie na wzrost poziomu świadomości klimatyczno-ekologicznej.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+2/wysokie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, pośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne, trwałe.	-		
Zagrożenia poważnymi awariami	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		

5.2.14 Obszar aktywności: Kierunek działania 3.3. Rozwój produkcji, magazynowania i dystrybucji energii z OZE

Elementy oceny	Oddziaływania		Jeżeli negatywne co można zrobić aby wyeliminować albo złagodzić.	Proponowane rozwiązanie alternatywne
	Pozytywne	Negatywne		
Powietrze klimat (KL), powietrze (PO), adaptacja do zmiany klimatu (AD)	Rozwój OZE i poprawa efektywności energetyczne przyczynią się do ograniczenia zanieczyszczeń powietrza i emisji gazów cieplarnianych.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+3/B. wysokie	-		

	<u>Oddziaływanie:</u> duże, bezpośrednie/wtórne, długoterminowe, stałe, lokalne, globalne, trwałe	-		
Wody powierzchniowe (WP) Wody podziemne (WPd)	Ograniczenie uwalnianych do powietrza zanieczyszczeń trafiających do zbiorników wodnych/ części wód powierzchniowych (ograniczenie depozycji atmosferycznej, potencjalnie pozytywnie wpłynie na parametry fizykochemiczne i stan chemiczny wód.	Przegrodzenie rzeki budowlą spiętrzącą wodę (rozważana budowa elektrowni szczytowo-pompowej w Myscovej, budowa innych (niskospadowych i ultraniskospadowych) elektrowni wodnych) powoduje fragmentację rzeki, zmiany przepływu i temperatury wody, zatrzymanie transportu osadów i przecięcie szlaków migracyjnych ryb i organizmów wodnych, obniżenie poziomu wód w rzece i wód gruntowych, zmianę stosunków wodnych na pobliskich terenach, akumulację zanieczyszczeń, spadek natlenienia, a także zakwity toksycznych glonów. <u>Rozważane inwestycje należą do inwestycji negatywnie wpływających na stan JCWP i JCWPd oraz mogące powodować nieosiągnięcie celów środowiskowych.</u>	Prowadzenie działań z wykorzystaniem najnowszych technologii i doświadczeń z rozwiązaniami technicznymi w zakresie hydrotechniki służącym do produkcji energii elektrycznej.	Rozważenie alternatywnego sposobu produkcji i magazynowania energii elektrycznej oraz stabilizacji sieci i kompensacji wpływu zmiennych źródeł OZE np. zintegrowane lokalizowanie farm słonecznych i wiatrowych (tzw. <i>cabl pooling</i>).
Powierzchnia ziemi w tym odpady, zasoby naturalne (geologiczne), gleby	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza, które mogą przedostawać się do gleby.	Zajmowanie powierzchni w tym gleby przez nowe instalacje OZE i sieci energetyczne, elektrownie szczytowo-pompową. Wraz z rozwojem instalacji należy liczyć się z powstawaniem odpadów po likwidowanych instalacjach OZE i magazynach.	W miejscach przekształcenia gleb (budowy zbiorników i instalacji) wskazane jest zachowanie wierzchnich warstw gleby do rekultywacji gleb i powierzchni ziemi w innych miejscach, np. gdzie tworzona będzie zielona infrastruktura w miastach.	-
	+1/niskie	-3/wysokie		

	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, wtórne, długoterminowe, stałe, miejscowe, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> duże, bezpośrednie i pośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne/ponadlokalne, nieodwracalne/ częściowo odwracalne	Przygotowanie się do pojawienie się nowego rodzaju odpadów związanych instalacjami OZE i magazynami.	
Przyroda w tym różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta, krajobraz	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza, które negatywnie oddziałują na środowisko przyrodnicze.	Nowe instalacje OZE, sieci energetyczne mogą niekorzystnie wpływać na krajobraz, ptaki i organizmy wodne,	W obszarach chronionych tworzenie instalacji słonecznych w formule instalacji dachowych, a nie naziemnych. Odpowiedni dobór lokalizacji instalacji wiatrowych ze względu na przebieg korytarzy ekologicznych ptaków.	
	+1/niskie	-2/średnie		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, wtórne, długoterminowe, stałe, miejscowe, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalnie, bezpośrednie, długoterminowe, stałe/okresowe, miejscowe, nieodwracalne		
Hałas	Oddziaływanie nikłe albo brak	Rozwój OZE może lokalnie powodować hałas (wiatraki).	Niezbędnym jest przyjęcie jako minimum odległości 500 m od zabudowań mieszkalnych i każdorazowo ustalać lokalizacje w zależności od warunków lokalnych chyba, że teren został wyznaczony w miejscowym planie przestrzennego zagospodarowania.	-
	-	-2/wysokie		
	-	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednie, długoterminowe, okresowe, miejscowe, nieodwracalne		
Promieniowanie	Oddziaływanie nikłe albo brak	Rozwój sieci elektroenergetycznych może wpłynąć na wzrost poziomu natężenia promieniowania.	Sprecyzowanie szczegółowych warunków na etapie formułowania właściwych decyzji administracyjnych, w/s oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji, tak aby ograniczyć uciążliwość promieniowania do niezbędnego minimum. Kontrola przestrzegania prawa.	
	-	-1/niskie		
	-	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie, lokalne, stałe, nieodwracalne		
Świadomość ekologiczna mieszkańców,	Rozwój OZE istotnie wpłynie na wzrost poziomu świadomości klimatyczno-ekologicznej.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-

partycypacja społeczna, edukacja ekologiczna, zabytki	+2/wysokie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, pośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne, trwałe.	-		
Zagrożenia poważnymi awariami	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		

5.2.15 Obszar aktywności: Kierunek działania 3.4. Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury i usług kluczowych dla środowiska „Dorzecza Wisłoki”

Elementy oceny	Oddziaływania		Jeżeli negatywne co można zrobić aby wyeliminować albo złagodzić.	Proponowane rozwiązanie alternatywne
	Pozytywne	Negatywne		
Powietrze w tym klimat (KL), powietrze (PO), adaptacja do zmiany klimatu (AD)	Rozwój infrastruktury gazowej i użytkowania gazu wpłynie na poprawę jakości powietrza.	Rozwój infrastruktury gazowej i użytkowania gazu przyczyni się do wzrostu emisji gazów cieplarnianych.	Ze względu na to że spalanie gazu ziemnego powoduje emisję gazów cieplarnianych zdecydowanie trzeba ograniczyć jego wykorzystywanie na rzecz poprawy efektywności energetycznej, rozwoju OZE a w przyszłości rozwój energetyki zielonego wodoru.	Zdecydowanie odejście do spalania gazu ziemnego dla celów energetycznych w wyniku znacznych i szybszych działań na rzecz poprawy efektywności energetyczne wraz za zarządzaniem energią oraz rozwój lokalnych hybrydowych systemów energetycznych w oparciu o OZE.
	+2/wysokie (PO)	(KL)-2/wysokie		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne, trwałe.	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednie, długoterminowe, stałe, globalne, odwracalne.		

Wody powierzchniowe (WP) Wody podziemne (WPd)	Budowa i modernizacja infrastruktury sieciowej (kanalizacyjnej, wodociągowej), budowa/modernizacja oczyszczalni ścieków, budowa/modernizacja nowych ujęć wody (w tym podziemnych), budowa/modernizacja stacji uzdatniania wody, wsparcie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, budowa/modernizacja PSZOK-ów i RIPOK-ów na etapie użytkowania potencjalnie pozytywnie wpłynie na stan wód powierzchniowych (głównie przez ograniczenie wprowadzania do wód substancji biogennych i toksycznych) oraz potencjalnie zapobiegnie lub ograniczy dopływ zanieczyszczeń do wód podziemnych i zapobiegnie pogarszaniu się stanu wód podziemnych.	Oddziaływanie na wody o charakterze krótkotrwałym na etapie budowy, przebudowy i modernizacji infrastruktury, uzbrajania terenów inwestycyjnych	Zachowanie najwyższej jakości standardów prowadzenia prac budowlanych – zgodność z wymogami prawnymi, w tym nałożonym zakresem decyzji uwarunkowań środowiskowych. M.in. usuwanie mas ziemi do wykorzystania w innym miejscu, usuwanie gruzu betonowego i ceglanego do zagospodarowania w innym miejscu.	-
	+2/średnie	-2/średnie		-
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednie/, długoterminowe, stałe, ponadlokalne i regionalne, trwałe Potencjalny pozytywny wpływ na możliwość	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednio/pośrednie, krótkoterminowe, epizodyczne, miejscowe, odwracalne		

	osiągnięcia celów środowiskowych JCWP i JCWPd			
Powierzchnia ziemi w tym odpady, zasoby naturalne (geologiczne), gleby	Zwiększenie skali selektywnej zbiórki i przetwarzania odpadów, oczyszczania ścieków – korzystne oddziaływanie	Budowa infrastruktury sieciowej i obiektów wodociągowych i kanalizacyjnych lub innych usług sieciowych – lokalne zmiany na powierzchni ziemi.	W miejscach przekształcenia gleb (budowy zbiorników i instalacji) wskazane jest zachowanie wierzchnich warstw gleby do rekultywacji gleb i powierzchni ziemi w innych miejscach, np. gdzie tworzona będzie zielona infrastruktura w miastach.	-
	+1/wysokie	-1/średnie		
	<u>Oddziaływanie:</u> duże, bezpośrednie/pośrednie, długoterminowe, stałe i okresowe, lokalne i ponadlokalne, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednie, krótkoterminowy, okresowe, miejscowe/lokalne		
Przyroda w tym różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta, krajobraz	Zwiększenie skali selektywnej zbiórki i przetwarzania odpadów, oczyszczania ścieków – korzystne oddziaływanie	Budowa infrastruktury sieciowej i obiektów wodociągowych i kanalizacyjnych lub innych usług sieciowych niekorzystne oddziaływanie na przyrodę w trakcie budowy jak i eksploatacji.	Sprecyzowanie szczegółowych warunków na etapie formułowania właściwych decyzji administracyjnych, w/s oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji, tak aby ograniczyć ich uciążliwość do niezbędnego minimum. Kontrola przestrzegania prawa.	-
	+1/wysokie	-1/średnie		
	<u>Oddziaływanie:</u> duże, bezpośrednie/pośrednie, długoterminowe, stałe i okresowe, lokalne i ponadlokalne, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednie, krótkoterminowy, okresowe, miejscowe/lokalne		
Hałas	Oddziaływanie nikłe albo brak	W trakcie budowy może nastąpić wzrost natężenia hałasu.	Sprecyzowanie szczegółowych warunków na etapie formułowania właściwych decyzji administracyjnych, w/s oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji, tak aby ograniczyć uciążliwość hałasu do niezbędnego minimum. Kontrola przestrzegania prawa.	-
	-	- 1/niskie		
	-	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie, lokalne, epizodyczne, odwracalne		
Promieniowanie	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak		

	-	-		
	-	-		
Świadomość ekologiczna mieszkańców, partycypacja społeczna, edukacja ekologiczna, zabytki	Stworzenie centrów edukacji ekologicznej i zielonej przedsiębiorczości wraz z selekcją i recyklingiem odpadów komunalnych istotnie wpłyną na wzrost poziomu świadomości klimatyczno-ekologicznej.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+3/wysokie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> duże, bezpośrednie/pośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne, trwałe	-		
Zagrożenia poważnymi awariami	Oddziaływanie nikłe albo brak	Wybuch gazu z gazociągu z negatywnym oddziaływaniem na ludzi i przyrodę.	Ścisłe monitorowanie gazociągu zwłaszcza wycieków z niego.	-
	-	-2/ b. niskie		
	-	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednio/pośrednio, krótkoterminowe, epizodyczne, lokalne, odwracalne		

5.2.16 Obszar aktywności: Cel 4. — Bezpieczna i nowoczesna infrastruktura zapewniająca warunki dla zrównoważonego rozwoju

Elementy oceny	Oddziaływania		Jeżeli negatywne co można zrobić aby wyeliminować albo złagodzić.	Proponowane rozwiązanie alternatywne
	Pozytywne	Negatywne		
Powietrze w tym klimat (KL), powietrze (PO),	Rozbudowa infrastruktury drogowej i kolejowej będzie miała korzystny wpływ	Rozbudowa infrastruktury drogowej i kolejowej będzie miała wpływ negatywny w postaci wzrostu emisji	Wielkość i skala emisji gazów cieplarnianych z korzystania z infrastruktury zależna będzie z jedne	-

adaptacja do zmiany klimatu (AD)	poprawiając dostępność wraz z rozwojem transportu publicznego ograniczy emisje z pojazdów.	gazów cieplarnianych zarówno lokalnie jak i ponad lokalnie, a także negatywne oddziaływanie w trakcie budowy (pylenie, emisje gazów cieplarnianych).	strony od produkcji energii elektrycznej, czy z paliw kopalnych czy odnawialnych, oraz od skali wprowadzania pojazdów zeroemisyjnych. Proces ten dzieje się a można wzmocnić go kampanią edukacyjno-informacyjną. Sprecyzowanie szczegółowych warunków na etapie formułowania właściwych decyzji administracyjnych, w/s oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji, tak aby ograniczyć zanieczyszczenie powietrza (PO) i emisje gazów cieplarnianych do niezbędnego minimum (KL).	
	+2/średnie (PO, KL)	-1/średnie (PO, KL)		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, pośrednio, długoterminowe, stałe, lokalnie i globalnie, nieodwracalne	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednio/pośrednie, średnio- i krótkoterminowe, okresowe i epizodyczne, stałe, lokalne, globalnie, odwracalne		
Wody powierzchniowe (WP) Wody podziemne (WPd)	Planowanie przestrzenne może przynieść pozytywny efekt w postaci poprawy gospodarowania wodą. Mniejsza ilość składników zanieczyszczeń atmosferycznych przedostających się do wód wynikająca z ograniczenia emisji z transportu samochodowego potencjalnie pozytywnie wpłynie na parametry fizykochemiczne i stan chemiczny wód.	Oddziaływanie na wody w okresie trwania robót budowlanych i modernizacyjnych. Potencjalny wzrost emisji z transportu samochodowego (indywidualnego) spowodowanego polepszeniem warunków przemieszczania się drogami.	Zachowanie najwyższej jakości standardów prowadzenia prac budowlanych – zgodność z wymogami prawnymi, w tym nałożonym zakresem decyzji uwarunkowań środowiskowych. Działania ograniczające przemieszczanie i osadzanie na powierzchni ziemi składników zanieczyszczeń atmosferycznych i przedostawanie się do wód; stosowanie BAT.	-
	+1/niskie	-2/średnie		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, wtórne/pośrednie, skumulowane, średnio- i długoterminowe, lokalne, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednio/pośrednie, krótkoterminowe, epizodyczne, miejscowe, odwracalne		

		Potencjalny brak wpływu na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych JCWP i JCWPd		
Powierzchnia ziemi w tym odpady, zasoby naturalne (geologiczne), gleby	Porządkowanie struktury przestrzennej.	Budowa infrastruktury transportowej oraz zajmowanie, przekształcenie terenu na cele transportowe.	W miejscach przekształcenia gleb wskazane jest zachowanie wierzchnich warstw gleby do rekultywacji gleb i powierzchni ziemi w innych miejscach, np. gdzie tworzona będzie zielona infrastruktura w miastach. Sprecyzowanie szczegółowych warunków na etapie formułowania właściwych decyzji administracyjnych, w/s oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji, tak aby ograniczyć uciążliwość hałasu do niezbędnego minimum. Kontrola przestrzegania prawa.	=
	+1/średnie	-2/wysokie		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, wtórne, długoterminowe, stałe, lokalne i ponadlokalne, trwałe.	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednie, krótko-długoterminowe, okresowe/stałe, lokalne, nieodwracalne		
Przyroda w tym różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta, krajobraz	Porządkowanie struktury przestrzennej.	Budowa infrastruktury transportowej oraz zajmowanie, przekształcenie terenu na cele transportowe.	W miejscach przekształcenia gleb wskazane jest zachowanie wierzchnich warstw gleby do rekultywacji gleb i powierzchni ziemi w innych miejscach, np. gdzie tworzona będzie zielona infrastruktura w miastach. Sprecyzowanie szczegółowych warunków na etapie formułowania właściwych decyzji administracyjnych, w/s oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji, tak aby ograniczyć uciążliwość hałasu do niezbędnego minimum. Kontrola przestrzegania prawa.	-
	+1/średnie	-2/wysokie		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, wtórne, długoterminowe, stałe, lokalne i ponadlokalne, trwałe.	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednie, krótko-długoterminowe, okresowe/stałe, lokalne, nieodwracalne		

Hałas	Płynność ruchu drogowego jak i ograniczenie liczby pojazdów indywidualnych na rzecz transportu publicznego czy urządzeń transportu osobistego ograniczy oddziaływanie hałasu.	W okresie trwania robót budowlanych i modernizacyjnych negatywne oddziaływanie hałasu. Wzmożony ruch pojazdów wpłynie na podniesienie wzrost poziomu hałasu.	Sprecyzowanie szczegółowych warunków na etapie formułowania właściwych decyzji administracyjnych, w/s oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji, tak aby ograniczyć uciążliwość hałasu do niezbędnego minimum. Kontrola przestrzegania prawa. Wprowadzenie rozwiązań technicznych ograniczających występowanie i natężenie hałasu.	-
	+ 1/średnie	- 1/średnie		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne, trwałe	<u>Oddziaływanie (budowa):</u> zauważalne, krótkoterminowe, epizodyczne, miejscowe, odwracalne <u>Oddziaływanie (ruch pojazdów):</u> zauważalne, bezpośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne, odwracalne.		
Promieniowanie	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak		-
	-	-		
	-	-		
Świadomość ekologiczna mieszkańców, partycypacja społeczna, edukacja ekologiczna, zabytki	Rozwój transportu publicznego może sprzyjać wzrostowi świadomości klimatyczno-ekologicznej.	Rozwój infrastruktury drogowej może sprzyjać zwiększonemu korzystaniu z transportu indywidualnego ograniczając pro klimatyczne zachowania użytkowników.	Konieczna jest permanentna kampania na rzecz ograniczania potrzeb transportowych oraz wykorzystywania w szerszym zakresie transportu publicznego.	-
	+1/niskie	- 1/ średnie		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, wtórnie, długoterminowo, stałe, ponadlokalnie, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, wtórne, długoterminowe, stałe, ponadlokalne, odwracalne		
Zagrożenia poważnymi awariami	Oddziaływanie nikłe albo brak	Rozwój infrastruktury transportowej będzie sprzyjał transportowi towarowemu w tym przewożeniu ładunków niebezpiecznych (np. paliwa transportowe).	Konieczność monitorowania przewożenia ładunków niebezpiecznych oraz przygotowanie do skutecznego działania służb zarządzania kryzysowego.	-

	-	- 1/b. niskie		
	-	<u>Oddziaływanie:</u> duże, bezpośrednie/pośrednie, krótkoterminowe, epizodyczne, miejscowe, częściowo odwracalne.		

5.2.17 Obszar aktywności: Kierunek działania 4.1. Integracja oraz rozwój infrastruktury komunikacyjnej i zintegrowanego transportu zbiorowego

Ogólna ocena

Elementy oceny	Oddziaływania		Jeżeli negatywne co można zrobić aby wyeliminować albo złagodzić.	Proponowane rozwiązanie alternatywne
	Pozytywne	Negatywne		
Powietrze w tym klimat (KL), powietrze (PO), adaptacja do zmiany klimatu (AD)	Usprawnienie ruchu, wzrost znacznie transportu publicznego oraz rozwój urządzeń transportu osobistego wpłyną na poprawę jakości powietrza.	Wzrost nasilenia ruchu samochodowego przyczyni się do wzrostu emisji gazów cieplarnianych, także w trakcie budowy infrastruktury liczyć się należy ze wzrostem zwłaszcza zapylenia i emisji gazów cieplarnianych.	Wielkość i skala emisji gazów cieplarnianych z korzystania z infrastruktury zależna będzie od skali wprowadzania pojazdów zeroemisyjnych oraz przechodzenia na wytwarzanie energii elektrycznej z OZE. Proces ten dzieje się a można wzmocnić go kampanią edukacyjno-informacyjną. Sprecyzowanie szczegółowych warunków na etapie formułowania właściwych decyzji administracyjnych, w/s oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji, tak aby ograniczyć zanieczyszczenie powietrza (PO) i emisje gazów cieplarnianych do niezbędnego minimum (KL).	-
	+1/średnie/niskie(PO)	-2/średnie/niskie(PO, KL)		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednie, długoterminowe i krótkoterminowe, stałe, lokalne i globalne, nieodwracalne.	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednie/pośrednie długoterminowe i krótkoterminowe, stałe i epizodyczne, lokalne i globalne, odwracalne, .		
Wody powierzchniowe (WP)	Mniejsza emisja zanieczyszczeń do powietrza (pochodząca ze spalania paliw, ze ścierania opon	Oddziaływanie na wody o charakterze krótkotrwałym na etapie budowy, przebudowy i modernizacji	Zachowanie najwyższej jakości standardów prowadzenia prac budowlanych – zgodność z wymogami prawnymi, w tym nałożonym zakresem	

Wody podziemne (WPd) Poniżej szczegółowa ocena odnośnie poszczególnych kluczowych inwestycji	<p>samochodowych) przekłada się na mniejszą ilość składników zanieczyszczeń atmosferycznych przedostających się do wód i potencjalnie pozytywnie wpłynie na parametry fizykochemiczne i stan chemiczny wód.</p>	<p>infrastruktury, uzbrajania terenów inwestycyjnych w szczególności, gdy będą one zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie cieków lub zbiorników wodnych. Możliwość wystąpienia zaburzenia stosunków wodnych w sąsiedztwie prac oraz możliwość zrzutów wód z odwodnień budowlanych do cieków naturalnych, kanałów i rowów.</p> <p>Na etapie eksploatacji: wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza spowodowany wzrostem natężenia ruchu samochodowego wynikającego z poprawy jakości i przepustowości dróg (zgodnie z twierdzeniem Lewisa-Mogridge'a poszerzenie dróg w miastach nie prowadzi do mniejszego na nich zatłoczenia, ponieważ liczba samochodów korzystających z takiej drogi powiększa się tak, aby wypełnić dostępną przestrzeń) przekładający się na wzrost ilości składników zanieczyszczeń atmosferycznych przedostających się do wód.</p>	<p>decyzji uwarunkowań środowiskowych. M.in. składowane materiały budowlane i odpady z budowy muszą być właściwie zabezpieczone i znajdować się poza zasięgiem wód powierzchniowych i gruntowych oraz podlegać zabezpieczeniu przed rozprzestrzenieniem się poza miejsce składowania (w tym również przed wezbraniami); Stosowanie sprawnego technicznie sprzętu; instrukcja działania na wypadek uwolnienia zanieczyszczającej substancji lub odpadów do wody; Rekultywacja terenu po zakończeniu prac budowlanych. Stosowanie zieleni i rozwiązań BZI pełniących funkcję oczyszczającą wody spływające z dróg, parkingów i innych nawierzchni utwardzonych</p>
	+1/niskie	-2/ średnie	
	<p><u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, pośrednie, skumulowane, długoterminowe, epizodyczne, miejscowe, trwałe</p>	<p><u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie/pośrednie, skumulowane, średnioterminowe, okresowe, lokalne, odwracalne Potencjalny brak wpływu na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych JCWP i JCWPd</p>	

Powierzchnia ziemi w tym odpady, zasoby naturalne (geologiczne), gleby	Porządkowanie struktury przestrzennej.	Budowa infrastruktury transportowej oraz zajmowanie, przekształcenie terenu na cele transportowe.	W miejscach przekształcenia gleb wskazane jest zachowanie wierzchnich warstw gleby do rekultywacji gleb i powierzchni ziemi w innych miejscach, np. gdzie tworzona będzie zielona infrastruktura w miastach. Sprecyzowanie szczegółowych warunków na etapie formułowania właściwych decyzji administracyjnych, w/s oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji, tak aby ograniczyć uciążliwość hałasu do niezbędnego minimum. Kontrola przestrzegania prawa.	-
	+1/średnie	-2/wysokie		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, wtórne, długoterminowe, stałe, lokalne i ponadlokalne, trwałe.	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednie, krótko-długoterminowe, okresowe/stałe, lokalne, nieodwracalne		
Przyroda w tym różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta, krajobraz Poniżej szczegółowa ocena odnośnie poszczególnych kluczowych inwestycji	Porządkowanie struktury przestrzennej.	Budowa infrastruktury transportowej oraz zajmowanie, przekształcenie terenu na cele transportowe.	Sprecyzowanie szczegółowych warunków na etapie formułowania właściwych decyzji administracyjnych, w/s oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji, tak aby ograniczyć uciążliwość budowy do niezbędnego minimum. Kontrola przestrzegania prawa.	
	+1/średnie	-2/wysokie		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, wtórne, długoterminowe, stałe, lokalne i ponadlokalne, trwałe.	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednie, krótko-długoterminowe, okresowe/stałe, lokalne, nieodwracalne		
Hałas	Płynność ruchu drogowego jak i ograniczenie liczby pojazdów indywidualnych na rzecz transportu publicznego czy urządzeń transportu osobistego ograniczy oddziaływanie hałasu.	W okresie trwania robót budowlanych i modernizacyjnych negatywne oddziaływanie hałasu. Wzmożony ruch pojazdów wpłynie na podniesienie wzrost poziomu hałasu.	Sprecyzowanie szczegółowych warunków na etapie formułowania właściwych decyzji administracyjnych, w/s oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji, tak aby ograniczyć uciążliwość hałasu do niezbędnego minimum. Kontrola przestrzegania prawa. Wprowadzenie rozwiązań technicznych ograniczających występowanie i natężenie hałasu.	
	+ 1/średnie	- 1/średnie		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne, trwałe	<u>Oddziaływanie (budowa):</u> zauważalne, krótkoterminowe, epizodyczne, miejscowe, odwracalne		

		<u>Oddziaływanie (ruch pojazdów):</u> zauważalne, bezpośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne, odwracalne.		
Promieniowanie	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	--	-
	-	-		
	-	-		
Świadomość ekologiczna mieszkańców, partycypacja społeczna, edukacja ekologiczna, zabytki	Rozwój transportu publicznego może sprzyjać wzrostowi świadomości klimatyczno-ekologicznej.	Rozwój infrastruktury drogowej może sprzyjać zwiększonemu korzystaniu z transportu indywidualnego ograniczając pro klimatyczne zachowania użytkowników.	Konieczna jest permanentna kampania na rzecz ograniczania potrzeb transportowych oraz wykorzystywania w szerszym zakresie transportu publicznego.	
	+2/wysoki	- 1/ średnie		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, wtórnie, długoterminowo, stałe, ponadlokalnie, trwale	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, wtórne, długoterminowe, stałe, ponadlokalne, odwracalne		
Zagrożenia poważnymi awariami	Oddziaływanie nikłe albo brak	Rozwój infrastruktury transportowej będzie sprzyjał transportowi towarowemu w tym przewożeniu ładunków niebezpiecznych (np. paliwa transportowe).	Konieczność monitorowania przewożenia ładunków niebezpiecznych oraz przygotowanie do skutecznego działania służb zarządzania kryzysowego.	
	-	- 1/b. niskie		
	-	<u>Oddziaływanie:</u> duże, bezpośrednie/pośrednie, krótkoterminowe, epizodyczne, miejscowe, częściowo odwracalne.		

Szczegółowo w stosunku do wód powierzchniowych i podziemnych oraz ochrony przyrody

Budowa jednotorowej linii kolejowej nr 166 relacji Dębica-Jasło (brak wyznaczenia trasy) ¹⁴				
JCWP w obszarze których planowana jest inwestycja: RW200006218729 RW2000062187129 RW200010218769 RW200006218719 RW20000621869 RW200007218589 RW2000072185369 RW200007218299		<p><u>Na etapie budowy:</u> przekształcenia hydromorfologiczne cieków (w wyniku np. umocnień skarp brzegów dna, przekładanie/zmiana ich biegu, odmulenia, zmiana przekroju, zmiana profilu podłużnego); zmiana zagospodarowania terenu implikuje częstą zmianę stosunków wodnych mogącą mieć wpływ na ich reżim oraz powiązania z wodami podziemnymi. Wystąpi oddziaływanie na elementy biologiczne i fizykochemiczne związane z zmętnieniem wody w czasie prowadzenia prac budowlanych; Potencjalne oddziaływanie związane ze zniszczeniem elementów biologicznych (fitobentosu, makrofitów, makrobezkręgowce bentosowe ichtiofauna) oraz płoszeniem (głównie owady, ryby). Potencjalny wpływ na elementy hydromorfologiczne (np. zniszczenie naturalnej pokrywy roślinnej strefy nadbrzeżnej ; bariery dla ciągłości cieku/ingerencja w koryto cieku).</p> <p><u>Na etapie eksploatacji:</u> Odprowadzanie z obszarów infrastruktury kolejowej wód opadowych, roztopowych; opryski herbicydami; emisja substancji eksploatacyjnych. Od -3 (w trakcie budowy) do -1 (w trakcie eksploatacji) /wysokie</p>	<p>Zachowanie najwyższej jakości standardów prowadzenia prac budowlanych, odpowiednia organizacja placu i zaplecza budowy, właściwe prowadzenie prac ziemnych za pomocą sprawnego sprzętu, wykorzystanie do umacniania brzegów koryt cieków / rowów materiałów naturalnych, unikanie stosowania w odwodnieniu rozwiązań stanowiących barierę dla przemieszczania się ptaków, gadów i niektórych małych ssaków (np. korytek betonowych); stosowanie wyłącznie środków ochrony roślin posiadających dopuszczenie do stosowania na obszarach nieużytkowanych rolniczo, w tym torach kolejowych, wydane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Zapobieganie ewentualnemu przedostaniu się zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych. Po 2023 r. przewoźnicy będą zobowiązani do zestawiania pociągów z taboru pasażerskiego wyposażonego w toalety z zamkniętym układem sanitarnym na całej infrastrukturze kolejowej PKP PLK S.A., co całkowicie wykluczy ten element jako źródło zanieczyszczeń wód.</p> <p>Na etapie sporządzania koncepcji trasy nowej linii kolejowej należy uwzględnić taki przebieg linii kolejowej, który będzie całkowicie omijał lub w minimalnym stopniu ingerował w sieć obszarów</p>	

¹⁴ <https://www.plk-sa.pl/informacje/rozwoj/zamierzenia-inwestycyjne>

		<p>Oddziaływanie: bezpośrednie i pośrednie, krótko- lub średnioterminowe, lokalne, chwilowe i trwałe</p> <p>Potencjalny brak wpływu na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych JCWP</p>	<p>chronionych. Należy wykluczyć ingerencję w siedliska chronione oraz stanowiska i siedliska chronionych gatunków zwierząt i roślin. Przy wyznaczaniu trasy dla nowej linii należy wziąć pod uwagę jak najmniejszą skalę wycinki drzew i krzewów. Należy również ograniczyć do minimum fragmentację siedlisk. W przypadku ingerencji nowej linii z obszarami chronionymi, w tym obszarami Natura 2000 wskazane jest, by na etapie OOS dokonać szczegółowej oceny oddziaływania na poszczególne przedmioty ochrony i cele ich ochrony.</p>	
<p>Powiązane JCWPd: GW2000134 GW2000151 GW2000152</p>		<p><u>Na etapie budowy:</u> Zmiana zagospodarowania terenu implikuje często zmianę stosunków wodnych mogącą z kolei mieć wpływ na ich reżim oraz powiązania z wodami podziemnymi.</p> <p><u>Na etapie eksploatacji</u> wpływ na jakość wód podziemnych w wyniku odprowadzanych z obszarów infrastruktury kolejowej wód opadowych, roztopowych</p> <p>-1/wysokie</p> <p>Oddziaływanie: pośrednie, krótko- lub średnioterminowe, lokalne, chwilowe</p> <p>Potencjalny brak wpływu na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych JCWPd</p>		
<p>Powiązane obszary chronione: Jastrzębsko-Żdżarski (woj. małopolskie) Pogórze Ciężkowickiego (woj. małopolskie) Pogórze Strzyżowskiego Słotwina Torfy Park Krajobrazowy Pasma Brzanki (Małopolski) Natura 2000: Łąki nad Młynówką</p>		<p>Wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia negatywnego oddziaływania</p> <p><u>Na etapie budowy:</u> Fragmentacja siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin, zwierząt, grzybów na trasie inwestycji; bezpośrednie zniszczenie/uszczuplenie siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin, zwierząt, grzybów w wyniku zajęcia terenu pod inwestycję lub w wyniku prowadzenia prac budowlanych; wycinka drzew i krzewów; zaburzenie migracji zwierząt, ograniczenie przestrzeni wykorzystywanej</p>		

<p>Wisłoka z dopływami Las nad Baciejową Liwocz Golesz</p>		<p>przez zwierzęta, odcięcie od miejsc rozrodu (efekt bariery); ryzyka śmiertelności wśród zwierząt (na placach budowy, głównie w przypadku małych ssaków oraz płazów i gadów); płoszenie zwierząt. Ryzyko umożliwienia wnikania i rozprzestrzeniania się gatunków inwazyjnych.</p> <p><u>Na etapie eksploatacji:</u></p> <p>Umożliwienie rozprzestrzeniania się gatunków inwazyjnych; wystąpienie ryzyka kolizji pociągów ze zwierzętami; wystąpienie efektu bariery; płoszenie zwierząt; emisja substancji eksploatacyjnych.</p> <p>-3 (w trakcie budowy) do -1 (w trakcie eksploatacji)/wysokie</p> <p><u>Oddziaływanie:</u></p> <p>Negatywne. Bezpośrednie i pośrednie, krótkookresowe i długookresowe, trwałe i chwilowe, lokalne i ponadlokalne.</p> <p>Potencjalny brak wpływu na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych</p>		
<p>Budowa obwodnicy północnej Jasia pomiędzy DK 73 a DK 28</p>				
<p>JCWP w obszarze których planowana jest inwestycja: RW200007218499 RW200007218299 RW200007218529</p>		<p><u>Na etapie budowy:</u></p> <p>Oddziaływanie na wody o charakterze krótkotrwałym na etapie budowy, uzbrajania terenów inwestycyjnych w szczególności, gdy będą one zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie cieków lub zbiorników wodnych- przekształcenia hydromorfologiczne cieków (w wyniku np. umocnień skarp brzegów i dna, przekładanie/zmiana ich biegu, odmulenia, zmiana przekroju, zmiana profilu podłużnego);. Możliwość wystąpienia</p>	<p>Zachowanie najwyższej jakości standardów prowadzenia prac budowlanych – zgodność z wymogami prawnymi, w tym nałożonym zakresem decyzji uwarunkowań środowiskowych. M.in. składowane materiały budowlane i odpady z budowy muszą być właściwie zabezpieczone i znajdować się poza zasięgiem wód powierzchniowych i gruntowych oraz podlegać zabezpieczeniu przed rozprzestrzenieniem się poza miejsce składowania (w tym również przed</p>	

		<p>zaburzenia stosunków wodnych w sąsiedztwie prac oraz możliwość zrzutów wód z odwodnień budowlanych do cieków naturalnych, kanałów i rowów. Wystąpi oddziaływanie na elementy biologiczne i fizykochemiczne związane ze zmętnieniem wody w czasie prowadzenia prac budowlanych;</p> <p>Potencjalne oddziaływanie związane ze zniszczeniem elementów biologicznych (fitobentosu, makrofitów, makrobezkręgowce bentosowe ichtiofauna) oraz płoszeniem (głównie owady, ryby).</p> <p>Potencjalny wpływ na elementy hydromorfologiczne (np. zniszczenie naturalnej pokrywy roślinnej strefy nadbrzeżnej ; bariery dla ciągłości cieku/ingerencja w koryto cieku).</p> <p><u>Na etapie eksploatacji:</u></p> <p>wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza spowodowany wzrostem natężenia ruchu samochodowego wynikającego z poprawy jakości i przepustowości dróg (zgodnie z twierdzeniem Lewisa-Mogridge'a poszerzanie dróg w miastach nie prowadzi do mniejszego na nich zatłoczenia, ponieważ liczba samochodów korzystających z takiej drogi powiększa się tak, aby wypełnić dostępną przestrzeń) przekładający się na wzrost ilości składników zanieczyszczeń atmosferycznych przedostających się do wód. Przedostawanie się substancji ropopochodnych, metali ciężkich oraz soli i innych szkodliwych związków chemicznych do wód. Przyrost terenów utwardzonych i</p>	<p>wzrostami); Stosowanie sprawnego technicznie sprzętu; instrukcja działania na wypadek uwolnienia zanieczyszczającej substancji lub odpadów do wody;</p> <p>Rekultywacja terenu po zakończeniu prac budowlanych.</p> <p>Stosowanie systemów zbierania i podczyszczania wód opadowych i roztopowych gwarantujących dotrzymanie obowiązujących standardów emisyjnych.</p> <p>Stosowanie w tym celu zieleni i rozwiązań BZI.</p> <p>Należy wykluczyć ingerencję w siedliska chronione oraz stanowiska i siedliska chronionych gatunków zwierząt i roślin.</p> <p>Należy wziąć pod uwagę jak najmniejszą skalę wycinki drzew i krzewów. Należy również ograniczyć do minimum fragmentację siedlisk.</p>	
--	--	---	---	--

		<p>zabudowanych może ograniczyć miejscowo zasilanie warstw wodonośnych.</p> <p>Od -3 (w trakcie budowy) do -1 (w trakcie eksploatacji) / wysokie</p> <p><u>Oddziaływanie:</u> bezpośrednie i pośrednie, krótko-, średnio- lub długoterminowe, lokalne, chwilowe i trwałe</p> <p>Potencjalny brak wpływu na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych JCWP</p>	
Powiązane JCWPd: GW2000151		<p><u>Na etapie budowy:</u> Zmiana zagospodarowania terenu implikuje często zmianę stosunków wodnych mogącą z kolei mieć wpływ na ich reżim oraz powiązania z wodami podziemnymi.</p> <p><u>Na etapie eksploatacji</u> wpływ na jakość wód podziemnych w wyniku odprowadzanych z obszarów infrastruktury kolejowej wód opadowych, roztopowych.</p> <p>-1 / wysokie</p> <p><u>Oddziaływanie:</u> pośrednie, krótko- lub średnioterminowe, lokalne, chwilowe</p> <p>Potencjalny brak wpływu na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych JCWPd</p>	
Powiązane obszary chronione: Natura 2000 Łąki nad Młynówką Wiśłoka z dopływami Liwocz Golesz		<p><u>Na etapie budowy:</u> Fragmentacja siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin, zwierząt, grzybów na trasie inwestycji; bezpośrednie zniszczenie/uszczuplenie siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin, zwierząt, grzybów w wyniku zajęcia terenu pod inwestycję lub w wyniku prowadzenia prac budowlanych; wycinka drzew i</p>	

		<p>krzewów; zaburzenie migracji zwierząt, ograniczenie przestrzeni wykorzystywanej przez zwierzęta, odcięcie od miejsc rozrodu (efekt bariery); ryzyka śmiertelności wśród zwierząt (na placach budowy, głównie w przypadku małych ssaków oraz płazów i gadów); płoszenie zwierząt. Ryzyko umożliwienia wnikania i rozprzestrzeniania się gatunków inwazyjnych.</p> <p>Na etapie eksploatacji:</p> <p>Umożliwienie rozprzestrzeniania się gatunków inwazyjnych; wystąpienie ryzyka kolizji samochodów ze zwierzętami; wystąpienie efektu bariery; płoszenie zwierząt; emisja substancji eksploatacyjnych.</p> <p>-3 (w trakcie budowy) / bardzo wysokie do -1 (w trakcie eksploatacji)/ wysokie</p> <p>Oddziaływanie:</p> <p>Negatywne. Bezpośrednie i pośrednie, krótkookresowe i długookresowe, trwałe i chwilowe, lokalne i ponadlokalne.</p> <p>Potencjalny brak wpływu na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych</p>		
Budowa zjazdu/węzła z autostrady A-4 w miejscowości Borowa na wysokości Pilzna wraz z odcinkiem drogi klasy GP lub G o długości ok. 14 km, łączącej autostradę A-4 z drogą krajową nr 73				
JCWP w obszarze których planowana jest inwestycja: RW200006218719 RW2000062187129 RW200006218729 RW200010218769		<p>Na etapie budowy:</p> <p>Oddziaływanie na wody o charakterze krótkotrwałym na etapie budowy, uzbrajania terenów inwestycyjnych w szczególności, gdy będą one zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie cieków lub zbiorników wodnych- przekształcenia</p>	Zachowanie najwyższej jakości standardów prowadzenia prac budowlanych – zgodność z wymogami prawnymi, w tym nałożonym zakresem decyzji uwarunkowań środowiskowych. M.in. składowane materiały budowlane i odpady z budowy muszą być właściwie zabezpieczone i	

		<p>hydromorfologiczne cieków (w wyniku np. umocnień skarp brzegów i dna, przekładanie/zmiana ich biegu, odmulenia, zmiana przekroju, zmiana profilu podłużnego);. Możliwość wystąpienia zaburzenia stosunków wodnych w sąsiedztwie prac oraz możliwość zrzutów wód z odwodnień budowlanych do cieków naturalnych, kanałów i rowów. Wystąpi oddziaływanie na elementy biologiczne i fizykochemiczne związane ze zmętnieniem wody w czasie prowadzenia prac budowlanych;</p> <p>Potencjalne oddziaływanie związane ze zniszczeniem elementów biologicznych (fitobentosu, makrofitów, makrobezkręgowce bentosowe ichtiofauna) oraz płoszeniem (głównie owady, ryby).</p> <p>Potencjalny wpływ na elementy hydromorfologiczne (np. zniszczenie naturalnej pokrywy roślinnej strefy nadbrzeżnej ; bariery dla ciągłości ciek/ingerencja w koryto ciek).</p> <p><u>Na etapie eksploatacji:</u></p> <p>wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza spowodowany wzrostem natężenia ruchu samochodowego wynikającego z poprawy jakości i przepustowości dróg (zgodnie z twierdzeniem Lewisa-Mogridge'a poszerzanie dróg w miastach nie prowadzi do mniejszego na nich zatłoczenia, ponieważ liczba samochodów korzystających z takiej drogi powiększa się tak, aby wypełnić dostępną przestrzeń) przekładający się na wzrost ilości składników zanieczyszczeń</p>	<p>znajdować się poza zasięgiem wód powierzchniowych i gruntowych oraz podlegać zabezpieczeniu przed rozprzestrzenieniem się poza miejsce składowania (w tym również przed wwezbraniami); Stosowanie sprawnego technicznie sprzętu; instrukcja działania na wypadek uwolnienia zanieczyszczającej substancji lub odpadów do wody; Rekultywacja terenu po zakończeniu prac budowlanych.</p> <p>Stosowanie systemów zbierania i podczyszczania wód opadowych i roztopowych gwarantujących dotrzymanie obowiązujących standardów emisyjnych. Stosowanie w tym celu zieleni i rozwiązań BZI.</p> <p>Należy wykluczyć ingerencję w siedliska chronione oraz stanowiska i siedliska chronionych gatunków zwierząt i roślin. Należy wziąć pod uwagę jak najmniejszą skalę wycinki drzew i krzewów. Należy również ograniczyć do minimum fragmentację siedlisk.</p>	
--	--	--	---	--

		<p>atmosferycznych przedostających się do wód. Przedostawanie się substancji ropopochodnych, metali ciężkich oraz soli i innych szkodliwych związków chemicznych do wód. Przyrost terenów utwardzonych i zabudowanych może ograniczyć miejscowo zasilanie warstw wodonośnych.</p> <p>Od -3 (w trakcie budowy) do -1 (w trakcie eksploatacji) /wysokie</p> <p><u>Oddziaływanie:</u> bezpośrednie i pośrednie, krótko-, średnio- lub długoterminowe, lokalne, chwilowe i trwałe</p> <p>Potencjalny brak wpływu na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych JCWP</p>	
<p>Powiązane JCWPd: GW2000134 GW2000151</p>		<p><u>Na etapie budowy:</u> Zmiana zagospodarowania terenu implikuje często zmianę stosunków wodnych mogącą z kolei mieć wpływ na ich reżim oraz powiązania z wodami podziemnymi.</p> <p><u>Na etapie eksploatacji</u> wpływ na jakość wód podziemnych w wyniku odprowadzanych z obszarów infrastruktury kolejowej wód opadowych, roztopowych.</p> <p>-1 / wysokie</p> <p><u>Oddziaływanie:</u> pośrednie, krótko- lub średnioterminowe, lokalne, chwilowe</p> <p>Potencjalny brak wpływu na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych JCWPd</p>	
<p>Powiązane obszary chronione: Torfy Jastrzębsko-Żdźarski (woj. małopolskie) Natura 2000</p>		<p>Wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia negatywnego oddziaływania</p> <p><u>Na etapie budowy:</u> Fragmentacja siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin, zwierząt, grzybów na trasie inwestycji; bezpośrednie</p>	

<p>Dolna Wisłoka z dopływami Golesz</p>		<p>zniszczenie/uszczuplenie siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin, zwierząt, grzybów w wyniku zajęcia terenu pod inwestycję lub w wyniku prowadzenia prac budowlanych; wycinka drzew i krzewów; zaburzenie migracji zwierząt, ograniczenie przestrzeni wykorzystywanej przez zwierzęta, odcięcie od miejsc rozrodu (efekt bariery); ryzyka śmiertelności wśród zwierząt (na placach budowy, głównie w przypadku małych ssaków oraz płazów i gadów); płoszenie zwierząt. Ryzyko umożliwienia wnikania i rozprzestrzeniania się gatunków inwazyjnych.</p> <p><u>Na etapie eksploatacji:</u> Umożliwienie rozprzestrzeniania się gatunków inwazyjnych; wystąpienie ryzyka kolizji samochodów ze zwierzętami; wystąpienie efektu bariery; płoszenie zwierząt; emisja substancji eksploatacyjnych</p> <p>-3 (w trakcie budowy) do -1 (w trakcie eksploatacji)// wysokie</p> <p><u>Oddziaływanie:</u> Negatywne. Bezpośrednie i pośrednie, krótkookresowe i długookresowe, trwałe i chwilowe, lokalne i ponadlokalne.</p> <p>Potencjalny brak wpływu na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych</p>		
<p>Rozbudowa drogi powiatowej nr 1180R Dębica – gr. pow. – Zdziarzec wraz z budową mostu przez rzekę Wisłokę w m. Dębica</p>				
<p>JCWP w obszarze których planowana jest inwestycja: RW20001121899</p>		<p><u>Na etapie budowy:</u> Oddziaływanie na wody o charakterze krótkotrwałym na etapie budowy, uzbrajania terenów inwestycyjnych</p>	<p>Zachowanie najwyższej jakości standardów prowadzenia prac budowlanych – zgodność z wymogami prawnymi, w tym nałożonym zakresem decyzji uwarunkowań</p>	

<p>RW200010218769 RW200010218789 RW200010217469</p>		<p>szczegółności, gdy będą one zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie cieków lub zbiorników wodnych- przekształcenia hydromorfologiczne cieków (w wyniku np. umocnień skarp brzegów i dna, przekładanie/zmiana ich biegu, odmulenia, zmiana przekroju, zmiana profilu podłużnego);. Możliwość wystąpienia zaburzenia stosunków wodnych w sąsiedztwie prac oraz możliwość zrzutów wód z odwodnień budowlanych do cieków naturalnych, kanałów i rowów. Wystąpi oddziaływanie na elementy biologiczne i fizykochemiczne związane ze zmętnieniem wody w czasie prowadzenia prac budowlanych; Potencjalne oddziaływanie związane ze zniszczeniem elementów biologicznych (fitobentosu, makrofitów, makrobezkręgowce bentosowe ichtiofauna) oraz płoszeniem (głównie owady, ryby). Potencjalny wpływ na elementy hydromorfologiczne (np. zniszczenie naturalnej pokrywy roślinnej strefy nadbrzeżnej ; bariery dla ciągłości cieków/ingerencja w koryto cieków).</p> <p><u>Na etapie eksploatacji:</u></p> <p>wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza spowodowany wzrostem natężenia ruchu samochodowego wynikającego z poprawy jakości i przepustowości dróg (zgodnie z twierdzeniem Lewisa-Mogridge'a poszerzanie dróg w miastach nie prowadzi do mniejszego na nich zatłoczenia, ponieważ liczba samochodów korzystających z takiej drogi powiększa się</p>	<p>środowiskowych. M.in. składowane materiały budowlane i odpady z budowy muszą być właściwie zabezpieczone i znajdować się poza zasięgiem wód powierzchniowych i gruntowych oraz podlegać zabezpieczeniu przed rozprzestrzenieniem się poza miejsce składowania (w tym również przed wwezbraniami); Stosowanie sprawnego technicznie sprzętu; instrukcja działania na wypadek uwolnienia zanieczyszczającej substancji lub odpadów do wody; Rekultywacja terenu po zakończeniu prac budowlanych. Stosowanie systemów zbierania i podczyszczania wód opadowych i roztopowych gwarantujących dotrymanie obowiązujących standardów emisyjnych. Stosowanie w tym celu zieleni i rozwiązań BZI. Należy wykluczyć ingerencję w siedliska chronione oraz stanowiska i siedliska chronionych gatunków zwierząt i roślin. Należy wziąć pod uwagę jak najmniejszą skalę wycinki drzew i krzewów. Należy również ograniczyć do minimum fragmentację siedlisk.</p>	
---	--	--	---	--

		<p>tak, aby wypełnić dostępną przestrzeń) przekładający się na wzrost ilości składników zanieczyszczeń atmosferycznych przedostających się do wód. Przedstawiane substancje ropopochodne, metali ciężkich oraz soli i innych szkodliwych związków chemicznych do wód. Przyrost terenów utwardzonych i zabudowanych może ograniczyć miejscowo zasilenie warstw wodonośnych.</p> <p>Od -3 (w trakcie budowy) do -2/-1 (w trakcie eksploatacji) /wysokie</p> <p><u>Oddziaływanie:</u> Negatywne. Bezpośrednie i pośrednie, krótkookresowe i długookresowe, trwałe i chwilowe, lokalne i ponadlokalne.</p> <p>Potencjalny brak wpływu na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych JCWP</p>	
<p>Powiązane JCWPd: GW2000133 GW2000134</p>		<p><u>Na etapie budowy:</u> Zmiana zagospodarowania terenu implikuje często zmianę stosunków wodnych mogącą z kolei mieć wpływ na ich reżim oraz powiązania z wodami podziemnymi.</p> <p><u>Na etapie eksploatacji</u> wpływ na jakość wód podziemnych w wyniku odprowadzanych z obszarów infrastruktury kolejowej wód opadowych, roztopowych.</p> <p>-1 / wysokie</p> <p><u>Oddziaływanie:</u> pośrednie, krótko- lub średnioterminowe, lokalne, chwilowe</p> <p>Potencjalny brak wpływu na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych JCWPd</p>	
<p>Powiązane obszary chronione:</p>		<p>Wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia negatywnego oddziaływania</p>	

<p>Jastrzębsko-Żdżarski (woj. małopolskie) Natura 2000 Dolna Wisłoka z doptywami Las nad Braciejową</p>		<p><u>Na etapie budowy:</u> Fragmentacja siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin, zwierząt, grzybów na trasie inwestycji; bezpośrednie zniszczenie/uszczuplenie siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin, zwierząt, grzybów w wyniku zajęcia terenu pod inwestycję lub w wyniku prowadzenia prac budowlanych; wycinka drzew i krzewów; zaburzenie migracji zwierząt, ograniczenie przestrzeni wykorzystywanej przez zwierzęta, odcięcie od miejsc rozrodu (efekt bariery); ryzyka śmiertelności wśród zwierząt (na placach budowy, głównie w przypadku małych ssaków oraz płazów i gadów); płoszenie zwierząt. Ryzyko umożliwienia wnikania i rozprzestrzeniania się gatunków inwazyjnych.</p> <p><u>Na etapie eksploatacji:</u> Umożliwienie rozprzestrzeniania się gatunków inwazyjnych; wystąpienie ryzyka kolizji samochodów ze zwierzętami; wystąpienie efektu bariery; płoszenie zwierząt; emisja substancji eksploatacyjnych</p> <p>-3 (w trakcie budowy) do -1 (w trakcie eksploatacji)/ wysokie</p> <p><u>Oddziaływanie:</u> Negatywne. Bezpośrednie i pośrednie, krótkookresowe i długookresowe, trwałe i chwilowe, lokalne i ponadlokalne.</p> <p>Potencjalny brak wpływu na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych</p>		
Zmiana przebiegu drogi powiatowej Nr 1313R Jasło – ul. Mickiewicza w km od 1+209 do drogi wojewódzkiej Nr 992				
		<p><u>Na etapie budowy:</u></p>		

<p>JCWP w obszarze których planowana jest inwestycja: RW200007218499 RW200006218719 RW200007218199</p>		<p>Oddziaływanie na wody o charakterze krótkotrwałym na etapie budowy, uzbrajania terenów inwestycyjnych w szczególności, gdy będą one zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie cieków lub zbiorników wodnych- przekształcenia hydromorfologiczne cieków (w wyniku np. umocnień skarp brzegów i dna, przekładanie/zmiana ich biegu, odmulenia, zmiana przekroju, zmiana profilu podłużnego);. Możliwość wystąpienia zaburzenia stosunków wodnych w sąsiedztwie prac oraz możliwość zrzutów wód z odwodnień budowlanych do cieków naturalnych, kanałów i rowów. Wystąpi oddziaływanie na elementy biologiczne i fizykochemiczne związane ze zmętnieniem wody w czasie prowadzenia prac budowlanych;</p> <p>Potencjalne oddziaływanie związane ze zniszczeniem elementów biologicznych (fitobentosu, makrofitów, makrobezkręgowce bentosowe ichtiofauna) oraz płoszeniem (głównie owady, ryby).</p> <p>Potencjalny wpływ na elementy hydromorfologiczne (np. zniszczenie naturalnej pokrywy roślinnej strefy nadbrzeżnej ; bariery dla ciągłości cieków/ingerencja w koryto cieków).</p> <p><u>Na etapie eksploatacji:</u> wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza spowodowany wzrostem natężenia ruchu samochodowego wynikającego z poprawy jakości i przepustowości dróg (zgodnie z twierdzeniem Lewisa-Mogridge’a poszerzanie dróg w miastach nie prowadzi</p>	<p>Zachowanie najwyższej jakości standardów prowadzenia prac budowlanych – zgodność z wymogami prawnymi, w tym nałożonym zakresem decyzji uwarunkowań środowiskowych. M.in. składowane materiały budowlane i odpady z budowy muszą być właściwie zabezpieczone i znajdować się poza zasięgiem wód powierzchniowych i gruntowych oraz podlegać zabezpieczeniu przed rozprzestrzenieniem się poza miejsce składowania (w tym również przed wezbraniami); Stosowanie sprawnego technicznie sprzętu; instrukcja działania na wypadek uwolnienia zanieczyszczającej substancji lub odpadów do wody;</p> <p>Rekultywacja terenu po zakończeniu prac budowlanych.</p> <p>Stosowanie systemów zbierania i podczyszczania wód opadowych i roztopowych gwarantujących dotrzymanie obowiązujących standardów emisyjnych. Stosowanie w tym celu zieleni i rozwiązań BZI.</p> <p>Należy wykluczyć ingerencję w siedliska chronione oraz stanowiska i siedliska chronionych gatunków zwierząt i roślin. Należy wziąć pod uwagę jak najmniejszą skalę wycinki drzew i krzewów. Należy również ograniczyć do minimum fragmentację siedlisk.</p>	
---	--	--	---	--

		<p>do mniejszego na nich zatłoczenia, ponieważ liczba samochodów korzystających z takiej drogi powiększa się tak, aby wypełnić dostępną przestrzeń) przekładający się na wzrost ilości składników zanieczyszczeń atmosferycznych przedostających się do wód. Przedstawiane substancje ropopochodne, metali ciężkich oraz soli i innych szkodliwych związków chemicznych do wód. Przyrost terenów utwardzonych i zabudowanych może ograniczyć miejscowo zasilenie warstw wodonośnych.</p> <p>Od -3 (w trakcie budowy) do -1 (w trakcie eksploatacji) / wysokie</p> <p>Oddziaływanie: Negatywne. Bezpośrednie i pośrednie, krótkookresowe i długookresowe, trwałe i chwilowe, lokalne i ponadlokalne.</p> <p>Potencjalny brak wpływu na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych JCWP Stan JCWP w obszarze których planowana jest inwestycja jest zły, podczas realizacji inwestycji należy wziąć pod uwagę czy inwestycja nie koliduje z działaniami naprawczymi.</p>		
<p>Powiązane JCWPd: GW2000151</p>		<p>Na etapie budowy: Zmiana zagospodarowania terenu implikuje często zmianę stosunków wodnych mogącą z kolei mieć wpływ na ich reżim oraz powiązania z wodami podziemnymi.</p> <p>Na etapie eksploatacji wpływ na jakość wód podziemnych w wyniku odprowadzanych z obszarów infrastruktury kolejowej wód opadowych, roztopowych.</p>		

		-1 / wysokie Oddziaływanie: pośrednie, krótko- lub średnioterminowe, lokalne, chwilowe Potencjalny brak wpływu na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych JCWPd	
Powiązane obszary chronione: Natura 2000 Wisłoka z dopływami Goesz Liwocz		Na etapie budowy: Fragmentacja siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin, zwierząt, grzybów na trasie inwestycji; bezpośrednie zniszczenie/uszczuplenie siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin, zwierząt, grzybów w wyniku zajęcia terenu pod inwestycję lub w wyniku prowadzenia prac budowlanych; wycinka drzew i krzewów; zaburzenie migracji zwierząt, ograniczenie przestrzeni wykorzystywanej przez zwierzęta, odcięcie od miejsc rozrodu (efekt bariery); ryzyka śmiertelności wśród zwierząt (na placach budowy, głównie w przypadku małych ssaków oraz płazów i gadów); płoszenie zwierząt. Ryzyko umożliwienia wnikania i rozprzestrzeniania się gatunków inwazyjnych. Na etapie eksploatacji: Umożliwienie rozprzestrzeniania się gatunków inwazyjnych; wystąpienie ryzyka kolizji samochodów ze zwierzętami; wystąpienie efektu bariery; płoszenie zwierząt; emisja substancji eksploatacyjnych Od -3 (w trakcie budowy) do -1 (w trakcie eksploatacji) / wysokie	

		<p>Oddziaływanie: Negatywne. Bezpośrednie i pośrednie, krótkookresowe i długookresowe, trwałe i chwilowe, lokalne i ponadlokalne. Potencjalny brak wpływu na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych</p>		
--	--	---	--	--

5.2.18 Obszar aktywności: Kierunek działania 4.2. Poprawa jakości i bezpieczeństwa przestrzeni publicznych

Elementy oceny	Oddziaływania		Jeżeli negatywne co można zrobić aby wyeliminować albo złagodzić.	Proponowane rozwiązanie alternatywne
	Pozytywne	Negatywne		
Powietrze w tym klimat (KL), powietrze (PO), adaptacja do zmiany klimatu (AD)	Uporządkowanie struktury, poprawa przewietrzanie, ograniczenie transportu (rozlewanie) wpłyną korzystanie.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+1/niskie	-		
	Oddziaływanie: zauważalne, pośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne, nieodwracalne.	-		
Wody powierzchniowe (WP) Wody podziemne (WPd)	Działania z zakresu planowania przestrzennego, przez zwiększenie udziału terenów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego dają szansę na zwiększenie retencyjności terenów, a co za tym idzie	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-

	potencjalnie korzystnie wpłyną na kształtowanie zasobów wodnych i w długim okresie wspierają poprawę stanu wód.			
	+1/b. niskie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, wtórne, długoterminowe, stałe, lokalne, trwałe Potencjalny brak wpływu na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych JCWP i JCWPd.	-		
Powierzchnia ziemi w tym odpady, zasoby naturalne (geologiczne), gleby	Drobne inwestycje ekologiczne w przestrzeni publicznej, odejście od rozpraszania zabudowy, ochrona terenów biologicznie czynnych	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+1/wysokie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednie/pośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne, trwałe	-		
Przyroda w tym różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta, krajobraz	Drobne inwestycje w zieloną infrastrukturę w przestrzeni publicznej, odejście od rozpraszania zabudowy, ochrona terenów biologicznie czynnych.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+1/wysokie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednie/pośrednie,	-		

	długoterminowe, stałe, lokalne, trwałe			
Hałas	Rozwój planowania przestrzennego (możliwość uwzględnienia zagadnień dotyczących hałasu) rewitalizacja, poprawa jakości przestrzeni publicznej, systemy monitoringu wizyjnego, itp. wpłyną w perspektywie średnio i długoterminowej na podniesienie jakości życia mieszkańców.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+ 2/średnie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, wtórne, długoterminowe, stałe, lokalne, trwałe	-		
Promieniowanie	Rozwój planowania przestrzennego (możliwość uwzględnienia zagadnień dotyczących promieniowania) wpłyną w perspektywie średnio i długoterminowej na podniesienie jakości życia mieszkańców.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+ 1/niskie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, wtórne, długoterminowe, stałe, lokalne, trwałe	-		
Świadomość ekologiczna	Porządkowanie struktury przestrzennej pośrednio	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-

mieszkańców, partycypacja społeczna, edukacja ekologiczna, zabytki	wpływie na podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej.			
	+1/niskie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, wtórne, długoterminowe, stałe, lokalne trwałe	-		
Zagrożenia poważnymi awariami	Rozwój planowania przestrzennego, rewitalizacja, poprawa jakości przestrzeni publicznej, systemy monitoringu wizyjnego, itp. mogą przyczynić się do ograniczenia zaistnienia jak i siły oddziaływania poważnych awarii.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+ 1/niskie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, pośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne, trwałe	-		

5.2.19 Obszar aktywności: Ustalenia i rekomendacje o charakterze ogólnym

Elementy oceny	Oddziaływania		Jeżeli negatywne co można zrobić aby wyeliminować albo złagodzić.	Proponowane rozwiązanie alternatywne
	Pozytywne	Negatywne		
Powietrze w tym	Oddziaływanie przyczyniające się do popraw powietrza lokalnie wraz	Rozwój transportu negatywne oddziaływanie - wzrost emisji gazów cieplarnianych.	Wielkość i skala emisji gazów cieplarnianych z korzystania z infrastruktury zależna będzie	-

klimat (KL), powietrze (PO), adaptacja do zmiany klimatu (AD)	utrzymanie zdolności do pochłaniania CO ₂ .		od skali wprowadzania pojazdów zeroemisyjnych. Proces ten dzieje się a można wzmocnić go kampanią edukacyjno-informacyjną.	
	+1/średnie (KL), (PO)	-1/niskie (KL)		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednie/pośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne i globalne, nieodwracalne.	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie/pośrednie, długoterminowe, okresowe, lokalne i globalne, odwracalne.		
Wody powierzchniowe (WP) Wody podziemne (WPd)	Utrzymanie obszarów cennych przyrodniczo oraz korytarzy ekologicznych wraz z dolinami rzecznyymi zachowując ich jak najwyższy standard przyrodniczy i ekologiczny może potencjalnie mieć pozytywny wpływ na stan wód i osiągnięcie celów środowiskowych.	Priorytetyzacja inwestycji o dużym (np. zbiorniki wodne) lub średnim (turystyka) negatywnym oddziaływaniu za zasoby wodne (zwiększony popyt) oraz na stan JCWP i JCWPd	Utrzymanie mimo znaczącego negatywnego wpływu na środowisko realizacji budowy zbiorników wymagać będzie działań kompensacyjnych ¹⁵ .	Dotychczasowe doświadczenia pokazują, że bardziej skutecznymi rozwiązaniami są, i znacznie mniej ingerującym w środowisko, działania bazujące na naturze czyli wykorzystanie naturalnej retencji wody w krajobrazie. Aby uniknąć budowy zbiorników wodnych można wdrożyć system retencji krajobrazowej¹⁶ na obszarze zlewni postulowanego zbiornika.
	+1/niskie	-2/3/wysokie		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, pośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne/ponadlokalne/regionalne, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> duże, bezpośrednie/pośrednie, długoterminowe, lokalne/ponadlokalne, nieodwracalne		
Powierzchnia ziemi w tym odpady, zasoby naturalne (geologiczne), gleby	Porządkowanie struktury przestrzennej.	Budowa infrastruktury transportowej oraz zajmowanie, przekształcenie terenu na cele transportowe.	W miejscach przekształcenia gleb wskazane jest zachowanie wierzchnich warstw gleby do	-

¹⁵ Działania kompensacyjne polegają na ...*op. cit.*

¹⁶ Na wzrost poziomu magazynowanej wody ... *op. cit.* k

	+1/średnie	-1/wysokie	rekultywacji gleb i powierzchni ziemi w innych miejscach, np. gdzie tworzona będzie zielona infrastruktura w miastach. Sprecyzowanie szczegółowych warunków na etapie formułowania właściwych decyzji administracyjnych, w/s oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji, tak aby ograniczyć uciążliwość do niezbędnego minimum. Kontrola przestrzegania prawa.	
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, wtórne, długoterminowe, stałe, lokalne i ponadlokalne, trwałe.	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednie, krótko- długoterminowe, okresowe/stałe, lokalne, nieodwracalne		
Przyroda w tym różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta, krajobraz	Porządkowanie struktury przestrzennej, utrzymanie korytarzy ekologicznych	Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej, w tym wodnej	Działania kompensacyjne w postaci odtwarzania terenów przyrodniczych. Tworzenie przejść dla zwierząt. Rozwój małej retencji. Wydawanie decyzji lokalizacyjnych z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych, dbałość o rzetelność opracowań ekofizjograficznych w procesie planistycznym.	-
	+1/średnie	-1/wysokie		
Hałas	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		
Promieniowanie	Oddziaływanie nikłe albo brak	Rozwój sieci elektroenergetycznych może wpłynąć na wzrost poziomu natężenia promieniowania.	Sprecyzowanie szczegółowych warunków na etapie formułowania właściwych decyzji administracyjnych, w/s oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji, tak	-
	-	-1/niskie		

	-	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie, lokalne, stałe, nieodwracalne	aby ograniczyć uciążliwość promieniowania do niezbędnego minimum. Kontrola przestrzegania prawa.	
Świadomość ekologiczna mieszkańców, partycypacja społeczna, edukacja ekologiczna, zabytki	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		
Zagrożenia poważnymi awariami	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		

5.2.20 Obszar aktywności: Ustalenia i rekomendacje o charakterze szczegółowym - ośrodki osadnicze

Elementy oceny	Oddziaływania		Jeżeli negatywne co można zrobić aby wyeliminować albo złagodzić.	Proponowane rozwiązanie alternatywne
	Pozytywne	Negatywne		
Powietrze w tym klimat (KL), powietrze (PO), adaptacja do zmiany klimatu (AD)	Koncentracja osadnictwa wpłynie na ograniczenie potrzeb transportowych tzn. ograniczenie emisji do powietrza, a także możliwość dążenia do samowystarczalności energetycznej.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+1/średnie	-		

	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, pośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne, ponadlokalne, nieodwracalne.	-		
Wody powierzchniowe (WP) Wody podziemne (WPd)	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		
Powierzchnia ziemi w tym odpady, zasoby naturalne (geologiczne), gleby	Redukcja rozproszenia zabudowy, zajęcia terenu.	Oddziaływanie nikłe albo brak		-
	+1/niskie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, długoterminowe, stałe lokalne/ponadlokalne, trwałe	-		
Przyroda w tym różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta, krajobraz	Redukcja rozproszenia zabudowy, ochrona cennych terenów przyrodniczych	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+1/niskie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, długoterminowe, stałe lokalne/ponadlokalne, trwałe	-		
Hałas	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	
	-	-		
	-	-		
Promieniowanie	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	
	-	-		

	-	-		
Świadomość ekologiczna mieszkańców, partycypacja społeczna, edukacja ekologiczna, zabytki	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	
	-	-		
	-	-		
Zagrożenia poważnymi awariami	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	
	-	-		
	-	-		

5.2.21 Obszar aktywności: Ustalenia i rekomendacje o charakterze szczegółowym - korytarze powiązań drogowych

Elementy oceny	Oddziaływania		Jeżeli negatywne co można zrobić aby wyeliminować albo złagodzić.	Proponowane rozwiązanie alternatywne
	Pozytywne	Negatywne		
Powietrze w tym klimat (KL), powietrze (PO), adaptacja do zmiany klimatu (AD)	Rozbudowa infrastruktury drogowej będzie służyła poprawie dostępności wraz z rozwojem transportu publicznego ograniczy bezpośrednio emisję z pojazdów.	Rozbudowa infrastruktury drogowej będzie miała negatywny w postaci wzrostu emisji gazów cieplarnianych, a także negatywne oddziaływanie w trakcie budowy (pylenie, emisje gazów cieplarnianych).	Wielkość i skala emisji gazów cieplarnianych z korzystania z infrastruktury zależna będzie z jednej strony od produkcji energii elektrycznej oraz od skali wprowadzania pojazdów zeroemisyjnych. Proces ten dzieje się a można wzmocnić go kampanią edukacyjno-informacyjną. Sprecyzowanie szczegółowych warunków na etapie formułowania właściwych decyzji administracyjnych, w/s oddziaływania na środowisko	
	+2/średnie (PO); +2/niskie (KL)	-2/niskie (PO)/ -1/niskie (KL)		
	<u>Oddziaływanie:</u> pośrednie i bezpośrednie, długoterminowe, stałe, lokalnie i globalnie, odwracalne.	<u>Oddziaływanie:</u> pośrednie i bezpośrednie, długoterminowe, stałe, lokalnie i globalnie, odwracalne.		

			poszczególnych inwestycji, tak aby ograniczyć zanieczyszczenie powietrza (PO) i emisje gazów cieplarnianych do niezbędnego minimum (KL).	
Wody powierzchniowe (WP) Wody podziemne (WPd)	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie na wody w okresie trwania robót budowlanych i modernizacyjnych. Potencjalny wzrost emisji z transportu samochodowego (indywidualnego) spowodowanego polepszeniem warunków przemieszczania się drogami wpływ na wody.	Zachowanie najwyższej jakości standardów prowadzenia prac budowlanych – zgodność z wymogami prawnymi, w tym nałożonym zakresem decyzji uwarunkowań środowiskowych.	-
	-	-2/średnie	Działania ograniczające przemieszczanie i osadzanie na powierzchni ziemi składników zanieczyszczeń atmosferycznych i przedostawanie się do wód; stosowanie BAT.	
	-	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednio/pośrednio, krótkoterminowe, epizodyczne, miejscowe, odwracalne Potencjalny brak wpływu na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych JCWP i JCWPd		
Powierzchnia ziemi w tym odpady, zasoby naturalne (geologiczne), gleby	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak		-
	-	-		
	-	-		
Przyroda w tym różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta, krajobraz	Zmniejszenie potoków ruchu na wybranych korytarzach drogowych.	Możliwe wzmocnienie potoków ruchu na wybranych korytarzach komunikacyjnych.	Działania kompensacyjne w postaci odtwarzania terenów przyrodniczych. Tworzenie przejść dla zwierząt.	
	+1/niskie	-1/niskie	Wydawanie decyzji lokalizacyjnych z uwzględnieniem	
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, długoterminowe, stałe, ponadlokalne, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, długoterminowe, stałe, ponadlokalne, odwracalne		

			uwarunkowań przyrodniczych.	
Hałas	Ograniczenie liczby pojazdów indywidualnych na rzecz transportu publicznego czy urządzeń transportu osobistego ograniczy oddziaływanie hałasu.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+ 1/średnie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne, trwałe	-		
Promieniowanie	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		
Świadomość ekologiczna mieszkańców, partycypacja społeczna, edukacja ekologiczna, zabytki	Rozwój transportu publicznego może sprzyjać wzrostowi świadomości klimatyczno-ekologicznej.	Oddziaływanie nikłe albo brak		
	+1/niskie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, wtórnie, długoterminowo, stałe, ponadlokalnie, trwałe	-		
Zagrożenia poważnymi awariami	Oddziaływanie nikłe albo brak	Rozwój infrastruktury transportowej będzie sprzyjał transportowi towarowemu w tym przewożeniu ładunków niebezpiecznych (np. paliwa transportowe).	Konieczność monitorowania przewożenia ładunków niebezpiecznych oraz przygotowanie do skutecznego działania służb zarządzania kryzysowego.	
	-	- 1/b. niskie		
	-	<u>Oddziaływanie:</u> duże, bezpośrednio/pośrednie, krótkoterminowe,		

		epizodyczne, miejscowe, częściowo odwracalne.		
--	--	---	--	--

5.2.22 Obszar aktywności: Ustalenia i rekomendacje o charakterze szczegółowym - korytarze powiązań kolejowych i system powiązań autobusowych – sieć kolejowa, stacje i przystanki jako węzły (I=III), węzły powiązań z obszarami osadnictwa

Elementy oceny	Oddziaływania		Jeżeli negatywne co można zrobić aby wyeliminować albo złagodzić.	Proponowane rozwiązanie alternatywne
	Pozytywne	Negatywne		
Powietrze w tym klimat (KL), powietrze (PO), adaptacja do zmiany klimatu (AD)	Zbudowanie powiązań transportem publicznym wspieranym przez sieć umożliwiającą korzystanie z urządzeń transportu osobistego wpłynie na poprawę jakości powietrza i wpłynie korzystnie (zmniejszenie liczby samochodów indywidualnych). Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+2/ średnie (PO); +1 /niskie (KO)	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednio/pośrednio długoterminowe, stałe, lokalnie i globalnie, odwracalne.	-		
Wody powierzchniowe (WP)	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
Wody podziemne (WPd)	-	-		
	-	-		

Powierzchnia ziemi w tym odpady, zasoby naturalne (geologiczne), gleby	Oddziaływanie nikłe albo brak	Budowa infrastruktury transportowej – lokalne zmiany na powierzchni ziemi.	W miejscach przekształcenia gleb wskazane jest zachowanie wierzchnich warstw gleby do rekultywacji gleb i powierzchni ziemi w innych miejscach, np. gdzie tworzona będzie zielona infrastruktura w miastach. Sprecyzowanie szczegółowych warunków na etapie formułowania właściwych decyzji administracyjnych, w/s oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji, tak aby ograniczyć uciążliwość hałasu do niezbędnego minimum. Kontrola przestrzegania prawa.	-
	-	-1/średnie		
	-	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednie, krótkoterminowy, okresowe, miejscowe/lokalne		
Przyroda w tym różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta, krajobraz	Możliwe wywołanie spadku ruchu kołowego w obszarach mniej zainwestowanych i jego wpływu na przyrodę.	Powstanie węzłów komunikacji zbiorowej, zwiększenie liczby połączeń autobusowych (ruchu drogowego pojazdów ciężkich).	Działania kompensacyjne w postaci odtwarzania terenów przyrodniczych. Tworzenie przejść dla zwierząt. Realizacja węzłów komunikacji zbiorowej z elementami zielono-błękitnej infrastruktury.	-
	+1/niskie	-1/średnie		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, wtórne, długoterminowe, stałe, ponadlokalne, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, pośrednie, długoterminowe, stałe, ponadlokalne, częściowo odwracalne		
Hałas	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		
Promieniowanie	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		

	-	-		
Świadomość ekologiczna mieszkańców, partycypacja społeczna, edukacja ekologiczna, zabytki	Rozwój kolejowego transportu publicznego wpłynie na podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+1/niskie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, pośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne, trwałe	-		
Zagrożenia poważnymi awariami	Oddziaływanie nikłe albo brak	Rozwój infrastruktury transportowej będzie sprzyjał transportowi towarowemu w tym przewożeniu ładunków niebezpiecznych (np. paliwa transportowe).	Konieczność monitorowania przewożenia ładunków niebezpiecznych oraz przygotowanie do skutecznego działania służb zarządzania kryzysowego.	
	-	- 1/b. niskie		
	-	<u>Oddziaływanie:</u> duże, bezpośrednie/pośrednie, krótkoterminowe, epizodyczne, miejscowe, częściowo odwracalne.		

5.2.23 Obszar aktywności: Ustalenia i rekomendacje o charakterze szczegółowym - ponadlokalna zintegrowana strefa przyrodniczo-ekologiczna

Elementy oceny	Oddziaływania		Jeżeli negatywne co można zrobić aby wyeliminować albo złagodzić.	Proponowane rozwiązanie alternatywne
	Pozytywne	Negatywne		
Powietrze w tym klimat (KL), powietrze (PO), adaptacja do zmiany klimatu (AD)	Sieć przyrodnicza przyczyni się do poprawy jakości powietrza, tworzenia korzystnego mikroklimatu a także umożliwi pochłaniania CO ₂ .	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+2/ srednie(PO); + /niskie (KL)	-		

	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednie i pośrednie, skumulowane, _długoterminowe, stałe, lokalnie i globalnie, nieodwracalnie	-		
Wody powierzchniowe (WP) Wody podziemne (WPd)	Potencjalny pozytywny wpływ na poprawę stanu wód powierzchniowych i podziemnych	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+2/średnie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> duże, bezpośrednie/pośrednie, skumulowane, długoterminowe, stałe, ponadlokalne i regionalne, trwałe	-		
Powierzchnia ziemi w tym odpady, zasoby naturalne (geologiczne), gleby	Tworzenie i utrzymanie systemu przyrodniczego, a w nim utrzymanie powierzchni ziemi i gleb w niezmiennym stanie	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+3/wysokie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednie. Skumulowane, długoterminowe, stałe, lokalne/ponadlokalne, trwałe.	-		
Przyroda w tym różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta, krajobraz	Tworzenie i utrzymanie systemu przyrodniczego.	Negatywne wpływy zależne od konkretnych działań, jak np. nadmierna ingerencja w obudowę biologiczną cieków czy zalesianie prowadzone w niewłaściwych miejscach.	Dbłość o zachowanie obudowy biologicznej cieków oraz gospodarowanie w lasach minimalizujące drenaż stoków oraz przekształcenia cennych siedlisk, w tym starodrzewów.	-
	+3/wysokie	-1/średnie	Uwzględnienie korytarzy ekologicznych w dokumentach planistycznych gmin. Dbłość o aktualność i jakość opracowań ekofizjograficznych.	
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednie. Skumulowane, długoterminowe, stałe, lokalne/ponadlokalne, trwałe..	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie, średnioterminowe, okresowe, miejscowe/lokalne, odwracalne		

Hałas	Powstawanie obszarów ciszy będzie sprzyjać poprawie jakości życia.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+1/średnie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie, długoterminowe, stałe, miejscowe/lokalne, trwałe	-		
Promieniowanie	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		
Świadomość ekologiczna mieszkańców, partycypacja społeczna, edukacja ekologiczna, zbytki	Tworzenie i utrzymanie sieci powiązań przyrodniczych w korzystny sposób będzie wpływać na poziom świadomości i edukacji ekologicznej.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+3/ b. wysokie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, pośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne, trwałe	-		
Zagrożenia poważnymi awariami	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		

5.2.24 Obszar aktywności: Ustalenia i rekomendacje o charakterze szczegółowym - ponadlokalna strefa rozwoju osadnictwa

Elementy oceny	Oddziaływania		Jeżeli negatywne co można zrobić aby wyeliminować albo złagodzić.	Proponowane rozwiązanie alternatywne
	Pozytywne	Negatywne		
Powietrze w tym	Koncentracja osadnictwa wpłynie na ograniczenie	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-

klimat (KL), powietrze (PO), adaptacja do zmiany klimatu (AD)	potrzeb transportowych tzn. ograniczenie emisji do powietrza.			
	+1/ średnie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, pośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne, globalne, nieodwracalne.	-		
Wody powierzchniowe (WP) Wody podziemne (WPd)	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		
Powierzchnia ziemi w tym odpady, zasoby naturalne (geologiczne), gleby	Redukcja rozproszenia zabudowy, zajęcia terenu.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+1/niskie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, długoterminowe, stałe lokalne/ponadlokalne, trwałe	-		
Przyroda w tym różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta, krajobraz	Redukcja rozproszenia zabudowy, ochrona cennych terenów przyrodniczych	Ponadlokalna strefa rozwoju osadnictwa przecina Południowy Korytarz Ekologiczny (klasyfikacja Jędrzejewskiego i in.), będącego jednym z kilku głównych korytarzy ekologicznych w skali kraju. Rozrywa to łączność ekologiczną północnej części dorzecza Wisłoki.	Wydawanie decyzji lokalizacyjnych z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych, dbałość o rzetelność opracowań ekofizjograficznych w procesie planistycznym.	-
	+1/niskie	-1/średnie		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, długoterminowe, stałe lokalne/ponadlokalne, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednie, pośrednie, wtórne, długoterminowe, stałe, regionalne, nieodwracalne		
Hałas	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		

	-	-		
Promieniowanie	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		
Świadomość ekologiczna mieszkańców, partycypacja społeczna, edukacja ekologiczna, zabytki	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		
Zagrożenia poważnymi awariami	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		

5.2.25 Obszar aktywności: Ustalenia i rekomendacje o charakterze szczegółowym - ponadlokalna strefa rozwoju aktywności gospodarczej

Elementy oceny	Oddziaływania		Jeżeli negatywne co można zrobić aby wyeliminować albo złagodzić.	Proponowane rozwiązanie alternatywne
	Pozytywne	Negatywne		
Powietrze w tym klimat (KL), powietrze (PO), adaptacja do zmiany klimatu (AD)	Oddziaływanie nikłe albo brak	Zakładając rozwój mało uciążliwy aktywność gospodarcza może on w ograniczonej skali powodować zanieczyszczenie powietrza i wzrost zużycia energii, co może wpłynąć na emisję gazów cieplarnianych..	Zdecydowanie postawić na rozwój branż z zakresu zielonej gospodarki w nawiązaniu do taksonomii UE.	-
	-	- 1/niskie		

	-	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, pośrednie i bezpośrednie, skumulowane, długoterminowe, stałe, lokalnie i globalnie		
Wody powierzchniowe (WP) Wody podziemne (WPd)	Oddziaływanie nikłe albo brak	Tworzenie stref intensywnego zagospodarowania przemysłowego – wzrost ilości ścieków przemysłowych.	Wyposażenie nowo powstałych stref przemysłowych w wysoko sprawne systemy oczyszczania i ścieków oraz zagospodarowania osadów z oczyszczalni ścieków.	-
	-	- 1/niskie		
	-	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, pośrednie i bezpośrednie, skumulowane, długoterminowe, stałe, lokalnie		
Powierzchnia ziemi w tym odpady, zasoby naturalne (geologiczne), gleby	Utrzymanie przemysłu z dala od terenów cennych przyrodniczo.	Tworzenie stref intensywnego zagospodarowania przemysłowego – przekształcenie powierzchni ziemi i gleb.	Zachowanie wierzchnich warstw gleby do wykorzystania w innych miejscach (rekultywacji), zastosowanie jak największej liczby rozwiązań zielono-błękitnej infrastruktury.	-
	+1/średnie	-2/wysokie		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalna, bezpośrednie, pośrednie, skumulowane, długoterminowe, stałe, lokalne ponadlokalne, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> duże, bezpośrednie, długoterminowe, stałe, miejscowe, nieodwracalne		
Przyroda w tym różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta, krajobraz	Utrzymanie przemysłu z dala od terenów cennych przyrodniczo.	Tworzenie stref intensywnego zagospodarowania przemysłowego w obrębie Południowego Korytarza Ekologicznego może stanowić zagrożenie.	Zachowanie wierzchnich warstw gleby do wykorzystania w innych miejscach (rekultywacji), zastosowanie jak największej liczby rozwiązań zielono-błękitnej infrastruktury. Wydawanie decyzji lokalizacyjnych z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych, dbałość o rzetelność opracowań ekofizjograficznych w procesie planistycznym.	-
	+1/średnie	-2/niskie		
	<u>Oddziaływanie:</u> skumulowane, długoterminowe, stałe, miejscowe lub ponadlokalne	<u>Oddziaływanie:</u> duże, bezpośrednie, pośrednie, skumulowane, długoterminowe, stałe, miejscowe, nieodwracalne		

Hałas	Oddziaływanie nikłe albo brak	Tworzenie stref intensywnego zagospodarowania przemysłowego – lokalizowanie uciążliwych zakładów.	Na etapie projektowania i decyzji lokalizacyjne zapewnienie dotrzymywania przepisów dotyczących natężenia hałasu.	-
	-	-1/niskie		
	-	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie, długoterminowe, okresowe, miejscowe, odwracalne		
Promieniowanie	Oddziaływanie nikłe albo brak	Tworzenie stref intensywnego zagospodarowania przemysłowego – lokalizowanie uciążliwych zakładów.	Na etapie projektowania i decyzji lokalizacyjne zapewnienie dotrzymywania przepisów dotyczących natężenia promieniowa.	-
	-	-1/b. niskie		
	-	<u>Oddziaływanie:</u> nieistotne, bezpośrednie, długoterminowe, okresowe, miejscowe, odwracalne		
Świadomość ekologiczna mieszkańców, partycypacja społeczna, edukacja ekologiczna	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		
Zagrożenia poważnymi awariami	Oddziaływanie nikłe albo brak	Tworzenie stref intensywnego zagospodarowania przemysłowego – możliwość przywożenia i wywożenia materiałów niebezpiecznych oraz poważnych awarii przemysłowych.	Przygotowanie systemu zarządzania kryzysowego do akcji ratunkowej.	-
	-	-1/ b. niskie		
	-	<u>Oddziaływanie:</u> nieistotne, bezpośredni, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, epizodyczne, miejscowe, częściowo odwracalne		

5.2.26 Obszar aktywności: Ustalenia i rekomendacje o charakterze szczegółowym - ponadlokalna zintegrowana strefa powiazań Wisłoki

Elementy oceny	Oddziaływania		Jeżeli negatywne co można zrobić aby wyeliminować albo złagodzić.	Proponowane rozwiązanie alternatywne
	Pozytywne	Negatywne		
Powietrze w tym klimat (KL), powietrze (PO), adaptacja do zmiany klimatu (AD)	Powiązania w ramach osi Wisłoki przyczyni się do poprawy jakości powietrza i tworzenia korzystnego mikroklimatu a także przyczynią się do pochłaniania CO ₂ .	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+1/średnie (PO) + 1/niskie (KL)	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, pośrednie i bezpośrednie, długoterminowe, stałe, lokalnie i globalnie, nieodwracalne.	-		
Wody powierzchniowe (WP) Wody podziemne (Wpd)	Oddziaływanie nikłe albo brak	Potencjalnie negatywny wpływ na stan wód rzeki Wisłoki wynikający z rozwoju usług turystycznych.	Rozwój infrastruktury zapewniającej prawidłowe warunki sanitarne użytkownikom infrastruktury umożliwiającej korzystanie z rzeki.	-
	-	-1/niskie		
	-	<u>Oddziaływanie:</u> negatywne, pośrednie, długoterminowe, okresowe (sezonowe), ponadlokalne i regionalne.		
Powierzchnia ziemi w tym odpady, zasoby naturalne (geologiczne), gleby	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		
Przyroda w tym różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta, krajobraz	Kanalizowanie zakłóceń działalności turystycznej dla przyrody. Koncentracja infrastruktury turystycznej w terenach już zainwestowanych. Utrzymanie powiązań przyrodniczych.	Generowanie zakłóceń dla przyrody ze strony masowej turystyki.	Prowadzenie działań kanalizujących ruch turystyczny na tereny o mniejszych walorach przyrodniczych. Wydawanie decyzji lokalizacyjnych z	-
	+1/średnie	-1/niskie		

	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, pośrednie, długoterminowe, ponadlokalne, trwałe, skumulowane, stałe,	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, bezpośrednie, pośrednie, wtórne, długoterminowe, okresowe, lokalne, częściowo odwracalne.	uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych. Dbłość o zachowanie korytarza rzeczno-ekologicznego. Wisłoki jako drożnego korytarza	
Hafas	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		
Promieniowanie	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		
Świadomość ekologiczna mieszkańców, partycypacja społeczna, edukacja ekologiczna	Tworzenie i utrzymanie sieci powiązań przyrodniczych w korzystny sposób będzie wpływać na poziom świadomości i edukacji ekologicznej.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+3/wysokie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, pośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne, ponadlokalne, trwałe.	-		
Zagrożenia poważnymi awariami	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		

5.2.27 Obszar aktywności: Ustalenia i rekomendacje o charakterze szczegółowym - obszary potencjalnych konfliktów przestrzennych

Elementy oceny	Oddziaływania		Jeżeli negatywne co można zrobić aby wyeliminować albo złagodzić.	Proponowane rozwiązanie alternatywne
	Pozytywne	Negatywne		
Powietrze w tym klimat (KL), powietrze (PO), adaptacja do zmiany klimatu (AD)	Identyfikacja potencjalnych konfliktów przestrzennych może przyczynić się do ochrony klimatu lokalnego i stworzyć szansę do pochłaniania CO ₂ .	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+1/niskie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznacznie, pośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne, odwracalnie	-		
Wody powierzchniowe (WP) Wody podziemne (WPd)	Identyfikacja potencjalnych konfliktów przestrzennych może przyczynić się do poprawy gospodarowania wodami.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+1/niskie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznacznie, pośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne, odwracalnie	-		
Powierzchnia ziemi w tym odpady, zasoby naturalne (geologiczne), gleby	Identyfikacja potencjalnych konfliktów przestrzennych może przyczynić się do ograniczenia negatywnego wpływ na powierzchnię ziemi.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+1/niskie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznacznie, pośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne, odwracalnie	-		

Przyroda w tym różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta, krajobraz	Identyfikacja potencjalnych konfliktów przestrzennych może przyczynić się do ograniczenia negatywnego wpływ na przyrodę.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+2/średnie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, pośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne, odwracalnie	-		
Hałas	Identyfikacja potencjalnych konfliktów przestrzennych może przyczynić się ograniczenia źródeł hałasu jak i ich wpływu.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+1/niskie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznacznie, pośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne, odwracalnie	-		
Promieniowanie	Identyfikacja potencjalnych konfliktów przestrzennych może przyczynić się ograniczenia źródeł promieniowa jak i ich wpływu.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+1/niskie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznacznie, pośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne, odwracalnie	-		
Świadomość ekologiczna mieszkańców, partycypacja społeczna, edukacja ekologiczna	Identyfikacja potencjalnych konfliktów przestrzennych może uwrażliwić społeczeństwo na potrzebę działań na rzecz ochrony środowiska i klimatu.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+2/średnie	-		

	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, pośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne. Trwałe	-		
Zagrożenia poważnymi awariami	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		

5.2.28 Obszar aktywności: Model struktury funkcjonalno-przestrzennej „Dorzecza Wisłoki”

Elementy oceny	Oddziaływania		Jeżeli negatywne co można zrobić aby wyeliminować albo złagodzić.	Proponowane rozwiązanie alternatywne
	Pozytywne	Negatywne		
Powietrze w tym klimat (KL), powietrze (PO), adaptacja do zmiany klimatu (AD)	Proponowany model może wpłynąć na poprawę jakości powietrza, w jakim stopniu na przyczynienie się do ochrony klimatu i adaptacji do jego zmiany.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+ 1/wysokie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> duże, pośrednie, długoterminowe, stałe, lokalnie i globalnie, trwałe	-		
Wody powierzchniowe (WP) Wody podziemne (WPd)	Uporządkowanie struktury przestrzennej przyczyni się do poprawy gospodarowania wodami.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	+1/średnia	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednie i pośrednie, długoterminowe, stałe, ponadlokalne, trwałe	-		

Powierzchnia ziemi w tym odpady, zasoby naturalne (geologiczne), gleby	Uporządkowanie struktury przestrzennej przyczyni się do ochrony powierzchni ziemi.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	
	+1/średnia	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednie i pośrednie, długoterminowe, stałe, ponadlokalne, trwałe	-		
Przyroda w tym różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta, krajobraz	Uporządkowanie struktury przestrzennej przyczyni się do wzmocnienia ochrony przyrody.	Ingerencja pasm i centrów rozwoju osadnictwa i zainwestowania gospodarczego w Południowy Korytarz Ekologiczny może zakłócić jego funkcjonowanie.	Wydawanie decyzji lokalizacyjnych z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych, dbałość o rzetelność opracowań ekofizjograficznych w procesie planistycznym.	-
	+1/średnie	-1/średnie		
	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednie i pośrednie, długoterminowe, stałe, ponadlokalne, trwałe	<u>Oddziaływanie:</u> zauważalne, bezpośrednie, pośrednie, długoterminowe, stałe, ponadlokalne, częściowo odwracalne		
Hałas	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		
Promieniowanie	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		
Świadomość ekologiczna mieszkańców, partycypacja społeczna, edukacja ekologiczna	Proponowany model może, poprzez wysokie standardy ochrony środowiska i klimatu jak i zadbanie o adaptację do jego zmiany, wpłynąć korzystnie na świadomość ekologiczną.	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-

	+1/średnie	-		
	<u>Oddziaływanie:</u> nieznaczne, pośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne, trwałe	-		
Zagrożenia poważnymi awariami	Oddziaływanie nikłe albo brak	Oddziaływanie nikłe albo brak	-	-
	-	-		
	-	-		

5.2.29 Zależności między elementami środowiska i oddziaływaniami na te elementy

W ocenianej SRPL bierze się pod uwagę zależności pomiędzy poszczególnymi elementami jak i oddziaływania między nimi, a przede wszystkim:

- wzmocnienie infrastruktury błękitno-zielonej łączące ze sobą ochronę terenów biologicznie czynnych z właściwym gospodarowaniem wodami;
- podejmowanie działań służących adaptacji do zmiany klimatu z rozbudową sieci kanalizacji deszczowej, utrzymaniem i modernizacją urządzeń wodnych, rozwojem terenów zieleni, rozwojem i ochroną lasów oraz ograniczeniem presji urbanistycznej na tereny otwarte i tereny zieleni;
- sprzyjanie wysokiej jakości życia i zapewnienie ochrony zdrowia z likwidacją źródeł emisji, zwłaszcza niskiej, poprawą stanu wód powierzchniowych oraz podziemnych, wprowadzaniem w coraz szerszej skali transportu niskoemisyjnego, ograniczeniem oddziaływania hałasu, kontrolowaniem przestrzegania wymogów dotyczących zagospodarowania odpadów komunalnych, przygotowaniem do zarządzania kryzysowego w sytuacji wystąpienia poważnych awarii oraz kontrolą zakładów stwarzających ryzyko wystąpienia poważnych awarii;
- budowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa w wyniku prowadzenia pomiarów jakości powietrza oraz informowaniem o tym, monitorowania jakości wód podziemnych i powierzchniowych, monitorowania pól elektromagnetycznych, a także informowania społeczeństwa o sposobach postępowania w sytuacji wystąpienia zagrożeń.

5.2.30 Transgraniczne oddziaływanie

SRPL nie będzie powodowała oddziaływań transgranicznych.

6. METODYKA OCENY I POLA NIEPEWNOŚCI

Niniejszą Prognozę przygotowano z należytą starannością, zgodnie ze stanem prawnym oraz wymogami obowiązującej dobrej praktyki w zakresie przygotowywania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko. Jednak mimo tego, w trakcie przygotowania Prognozy SRPL napotkano, przy ocenie oddziaływania na środowisko, na trudności wynikające z ogólnych zapisów w dokumencie co do proponowanych obszarów aktywności.

Podstawą do przygotowania oceny było sporządzenie matrycy co do zależności pomiędzy zapisanymi w SRPL obszarami aktywności a wymaganymi w prawie elementami środowiska podlegającym analizie. Przyjęto następujący tok postępowania:

1. Identyfikacja czy dana zależność, co do oddziaływania, występuje w ogóle czy nie oraz jeżeli tak czy jest ona nikła czy silniejsza. Jeżeli oceniono, że dana zależność jest nikła to nie była brana pod uwagę.
2. Kolejnym krokiem było określenie, że jeżeli dana zależność została zakwalifikowana do dalszej oceny, to czy oddziaływanie ma charakter pozytywny czy negatywny.

3. Następnie, zarówno dla oddziaływania pozytywnego czy negatywnego, oceniano jego siłę w skali 1 do 3 gdzie trzy oznaczało b. silne oddziaływanie.
4. W ten sposób zidentyfikowane oddziaływanie oceniano z punktu prawdopodobieństwa jego wystąpienia. Tutaj wykorzystano skalę wypracowaną przez Międzyrządowy Panel ds. Zmiany Klimatu:
  - ♦ bardzo wysokie – 95-100 %;
  - ♦ wysokie – 90 – 100 %;
  - ♦ średnie – 60 – 100%;
  - ♦ niskie – 33 – 60%
  - ♦ b. niskie - 0 - 33%
5. Kolejnym krokiem było dokonanie oceny charakteru oddziaływania wg następujących kryteriów:
  - intensywności przekształceń (nieistotne, nieznaczne, zauważalne, duże, zupełne),
  - bezpośredniości oddziaływania (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane),
  - okresu trwania oddziaływania (długoterminowe, średnioterminowe, krótkoterminowe),
  - częstotliwości oddziaływanie (stałe, okresowe, epizodyczne),
  - zasięgu oddziaływania (miejscowe, lokalne, ponadlokalne, regionalne, ponadregionalne, globalne),
  - trwałości przekształceń (nieodwracalne, częściowo odwracalne, odwracalne, trwałe, możliwe do rewaloryzacji).
6. W przypadku oddziaływania negatywnego zaproponowane zostały działania ograniczające albo przedstawiono działania łagodzące.
7. W sytuacji znacznego oddziaływania na elementy o istotnym znaczeniu, których wpływ nie mógł być ograniczony czy działania łagodzące nie były wystarczające, proponowano rozwiązanie alternatywne.

Dokonując samej oceny oddziaływania SRPL posłużono się porównaniem zapisów występujących w dokumencie z wymaganiami stawianym przez różne akty prawne i dokumenty planistyczne na poziomie międzynarodowym, unijnym, krajowym i wojewódzkim. Powyższy tok postępowania był realizowany przez zespół Instytutu na rzecz Ekorozwoju (InE) jednocześnie dokonywane wybory podlegały wewnętrznej weryfikacji. Dla dwóch kluczowych elementów dla Dorzecza Wisłoki to wody i przyrody posłużono się zewnętrznymi konsultacjami aby dokonać weryfikacji zaproponowanych opisów oddziaływania. Jednak za ostateczny wynik dokonanej oceny oddziaływania SRPL na środowisku odpowiada jedynie zespół InE.

Specyfiką strategicznych ocen oddziaływania na środowisko jest brak możliwości przeprowadzenia badań, które pozwoliłyby na precyzyjne określenie ewentualnych skutków danego dokumentu strategicznego. W takim wypadku albo wykorzystuje się modele matematyczne, które z pewną dozą niepewności pozwoliłyby określić ilościowe skutki danej strategii albo bazuje się na doświadczeniu i intuicji zespołu wykonującego Prognozę. Warto także pamiętać, że zastosowanie modelu wymaga dysponowania odpowiednią bazą

informacyjną, które pozwoliłaby na prognozowanie ilościowe przyszłych stanów lub trendów. W przypadku SRPL nie dysponowano ani taką bazą informacyjną ani odpowiednimi modelami, aby ocenić ilościowe jej skutki. Dlatego ocena ma charakter jakościowy, a wykorzystanie wiedzy i doświadczenia nie tylko zespołu przygotowującego Prognozę, ale także zespołu konsultantów, daje wysoką gwarancję ich trafności.

7. PROPONOWANY MONITORING ŚRODOWISKOWYCH SKUTKÓW WDRAŻANIA SRPL

SRPL formułuje system wdrażania. W ramach tego systemu specjalnie ustanowione organy mają realizować monitoring jej realizacji. Głównym organem wykonawczym w tym zakresie jest Koordynator Strategii. Organem decyzyjnym jest natomiast Rada Strategii. Koordynator ma przygotowywać w postępie rocznym raporty z realizacji strategii i przedkładać je radzie do oceny. Na podstawie tych raportów mają być podejmowane ewentualne zmiany w realizacji strategii. Raporty mają dotyczyć głównie procesu realizacji inwestycji wynikających ze strategii, więc są nastawione na monitoring produktów.

Jednocześnie przewidziano mechanizm ewaluacji strategii, dla którego nie wyznaczono regularnego cyklu realizacji. Przewidziano, że Koordynator Strategii będzie sporządzał raporty ewaluacyjne i przedkładał je Radzie Strategii. Na podstawie tych raportów strategia lub proces jej wdrażania mogą być zmienione. Według oceny zespołu przygotowującego Prognozę raporty ewaluacyjne będą realizowały monitoring rezultatów strategii. Zalecono także, aby adekwatne wskaźniki monitoringu były zawarte w Strategiach gmin wchodzących w skład terytorium objętego Strategią Rozwoju Ponadlokalnego „Dorzecza Wisłoki” na lata 2022 - 2030.

Powyżej opisany mechanizm monitoringu jest prosty i nakierowany na monitoring produktów i efektów związanych z realizacją strategii. Niestety opis systemu nie pozwala stwierdzić, jak dalece będą uwzględnione w nim elementy monitoringu środowiska i wpływu realizacji strategii na środowisko przyrodnicze „Dorzecza Wisłoki”. Dlatego w projekcie Prognozy formułowano propozycję włączenia w ten mechanizm monitoringu środowiskowego.

Zgodnie z dobrą praktyką, opisaną m.in. w Wytycznych do sporządzania Programów Ochrony Środowiska, monitoring środowiska powinien obejmować pięć rodzajów wskaźników. Proponowany system monitoringu środowiska opiera się na zastosowaniu modelu wskaźników: „siły sprawcze – presja – stan – wpływ – reakcja” (D-P-S-I-R), który został opracowany przez OECD i rozwinięty przez Europejską Agencję Środowiska. Zakłada ona, że daje się kompleksowo przeanalizować występujące lokalnie przyczyny, zagrożenia, jakość środowiska oraz ich skutki dla społeczeństwa i gospodarki oraz określić skuteczne środki zaradcze likwidujące występujące problemy.

Wskaźniki zastosowane w modelu pozwalają określić:

- siły sprawcze, czyli charakterystykę przyczyn (czynników) wywołujących presję na środowisko;
- presję na środowisko, czyli wielkość emisji ładunku zanieczyszczeń wprowadzanego do środowiska wraz z określeniem zmian w aktywnościach powodujących te emisje;
- jakość (stan) środowiska, czyli stanu środowiska poszczególnych jego elementów;

- wpływ, czyli stopień przekształcenia poszczególnych elementów w związku z wywieraną na nie presją; oraz
- reakcję, czyli działania podejmowane przez człowieka, aby przeciwdziałać zaistniałym zagrożeniom;

Wskaźniki te powinny być monitorowane za pomocą raportów ewaluacyjnych wykonywanych w zgodzie z systemem zasugerowanym w SRPL. Zespół autorski Prognozy zaleca, aby raporty ewaluacyjne w zakresie wpływu strategii na środowisko były sporządzane nie rzadziej niż co 3 lata.

W związku z szerokim zakresem działań podejmowanych w strategii zestaw wskaźników dotyczących środowiska potrzebnych do monitoringu jest szeroki. Poniżej sformułowany został zestaw przykładowych wskaźników dla każdego ich rodzaju. Zestaw ten nie jest listą zamkniętą, ani też nie obejmuje w sposób wyczerpujący wszystkich aspektów oddziaływania SRPL na środowisko. Pozostawiamy do decyzji autorów strategii oraz zespołu ją wdrażającego, jakie wskaźniki zostaną zastosowane do faktycznego monitoringu jej efektów dla środowiska. Poniższa lista jest rekomendowana jako minimum w zakresie monitoringu środowiska.

Warto zwrócić uwagę na fakt, że SRPL wymienia szereg wskaźników efektów jej realizacji (str. 46-48 dokumentu). Wskaźniki te częściowo mają zastosowanie także w proponowanym monitoringu środowiska. Przy czym w monitoringu wpływu na środowisko zależą one od wskaźników związanych z siłą sprawczą lub presją. Listy proponowanych wskaźników, dla poszczególnych elementów środowiska, znajdują się w zamieszczonych poniżej tabelach. Pogrubiono wskaźniki, które są zaproponowane w SRPL do monitorowania jej podstawowych efektów.

	<u>Ochrona przyrody</u>
Siły sprawcze	Miejsca noclegowe ogółem na 1000 mieszkańców; Udział podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w działalność związaną z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi w liczbie podmiotów ogółem;
Presja	Liczba turystów odwiedzających obszary ochrony przyrody; Liczba dzikich wysypisk w obszarach ochrony przyrody; Długość szlaków turystycznych;
Stan	Wielkość obszarów ochrony przyrody; Ocena jakości siedlisk przyrodniczych; Obszar zajęty przez siedliska naturalne; Liczebność gatunków chronionych;
Wpływ	Zmiana obszaru zajętego przez siedliska naturalne; Zmiana liczebności gatunków chronionych; Stopień erozji/degradacji siedlisk w pobliżu szlaków turystycznych;
Reakcja	Ilość zainstalowanych zabezpieczeń przed erozją wzdłuż szlaków turystycznych; Liczba rozwiązań ograniczających ruch turystycznych (zakazy wejścia, opłaty za wejście).

	<u>Gleby i krajobraz</u>
Siły sprawcze	Liczba projektów integrujących środki transportu (np. centra przesiadkowe); Obszary poprzemysłowe lub inne wymagające rekultywacji; Realizacja projektów dot. udostępnienie infrastruktury inwestycyjnej dla przedsiębiorstw;
Presja	Powierzchnia gleb naturalnych zajęta (przekształcona) przez nowe inwestycje infrastrukturalne/przemysłowe;

Stan	Powierzchnia gleb naturalnych ogółem; Struktura jakościowa gleb w regionie;
Wpływ	Zmiana powierzchni naturalnych gleb; Zmiana struktury jakościowej gleb w regionie;
Reakcja	Powierzchnia obszarów zrekultywowanych; Powierzchnia obszarów odbetonowanych w miastach; Liczba zrealizowanych rozwiązań zielono-niebieskiej infrastruktury;

	<u>Jakość powietrza</u>
Siły sprawcze	Liczba miejscowości najbardziej zagrożonych zanieczyszczeniami powietrza; Liczba źródeł niskiej emisji w regionie;
Presja	Wielkość emisji poszczególnych zanieczyszczeń powietrza (PM10, NOx, etc.) w regionie;
Stan	Stężenie poszczególnych zanieczyszczeń powietrza (PM10, NOx, etc.) w regionie;
Wpływ	Liczba osób zmarłych rocznie w wyniku zanieczyszczenia powietrza; Liczba osób hospitalizowanych rocznie;
Reakcja	Liczba wymienionych źródeł emisji na bezemisyjne; Liczba projektów dotyczących termomodernizacji budynków użyteczności publicznej;

	<u>Jakość wód</u>
Siły sprawcze	Pojemność zbiorników retencyjnych; Korzystający z instalacji wodociągowej w liczbie ludności ogółem; Korzystający z instalacji kanalizacyjnej w liczbie ludności ogółem;
Presja	Konsumpcja wód podziemnych; Konsumpcja wód wodociągowych; Ilość ścieków nieoczyszczonych trafiających do rzek lub zbiorników; Ilość szamb (szczelnych/nieszczelnych);
Stan	Zasoby zbiorników wód podziemnych; Zasoby dyspozycyjne wód płynących; Stężenia zanieczyszczeń w wodach płynących; Stężenia zanieczyszczeń w wodach podziemnych;
Wpływ	Ocena (zmiana) jakości jednolitych części wód w regionie;
Reakcja	Przedsięwzięcia w zakresie krajobrazowej retencji wód (pojemność); Liczba oczyszczalni ścieków; Ilość ścieków oczyszczonych w regionie rocznie;

	<u>Klimat akustyczny</u>
Siły sprawcze	Długość dróg i linii kolejowych w regionie; Ilość zakładów przemysłowych generujących hałas;
Presja	Wielkość ruchu drogowego i kolejowego w różnych miejscach sieci transportowej regionu;
Stan	Wielkość hałasu tła w regionie; Wielkość hałasu generowanego przez poszczególne źródła w regionie;
Wpływ	Liczba osób narażonych na ponadnormatywny hałas; Powierzchnia regionu narażona na ponadnormatywny hałas;
Reakcja	Długość rozwiązań antyhałasowych przy drogach, liniach kolejowych;

	<u>Promieniowanie elektromagnetyczne</u>
Siły sprawcze	Ilość zainstalowanych w regionie stacji telekomunikacyjnych;
Presja	Moc promieniowania generowanego przez stacje telekomunikacyjne;
Stan	Wielkość promieniowania elektromagnetycznego zmierzonego w terenie;
Wpływ	Liczba miejsc z przekroczeniem norm promieniowania w terenie;

Reakcja	Liczba ograniczeń mocy stacji telekomunikacyjnych/zamknięć stacji;
---------	--

	<u>Gospodarka odpadami</u>
Siły sprawcze	Ilość odpadów w regionie w przeliczeniu na mieszkańca; Liczba (powierzchnia) składowisk odpadów; Liczba zakładów przetwarzania odpadów;
Presja	Liczba dzikich wysypisk w regionie; Ilość odpadów niepodlegających selektywnej zbiórce (według frakcji); Ilość odpadów trafiających rocznie na składowiska;
Stan	Procent odpadów przetwarzanych selektywnie w regionie (według frakcji); Procent odpadów trafiających do ponownego wykorzystania;
Wpływ	Stopień wykorzystania odpadów jako surowców w zakładach regionu;
Reakcja	Liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk rocznie; Liczba zrehabilitowanych składowisk odpadów; Liczba rozwiązań/projektów w zakresie odzysku, ponownego wykorzystania odpadów;

	<u>Zmiany klimatu</u>
Siły sprawcze	Liczba zakładów energetycznych stosujących paliwa kopalne w regionie; Liczba źródeł niskiej emisji; Liczba pojazdów spalinowych w regionie; Narażenie na poszczególne zjawiska klimatyczne w regionie;
Presja	Emisja gazów cieplarnianych w regionie rocznie; Liczba ekstremalnych zjawisk pogodowych w regionie rocznie (silne deszcze; silny wiatr, etc.); Długość trwania ekstremalnych zjawisk klimatycznych w regionie (susza, fale upałów, etc.);
Stan	Liczba miejsc wrażliwych na ekstremalne zjawiska pogodowe w regionie; Liczba osób narażonych na ekstremalne zjawiska pogodowe w regionie; Stężenie gazów cieplarnianych w powietrzu w regionie;
Wpływ	Straty wywołane ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi w regionie rocznie; Import paliw kopalnych do regionu rocznie;
Reakcja	Liczba projektów dotyczących termomodernizacji budynków użyteczności publicznej; Liczba projektów dotyczących produkcji energii odnawialnej ze słońca; Liczba projektów dostosowujących (adaptujących) region do zmian klimatu; Liczba projektów z zakresu zielono-niebieskiej infrastruktury w miastach;

	<u>Edukacja ekologiczna</u>
Siły sprawcze	Liczba zagrożeń dla środowiska w regionie rocznie;
Presja	Wielkość strat w regionie w środowisku rocznie;
Stan	Świadomość zagrożeń środowiska wśród mieszkańców (procent mieszkańców uznających zagrożenie za ważne/bardzo ważne)
Wpływ	Zmiana świadomości mieszkańców rok do roku
Reakcja	Liczba projektów w zakresie edukacji ekologicznej rocznie; Liczba osób objętych edukacją ekologiczną rocznie;

8. KONKLUZJA KOŃCOWA

Stwierdzić należy, że projekt Strategii Rozwoju Ponadlokalnego „Dorzecza Wisłoki” na lata 2022 – 2030 został **opracowany w sposób profesjonalny z ukierunkowaniem na transformację w kierunku Europejskiego Zielonego Ładu**. Warty podkreślenia jest przejrzysty sposób prezentacji materiału od diagnozy poprzez wizję, cele i kierunki, aż po rekomendacje i

ustalenia. Całość została „zamknięta” modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej. Jednocześnie zawiera on rezultaty oczekiwanych działań jak i sposób realizacji SRPL oraz ramy finansowe. W wyniku jego realizacji spodziewać się należy wielu pozytywnych oddziaływań służących środowisku przyrodniczemu oraz społeczności „Dorzecza Wisłoki”. Do najważniejszych zaliczyć należy:

- Promowanie zrównoważonego podejścia do wykorzystania zasobów przyrodniczych z nastawieniem na rozwój niskoemisyjny oraz promocję zarówno zielonych technologii jak i tworzenie zielonych miejsc pracy w szczególności w turystyce i rolnictwie (usługi agro- i eko- turystyczne, produkty ekologiczne oraz tradycyjne).
- Dostrzeżenie problemu rozpraszania zabudowy oraz zaproponowanie działań służących poprawie spójności przestrzeni przyrodniczej jak i publicznej.
- Ukierunkowanie na transformację energetyczną obejmującą rozwój energetyki odnawialnej wraz z magazynami energii, poprawę efektywności energetycznej oraz w przyszłości wykorzystanie w tym celu zielonego wodoru. W istotnym stopniu będzie to przyczyniać się do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych zarówno na obszarze „Dorzecza Wisłoki” jak i poza nim (eliminacja energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł korzystających z paliw kopalnych).
- Postawienie na rozwój transportu publicznego w tym Podkarpacką Kolej Aglomeracyjną, a także na infrastrukturę służącą rowerzystom.
- Proponowane kierunki działania służące poprawie jakości środowiska, a przede wszystkim eliminacja smogu oraz budowa infrastruktury ochrony środowiska służącej oczyszczaniu ścieków czy poprawie gospodarki odpadami.
- Szereg działań służących wzmocnieniu roli społeczeństwa obywatelskiego, podnoszeniu świadomości ekologicznej (bezpośrednio i pośrednio) jak i rozwoju systemu informatycznego mogącego zostać wykorzystanym do monitorowania stanu środowiska oraz komunikowania się w sytuacji zagrożenia.
- Zapewnienie wysokiej jakości życia społeczeństwa w wyniku poprawy jakości powietrza, ograniczeniu hałasu, rozwoju infrastruktury błękitno-zielonej (adaptacja do zmiany klimatu).

Istotnym problemem z punktu widzenia negatywnego oddziaływania na środowisko jest hydrotechniczna koncepcja przeciwdziałania powodziom i podtopieniom. Melioracje, budowa zbiorników wodnych spowoduje utratę siedlisk Natura 2000, zmianę stosunków wodnych i przekształci ekosystem wód płynących w ekosystem wód stojących, zaburzy krajobraz, przyczyni się do przerwania korytarzy ekologicznych. Dotychczasowe doświadczenia pokazują, że bardziej skutecznymi rozwiązaniami są, i znacznie mniej ingerującym w środowisko, działania bazujące na naturze czyli wykorzystanie naturalnej retencji wody w krajobrazie. Na wzrost poziomu magazynowanej wody wpływa ograniczenie spływu powierzchniowego wody roztopowej i po opadowej. Wiąże się to na ogół z infiltracją, czyli przesiąkaniem wody w głąb podłoża. Jeżeli obszar zlewni jest zalesiony i posiada naturalny charakter, to jego zdolność do ograniczenia fali powodziowej jest znacznie większa niż na obszarze niezalesionym. Wymaga to dostosowania gospodarki leśnej do potrzeb retencionowania wód. Kolejnym działaniem jest zapewnienie właściwej struktury użytkowania ziemi poprzez: układ pól ornych, użytków zielonych, użytków ekologicznych i stawów, zalesianie, tworzenie pasów ochronnych, zadrzewień, tarasów, powiększanie obszarów podmokłych, torfowisk i bagien, wtórne nawadnianie torfowisk. W ramach SRPL proponuje się zwiększenie retencji wody na terenie „Dorzecza Wisłoki”, ale jest ono zawężone

praktycznie do działań na terenach zurbanizowanych, a nie stanowi rozwiązania systemowego. Warto także zwrócić uwagę na fakt warunków stawianych przy wykorzystaniu funduszy UE tzn. nie powodowania znaczących szkód w środowisku (*do no significant harm* - DNSH). Dlatego proponuje się rozważenie rozwiązania alternatywnego w stosunku do propozycji zawartych w SRPL.

W ramach SRPL proponuje się wzrost wykorzystania gazu ziemnego jako paliwa zwłaszcza w gospodarstwach domowych. Nie kwestionując mniejszego negatywnego oddziaływania tego paliwa na emisję gazów cieplarnianych niż przy wykorzystaniu węgla, mając na uwadze dążenie do neutralności klimatycznej, proponuje się rozważenie w szerszym zakresie wykorzystania źródeł odnawialnych połączonych z głęboką termomodernizacją budynków. W ramach polityki klimatycznej UE jak i także kierunków aktualizacji Polityki energetycznej Polski do 2040 przewiduje się stopniowe odchodzenie od gazu ziemnego, co także może wiązać z ograniczeniem środków wspierających szersze wykorzystanie tego paliwa. Ponadto zwrócić należy uwagę na wysokie ceny gazu ziemnego oraz konieczność jego importu, co podnosi ryzyko jego stosowania nie tylko dzisiaj ale także w przyszłości.

Do oddziaływań o charakterze negatywnym zaliczyć należy także różnorodne proponowane prace budowlane, które czasowo mogą przyczyniać się do wzrost poziomu hałasu, zanieczyszczeń powietrza (w tym wtórne pylenie), emisji gazów cieplarnianych oraz zaburzeń stosunków wodnych i niekorzystnego oddziaływania na przyrodę - jednak ograniczonych do bezpośredniego sąsiedztwa tych prac. Potencjalnie możliwy jest niekorzystny wpływ na tereny zieleni, w szczególności drzewostany. Ograniczenie tego negatywnego wpływu wymaga sprecyzowania szczegółowych warunków na etapie przygotowywania właściwych decyzji administracyjnych (w szczególności decyzji środowiskowych), w/s oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji tak, aby ograniczyć hałas oraz zanieczyszczenie powietrza i zaburzenia stosunków wodnych do niezbędnego minimum. Ponadto utrata terenów biologicznie czynnych i drzewostanu powinna zostać zrekomensowana poprzez rekultywowanie terenów zdegradowanych w innym miejscu oraz odpowiednie nasadzenie drzew. W miejscach przekształcenia gleb wskazane jest zachowanie wierzchnich warstw gleby do rekultywacji gleb i powierzchni ziemi w innych miejscach, np. gdzie tworzona będzie zielona infrastruktura w miastach.

9. WYKAZ WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW

1. *Analiza i ocena materiałów służących przygotowaniu dokumentu pn. „Zlewniowy plan adaptacji do zmiany klimatu dla zlewni Wisłoki”*. Raport wykonany na zlecenie Związku Gmin Dorzecza Wisłoki. Instytut na rzecz Ekorozwoju. Warszawa, czerwiec 2019
2. *Cele zrównoważonego rozwoju ONZ* (<http://www.unic.un.org.pl/strony-2011-2015/agenda-na-rzecz-zrownowazonego-rozwoju-2030-i-cele-zrownowazonego-rozwoju/2850>).
3. Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. *ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej*.
4. Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27.06.2001 r. *w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko* (Dz. U. WE L 197 z 21.07.2001 r.).
5. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. *w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy*.

6. Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.
7. Europejski Zielony Ładu. Bruksela. 11 grudnia 2019 r.
8. *Innowacje dla energetyki. Kierunki rozwoju innowacji energetycznych*. Ministerstwo Energii. maj 2017 r.
9. *Konkluzje Rady co do unijnej polityki środowiskowej i klimatycznej na lata 2021–2030*. Bruksela 04.10.2019.
10. *Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030*. Ministerstwo Aktywów Państwowych. 30 grudnia 2019 r.
11. *Mapa drogowa transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym*. Rada Ministrów. 10.09.2019 r.
12. *Nowy plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym na rzecz czystej i bardziej konkurencyjnej Europy*. Bruksela. 11.03. 2020.
13. *Pakiet klimatyczno-energetyczny do 2030 roku* (<http://www.consilium.europa.eu/pl/policies/climate-change/2030-climate-and-energy-framework/>).
14. *Plan działania prowadzący do przejścia na konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną do 2050 r. – tzw. Mapa Drogowa 2050*. Komisja Europejska. COM(2011) 885. Bruksela marzec 2011.
15. *Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Padew Narodowa*
16. *Plan Gospodarki Niskoemisyjnej na lata 2021-2030 (PGN) dla Gminy Brzyska*
17. *Polityka ekologiczna państwa - 2030*. Rada Ministrów. 16 lipca 2019 r. Rada Ministrów.
18. *Porozumienie Paryskie*. UNFCCC. 12 grudnia 2015 roku.
19. *Program Ochrony Środowiska dla Gminy Jedlicze na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy do 2028 roku*
20. *Program Ochrony Środowiska dla Gminy Brzostek z 2021 roku*
21. *Program Ochrony Środowiska dla Gminy Dębica na lata 2020–2024 z perspektywą do 2027 roku*
22. *Program Ochrony Środowiska dla Gminy Gawłuszowice na lata 2021-2026*
23. *Program Ochrony Środowiska dla Gminy Jodłowa (aktualizacja) przyjęty uchwałą z dnia 14.12.2021 roku*
24. *Program Ochrony Środowiska dla gminy Tarnowiec na lata 2019-2024 z perspektywą do roku 2026*
25. *Program Ochrony Środowiska dla gminy Żyraków na lata 2017-2021 z perspektywą do roku 2025*
26. *Program Ochrony Środowiska dla Miasta Dębica na lata 2021 – 2024 z perspektywą na lata 2025-2028*
27. *Program Ochrony Środowiska Gminy Czarna na lata 2020-2023 z perspektywą na lata 2024-2027*
28. *Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030*. Bruksela. 22 stycznia 2014 r.
29. *Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju*. Rada Ministrów 14 lutego 2017 r.
30. *Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2015-2023*
31. *Strategia Rozwoju Gminy Dębowiec na lata 2022-2030*
32. *Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027*
33. *Strategia rozwoju Gminy Pilzno na lata 2017- 2027*
34. *Strategia Rozwoju Gminy Radomyśl Wielki na lata 2021-2030*
35. *Strategia rozwoju Gminy Skołyszyn do roku 2030*
36. *Strategia Rozwoju Gminy Tuszów Narodowy na lata 2014-2024*
37. *Strategia Rozwoju Gminy Wadowice Górne na lata 2021-2030*
38. *Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Biecz w perspektywie do 2025 roku*

39. *Strategia Rozwoju miasta Mielca na lata 2021-2026 z prognozą do roku 2030*
40. *Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gmin: Miasto Krosno, Chorkówka, Jedlicze, Korczyn, Krościenko Wyżne, Miejsce Piastowe, Wojaszówka*
41. *Strategia UE do roku 2050. Czysta planeta dla wszystkich*. Bruksela. 28 listopada 2018 r.
42. *Strategia UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu*. (http://ec.europa.eu/clima/citizens/eu/index_pl.htm).
43. *Strategia zrównoważonego rozwoju transportu do 2030 roku*. Rada Ministrów 24 września 2019 r.
44. *Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030*. Ministerstwo Środowiska. Warszawa, październik 2013 r.
45. *Unijna strategia ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r.* Komisja Europejska. Bruksela, grudzień 2011.
46. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz.U. 2001 nr 62 poz. 627 z późn. zm.).
47. Ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. 2008 r. Nr 199 poz. 1227 z późn. zm.).
48. *Zielona księga. Ramy polityki w zakresie klimatu i energii do roku 2030*. Komisja Europejska. Bruksela, dnia 27.3.2013 COM(2013) 169 final.
49. Polityka energetyczna Polski do 2040 r.
50. Krajowy Plan na rzecz Energii i Klimatu 2021-2030 – KPEiK 2030
51. Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej – PEP2030
52. Plan przeciwdziałania skutkom suszy – PPSS.
53. Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2030 (KSRR2030)
54. Aktualizacja krajowego planu ochrony powietrza (aKPOP) do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.)
55. Projekt Krajowego Planu gospodarki Odpadami do roku 2028
56. Strategia Rozwoju Podkarpackie 2030
57. Program ochrony powietrza (POP) dla strefy podkarpackiej.
58. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030
59. Strategia Małopolska 2030
60. Program ochrony powietrza dla województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze (2020)
61. Strategia rozwoju transportu w województwie małopolskim na lata 2010-2030

ZAŁĄCZNIKI

Charakterystyka JCWP, w obrębie których położony jest teren objęty Strategią wg aPGW i IIaPGW

Europejski kod JCWP	Nazwa JCWP	Status / ostateczne wyznaczenie (NAT - Naturalna część wód; SZCW - silnie zmieniona część wód; SCW- sztuczna część wód)	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan (ogólny)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Cel środowiskowy dla JCWP	Kod JCWP w IIaPGW	Nazwa JCWP w IIaPGW
PLRW2000122181549	Ryj	NAT	co najmniej dobry	dobry	dobry	niezagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	RW200004218153	Wisłoka do Ryja
PLRW2000122181334	Wisłoka do Reszówki	NAT	dobry	dobry	dobry	niezagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny		
PLRW200014218153	Wisłoka od Reszówki do Ryja	NAT	co najmniej dobry	dobry	dobry	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku ciekłu istotnego - Wisłoka od Ryja do Krempnej; 3. dobry stan chemiczny		
PLRW200012218136	Krempna	NAT	dobry	dobry	dobry	niezagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2.		

							dobry stan chemiczny		
PLRW200012218149	Wilsznia	NAT	co najmniej dobry	dobry	dobry	niezagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny		
PLRW2000122181529	Kaczalnik	NAT	co najmniej dobry	dobry	dobry	niezagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny		
PLRW200017217469	Zgórska Rzeka	SZCW	umiarkowany	dobry	zły	niezagrożona	1.dobry potencjał ekologiczny; 2.dobry stan chemiczny	RW200010217469	Zgórska Rzeka
PLRW2000122182329	Przysłopianka	NAT	co najmniej dobry	dobry	dobry	niezagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	RW2000042182329	Przysłopianka
PLRW200012218256	Bielanka	NAT	co najmniej dobry	dobry	dobry	niezagrożona	1. dobry potencjał ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	RW2000042182779	Ropa od zb. Klimkówka do Sitniczanki
PLRW2000142182779	Ropa od Zb. Klimkówka do Sitniczanki	SZCW	dobry i powyżej dobrego	dobry	dobry	niezagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku ciekusu istotnego - Ropa od Sitniczanki do Sękówki; 3. dobry stan chemiczny		

PLRW200012218269	Sękówka	NAT	bardzo dobry	dobry	dobry	niezagrożona	1. bardzo dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny		
PLRW2000122182589	Bystrzanka	NAT	poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	1. dobry potencjał ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	brak w IIaPGW	
PLRW2000122182792	Dopływ z Głębokiej	NAT	poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	RW200007218299	Ropa od Sitniczanki do ujścia
PLRW2000122182789	Sitniczanka	NAT	poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny		
PLRW2000122182899	Olszynka	NAT	umiarkowany	dobry	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny		
PLRW200012218292	Młynówka	NAT	poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny		
PLRW2000122182943	Bednarka do dopł. z Pogorzyny (bez dopł. z Pogorzyny)	NAT	poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny		
PLRW2000122182949	Bednarka od dopł. z Pogorzyny do ujścia	NAT	poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny		

PLRW200014218299	Ropa od Sitniczanki do ujścia	NAT	słaby	dobry	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku ciekutego - Ropa od ujścia do Sitniczanki; 3. dobry stan chemiczny		
PLRW2000122182729	Kobylanka	NAT	poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	1. dobry potencjał ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	brak w IIaPGW	
PLRW2000122182769	Libuszanka	NAT	umiarkowany	dobry	zły	zagrożona	1. dobry potencjał ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	RW2000072182769	Libuszanka
PLRW200012218219	Ropa do zb. Klimkówa	NAT	dobry i powyżej dobrego	dobry	dobry	niezagrożona	1. dobry potencjał ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	RW200004218239	Ropa do zb. Klimkówa
PLRW2000122182752	Strzeszynianka	NAT	poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	brak w IIaPGW	
PLRW2000122181589	Niegtoszcz	NAT	poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	RW200007218199	Wisłoka od Ryja do Ropy
PLRW200012218169	Iwielka	NAT	poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2.		

							dobry stan chemiczny		
PLRW2000122181729	Szczawa	NAT	poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny		
PLRW200012218189	Kłopotnica	NAT	Dobry	dobry	dobry	niezagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny		
PLRW2000122181929	Promnica	NAT	poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny		
PLRW2000122181969	Dębownica	NAT	poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny		
PLRW2000142181959	Wisłoka od Ryja do Dębownicy	NAT	Dobry	poniżej dobrego	zły	niezagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku ciekut istotnego - Wisłoka od Dębownicy do Ryja; 3. dobry stan chemiczny		
PLRW200014218199	Wisłoka od Dębownicy do Ropy	NAT	bardzo dobry	poniżej dobrego	zły	zagrożona	1. bardzo dobry stan ekologiczny; 2. możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku ciekut		

							istotnego - Wisłoka od Ropy do Dębownicy; 3. dobry stan chemiczny		
PLRW200012218449	Jasiołka do Panny	NAT	dobry i powyżej dobrego	dobry	dobry	niezagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	RW200004218439	Jasiołka do Panny
PLRW200012218452	Potok Ambrowski	NAT	poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	RW200007218499	Jasiołka od Panny do ujścia
PLRW2000122184549	Jasionka	NAT	poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny		
PLRW2000122184589	Bóbrka	NAT	poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny		
PLRW200012218469	Chlebiana	NAT	poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny		
PLRW200012218489	Czarny Potok	SCW	poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	1. dobry potencjał ekologiczny; 2 dobry stan chemiczny		
PLRW200012218492	Warzycki	NAT	poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny		

PLRW2000142184599	Jasiołka od Panny do Chlebianki	NAT	umiarkowany	poniżej dobrego	zły	zagrożona	1. dobry potencjał ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny		
PLRW200014218499	Jasiołka od Chlebianki do ujścia	NAT	umiarkowany	poniżej dobrego	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku ciekłu istotnego - Jasiołka od ujścia do Chlebianki; 3. dobry stan chemiczny		
PLRW200012218512	Dopływ z Lipnicy	NAT	poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	brak w IIaPGW	
PLRW200012218529	Bieżdziada	NAT	poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	RW200007218529	Bieżdziada
PLRW2000122185369	Dębówka	NAT	poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	RW2000072185369	Dębówka
PLRW200012218852	Brzeźnica od źródeł do Dopł. z łączek Kucharskich	SZCW	poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	1. dobry potencjał ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	RW200007218899	Brzeźnica
PLRW200012218889	Zawadka	NAT	poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2.		

							dobry stan chemiczny		
PLRW200014218899	Brzeźnica od Dopł. z łączek Kucharskich do ujścia	NAT	umiarkowany	dobry	zły	zagrożona	1. dobry potencjał ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny		
PLRW200012218752	Dopływ spod góry Bratniej	NAT	co najmniej dobry	dobry	dobry	niezagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	brak w IIaPGW	
PLRW200012218549	Gogołówka	NAT	poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	RW200007218549	Gogołówka
PLRW200012218569	Kamienica	NAT	poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	RW200007218569	Kamienica
PLRW200012218749	Ostra	NAT	dobry	dobry	dobry	niezagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	RW200007218749	Ostra
PLRW2000122187729	Rzeka	NAT	umiarkowany	dobry	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	RW2000072187729	Rzeka
PLRW200012218552	Słony	SZCW	poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	1. dobry potencjał ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	RW200007218552	Słony
PLRW2000122185929	Słotówka	NAT	poniżej dobrego	dobry	zły	niezagrożona	1. dobry potencjał ekologiczny; 2.	brak w IIaPGW	

							dobry stan chemiczny		
PLRW200012218589	Jodłówka	NAT	poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	1. dobry potencjał ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	RW200007218589	Jodłówka
PLRW200015218719	Wisłoka od Ropy do Pot. Chotowskiego	NAT	umiarkowany	dobry	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku ciekutego - Wisłoka od Potoku Chotowskiego do Ropy; 3. dobry stan chemiczny	RW200006218719	Wisłoka od Ropy do Pot. Chotowskiego
PLRW200017218769	Grabinka	SZCW	umiarkowany	dobry	zły	niezagrożona	1. dobry potencjał ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	RW200010218769	Grabinka
PLRW200017218949	Kanał Białoborski	SCW	co najmniej dobry	dobry	dobry	niezagrożona	1. dobry potencjał ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	RW200010218949	Kanał Białoborski
PLRW200017218929	Tuszymka	SZCW	co najmniej dobry	dobry	dobry	niezagrożona	1. dobry potencjał ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	RW200010218929	Tuszymka
PLRW200017218969	Potok Kiełkowski	SCW	co najmniej dobry	dobry	dobry	niezagrożona	1. dobry potencjał ekologiczny; 2.	RW200010218969	Potok Kiełkowski

							dobry stan chemiczny		
PLRW200017218974	Dopływ z Nowego Rydzowa	SCW	co najmniej dobry	dobry	dobry	niezagrożona	1. dobry potencjał ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	brak w IIaPGW	
PLRW200017218912	Pastyrnak	SZCW	co najmniej dobry	dobry	dobry	niezagrożona	1. dobry potencjał ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	brak w IIaPGW	
PLRW200017218789	Skodzierska	SZCW	co najmniej dobry	dobry	dobry	niezagrożona	1. dobry potencjał ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	RW200010218789	Skodzierska
PLRW2000172189899	Stary Breń	NAT	co najmniej dobry	dobry	dobry	niezagrożona	1. dobry potencjał ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	RW2000102189899	Breń
PLRW20001921899	Wisłoka od pot. Kiełkowskiego do ujścia	SZCW	dobry i powyżej dobrego	dobry	dobry	niezagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieku istotnego - Wisłoka od ujścia do Potoku Kiełkowskiego; 3. dobry stan chemiczny	RW20001121899	Wisłoka od Chotowskiego Potoku do ujścia

PLRW200019218771	Wisłoka od pot. Chotowskiego do Rzeki	NAT	dobry i powyżej dobrego	dobry	dobry	niezagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku ciekut istotnego - Wisłoka od Rzeki do Potoku Chotowskiego; 3. dobry stan chemiczny		
PLRW20001921895	Wisłoka od Rzeki do Pot. Kiełkowskiego	NAT	dobry i powyżej dobrego	dobry	dobry	niezagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku ciekut istotnego - Wisłoka od Potoku Kiełkowskiego do Rzeki; 3. dobry stan chemiczny		
PLRW200062184729	Szebnianka	NAT	poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	1. dobry potencjał ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	brak w IIaPGW	
PLRW200062187129	Dopływ z Lipin	NAT	poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	1. dobry potencjał ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	RW200062187129	Dopływ z Lipin
PLRW20006218872	Dopływ z Wiktorca	NAT	słaby	dobry	zły	zagrożona	1. dobry potencjał ekologiczny; 2.	RW20006218872	Dopływ z Wiktorca

							dobry stan chemiczny		
PLRW2000621869	Dulcza	NAT	poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	1. dobry potencjał ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	RW20000621869	Dulcza
PLRW20006218729	Potok Chotowski	SZCW	umiarkowany	dobry	zły	zagrożona	1. dobry potencjał ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	RW200006218729	Chotowski Potok
PLRW20006218874	Dopływ z Brzezówki	NAT	poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	1. dobry potencjał ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	brak w IIaPGW	
PLRW2000122148569	Rzepianka	NAT	co najmniej dobry	dobry	dobry	niezagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	RW2000042148569	Rzepianka
PLRW2000122148699	Szwedka	NAT	co najmniej dobry	dobry	dobry	niezagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	RW2000042148699	Szwedka
PLRW200012226329	Lubatówka	SZCW	umiarkowany	dobry	zły	zagrożona	1. dobry potencjał ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	RW200007226329	Lubatówka
PLRW2000142263337	Wiśtok od Zb. Besko do Czarnego Potoku	SZCW	dobry i powyżej dobrego	dobry	dobry	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieku	RW2000072263337	Wiśtok od zb. Besko do Czarnego Potoku

							istotnego - Wisłok od Czarnego Potoku do Zbiornika Besko dobry stan chemiczny		
PLRW200014226399	Wisłok od Czarnego Potoku do Stobnicy	SZCW	słaby	Dobry	zły	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku ciek istotnego - Wisłok od Stobnicy do Czarnego Potoku dobry stan chemiczny"	RW200007226399	Wisłok od Czarnego Potoku do Stobnicy
PLRW200017217449	Upust	SZCW	słaby	Dobry	zły	zagrożona	1. dobry potencjał ekologiczny; 2 dobry stan chemiczny	RW200010217449	Upust
PLRW20002621748	Rybnica	NAT	poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2 dobry stan chemiczny	RW200010217489	Rybnica
PLRW2000262191149	Kanał Chorzowski	SCW	poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	1. dobry potencjał ekologiczny; 2 dobry stan chemiczny	RW2000102191149	Kanał Chorzowski
PLRW200017219299	Babulówka	NAT	dobry i powyżej dobrego	dobry	dobry	niezagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2	RW200010219299	Babulówka

							dobry stan chemiczny		
PLRW200017219634	Trześniówka do Karolówki	SZCW	co najmniej dobry	dobry	dobry	niezagrożona	1. dobry potencjał ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	RW200010219633	Trześniówka do Karolówki
PLRW200019217499	Breń - Żabnica od Żymanki do ujścia	NAT	słaby	dobry	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	RW200011217499	Breń - Żabnica od Żymanki do ujścia
PLRW200019219699	Trześniówka od Karolówki do ujścia	SZCW	umiarkowany	dobry	zły	niezagrożona	1. dobry potencjał ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny	RW200011219699	Trześniówka od Karolówki do ujścia
PLRW20002121799	Wisła od Dunajca do Wisłoki	SZCW	słaby	dobry	zły	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku ciekła istotnego - Wisła od Wisłoki do Dunajca dobry stan chemiczny	RW20001221799	Wisła od Nidy do Wisłoki
PLRW20002121999,	Wisła od Wisłoki do Sanu	SZCW	słaby	dobry	zły	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku ciekła istotnego - Wisła	RW2000122319	Wisła od Wisłoki do Sanny

							od Sanu do Wisłoki		
							dobry stan chemiczny		

Źródło: Hydroportal (https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmmap=gpPGW); Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (DzU 2023 r. poz. 300)

Kod JCWP w IIaPGW	Nazwa JCWP	Status JCWP (NAT - Naturalna część wód; SZCW - silnie zmieniona część wód; SCW- sztuczna część wód)	OCENA STANU 2014–2019 (r.kl.jcwp od 2022 r.) na podstawie oceny stanu GIOŚ i analizy eksperckiej			Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Cele IIaPGW (od 23.03.2023)
			Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan (ogólny)		
RW200004218153	Wisłoka do Ryja	NAT	słaby	dobry	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Wisłoka od ujścia Ryja do zapory w Krempnej (dla łososia); 3. zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; 4. zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Wisłoka od ujścia Ryja do zapory w Krempnej (dla troci wędrowniej); 5. dobry stan chemiczny
RW200010217469	Zgórska Rzeka	SZCW	Umiarkowany potencjał	brak danych	zły	zagrożona	1.umiarkowany potencjał ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny

RW2000042182329	Przystopianka	NAT	brak badań	poniżej dobrego	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. dobry stan chemiczny
RW2000042182779	Ropa od zb. Klimkówka do Sitniczanki	NAT	umiarkowany	poniżej dobrego	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Ropa od ujścia Sitniczanki do ujścia Sękówki (dla łososia); 4. zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; 5. zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Ropa w obrębie JCWP (dla troci wędrownej); 6. dobry stan chemiczny
RW200007218299	Ropa od Sitniczanki do ujścia	NAT	zły	poniżej dobrego	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Ropa w obrębie JCWP (dla łososia); 3. zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; 4. zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Ropa w obrębie JCWP (dla troci wędrownej); 5. dobry stan chemiczny
RW2000072182769	Libuszanka	SZCW	słaby potencjał	brak danych	zły	zagrożona	1. dobry potencjał ekologiczny; 2. zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; 3. zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; 4. dobry stan chemiczny
RW200004218239	Ropa do zb. Klimkowa	NAT	dobry	poniżej dobrego	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. stan chemiczny, dla złagodzonego wskaźnika (benzo(a)piren(w)) — poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników — stan dobry

RW200007218199	Wisłoka od Ryja do Ropy	NAT	słaby	poniżej dobrego	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Wisłoka w obrębie JCWP (dla łososia); 3. zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; 4. zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Wisłoka w obrębie JCWP (dla troci wędrownej); 5. stan chemiczny, dla złągodzonych wskaźników (antacen(w), benzo(a)piren(w), fluoranten(w))-poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników — stan dobry
RW200004218439	Jasiołka do Panny	NAT	umiarkowany	poniżej dobrego	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; 3. zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Jasiołka w obrębie JCWP (dla troci wędrownej); 4. stan chemiczny, dla złągodzonego wskaźnika (związki tributylocyny(w)) — poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników — stan dobry
RW200007218499	Jasiołka od Panny do ujścia	NAT	umiarkowany	poniżej dobrego	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Jasiołka od ujścia do ujścia Chlebianki (dla łososia); 3. zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; 4. zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Jasiołka w obrębie JCWP (dla troci wędrownej); 5. dobry stan chemiczny

RW200007218529	Bieżdziada	NAT	umiarkowany	poniżej dobrego	zły	zagrożona	1. umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki wraz z klasą [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO, MIR] pozostałe wskaźniki — II klasa jakości); 2. zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; 3. stan chemiczny, dla złagodzonych wskaźnika (benzo(a)piren(w)) — poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników — stan dobry
RW2000072185369	Dębówka	NAT	umiarkowany	brak danych	zły	zagrożona	1. umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki wraz z klasą [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO] pozostałe wskaźniki — II klasa jakości); 2. zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; 3. dobry stan chemiczny
RW200007218899	Brzeźnica	SZCW	słaby potencjał	dobry	zły	zagrożona	1. dobry potencjał ekologiczny; 2. zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; 3. zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; 4. dobry stan chemiczny
RW200007218549	Gogołówka	NAT	umiarkowany	dobry	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; 3. dobry stan chemiczny
RW200007218569	Kamienica	NAT	umiarkowany	poniżej dobrego	zły	zagrożona	1. umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki wraz z klasą [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO], pozostałe wskaźniki — II klasa jakości); 2. zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany

							wskaźnik diadromiczny D; 3. zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; 4. dobry stan chemiczny
RW200007218749	Ostra	NAT	zły	poniżej dobrego	zły	zagrożona	1. umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki wraz z klasą [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, EFI+PL/ IBI_PL], pozostałe wskaźniki — II klasa jakości); 2. zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; 3. stan chemiczny, dla złagodzonego wskaźnika [benzo(a)piren(w),] — poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników — stan dobry
RW2000072187729	Rzeka	NAT	słaby	poniżej dobrego	zły	zagrożona	1. umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki wraz z klasą [azot ogólny, azot amonowy, fosfor ogólny, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartość w wodzie: do 2740 µS/cm), IO, MIR, MMI, EFI+PL/ IBI_PL], pozostałe wskaźniki — II klasa jakości); 2. zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; 3. stan chemiczny, dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), kadm(w)] — poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników — stan dobry
RW200007218552	Słony	NAT	słaby	poniżej dobrego	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; 3. stan chemiczny, dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(g,h,i)perylen(w), fluoranten(w)] —

							poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników — stan dobry
RW200007218589	Jodłówka	NAT	umiarkowany	poniżej dobrego	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; 3. stan chemiczny, dla złagodzonego wskaźnika [benzo(a)piren(w)] — poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników — stan dobry
RW200006218719	Wisłoka od Ropy do Pot. Chotowskiego	SZCW	umiarkowany	poniżej dobrego	zły	zagrożona	1. umiarkowany potencjał ekologiczny (IO, EFI+PL/ IBI_PL), pozostałe wskaźniki — II klasa jakości; 2. zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Wisłoka w obrębie JCWP (dla łososia); 3. zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; 4. zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Wisłoka w obrębie JCWP (dla troci wędrowniej); 5. stan chemiczny, dla złagodzonych wskaźników (benzo(a)piren(w), związki tributyllocyny(w)) — poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników — stan dobry
RW200010218769	Grabinka	NAT	umiarkowany	poniżej dobrego	zły	zagrożona	1. umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźnik wraz z klasą [MMI], pozostałe wskaźniki — II klasa jakości); 2. zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; 3. zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; 4. dobry stan chemiczny

RW200010218949	Kanał Białoborski	NAT	dobry	poniżej dobrego	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; 3. zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; 4. stan chemiczny, dla złagodzonych wskaźnika [benzo(a)piren(w)] — poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników — stan dobry
RW200010218929	Tuszymka	SZCW	umiarkowany potencjał	poniżej dobrego	zły	zagrożona	1. umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki wraz z klasą [IO, MMI], pozostałe wskaźniki — II klasa jakości); 2. zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; 3. stan chemiczny, dla złagodzonego wskaźnika [benzo(a)piren(w)] — poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników — stan dobry
RW200010218969	Potok Kiełkowski	NAT	brak badań	dobry	brak danych	niezagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; 3. dobry stan chemiczny
RW200010218789	Skodzińska	NAT	brak badań	dobry	brak danych	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; 3. dobry stan chemiczny
RW2000102189899	Breń	NAT	słaby	poniżej dobrego	zły	zagrożona	1. umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki powyżej II klasy: azot amonowy, MIR, MMI, EFI+PL/ IBI_PL; pozostałe wskaźniki — II klasa jakości); 2. zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; 3. stan chemiczny, dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), rtęć(w)] — poniżej stanu

							dobrego, dla pozostałych wskaźników — stan dobry
RW20001121899	Wisłoka od Chotowskiego Potoku do ujścia	NAT	umiarkowany	poniżej dobrego	zły	zagrożona	1. umiarkowany stan ekologiczny (EFI+PL/ IBI_PL), pozostałe wskaźniki — II klasa jakości); 2. zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Wisłoka w obrębie JCWP (dla łososia); 3. zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; 4. zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Wisłoka w obrębie JCWP (dla troci wędrownej); 5. stan chemiczny, dla złagodzonych wskaźników (benzo(a)piren(w), związki tributylocyny(w)) — poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników — stan dobry
RW2000062187129	Dopływ z Lipin	NAT	słaby	brak danych	brak danych	zagrożona	1. umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki azot amonowy kl.>II, IO kl. III, pozostałe wskaźniki — II klasa jakości); 2. zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; 3. dobry stan chemiczny
RW200006218872	Dopływ z Wiktorca	NAT	słaby	poniżej dobrego	zły	zagrożona	1. umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: azot ogólny, azot amonowy, fosfor ogólny, fosforany, OWO, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartość w wodzie: do 2740 μS/cm) kl.> II, IO kl. III, pozostałe wskaźniki — II klasa jakości); 2. zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany

							wskaźnik diadromiczny D; 3. dobry stan chemiczny
RW20000621869	Dulcza	NAT	słaby	brak danych	brak danych	zagrożona	1. umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźnik IO kl. III, pozostałe wskaźniki — II klasa jakości); 2. zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; 3. dobry stan chemiczny
RW200006218729	Chotowski Potok	NAT	umiarkowany	poniżej dobrego	zły	zagrożona	1. dobry stan ekologiczny; 2. zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; 3. zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; 4. stan chemiczny, dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), związki tributylcyny(w)] — poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników — stan dobry
RW2000042148569	Rzepianka	NAT	brak badań	poniżej dobrego	zły	zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [kadm(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW2000042148699	Szwedka	NAT	słaby	poniżej dobrego	zły	zagrożona	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D

							dobry stan chemiczny
RW200007226329	Lubatówka	SZCW	umiarkowany potencjał	poniżej dobrego	zły	zagrożona	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO, MIR, MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(g,h,i)perylene(w), fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW200007226337	Wisłok od zb. Besko do Czarnego Potoku	NAT	umiarkowany	poniżej dobrego	zły	zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Wisłok w obrębie JCWP (dla łososia); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Wisłok w obrębie JCWP (dla troci wędrowniej) stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), związki tributylocyny(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW200007226399	Wisłok od Czarnego Potoku do Stobnicy	NAT	słaby	poniżej dobrego	zły	zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego

							<p>Wiśtok w obrębie JCWP (dla łososa); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Wiśtok w obrębie JCWP (dla troci wędrowniej)</p> <p>stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry</p>
RW200010217449	Upust	SZCW	słaby potencjał	dobry	zły	zagrożona	<p>umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, azot amonowy, fosforany, BZT5,, IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości);</p> <p>zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D</p> <p>dobry stan chemiczny</p>
RW200010217489	Rybica	NAT	brak badań	poniżej dobrego	zły	zagrożona	<p>umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny]; pozostałe wskaźniki – II klasa jakości);</p> <p>zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D</p> <p>stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [nikiel(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry</p>

RW2000102191149	Kanał Chorzelowski	SCW	umiarkowany potencjał	poniżej dobrego	zły	zagrożona	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości) stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW200010219299	Babulówka	SZCW	słaby potencjał	poniżej dobrego	zły	zagrożona	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW200010219633	Trześniówka do Karolówki	SZCW	umiarkowany potencjał	poniżej dobrego	zły	zagrożona	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [OWO,, MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości) stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [związki tributyllocyny(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW200011217499	Breń - Żabnica od Żymanki do ujścia	NAT	umiarkowany	dobry	zły	zagrożona	Dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny

RW200011219699	Trześniówka od Karolówki do ujścia	SCZW	umiarkowany potencjał	poniżej dobrego	zły	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW20001221799	Wisła od Nidy do Wisłoki	NAT	słaby	poniżej dobrego	zły	zagrożona	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Wisła w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Wisła w obrębie JCWP (dla troci wędrowniej) stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w),związki tributylocyny(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW2000122319	Wisła od Wisłoki do Sanny	NAT	umiarkowany	poniżej dobrego	zły	zagrożona	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IFPL, MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Wisła w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu

							gospodarczym na odcinku ciekłu głównego Wisła w obrębie JCWP (dla troci wędrowniej) stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
--	--	--	--	--	--	--	--

Źródło: Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023 r. poz. 300), Załącznik 1;
<http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>

Dr Andrzej Kassenberg
Instytut na rzecz Ekorozwoju

O Ś W I A D C Z E N I E

Ja niżej podpisany, jako kierownik zespołu Instytutu na rzecz Ekorozwoju wykonującego Prognozę oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Ponadlokalnego „Dorzecza Wisłoki” na lata 2022 - 2030, oświadczam że ukończyłem studia drugiego stopnia w zakresie nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi. Jednocześnie oświadczam, że posiadam blisko 20 – letnie doświadczenie w wykonywaniu Prognoz oraz uczestniczyłem jako kierownik zespołu wykonującego w przygotowaniu ośmiu Prognoz.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Andrzej Kassenberg

Warszawa, 15 listopada 2022